Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača, koji je donijela Skupština Crne dore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2057/2
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA

Član 1

U Zakonu o zaštiti potrošača („Službeni list CG“, br. 2/14, 43/15 i 70/17) član 2 mijenja se i glasi:

„(1) Potrošač, u smislu ovog zakona, je fizičko lice koje zaključuje pravni posao ili djeluje na tržištu van svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti.

(2) Trgovac, u smislu ovog zakona, je lice koje, samostalno ili preko drugog lica koje nastupa u njegovo ime ili za njegov račun, zaključuje pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti."

Član 2

U članu 3 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na odnose između potrošača i trgovca osim ako je posebnim zakonom koji je usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije, drugačije propisano.”

Član 3

U članu 4 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) U slučaju spora odredbe ovog zakona će se tumačiti u korist potrošača.“.

Član 4

U članu 6 stav 1 tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) **roba** je materijalna pokretna stvar, uključujući vodu, gas, toplotnu i električnu energiju ako se prodaju u ograničenom obimu ili ograničenoj količini, osim stvari koje se prodaju u izvršnom ili drugom prinudnom postupku;“.

U tački 18 na kraju rečenice tačka se zamjenjuje zarezom i dodaje se osam novih tačaka koje glase:

„19) **digitalni sadržaj** su podaci koji se proizvode i isporučuju u digitalnom obliku;

20) **finansijska usluga** je bankarska usluga, usluga kreditiranja, usluga osiguranja, usluga dobrovoljnog penzijskog osiguranja, investiciona usluga, usluga stambene štednje i usluga platnog prometa;

21) **prodaja javnim nadmetanjem** je prodaja kod koje trgovac nudi robu ili usluge potrošačima u okviru koje potrošači mogu da učestvuju lično ili preko posrednika koja se vrši kroz transparentan postupak nadmetanja koji sprovodi rukovodilac javnog nadmetanja i u kojem je najuspješniji učesnik prodaje dužan da kupi robu ili uslugu;

22) **povezani ugovor** je ugovor kojim se potrošaču pružaju usluge povezane sa ugovorom, a koje pruža trgovac ili treće lice, na osnovu ugovora sa trgovcem, a naročito:

– o pravu na vremenski podijeljeno korišćenje; ili

– o dugotrajnom turističkom proizvodu; ili

– ugovorom zaključenim na daljinu; ili

– ugovorom zaključenim van poslovnih prostorija;

23) **ugovor o kupoprodaji** je ugovor kojim trgovac prenosi ili se obavezuje da će prenijeti potrošaču robu u svojinu, kao i ugovor koji za predmet istovremeno ima robu i uslugu, a potrošač plaća ili se obavezuje da će isplatiti ugovorenu cijenu;

24) **ugovor o pružanju usluga** je ugovor kojim trgovac pruža ili se obavezuje da će pružiti uslugu potrošaču, a potrošač plaća ili se obavezuje da će isplatiti ugovorenu cijenu;

25) roba izrađena po specifikaciji potrošača je roba koja nije unaprijed proizvedena, već je izrađena na osnovu individualnog izbora ili odluke potrošača;

26) **poslovna prostorija** je nepokretni prodajni prostor u kojem trgovac trajno obavlja svoju djelatnost ili pokretni prodajni prostor u kojem trgovac obavlja svoju djelatnost.“

Član 5

U članu 7 stav 1 poslije riječi: „ne smije“ dodaju se riječi: „da nudi ili“.

Stav 2 briše se.

U stavu 5 riječi: „stava 3“ zamjenjuju se riječima: „stava 2“.

U stavu 6 riječi: „stava 5“ zamjenjuju se riječima: „stava 4“.

U stavu 8 riječi: „1 do 7“ zamjenjuju se riječima: „1 do 6“.

Dosadašnji st. 3 do 8 postaju st. 2 do 7.

Član 6

U članu 8 stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Trgovac je dužan da obezbijedi da obavještenje o robi, odnosno uslugama, druge informacije, isprave o usaglašenosti i druga dokumentacija (uputstvo za upotrebu, uputstvo za montažu, garantni list, tehnička uputstva, popis ovlašćenih servisera, upozorenje o mogućoj opasnosti pri upotrebi i dr.) koja prati robu, odnosno usluge, budu istovjetne sa originalom i napisane čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo na crnogorskom jeziku.”

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Obavještenje, druge informacije, isprave o usaglašenosti, i druga dokumentacija iz stava 1 ovog člana mogu da budu napisane i na drugom jeziku uključujući znakove i piktograme koji su lako razumljivi za potrošača.”

Član 7

U članu 12 stav 2 riječ „odštampano“ briše se.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Ako trgovac nudi dio usluge koju pruža (pola porcije kod ponude hrane u ugostiteljskim i drugim objektima), dužan je da istakne cijenu za tu uslugu.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 8

Član 19 mijenja se i glasi:

„(1) Trgovac je dužan da potrošaču za kupljeni proizvod izda račun.

(2) Račun iz stava 1 ovog člana mora da bude jasan, razumljiv, lako čitljiv, na crnogorskom jeziku i propisane sadržine u skladu sa zakonom.

(3) Za proizvode koji se isporučuju u smislu člana 24 ovog zakona račun obavezno sadrži i mjesto i datum isporuke.

(4) U računu za robu koja je upotrebljavana, popravljana ili sa nedostatkom, odnosno čija su upotrebna svojstva i karakteristike na drugi način ograničeni mora biti naznačeno da se radi o takvoj robi.

(5) Ako je potrošaču prilikom kupovine proizvoda odobren popust, na računu mora biti iskazana cijena za taj proizvod bez popusta, iznos popusta u procentima i iznos za plaćanje.

(6) Trgovac je dužan da uz račun za kupljeni proizvod, potrošaču vrati razliku između iznosa računa i primljenog novca u svim apoenima.“

Član 9

Poslije člana 24 dodaje se novi član koji glasi:

„Opomena za neplaćena novčana potraživanja

Član 24a

Trgovac ne smije naplaćivati izdavanje opomene, radi naplate novčanih potraživanja.“

Član 10

U članu 25 stav 2 poslije riječi: „na drugi odgovarajući način“ dodaju se riječi: „(izvodom iz fiskalne kase, poslovne i druge odgovarajuće dokumentacije)“.

Član 11

U članu 26 stav 1 tačka 3 riječi: „člana 34“ zamjenjuju se riječima: „člana 35“.

Član 12

Poslije člana 28 dodaje se naziv člana 29 koji glasi: „Zabranjeno oglašavanje“.

U članu 29 stav 1 mijenja se i glasi:

„Zabranjeno je oglašavanje robe i usluga koje dovodi ili može da dovede potrošača u zabludu, zabranjeno je oglašavanje kojim se vrši diskriminacija potrošača na osnovu pola, rasne, nacionalne ili religijske pripadnosti ili invalidnosti, vrijeđa dostojanstvo potrošača, podstiče nasilje ili ponašanje koje je štetno za sigurnost i zdravlje potrošača ili životnu sredinu.“

Član 13

U članu 30 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Stav 4 ovog člana ne primjenjuje se na trgovinu koja se vrši u skladu sa odredbama ovog zakona o zaključivanju ugovora van poslovnih prostorija i na daljinu.”

Dosadašnji stav 5 postaje stav 6.

Član 14

U članu 35 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(3) Račun iz stava 2 tačka 3 ovog člana mora da sadrži i iznos neplaćenih dospjelih potraživanja za prethodne periode, sa posebno iskazanim iznosom potraživanja starijih od dvije godine, kao i, ako je obračunata kamata, iznos i period na koji se ona odnosi.

(4) Trgovac je dužan da na zahtjev potrošača, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, dostavi detaljan izvještaj o neplaćenim dospjelim potraživanjima iz stava 3 ovog člana.“

Član 15

Naziv člana 37 mijenja se i glasi: „Zaključivanje ugovora o pružanju javne usluge i priključak na distributivnu mrežu“.

U st. 1 i 2 riječi: „putem distributivne mreže“, zamjenjuju se riječima: „iz člana 35 stav 1 ovog zakona“.

U stavu 2 riječi: „ugovorenim uslovima“ zamjenjuju se riječima: „uslovima ugovorenim u skladu sa zakonom“.

Član 16

U članu 39 na kraju stava 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim ako zakonom nije drugačije uređeno“.

Stav 2 briše se.

Član 17

Član 41 mijenja se i glasi:

„Zabrana obustavljanja pružanja usluga i prinudne naplate

Član 41

(1) Ako se iznos računa osporava u sudskom, vansudskom ili upravnom postupku, a potrošač redovno plaća nesporne iznose računa, trgovac ne smije potrošaču ograničiti pružanje usluge ili ga isključiti sa distributivne mreže do okončanja tog postupka.

(2) Ako je trgovac ograničio pružanje usluge ili izvršio isključenje sa distributivne mreže dužan je da, bez odlaganja, nastavi sa pružanjem usluge potrošaču, odnosno priključi potrošača bez naknade na distributivnu mrežu do okončanja postupka iz stava 1 ovog člana.

(3) Trgovac nema pravo da pružanje, odnosno nastavak pružanja usluge i ponovno priključenje na distribitivnu mrežu, uslovljava plaćanjem dugova potrošača starijih od dvije godine.

(4) Ako potrošač osporava neplaćena dospjela potraživanja, trgovac nema pravo da pokrene postupak prinudne naplate do okončanja sudskog, vansudskog ili upravnog postupka.

(5) Zahtijev za plaćanje potraživanja za koje je u postupcima iz stava 1 ovog člana utvrđeno da potrošač nije dužan da plati, je nepoštena poslovna praksa u smislu ovog zakona.

(6) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana, primjenjuju se i kada trgovac pokrene postupak prinudne naplate protiv potrošača.

(7) Postupkom u smislu st. 1 i 2 ovog člana smatra se i drugi postupak utvrđen opštim uslovima ili drugim pravilima trgovca koji pruža uslugu od javnog interesa.“

Član 18

U članu 46 stav 2 poslije riječi „Potrošač” dodaje se riječ „prvenstveno“.

St. 5, 6 i 7 mijenjaju se i glase:

„(5) Ako ne može da ostvari pravo na opravku ili zamjenu, ili ako trgovac nije izvršio opravku ili zamjenu u roku iz stava 4 ovog člana ili ako opravka ili zamjena nije moguća bez značajnijih neugodnosti za potrošača, potrošač ima pravo da zahtijeva umanjenje cijene ili raskid ugovora uz povraćaj plaćenog iznosa.

(6) Troškove neophodne da se roba saobrazi ugovoru (troškovi rada, materijala, preuzimanja, i isporuke) plaća trgovac.

(7) Potrošač ne može da raskine ugovor ako je nesaobraznost robe neznatna.“

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„(8) Prava iz stava 1 ovog člana ne utiču na pravo potrošača da zahtijeva od trgovca naknadu štete koja potiče od nesaobraznosti u skladu sa opštim pravilima o odgovornosti za štetu.“

Član 19

U članu 47 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase:

„(2) Ako potrošač pravo iz člana 46 stav 1 ovog zakona ostvaruje zamjenom proizvoda, trgovac je dužan da izvrši zamjenu proizvoda više puta, odnosno dok potrošaču ne bude obezbijeđena saobraznost u skladu sa članom 43 ovog zakona.

(3) Izuzetno od člana 46 stav 5 ovog zakona, potrošač ima pravo da zahtijeva umanjenje cijene ili raskid ugovora uz povraćaj plaćenog iznosa i u slučaju kada je popravka, odnosno zamjena vršena najmanje dva puta u roku od 90 dana, od isteka roka iz stava 1 ovog člana.“

Dosadašnji stav 2 postaje stav 4.

Član 20

Poslije člana 49 dodaje se novi član koji glasi:

„Produženje rokova u slučaju opravke i zamjene

Član 49a

(1) U slučaju manje opravke, rokovi iz člana 47 st. 1 i 3 i člana 49 ovog zakona se produžavaju onoliko koliko je potrošač bio lišen upotrebe robe.

(2) U slučaju kada je izvršena zamjena robe ili njena bitna opravka, rokovi iz člana 47 st. 1 i 3 i člana 49 ovog zakona počinju teći ponovo od zamjene, odnosno od vraćanja opravljene robe.

(3) Ako je zamijenjen ili bitno opravljen samo neki dio robe, rokovi iz člana 47 st. 1 i 3 i člana 49 ovog zakona počinju teći ponovo samo za taj dio.”

Član 21

Član 50 briše se.

Član 22

U članu 51 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„(1) Ako je trgovac ili proizvođač, bez dodatne naknade, preuzeo obavezu da potrošaču vrati plaćeni iznos, izvrši zamjenu ili opravku ili na drugi način postupi s robom, ako roba ne odgovara sadržini garantne izjave ili oglasa koji se na tu robu odnosio (garancija), dužan je da to učini.

(2) Davalac garancije iz stava 1 ovog člana je dužan da prilikom zaključenja ugovora ili predaje robe potrošaču izda garantni list.“

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Davalac garancije ne smije u garanciji da navede garantni rok koji je kraći od roka iz člana 49 stav 1 ovog zakona.“

Član 23

Naziv Glave IV i čl. 55 do 60 mijenjaju se i glase:

„Glava IV
POTROŠAČKI UGOVORNI ODNOSI

Primjena

Član 55

Na ugovore zaključene između trgovca i potrošača, uključujući ugovore o isporuci vode, gasa i električne energije primjenjuju se čl. 56 do 74j ovog zakona.

Izuzeci od primjene

Član 56

Odredbe člana 55, čl. 57 do 60 i čl. 71 do 74 ovog zakona, ne primjenjuju se na ugovore:

1) o pružanju socijalnih usluga, uključujući socijalno stanovanje, dječiju zaštitu, podršku licima ili porodicama kojima je potrebna stalna ili povremena pomoć, uključujući i dugoročnu njegu;

2) o korišćenju zdravstvene zaštite u skladu sa zakonima kojim se uređuje zdravstvena zaštita, obavezno zdravstveno osiguranje i zdravstvena zaštita stranaca u Crnoj Gori;

3) o igrama na sreću sa novčanim ulogom, uključujući lutrijske igre, igre u kazinima i kladioničke igre;

4) o finansijskim uslugama;

5) o sticanju ili prenosu prava na nepokretnosti;

6) o izgradnji ili rekonstrukciji postojećih objekata, kao i zakupu stambenih i drugih prostorija;

7) o organizovanju putovanja u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje organizovanje putovanja;

8) zaključene pred nadležnim ili drugim ovlašćenim licem, koje je dužno da potrošaču prije zaključenja ugovora obezbijedi stručno razmatranje ugovora i upoznavanje sa njegovim pravnim posljedicama;

9) o periodičnoj dostavi hrane, pića ili drugih proizvoda namijenjenih dnevnoj upotrebi u domaćinstvu koji se putem prodaje na malo isporučuju u pravilnim vremenskim razmacima u stan ili na radno mjesto potrošača;

10) o pružanju usluga putničkog prevoza, osim čl. 58, 60b i 72 ovog zakona;

11) zaključene putem automata za prodaju ili automatizovanih prodajnih prostora.

Obaveza obavještavanja

Član 57

(1) Prije zaključivanja ugovora ili prihvatanja odgovarajuće ponude od strane potrošača, trgovac je dužan da na jasan i razumljiv način obavijesti potrošača o:

1) bitnim svojstvima robe ili usluge, u mjeri u kojoj je to moguće s obzirom na robu, uslugu i medij koji se koristi za prenos obavještenja;

2) nazivu i sjedištu trgovca, telefonskom broju, ako postoji, i adresi elektronske pošte;

3) prodajnoj cijeni robe ili usluge, ako priroda robe ili usluge ne omogućava da cijena bude realno izračunata unaprijed, o načinu izračunavanja cijene i, ako je primjereno troškovima prevoza, dostave ili poštanskih usluga, odnosno o mogućnosti njihove naplate, ako te troškove nije moguće izračunati unaprijed;

4) ako je moguće, uslovima plaćanja, uslovima isporuke robe ili pružanja usluge, roku isporuke robe ili pružanja usluge i načinu rješavanja prigovora potrošača;

5) izdavanju garancija za saobraznost robe ili usluge i pravnim nedostacima ispunjenja sa uslovima korišćenja;

6) uputstvima i ispravama iz člana 8 stav 3 ovog zakona;

7) uslugama koje se nude nakon prodaje i uslovima za korišćenje tih usluga, ako trgovac pruža te usluge;

8) trajanju ugovora i, ako je ugovor zaključen na neodređeno vrijeme ili ako je predviđeno njegovo automatsko produženje, o uslovima otkaza ili raskida ugovora;

9) ako je primjereno, funkcionalnosti digitalnog sadržaja, uključujući potrebne mjere tehničke zaštite tih sadržaja;

10) ako je primjereno, interoperabilnosti digitalnog sadržaja sa računarskom ili programskom opremom za koju trgovac zna ili bi morao da zna.

(2) Stav 1 ovog člana odnosi se i na ugovore koji imaju za predmet digitalni sadržaj koji se ne isporučuje na materijalnom mediju.

(3) Stav 1 ovog člana ne odnosi se na poslove na dnevnoj osnovi između trgovca i potrošača koji se izvršavaju u trenutku njihovog zaključenja.

Naplata korišćenja sredstva plaćanja

Član 58

(1) Trgovac ne može da naplati potrošaču naknadu za korišćenje određenog sredstva plaćanja u iznosu koji prelazi trošak koji snosi trgovac za korišćenje tog sredstva plaćanja.

(2) Stav 1 ovog člana odnosi se i na ugovore koji imaju za predmet digitalni sadržaj.

Rok za izvršavanje ugovora

Član 59

(1) Trgovac je dužan da izvrši ugovor o kupoprodaji bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana, od dana zaključivanja ugovora, osim ako je drugačije ugovoreno.

(2) Ako trgovac ne može da izvrši ugovor u roku iz stava 1 ovog člana, dužan je da o tome bez odlaganja pisanim putem obavijesti potrošača, a potrošač može trgovcu ostaviti naknadni rok za izvršenje ugovora ili pisanom izjavom raskinuti ugovor.

(3) U slučaju raskida ugovora iz stava 2 ovoga člana trgovac je dužan da potrošaču vrati plaćeni iznos bez odlaganja, a najkasnije u roku od 8 dana od dana prijema pisane izjave o raskidu ugovora, sa zateznom kamatom u skladu sa zakonom.

(4) Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana ne odnose se na ugovore o isporuci vode, gasa ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obimu ili neograničenoj količini, ugovore o isporuci toplotne energije, ni na ugovore koji za predmet imaju digitalni sadržaj koji se ne isporučuje na trajnom mediju.

Prelazak rizika kod ugovora o kupoprodaji

Član 60

(1) Rizik slučajne propasti ili oštećenja robe kod ugovora o kupoprodaji prelazi na potrošača u trenutku predaje robe potrošaču ili licu koje je on odredio, a koje nije prevoznik.

(2) Ako je prevoznik izabran na prijedlog potrošača, rizik slučajne propasti ili oštećenja robe prelazi na potrošača u trenutku predaje robe prevozniku.

(3) St. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na ugovore iz člana 59 stav 3 ovog zakona.“

Član 24

Poslije člana 60 dodaju se tri nova člana koji glase:

„Slanje proizvoda bez naručivanja potrošača

Član 60a

(1) Isporuka robe ili pružanje usluge koju potrošač nije naručio, a za koju trgovac zahtjeva plaćanje je nepoštena poslovna praksa u smislu ovog zakona.

(2) Ako trgovac u promotivne ili druge svrhe potrošaču pošalje određenu nenaručenu robu ili izvrši određenu nenaručenu uslugu potrošač nije dužan da izvrši bilo kakvo plaćanje.

(3) Odredba opštih uslova trgovca, ponude, narudžbenice ili druga dokumenta koje je trgovac dostavio potrošaču uz nenaručenu robu ili uslugu kojom je predviđeno da ćutanje potrošača znači prihvatanje ponude, ništava je.

(4) Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana, odnose se i na ugovore koji za predmet imaju digitalni sadržaj.

(5) Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana, ne odnose se na prećutno obnavljanje ugovora.

Dodatna plaćanja

Član 60b

(1) Trgovac je dužan da zahtijeva izričiti pristanak potrošača za dodatno plaćanje, osim plaćanja koje je ugovoreno kao protivčinidba za glavnu činidbu trgovca, prije zaključivanja ugovora sa potrošačem ili prihvatanja ponude.

(2) Ako potrošač nije dao izričit pristanak, već se trgovac poslužio opcijom prećutnog prihvatanja od strane potrošača, trgovac je dužan da na zahtjev potrošača odmah izvrši povraćaj dodatnog iznosa koji je plaćen po tom osnovu.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana, odnose se i na ugovore koji za predmet imaju digitalni sadržaj.

Troškovi telefonske komunikacije

Član 60c

(1) Ako je trgovac uspostavio telefonsku liniju preko koje potrošači mogu da ga kontaktiraju u vezi sa zaključenim ugovorom, dužan je da obezbijedi da potrošač plaća poziv po tarifi koja nije viša od osnovne tarife.

(2) Odredbe stava 1 ovog člana, odnose se i na ugovore koji za predmet imaju digitalni sadržaj.“

Član 25

Naziv Glave V i čl. 61 do 73 mijenjaju se i glase:

„Glava V
UGOVORI ZAKLJUČENI VAN POSLOVNIH PROSTORIJA I UGOVORI NA DALJINU

ODJELJAK A

OBAVJEŠTAVANJE POTROŠAČA PRIJE ZAKLJUČIVANJA UGOVORA VAN POSLOVNIH PROSTORIJA I UGOVORA NA DALJINU

Predugovorna obavještenja

Član 61

(1) Ugovor zaključen na daljinu je ugovor zaključen između trgovca i potrošača u okviru organizovanog sistema prodaje ili pružanja usluge bez istovremenog fizičkog prisustva trgovca i potrošača na istom mjestu pri čemu se do trenutka zaključenja ugovora i za zaključenje ugovora isključivo koristi jedno ili više sredstava komunikacije na daljinu.

(2) Ugovor zaključen van poslovnih prostorija je ugovor između trgovca i potrošača koji je zaključen:

1) uz istovremeno fizičko prisustvo trgovca i potrošača na istom mjestu koje ne predstavlja poslovne prostorije trgovca, i u slučaju kada je potrošač dao ponudu;

2) u poslovnim prostorijama trgovca ili putem sredstava komunikacije na daljinu neposredno nakon što je trgovac pristupio potrošaču lično na mjestu van poslovnih prostorija;

3) za vrijeme izleta koji je organizovao trgovac s namjerom ili ciljem promocije ili prodaje robe ili usluga potrošaču.

(3) Trgovac je dužan da potrošača prije zaključivanja ugovora van poslovnih prostorija, odnosno ugovora na daljinu, a prije prihvatanja ponude, na jasan i razumljiv način obavijesti o:

1) osnovnim svojstvima robe ili usluge, u mjeri u kojoj je to prikladno s obzirom na robu ili uslugu kao i medij koji se koristi za prenos obavještenja;

2) nazivu i sjedištu, broju telefona i, ako postoji, adresi elektronske pošte;

3) ako je primjenjivo, nazivu i sjedištu trgovca u čije ime i/ili za čiji račun nastupa;

4) adresi mjesta poslovanja, odnosno adresi mjesta poslovanja trgovca u čije ime i/ili za čiji račun nastupa, a na koju potrošač može da naslovi svoje prigovore, ako je mjesto poslovanja različito od sjedišta iz tačke 2 ovog stava;

5) prodajnoj cijeni robe ili usluge, a ako priroda robe ili usluge ne omogućava da cijena bude izračunata unaprijed, o načinu izračunavanja cijene i, ako je potrebno, troškovima prevoza, dostave ili poštanskih usluga, odnosno o mogućnosti naplate tih troškova, ako ne mogu biti izračunati unaprijed;

6) troškovima upotrebe sredstava komunikacije na daljinu za potrebe zaključivanja ugovora, ako se ti troškovi ne izračunavaju po osnovnoj tarifi;

7) uslovima plaćanja, uslovima isporuke robe ili pružanja usluge, vremenu isporuke robe ili pružanja usluge i, ako postoji, načinu rješavanja prigovora potrošača od strane trgovca;

8) uslovima, rokovima i postupku ostvarivanja prava na jednostrani raskid ugovora kao i o obrascu za jednostrani raskid ugovora iz člana 74c stav 1 ovog zakona;

9) obavezi potrošača da snosi troškove vraćanja robe u slučaju jednostranog raskida ugovora iz člana 74c ovog zakona, odnosno, o troškovima vraćanja robe, kod ugovora zaključenih na daljinu ako roba zbog svoje prirode ne može biti vraćena poštom na uobičajeni način;

10) obavezi potrošača da plati trgovcu dio cijene srazmjerno umanjenoj vrijednosti robe, ako jednostrano raskine ugovor čije izvršenje je otpočelo u skladu sa članom 68 ovog zakona;

11) uslovima pod kojima potrošač gubi pravo na jednostrani raskid ugovora iz člana 74c ovog zakona, u slučajevima u kojima je na osnovu člana 74j ovog zakona, to pravo isključeno, odnosno o pretpostavkama pod kojima potrošač gubi pravo na jednostrani raskid ugovora;

12) odgovornosti za saobraznost robe;

13) uslugama ili pomoći, ako se potrošaču nude nakon prodaje i uslovima korišćenja tih usluga ili pomoći, ako ih trgovac pruža, kao i o eventualnim garancijama koje se izdaju uz robu ili uslugu;

14) kodeksu koji primjenjuje trgovac i načinu ostvarivanja uvida u kodeks;

15) trajanju ugovora, ako je ugovor zaključen na određeno vrijeme, odnosno uslovima otkaza ili raskida ugovora koji je zaključen na neodređeno vrijeme, odnosno koji se automatski produžava;

16) minimalnom roku u kojem je potrošač vezan ugovorom, ako postoji;

17) depozitu ili drugom finansijskom obezbjeđenju koje je potrošač na zahtjev trgovca dužan da plati ili pribavi, kao i o uslovima plaćanja tog depozita, odnosno uslovima pribavljanja drugog finansijskog obezbjeđenja;

18) ako je primjenjivo, funkcionalnosti digitalnog sadržaja i potrebnim mjerama tehničke zaštite tih sadržaja;

19) ako je primjenjivo, interoperabilnosti digitalnog sadržaja s računarskom ili programskom opremom za koju trgovac zna ili bi morao da zna;

20) mogućnostima i postupcima vansudskog rješavanja sporova, odnosno o instrumentima za obeštećenje i načinu na koji ih potrošač može koristiti.

(4) Stav 1 ovog člana, primjenjuje se i na ugovore koji imaju za predmet digitalni sadržaj koji se ne isporučuje na trajnom mediju.

(5) Obavještenja iz stava 3 ovog člana sastavni su dio ugovora zaključenog van poslovnih prostorija ili ugovora zaključenog na daljinu i ne mogu se mijenjati osim ako su se strane izričito drugačije sporazumjele.

(6) Trgovac je dužan da obavještenje iz stava 3 ovog člana potrošaču dostavi na crnogorskom jeziku, što ne isključuje mogućnost da uz crnogorski jezik obavještenje dostavi i na drugom jeziku.

(7) Ako trgovac ne obavijesti potrošača o dodatnim troškovima iz stava 3 tač. 5 i 9 ovog člana, potrošač nije dužan da snosi te troškove.

Troškovi kod ugovora o pretplati

Član 62

(1) Ako je ugovor van poslovnih prostorija ili ugovor na daljinu zaključen na neodređeno vrijeme ili je njime ugovorena pretplata, ukupna cijena iz člana 61 stav 3 tačka 5 ovog zakona određuje se na osnovu ukupnih troškova u određenom obračunskom periodu.

(2) Ako je ugovorom iz stava 1 ovog člana ugovorena fiksna naknada, u način izračunavanja cijene iz stava 3 ovog člana, uključuju se i ukupni mjesečni troškovi.

(3) Ako cijena iz stava 2 ovog člana ne može biti realno izračunata, trgovac je dužan da prije prihvatanja ponude unaprijed obavijesti potrošača o načinu izračunavanja cijene.

(4) Ako trgovac ne obavjesti potrošača o dodatnim troškovima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana i člana 61 stav 3 tač. 5 i 9 ovog zakona, potrošač nije dužan da snosi te troškove.

Obavještenje kod prodaje javnim nadmetanjem

Član 63

Ako se ugovor van poslovnih prostorija ili ugovor na daljinu zaključuje na osnovu javnog nadmetanja, podaci iz člana 57 stav 1 tač. 1 i 2 i člana 61 stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona mogu se zamijeniti podacima o organizatoru i rukovodiocu javnog nadmetanja.

Teret dokazivanja

Član 64

Teret dokazivanja da je obaveza obavještavanja iz čl. 61, 62 i 63 ovog zakona, izvršena je na trgovcu.

Način obavještavanja potrošača o pravu na jednostrani raskid

Član 65

(1) Informacije iz člana 61 stav 3 tač. 8, 9 i 10 ovog zakona, mogu se dati u obliku informativnog obrasca o pravu na jednostrani raskid ugovora iz člana 74c stav 1 ovog zakona.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana trgovac je dužan da potrošaču preda ispravno popunjen obrazac.

(3) Obrazac iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

ODJELJAK B

PRETPOSTAVKE ZA ZAKLJUČIVANJE UGOVORA VAN POSLOVNIH PROSTORIJA

Dostavljanje obavještenja

Član 66

Trgovac je dužan da u slučaju zaključivanja ugovora van poslovnih prostorija, potrošaču dostavi obavještenje iz člana 61 stav 3 ovog zakona u pisanom obliku na papiru, ili uz saglasnost potrošača na drugom trajnom mediju napisano čitko i razumljivo.

Dostavljanje ugovora i pisane potvrde

Član 67

(1) U slučaju zaključivanja ugovora van poslovnih prostorija, trgovac je dužan da potrošaču dostavi primjerak ugovora ili pisanu potvrdu usmeno zaključenog ugovora na papiru, ili uz saglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju.

(2) Ugovor ili potvrda iz stava 1 ovog člana, obavezno sadrži i potvrdu prethodne saglasnosti potrošača iz člana 74j tačka 13 ovog zakona.

Izvršenje usluge na zahtjev potrošača

Član 68

Ako potrošač zahtijeva da izvršenje ugovorene usluge ili isporuke vode, gasa ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obimu ili neograničenoj količini, odnosno isporuke toplotne energije započne prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz člana 74c ovog zakona zahtjev mora biti predat u pisanom obliku na papiru ili drugom trajnom mediju.

U slučaju zahtjeva za izvršenje usluge prije isteka roka za jednostrani raskid, trgovac je dužan da od potrošača zatraži da podnese zahtjev u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Usluge popravke ili održavanja

Član 69

(1) Ako se ugovor zaključen van poslovnih prostorija, na izričit zahtjev potrošača odnosi na usluge popravke ili održavanja, a iznos koji je potrošač dužan da plati ne prelazi 200 eura i kojim je predviđeno da ugovorne strane svoje ugovorne obaveze izvrše bez odlaganja, trgovac je dužan da potrošaču na papiru ili, uz saglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju pruži podatke iz člana 61 stav 3 tač. 2 i 3 ovog zakona, kao i informacije o cijeni ili načinu izračunavanja cijene sa procjenom ukupne cijene.

(2) Podatke iz člana 57 stav 1 i člana 61 stav 3 tač. 8 i 11 ovog zakona, trgovac može dati usmeno samo uz izričitu saglasnost potrošača.

(3) U slučaju zaključivanja ugovora iz stava 1 ovoga člana, trgovac je dužan da u pisanoj potvrdi usmeno zaključenog ugovora navede sve podatke i informacije iz člana 61 stav 3 ovog zakona.

ODJELJAK C

PRETPOSTAVKE ZA ZAKLJUČIVANJE UGOVORA NA DALJINU

Obavještenje

Član 70

(1) Trgovac je dužan da obavještenje iz člana 57 stav 1 tač. 1 i 2 i člana 61 stav 3 ovog zakona, prije zaključenja ugovora na daljinu, prilagodi sredstvima komunikacije na daljinu koja koristi i obezbijedi njegovo saopštavanje jednostavnim i razumljivim jezikom, a ako se daje na trajnom mediju, i čitko napisano.

(2) Ako se ugovor zaključi putem sredstva komunikacije na daljinu, koje omogućava ograničen prostor ili ograničeno vrijeme za prikazivanje obavještenja, trgovac je dužan da putem tog sredstva obavijesti potrošača naročito o podacima iz člana 57 stav 1 tač. 1, 2 i 3, člana 61 stav 3 tač. 8 i 11 i člana 62 st. 1, 2 i 3 ovog zakona.

(3) Ako za potrebe zaključenja ugovora trgovac kontaktira potrošača putem telefona dužan je da na početku komunikacije navede svoj identitet, odnosno identitet lica u čije ime i/ili za čiji račun nastupa, kao i komercijalnu svrhu poziva, i da pruži informacije iz stava 2 ovog člana.

Zaključenje ugovora o uslugama na daljinu putem telefona

Član 71

(1) U slučaju zaključenja ugovora o uslugama na daljinu putem telefona trgovac je dužan da potrošaču dostavi ponudu na trajnom mediju na način kojim će se nedvosmisleno utvrditi trenutak prijema ponude.

(2) Ugovor iz stava 1 ovog člana smatra se zaključenim kada potpisanu ponudu ili pisani pristanak potrošač pošalje trgovcu.

Naručivanje elektronskim putem

Član 72

(1) Trgovac je dužan da u slučaju davanja ponude za zaključenje ugovora elektronskim putem, na osnovu kojeg potrošač ima obavezu da izvrši određeno plaćanje, jasno i pregledno obavijesti potrošača, neposredno prije naručivanja, o podacima iz člana 57 stav 1 tač. 1, 2 i 3, člana 61 stav 3 tač. 2 i 3 i člana 62 st. 1, 2 i 3 ovog zakona.

(2) Trgovac je dužan da, u slučaju iz stava 1 ovog člana, omogući potrošaču da u trenutku naručivanja da jasnu izjavu da je upoznat sa obavezom plaćanja.

(3) Ako je za naručivanje potrebno aktivirati polje na ekranu ili sličnu funkciju, to polje na ekranu ili slična funkcija moraju biti obilježeni na lako uočljiv način riječima „naručiti uz obavezu plaćanja“ ili sličnim nedvosmislenim izrazom kojim se objašnjava da naručivanje uključuje obavezu plaćanja.

(4) Ako trgovac ne izvrši obaveze iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ugovor je ništav, odnosno izvršeno naručivanje za potrošača nije obavezujuće.

Informacije na internet stranici

Član 73

Trgovac je dužan da na internet stranici, najkasnije na početku postupka naručivanja, jasno i čitko navede eventualna ograničenja kod dostavljanja i sredstva plaćanja koja se prihvataju.“

Član 26

Poslije člana 73 dodaju se dva nova člana koja glase:

„Izvršenje usluge na zahtjev potrošača

Član 73a

Ako potrošač zahtijeva da izvršenje ugovorene usluge ili isporuke vode, plina ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obimu ili neograničenoj količini, odnosno isporuka toplotne energije započne prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz člana 74c ovog zakona taj zahtjev mora da bude izričito izjavljen.

U slučaju zahtjeva za izvršenje usluge prije isteka roka za jednostrani raskid, trgovac je dužan da od potrošača traži da to izričito izjavi.

Odnos sa propisima o elektronskoj trgovini

Član 73b

Odredbe čl. 70 do 73a ovog zakona ne utiču na odredbe o zaključivanju ugovora i isporuku predmeta ugovora naručenu elektronskim putem u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska trgovina.“

Član 27

Član 74 mijenja se i glasi:

„Potvrda o zaključenom ugovoru

Član 74

(1) Trgovac je dužan da potrošaču nakon zaključivanja ugovora na daljinu, najkasnije u trenutku isporuke robe ili na početku pružanja usluge dostavi potvrdu o zaključenom ugovoru na trajnom mediju.

(2) Potvrda iz stava 1 ovog člana naročito sadrži obavještenje o podacima i informacijama iz člana 57 stav 1 tač. 1, 2 i 3 i člana 61 stav 3 ovog zakona, osim ako su ti podaci potrošaču već dostavljeni na trajnom mediju prije zaključivanja ugovora, kao i potvrdu prethodne saglasnosti potrošača iz člana 74j stav 1 tačka 13 ovog zakona.“

Član 28

Poslije člana 74 dodaju se odjeljak i deset novih članova koji glase:

„ODJELJAK D

PRAVO NA JEDNOSTRANI RASKID UGOVORA

Rok za jednostrani raskid ugovora

Član 74a

(1) Potrošač ima pravo da, osim u slučajevima iz člana 74j ovog zakona, bez navođenja razloga, jednostrano raskine ugovor zaključen van poslovnih prostorija ili zaključen na daljinu u roku od 14 dana od dana predaje robe potrošaču ili trećem licu koje je odredio potrošač, a koje nije prevoznik.

(2) U slučaju zaključivanja ugovora o kupoprodaji, rok iz stava 1 ovog člana počinje da teče od dana kada je potrošaču ili trećem licu određenom od strane potrošača, a koje nije prevoznik, roba koja čini predmet ugovora predata.

(3) Ako je jednom porudžbinom potrošač naručio više komada robe koji treba da budu isporučeni odvojeno, odnosno robu koja se dostavlja u više komada ili pošiljki, rok iz stava 1 ovog člana počinje da teče od dana predaje potrošaču ili licu iz stava 2 ovog člana zadnjeg komada ili pošiljke robe.

(4) Ako je ugovorena redovna isporuka robe kroz određeni period, rok iz stava 1 ovog člana počinje da teče od dana kada je potrošaču ili licu iz stava 2 ovog člana, predat prvi komad ili prva pošiljka robe.

(5) U slučaju zaključivanja ugovora o uslugama, ugovora o isporuci vode, gasa ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obimu ili neograničenoj količini i isporuci toplotne energije, kao i zaključivanja ugovora koji za predmet ima digitalni sadržaj koji nije isporučen na trajnom mediju, rok iz stava 1 ovog člana počinje da teče od dana zaključenja ugovora.

Prestanak prava potrošača zbog neobavještavanja

Član 74b

(1) Ako trgovac nije obavijestio potrošača o pravu na jednostrani raskid ugovora u skladu sa ovim zakonom, pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora prestaje nakon isteka 12 mjeseci od isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz člana 74a ovog zakona.

(2) Ako je trgovac dostavio potrošaču obavještenje iz stava 1 ovog člana u roku od 12 mjeseci od isteka roka iz člana 74a ovog zakona, pravo na jednostrani raskid ugovora prestaje istekom 14 dana od dana kada je potrošač primio obavještenje.

Način korišćenja prava na jednostrani raskid ugovora

Član 74c

(1) Potrošač je dužan da prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz člana 74a ovog zakona obavijesti trgovca o odluci da raskida ugovor na obrascu za jednostrani raskid ugovora ili drugom nedvosmislenom izjavom o raskidu.

(2) Obrazac iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

(3) Ako trgovac putem internet stranice omogući potrošaču jednostrani raskid ugovora, potrošač može da raskine ugovor popunjavanjem i slanjem obrasca za jednostrani raskid ili druge izjave o raskidu.

(4) U slučaju iz stava 3 ovog člana trgovac je dužan da, bez odlaganja, potrošaču dostavi potvrdu o prijemu izjave o jednostranom raskidu ugovora na trajnom mediju.

(5) Izjavu o raskidu ugovora potrošač je dužan da pošalje prije isteka roka za raskid ugovora iz čl. 74a i 74b ovog zakona.

(6) Teret dokazivanja da je pravo na jednostrani raskid ugovora ostvareno u skladu sa ovim članom je na potrošaču.

Posljedice jednostranog raskida ugovora

Član 74d

(1) Ako potrošač iskoristi pravo na jednostrani raskid ugovora, ugovorne strane nijesu dužne da izvrše obaveze iz ugovora zaključenog van poslovnih prostorija i ugovora zaključenog na daljinu, ili ako je ponudu za zaključenje ugovora dao potrošač, trgovac i potrošač nijesu dužni da zaključe ugovor.

(2) U slučaju raskida ugovora iz stava 1 ovog člana, svaka ugovorna strana je dužna da vrati drugoj ono što je primila na osnovu ugovora.

(3) Potrošač nije dužan da nadoknadi troškove koji nastanu korišćenjem prava na jednostrani raskid ugovora iz člana 74a ovog zakona, osim troškova iz člana 74g ovog zakona.

Obaveze trgovca u slučaju jednostranog raskida ugovora

Član 74e

(1) Ako potrošač iskoristi pravo na jednostrani raskid ugovora iz člana 74a ovog zakona, trgovac je dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 14 dana, od dana prijema obavještenja potrošača da raskida ugovor u skladu sa ovim zakonom vrati potrošaču sve što je plaćeno na osnovu ugovora.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, trgovac nije dužan da izvrši povraćaj dodatnih troškova koji su nastali izborom potrošača, vrste prevoza različite od najniže cijene standardnog prevoza koji je ponudio trgovac.

(3) Kod ugovora o kupoprodaji, osim ako nije ponudio da robu koju potrošač vraća preuzme, trgovac je dužan da izvrši povraćaj plaćenog iznosa nakon povraćaja robe, odnosno, nakon dostavljanja dokaza da je potrošač robu poslao trgovcu, ako je na taj način trgovac obaviješten prije prijema robe.

(4) Trgovac je dužan da izvrši povraćaj plaćenog iznosa iz stava 1 ovog člana u sredstvima plaćanja kojima je potrošač platio, osim ako potrošač izričito prihvati drugo sredstvo plaćanja, uz uslov da potrošač ne bude dužan da plati dodatne troškove za taj povraćaj.

Obaveze potrošača u slučaju jednostranog raskida ugovora

Član 74f

(1) Potrošač je dužan da izvrši povraćaj robe bez odlaganja, a najkasnije u roku od 14 dana od dana obavještavanja trgovca o odluci da raskida ugovor, osim ako je trgovac ponudio da preuzme robu koju potrošač vraća.

(2) Obaveza iz stava 1 ovog člana smatra se izvršenom u roku, ako potrošač prije isteka roka iz stava 1 ovog člana pošalje robu ili je preda trgovcu odnosno licu koje je trgovac ovlastio da primi robu.

Troškovi povraćaja robe

Član 74g

(1) Potrošač je dužan da snosi samo troškove povraćaja robe iz člana 74f stav 1 ovog zakona, osim ako je trgovac prihvatio da snosi te troškove ili ako je trgovac propustio da obavijesti potrošača da je dužan da snosi te troškove.

(2) Ako je kod ugovora zaključenog van poslovnih prostorija, roba u trenutku zaključenja ugovora dostavljena na adresu potrošača, trgovac je dužan da preuzme robu o svom trošku ako robu, zbog njene prirode, nije moguće vratiti na uobičajeni način poštom.

(3) Potrošač je odgovoran za svako umanjenje vrijednosti robe koje nastane u rukovanju robom, osim umanjenja vrijednosti potrebnog za utvrđivanje prirode, obilježja i funkcionalnosti robe.

(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, ako trgovac nije obavijestio potrošača o pravu na jednostrani raskid ugovora u skladu sa članom 61 stav 3 tačka 4 ovog zakona, potrošač ne odgovara za umanjenje vrijednosti robe.

Srazmjerno plaćanje

Član 74h

(1) Ako potrošač jednostrano raskine ugovor nakon izričitog zahtjeva za pružanje usluge ili izvršenje ugovora o isporuci vode, gasa, električne energije koji se prodaju u neograničenom obimu ili neograničenoj količini i isporuci toplotne energije prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora, dužan je da plati trgovcu dio ugovorene cijene srazmjerno

pruženoj usluzi odnosno isporučenoj robi do trenutka obavještavanja trgovca o jednostranom raskidu ugovora.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana proporcionalni iznos cijene koji je potrošač dužan da plati, izračunava se na osnovu ugovorene cijene, a ako je ta cijena neprimjerena, na osnovu tržišne vrijednosti isporučene robe ili pružene usluge.

(3) Ako jednostrano raskine ugovor o uslugama ili ugovor o isporuci vode, gasa ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obimu ili neograničenoj količini i isporuci toplotne energije, potrošač nije dužan da plati dio cijene srazmjeran isporučenoj robi ili pruženoj usluzi za vrijeme trajanja roka za jednostrani raskid ugovora, ako trgovac potrošaču nije dostavio obavještenja iz člana 61 stav 3 tač. 8 i 10 ovog zakona, odnosno ako potrošač nije izričito zahtijevao da pružanje usluge započne prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora.

(4) Ako potrošač jednostrano raskine ugovor koji za predmet ima digitalni sadržaj koji nije isporučen na trajnom mediju, potrošač nije dužan da plati dio cijene ili troškova srazmjernih izvršenju trgovca za vrijeme trajanja roka za jednostrani raskid ugovora, osim ako nije dao izričit pristanak da ispunjenje ugovora počne prije isteka roka od 14 dana, i ako nije potvrdio da je upoznat sa činjenicom da davanjem takvog pristanka gubi pravo na jednostrani raskid ugovora ili ako je trgovac propustio da ga obavijesti u skladu sa ovim zakonom.

Uticaj jednostranog raskida ugovora na povezane ugovore

Član 74i

Ako potrošač jednostrano raskine ugovor u skladu sa ovim zakonom, raskida se i svaki povezani ugovor, uz naknadu koju je potrošač dužan da plati u skladu sa ovim zakonom.

Isključenje prava na jednostrani raskid ugovora

Član 74j

Potrošač nema pravo na jednostrani raskid ugovora iz čl. 74a do 74i ovog zakona ako je:

1) ugovor o uslugama trgovac u potpunosti izvršio, a izvršenje je započeto uz prethodni izričit pristanak potrošača i njegovu potvrdu da je upoznat s činjenicom da će izgubiti pravo na jednostrani raskid ugovora;

2) predmet ugovora roba ili usluga čija cijena zavisi od promjena na finansijskom tržištu koje su van uticaja trgovca, a koje mogu nastupiti za vrijeme trajanja prava potrošača na jednostrani raskid ugovora;

3) predmet ugovora roba koja je izrađena po specifikaciji potrošača ili koja je prilagođena potrošaču;

4) predmet ugovora lako kvarljiva roba ili roba koja je pred istekom roka upotrebe;

5) predmet ugovora zapečaćena roba koja iz zdravstvenih ili higijenskih razloga nije pogodna za vraćanje, ako je bila otpečaćena nakon dostavljanja;

6) predmet ugovora roba koja je zbog svoje prirode nakon dostavljanja neodvojivo pomiješana sa drugim stvarima;

7) predmet ugovora isporuka alkoholnih pića čija je cijena ugovorena u trenutku zaključivanja ugovora, a dostavljanje može uslijediti nakon 30 dana, ako cijena zavisi od promjena na tržištu koje su van uticaja trgovca;

8) potrošač posebno zahtijevao posjetu trgovca radi obavljanja hitnih popravki ili održavanja, osim ako je prilikom takve posjete, uz usluge koje je potrošač izričito zahtijevao, trgovac pružio i druge usluge, odnosno isporučio i drugu robu koja nije neophodna za obavljanje hitnih popravki ili poslova održavanja;

9) predmet ugovora isporuka zapečaćenih audio ili videosnimaka, odnosno računarskih programa, koji su otpečaćeni nakon isporuke;

10) predmet ugovora isporuka dnevnih novina, periodičnog lista ili magazina, osim pretplatničkih ugovora za te publikacije;

11) ugovor zaključen na javnom nadmetanju;

12) predmet ugovora pružanja usluga smještaja koji nije namijenjen stanovanju, prevoza robe, usluga iznajmljivanja vozila, usluge isporuke hrane i pića ili usluga koje se odnose na aktivnosti u slobodnom vremenu, ako je ugovoreno da usluga bude pružena određenog datuma ili u određenom vremenskom periodu;

13) predmet ugovora isporuka digitalnog sadržaja koji nije isporučen na trajnom mediju ako je izvršenje ugovora započeto uz prethodni izričiti pristanak potrošača i uz njegovu potvrdu da je upoznat sa činjenicom da pristankom gubi pravo na jednostrani raskid ugovora.“

Član 29

U članu 75 stav 2 briše se.

Dosadašnji st. 3, 4 i 5 postaju st. 2, 3 i 4.

Član 30

U članu 101 stav 2 briše se.

Dosadašnji st. 3 do 7 postaju st. 2 do 6.

Član 31

U članu 110 stav 2 poslije riječi: „iz čl. 115, 116 i 117 ovog zakona“ dodaju se riječi: „ ,kao i praksa trgovca iz člana 41 stav 5 i člana 60a stav 1 ovog zakona.“

Član 32

U uvodnoj rečenici člana 114 poslije riječi „praksom” dodaju se riječi: „u svim okolnostima”.

Tačka 8 mijenja se i glasi:

„8) obavezivanje na postprodajne usluge potrošaču, sa kojim je trgovac ostvario komunikaciju prije njegove odluke o kupovini, na jeziku koji nije službeni jezik države u kojoj se trgovac nalazi, a nakon toga omogućio pružanje tih usluga na nekom drugom jeziku, na kojem nije ostvarena komunikacija prije odlučivanja o kupovini, o čemu potrošač nije bio jasno upozoren prije zaključivanja ugovora;”.

Član 33

U članu 116 tačka 3 poslije riječi: „a koje su” dodaju se riječi: „bile tolikog značaja da su”.

Član 34

U članu 119 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) Ministarstvo, drugi organi državne uprave i samostalne organizacije i nezavisna pravna lica nadležni za zaštitu prava potrošača u skladu sa zakonom;“.

Član 35

Poslije člana 132 dodaju se odjeljak i 23 nova člana koji glase:

„ODJELJAK B

VANSUDSKO RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA

Tijela za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova

Član 132a

(1) Vansudsko rješavanje potrošačkih sporova je način rješavanja sporova između potrošača i trgovca koje vodi tijelo za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova (u daljem

tekstu: tijelo za rješavanje sporova), radi zaključivanja poravnanja ili donošenja neobavezujuće ili obavezujuće odluke.

(2) Tijelo za rješavanje sporova može da se osnuje kao pravno lice ili bez svojstva pravnog lica, kada djeluje u sastavu trgovca.

(3) Postupak rješavanja vansudskog potrošačkog spora može da pokrene samo potrošač.

(4) Sjedištem tijela za rješavanje sporova smatra se mjesto:

1) u kojem je registrovano, ako je osnovano kao pravno lice;

2) u kojem sjedište ima trgovac u čijem sastavu djeluje tijelo za rješavanje sporova, ako je osnovano bez svojstva pravnog lica.

Primjena drugih propisa

Član 132b

Na pitanja vansudskog rješavanja potrošačkih sporova koja nijesu uređena ovim zakonom, supsidijarno se primjenjuju odredbe zakona kojim je uređen postupak posredovanja.

Obaveze tijela za rješavanje sporova

Član 132c

(1) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da:

1) na internet stranici omogući pristup informacijama o postupcima vansudskog rješavanja sporova, i da redovno obnavlja informacije;

2) omogući potrošačima podnošenje prijedloga za pokretanje potrošačkog spora elektronskim putem;

3) omogući na zahtjev stranaka u potrošačkom sporu, pristup informacijama iz tačke 1 ovog stava na trajnom mediju;

4) omogući razmjenu informacija između stranaka u potrošačkom sporu elektronskim putem ili, ako je potrebno, putem pošte;

5) rješava domaće i prekogranične potrošačke sporove;

6) prilikom rješavanja potrošačkih sporova, obezbijedi da se obrada ličnih podataka vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.

(2) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da potrošačima omogući podnošenje prijedloga za pokretanje potrošačkog spora lično, putem pošte, telefaksom ili na drugi odgovarajući način.

Odbacivanje prijedloga za pokretanje postupka

Član 132č

(1) Prijedlog za pokretanje postupka rješavanja potrošačkog spora tijelo za rješavanje sporova će odbaciti ako:

1) potrošač nije prethodno zahtijevao rješavanje prigovora od trgovca;

2) ocijeni da je prijedlog nedozvoljen, zlonamjeran, ili podnesen od strane lica koje nema pravni interes za pokretanje postupka;

3) spor već rješava ili je riješilo drugo tijelo za rješavanje sporova;

4) potrošač nije podnio prijedlog u roku od godinu dana od dana podnošenja pisanog prigovora trgovcu;

5) bi rješavanje te vrste spora ozbiljno ugrozilo djelovanje i svrhu postupanja tijela za rješavanje sporova;

6) ako je vrijednost predmeta spora niža od 30 eura.

(2) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da odluči o dopuštenosti prijedloga za pokretanje postupka u roku od tri nedelje od dana prijema prijedloga za pokretanje potrošačkog spora.

(3) Ako tijelo za rješavanje sporova odbaci prijedlog za pokretanje potrošačkog spora, dužno je da obrazloženu odluku o odbacivanju dostavi strankama u postupku u roku od tri nedjelje od dana prijema prijedloga.

(4) Uslov iz stava 1 tačka 1 ovog člana, smatra se ispunjenim i ako je potrošač u istom predmetu već podnio prigovor u skladu sa čl. 25, 26 i 27 ovog zakona.

Stručnost, nezavisnost i nepristrasnost

Član 132ć

(1) Vansudsko rješavanje potrošačkih sporova pri tijelu za rješavanje sporova može da sprovodi lice koje:

1) ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja;

2) ima najmanje pet godina radnog iskustva;

3) je završilo odgovarajući program obuke za sprovođenje vansudskog rješavanja sporova;

4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za sprovođenje postupka vansudskog rješavanja sporova;

(2) Lice iz stava 1 ovog člana:

1) ne smije da prima naknadu ili nagradu za rad na način koji je povezan sa ishodom postupka;

2) ne smije da prima ni traži uputstva od stranaka u potrošačkom sporu i njihovih zastupnika;

3) dužno je da tokom trajanja potrošačkog spora vodi računa i bez odlaganja obavještava tijelo za rješavanje sporova o okolnostima koje bi mogle biti od uticaja na njegovu nezavisnost i nepristrasnost, ili čijim nastupanjem može doći do sukoba interesa u odnosu na stranku u postupku;

4) imenuje se na period od najmanje tri godine i, može biti ponovo imenovano.

(3) Licu iz stava 1 ovog člana mandat prestaje:

1) istekom perioda na koji je imenovano;

2) na njegov zahtjev;

3) nakon iskazane nestručnosti ili neaktivnosti prilikom obavljanja dužnosti;

4) zloupotrebom položaja;

5) gubitkom radne sposobnosti.

(4) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da obezbjedi stručno osposobljavanje lica zaduženih za sprovođenje postupka za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova.

(5) Program i način polaganja ispita za stručno osposobljavanje lica zaduženih za sprovođenje postupka vansudskog rješavanja sporova i obrazac uvjerenja o položenom ispitu, propisuje Ministarstvo.

Izuzeće lica koja vode postupak

Član 132d

(1) Ako lice koje vodi postupak primi nagradu ili naknadu od trećeg lica koje ima interes od ishoda postupka, traži ili dobija uputstva od stranaka ili njihovih zastupnika, ili njegov privatni interes utiče na nezavisno i nepristrasno obavljanje poslova, stranka u postupku je dužna da, bez odlaganja obavijesti tijelo za rješavanje sporova koje će zamijeniti lice koje vodi postupak.

(2) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da u slučaju iz stava 1 ovog člana, odredi drugo lice za vođenje vansudskog rješavanja potrošačkog spora.

(3) Ako nije u mogućnosti da zamijeni lice koje vodi postupak iz stava 1 ovog člana, tijelo za rješavanje sporova će uputiti stranke da pokrenu spor pred drugim tijelom za rješavanje sporova.

(4) Ako ne postoji drugo tijelo za rješavanje sporova, tijelo za rješavanje sporova koje vodi postupak upoznaće stranke sa okolnostima iz stava 1 ovog člana, nakon čega stranke mogu dati saglasnost da lice koje vodi postupak nastavi sa započetim postupkom.

Odlučivanje u kolegijalnom tijelu

Član 132dž

(1) Radi vansudskog rješavanja potrošačkih sporova, može se obrazovati kolegijalno tijelo za rješavanje sporova čiji članovi su lica koja sprovode vansudsko rješavanje potrošačkih sporova.

(2) Tijela za rješavanje sporova u kojima lica koja sprovode postupak čine dio kolegijalnog tijela, dužna su da obezbijede da kolegijalno tijelo iz stava 1 ovog člana, pored drugih članova, čini jednak broj predstavnika koji zastupaju interese potrošača i predstavnika koji zastupaju interese trgovaca.

(3) Tijelo iz stava 1 ovog člana mora imati neparan broj članova.

Uslovi za tijela za rješavanje sporova kod trgovaca

Član 132đ

(1) Tijela za rješavanje sporova u kojima postupke rješavanja potrošačkih sporova sprovode lica zaposlena ili lica koja primaju naknadu od trgovca, dužna su da osim uslova iz člana 132ć stav 1 ovog zakona, obezbijede i da lice koje vodi postupak:

1) bude član ili u postupku izbora bude imenovan od kolegijalnog tijela za rješavanje sporova;

2) ima mandat od najmanje tri godine;

3) podnese pisanu izjavu da u roku od tri godine od prestanka obavljanja funkcija u tijelu za rješavanje sporova neće raditi za trgovca, strukovnu organizaciju ili privredno udruženje u kojem je taj trgovac član.

(2) Trgovac je dužan da obezbijedi finansijska sredstva koja su potrebna za nesmetan rad tijela za rješavanje sporova.

(3) Tijelo za rješavanje sporova ne smije da bude hijerarhijski ili funkcionalno povezano sa trgovcem, a za izvršavanje svojih obaveza mora imati finansijska sredstva obezbijeđena posebnim budžetom koji je odvojen od budžeta trgovca.

Uslovi za tijela za rješavanje sporova kod interesnih udruženja

Član 132e

(1) Ako je lice koje sprovodi postupak zaštite potrošača zaposleno kod, ili prima naknadu isključivo od interesnog udruženja u kojem je trgovac član, interesno udruženje dužno je da obezbijedi finansijska sredstva u posebnom budžetu namijenjenom za vođenje postupka.

(2) Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se ako je lice koje sprovodi postupak član kolegijalnog tjela iz člana 132dž ovog zakona.

Transparentnost

Član 132f

(1) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da preko internet stranice, na jasan i razumljiv način, obavijesti zainteresovana lica o:

1) kontakt podacima (e-mail, poštanska adresa);

2) činjenici da se nalazi na listi ovlašćenih tijela za rješavanje sporova iz člana 132nj ovog zakona,

3) broj i datum donošenja rješenja o vansudskom rješenju spora;

4) imenima i prezimenima lica koja sprovode postupak vansudskog rješavanja potrošačkih sporova, načinu imenovanja i trajanju njihovog mandata;

5) odgovarajućem znanju i iskustvu, nezavisnosti i nepristrasnosti lica koja sprovode postupak vansudskog rješavanja potrošačkih sporova, ili ako su zaposlena ili ih isključivo plaća trgovac, i podacima o trgovcu, ako od trgovca primaju naknadu ili zaradu;

6) članstvu u mrežama tijela za prekogranično rješavanje potrošačkih sporova;

7) vrsti sporova za čije rješavanje je ovlašćeno;

8) jezicima na kojima se može podnijeti prijedlog za pokretanje postupka, kao i o jezicima na kojima se postupak vodi;

9) propisima i pravilima koje tijelo za rješavanje sporova primjenjuje na rješavanje spora (zakon, podzakonski akt, principi, pravila, etički kodeks);

10) zahtjevima koje su stranke u postupku dužne da ispune, uključujući obavezu potrošača da prije pokretanja postupka pokuša da riješi spor sa trgovcem, u skladu sa ovim zakonom;

11) mogućnosti da stranka može u svakom trenutku do donošenja odluke da odustane od spora;

12) troškovima postupka koje stranke plaćaju, ako je stranka dužna da plati troškove;

13) prosječnom trajanju postupaka;

14) pravnim posljedicama ishoda postupka vansudskog rješavanja potrošačkog spora, uključujući i sankcije za nepoštovanje odluka tijela za rješavanje sporova ako su obavezujuće za stranke;

15) uslovima pod kojima odluke tijela za rješavanje sporova imaju svojstvo izvršne isprave.

(2) Informacije iz stava 1 ovog člana dostavljaju se na zahtjev u pisanoj formi, na papiru ili na drugom trajnom mediju.

Objavljivanje godišnjih izvještaja

Član 132g

(1) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da na svojoj internet stranici ili putem drugih odgovarajućih sredstava informisanja, objavi godišnji izvještaj o svom radu koji sadrži podatke o domaćim i prekograničnim sporovima, a naročito:

1) informacije i podatke o vrstama sporova koje rješavaju odnosno u čijem rješavanju učestvuje;

2) broj prijedloga za pokretanje vansudskog rješavanja potrošačkih sporova;

3) sistemske ili značajnije probleme koji se ponavljaju i dovode do sporova između potrošača i trgovaca, uz eventualne preporuke za izbjegavanje i rješavanje tih problema, radi podizanja nivoa trgovinskih standarda, podsticanju razmjene najbolje prakse i obavještavanja o utvrđenim problemima;

4) broj odbačenih prijedloga za pokretanje postupka vansudskog rješavanja potrošačkih sporova, kao i procentualni odnos razloga za odbacivanje prijedloga iz člana 132č ovog zakona u odnosu na ukupan broj odbačenih prijedloga;

5) procenat obavezujućih i neobavezujućih odluka u korist potrošača odnosno u korist trgovaca i sporova koji su riješeni poravnanjem;

6) procenat postupaka koji su obustavljeni, kao i razloge za obustavljanja tih postupaka, ako su poznati;

7) prosječno vrijeme trajanja postupaka;

8) stepen izvršavanja odluka ili preporuka tijela za rješavanje sporova, ako su ti podaci poznati, sa ishodima postupka;

9) podatke o saradnji tijela za rješavanje sporova unutar mreža tijela za prekogranično rješavanje potrošačkih sporova,

10) o stručnom osposobljavanju lica koje sprovode postupak u skladu sa članom 132ć ovoga zakona, prema potrebi.

(2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se na zahtjev zainteresovanog lica, na papiru ili drugom trajnom mediju.

Efikasnost postupanja

Član 132h

(1) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da efikasnost postupanja obezbijedi na način da:

1) se postupak može voditi elektronskim putem ili neposredno pred tijelom za rješavanje sporova i da postupak za stranke bude pristupačan, bez obzira gdje se nalaze;

2) stranke mogu da učestvuju u postupku, pri čemu nijesu dužne da angažuju advokata ili drugo lice da ih zastupa, ali im je obezbijeđeno pravo na nezavisni pravni savjet, da budu zastupane ili da im pomoć pruži treća strana, u svim fazama postupka;

3) postupci vansudskog rješavanja sporova budu besplatni ili dostupni po pristupačnim cijenama za potrošače;

4) je tijelo za rješavanje sporova dužno da bez odlaganja nakon prijema urednog prijedloga za pokretanje postupka obavijesti stranke u postupku;

5) postupak okonča u roku od 90 dana, od dana prijema urednog prijedloga za pokretanje postupka.

(2) Ako se odlučuje u složenom sporu, rok iz stava 1 tačka 5 ovog člana, uz prethodno dostavljanje pisanog obrazloženja, može da se produži do 180 dana.

(3) Tijelo za rješavanje sporova dužno je da blagovremeno obavijesti stranke o svakom produženju roka iz stava 2 ovog člana, kao i očekivanom roku za okončanje spora.

Kontradiktornost i pravičnost

Član 132i

(1) Tijelo za rješavanje sporova je dužno da obezbijedi da stranke u postupku:

1) imaju mogućnost da se u razumnom roku izjasne o okolnostima slučaja, kao i o svim navodima, dokazima, ispravama i izjavama druge stranke, kao i o eventualnim nalazima i mišljenjima vještaka, kao i da se o njima izjasne;

2) budu obaviještene da nijesu dužne da angažuju advokata ili drugo lice da ih zastupa u postupku, ali da u svim fazama postupka mogu da zatraže nezavisni pravni savjet ili pomoć treće strane;

3) budu obaviještene o ishodu postupka, dostavljanjem obrazložene odluke u pisanoj formi na papiru ili drugom trajnom mediju.

(2) U postupku u kojem se donosi neobavezujuća odluka:

1) stranke imaju pravo da u bilo kojoj fazi odustanu od postupka ako su nezadovoljne načinom na koji se postupak vodi, o čemu je tijelo za rješavanje sporova dužno da ih obavijesti prije početka postupka, osim ako je posebnim propisom predviđeno obavezno učešće trgovca u postupku vansudskog rješavanja spora, u kom slučaju se obavještenje daje samo potrošaču;

2) prije prihvatanja predloženog rješenja ili postupanja u skladu sa predloženim rješenjem, stranke se obavještavaju da:

a) po svom izboru mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje spora,

b) učešće u postupku ne sprječava mogućnost pravne zaštite u redovnom sudskom postupku,

c) predloženo rješenje spora može biti sadržajno različito od odluke koju bi donio sud, primjenom odgovarajućih pravila postupka;

3) prije prihvatanja predloženog rješenja ili postupanja u skladu sa tim rješenjem, stranke će biti obaviještene o pravnim posljedicama prihvatanja ili postupanja;

4) prije nego što pristanu na predloženo sporazumno rješenje, strankama se mora omogućiti razuman rok za njegovo razmatranje.

(3) Poravnanje zaključeno pred tijelom za rješavanje sporova ima dejstvo sudskog poravnanja.

(4) Tijelo za rješavanje sporova ne smije da odobri poravnanje koje je suprotno prinudnim propisima ili javnom moralu.

(5) Ako tijelo za rješavanje sporova vodi postupak u kojem je njegova odluka obavezujuća za trgovca, u trenutku kada potrošač prihvati predloženo rješenje spora, stav 2 ovog člana primjenjuje se samo na potrošača.

Obavezujuća odluka – dobrovoljnost, zakonitost i tužba za poništaj

Član 132j

(1) Sporazum kojim se potrošač i trgovac obavezuju da će spor rješavati pred određenim tijelom za rješavanje sporova ne obavezuje potrošača, ako je zaključen prije nastanka spora i ako se na osnovu tog sporazuma potrošač odriče prava na sudsku zaštitu u parničnom postupku.

(2) Ako tijela za rješavanje sporova primjenjuju postupak čiji je ishod obavezujuća odluka, ta odluka može biti obavezujuća za stranke samo ako su stranke tu posljedicu izričito prihvatile.

(3) Ako tijelo za rješavanje sporova primjenjuje postupak čiji je ishod obavezujuća odluka, treba da obezbijedi da:

1) u situaciji u kojoj nema sukoba zakona, obavezujuća odluka ne može za posljedicu da ima lišenje potrošača zaštite koja mu je zagarantovana odredbama od kojih se ne može odstupiti sporazumom, koje su na snazi u državi u kojoj potrošač i trgovac imaju svoje uobičajeno boravište ili sjedište;

2) u situaciji u kojoj postoji sukob zakona, obavezujuća odluka ne može za posljedicu da ima lišenje potrošača zaštite koja mu je zagarantovana odredbama od kojih se ne može odstupiti sporazumom, koje su na snazi u državi u kojoj potrošač ima uobičajeno boravište;

3) u situaciji u kojoj postoji sukob zakona, kada je mjerodavno pravo utvrđeno u skladu sa članom 5 st. 1 do 3 Rimske konvencije od 19. juna 1980. godine o mjerodavnom pravu za ugovorne obveze, obvezujuća odluka ne može za posljedicu da ima lišenje potrošača zaštite koja mu je zagarantovana prinudnim propisima države u kojoj potrošač ima uobičajeno boravište.

(4) Protiv obavezujuće odluke, koja ima snagu pravosnažne presude i koja je izvršna, može se podnijeti tužba za poništaj pred sudom.

(5) Stranke se ne mogu unaprijed odreći prava da zahtijevaju poništenje odluke.

(6) Ako utvrdi da je tužbeni zahtjev osnovan, sud će poništiti odluku i, u zavisnosti od razloga za poništaj, predmet može vratiti tijelu za rješavanje sporova na ponovni postupak.

(7) Na postupak po tužbi za poništaj odluke shodno se primjenjuju odredbe o pobijanju arbitražnih odluka u skladu sa zakonom kojim se uređuje arbitraža.

Rokovi zastare i prekluzivni rokovi

Član 132k

(1) Stranke koje su u skladu sa ovim zakonom pokušale da riješe spor pred tijelom za rješavanje sporova ne gube mogućnost pokretanja sudskog, arbitražnog ili drugog postupka zbog proteka roka zastare ili prekluzivnog roka.

(2) Pokretanjem postupka pred tijelom za rješavanje sporova zastara se prekida.

(3) Ako se postupak pred tijelom za rješavanje sporova okonča bez zaključenja poravnanja ili bez donošenja obavezujuće odluke, a potrošač u roku od 60 dana od okončanja postupka podnese tužbu radi utvrđivanja i obezbjeđenja, smatra se da je zastara prekinuta trenutkom pokretanja postupka pred tijelom za rješavanje sporova.

(4) Ako je posebnim propisom propisan rok za podnošenje tužbe, prekida se za vrijeme trajanja arbitražnog postupka, a nastavlja da teče petnaestog dana od okončanja postupka pred tijelom za rješavanje sporova.

(5) Postupak vansudskog rješavanja spora je okončan danom dostavljanja odluke potrošaču.

Informisanje potrošača od strane trgovaca

Član 132l

(1) Trgovci koji preuzmu obavezu ili su u skladu sa zakonom dužni da rješavaju potrošačke sporove preko tijela za rješavanje sporova, dužni su da o tome obavijeste potrošače na odgovarajući način.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana, sadrži poštansku adresu i adresu internet stranice tijela za rješavanje sporova.

(3) Trgovac je dužan da obavještenje iz stava 1 ovog člana, istakne na vidnom mjestu u poslovnim prostorijama trgovca i na svojoj internet stranici, na način koji je za potrošača jasan, razumljiv i lako dostupan.

(4) Kada se određeni spor ne može riješiti putem pisanog prigovora koji je potrošač uputio trgovcu, trgovac je dužan da u odgovoru na pisani prigovor potrošaču pruži obavještenje o tijelima iz st. 1 i 2 ovog člana, uz pisanu izjavu da li prihvata postupak pred tim tijelima.

Pružanje pomoći potrošačima

Član 132lj

(1) Listu tijela za rješavanje potrošačkih sporova na internet stranicama objavljuju Ministarstvo i Evropski potrošački centar Crne Gore i ako je moguće, na papiru ili drugom trajnom mediju u službenim prostorijama.

(2) Ministarstvo i Evropski potrošački centar Crne Gore pružaju informacije potrošačima o pristupu tijelima za rješavanje sporova koja djeluju u državama članicama Evropske unije, a koja su nadležna za rješavanje prekograničnih sporova koji proizlaze iz prekograničnog ugovora o prodaji robe ili ugovora o pružanju usluga.

Saradnja i razmjena informacija

Član 132m

(1) Tijela za rješavanje sporova sarađuju i razmjenjuju informacije u vezi rješavanja domaćih i prekograničnih potrošačkih sporova, kao i iskustva iz najbolje prakse u rješavanju tih sporova.

(2) Tijela za rješavanje sporova, organi državne uprave i organi uprave nadležni za poslove zaštite potrošača razmjenjuju informacije o iskustvima u posebnim oblastima poslovanja u kojima potrošači najčešće pokreću postupke.

(3) Razmjena informacija iz stava 2 ovog člana uključuje sprovođenje odgovarajuće procjene i dostavljanje informacija koje posjeduju nadležni organi u slučaju kada je dostavljanje tih informacija neophodno za rješavanje pojedinačnih sporova.

(4) Saradnja i međusobna razmjena informacija između tijela za rješavanje sporova vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka i zaštita poslovne tajne.

(5) Tijelo za rješavanje sporova, zaposleni u rješavanju sporova i lica koja rješavaju potrošačke sporove dužni su da, u obavljanju poslova i zadataka u skladu sa zakonom, čuvaju kao povjerljive, informacije i podatke do kojih dođu u svom radu, osim ako su ti podaci i

informacije neophodni za sprovođenje odluka tijela za rješavanje sporova, odnosno izvršenja zaključaka poravnanja.

Podaci koji se podnose za ovlašćivanje tijela za rješavanje sporova

Član 132n

(1) U cilju otpočinjanja vansudskog rješavanja potrošačkih sporova, tijelo za rješavanje sporova podnosi Ministarstvu zahtjev za dobijanje ovlašćenja i uključivanje u listu ovlašćenih tijela za rješavanje sporova.

(2) U zahtjevu iz stava 1 ovog člana navode se:

1) naziv, sjedište i kontakt podaci (broj telefona, fax, internet adresa);

2) informacije o izvorima finansiranja;

3) ime i prezime, broj lične karte, stručno znanje i iskustvo u rješavanju potrošačkih sporova, radno iskustvo i trajanje mandata lica koja će sporovoditi postupke potrošačkih sporova;

4) način obezbjeđenja naknada i nagrada za rad lica koja će sporovoditi postupke potrošačkih sporova;

5) vrste i iznosi taksi i avansnih plaćanja, ako je predviđeno da se plaćaju;

6) jezik, na kojem se može podnijeti prijedlog za pokretanje postupka i/ili voditi postupak;

7) izjava o vrsti sporova koje obuhvata postupak i prosječno trajanje postupka;

8) obrazložena izjava da tijelo za rješavanje sporova ispunjava uslove za rješavanje potrošačkih sporova;

9) informacije o načinu ostvarivanja nezavisnosti, nepristrasnosti i transparentnosti iz čl. 132d do 132e ovog zakona, ako je tijelo za rješavanje sporova osnovano kod trgovca ili interesnog udruženja;

10) razlozi na osnovu kojih tijelo za rješavanje sporova može da odbaci prijedlog za pokretanje postupka u skladu sa članom 132č ovog zakona.

(3) Ako dođe do promjene podataka iz stava 2 ovog člana, tijelo za rješavanje sporova dužno je da u roku od 15 dana od nastanka promjene obavijesti Ministarstvo.

Ovlašćivanje i oduzimanje ovlašćenja za rješavanje sporova

Član 132nj

(1) Ministarstvo nakon utvrđivanja da tijelo za rješavanje sporova ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom, donosi rješenje kojim se ovlašćuje za vansudsko rješavanje sporova i vrši upis u listu tijela za rješavanje sporova.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo je dužno da objavi na svojoj internet stranici.

(3) Tijelo koje nije ovlašćeno za rješavanje sporova ne smije u odnosima sa potrošačima i kod oglašavanja da koristi izraze „alternativno rješavanje sporova“ i „vansudsko rješavanje sporova“, ili izraze na osnovu kojih se može zaključiti ili na drugi način stvoriti utisak da je u pitanju tijelo ovlašćeno za rješavanje potrošačkih sporova.

(4) Ako Ministarstvo utvrdi da tijelo za rješavanje sporova ne ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom, obavijestiće tijelo za rješavanje sporova o uslovima koje ne ispunjava i naložiti da u ostavljenom roku otkloni utvrđene nedostatke.

(5) Ako tijelo za rješavanje sporova ne postupi po nalogu Ministarstva u roku od tri mjeseca od dana prijema naloga, Ministarstvo će donijeti rješenje o oduzimanju ovlašćenja i izbrisati tijelo sa liste tijela za rješavanje sporova.

(6) Listu tijela ovlašćenih za rješavanje sporova, redovno održava Ministarstvo.

Saradnja sa Evropskom komisijom

Član 132o

(1) Usklađenu listu tijela ovlašćenih za rješavanje sporova Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji.

(2) Lista tijela iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

1) naziv i kontakt podatke tijela za rješavanje sporova;

2) iznos taksi i avansnog plaćanja, ako se naplaćuju;

3) jezik ili jezike na kojima se može podnijeti prijedlog za pokretanje postupka i/ili voditi postupak;

4) vrste sporova u kojima tijelo za rješavanje sporova odlučuje;

5) obaveznost odluka;

6) potrebu fizičkog prisustva stranaka ili njihovih zastupnika, prema potrebi, uključujući izjavu tijela za rješavanje sporova o tome može li se postupak voditi kao usmeni ili pisani postupak;

7) razlozi na osnovu kojih tijelo za rješavanje sporova može da odbaci prijedlog za pokretanje postupka u skladu sa članom 132č ovog zakona.

(3) Listu prijavljenih tijela za rješavanje sporova država članica Evropske unije, dobijenu od Evropske komisije Ministarstvo je dužno da učini dostupnim na internet stranici, odnosno da obezbijedi da ta lista bude dostupna i na odgovarajućem trajnom mediju.

(4) Ministarstvo je dužno da objavljuje i dostavlja Evropskoj komisiji, najmanje jednom u četiri godine izvještaj o razvoju i funkcionisanju tijela za rješavanje sporova.

(5) U izvještaju iz stava 4 ovog člana, naročito se navode:

1) najbolja praksa tijela za rješavanje sporova;

2) statistički podaci o problemima koji ometaju funkcionisanje tijela za rješavanje sporova u domaćim i prekograničnim sporovima, ako su ti problemi uočeni;

3) preporuke o poboljšanju efikasnosti i djelotvornosti funkcionisanja tijela za rješavanje sporova.

Izuzeci od primjene

Član 132p

Odredbe člana od 132c do 132o ovog zakona ne primjenjuju se na:

1) postupke pred tijelima za rješavanje potrošačkih sporova u kojima sporove rješavaju lica zaposlena kod trgovca i koja isključivo od trgovca primaju naknadu, osim ako ta lica ispunjavaju uslove iz čl. 132c do 132o ovog zakona i posebne uslove koji se odnose na nezavisnost i transparentnost iz člana 132d ovog zakona;

2) postupke za rješavanje potrošačkih prigovora iz čl. 25 do 27 ovog zakona;

3) sporove između potrošača i trgovca koji pruža neprivredne usluge od javnog interesa;

4) sporove između trgovaca;

5) pregovore između potrošača i trgovca koji se vode bez nezavisnog učešća trećeg lica;

6) sporove proizašle iz zdravstvenih usluga koje pružaju zdravstveni radnici i zdravstvene ustanove pacijentima radi procjene, održavanja ili liječenja njihovog zdravstvenog stanja, uključujući propisivanje, izdavanje na recept i davanje ljekova i medicinskih proizvoda;

7) javne ustanove obrazovanja;

8) postupke u kojima sud pokušava da riješi sporove na način da se postigne sudsko poravnanje.

Kontakt tačka Platforme za rješavanje potrošačkih sporova putem interneta

Član 132r

Kontakt tačku Platforme Evropske unije, za rješavanje potrošačkih sporova putem interneta, Ministarstvo će objaviti na svojoj inernet stranici.”

Član 36

Odjeljak B i član 133 mijenjaju se i glase:

„ODJELJAK C

ODBOR ZA VANSUDSKO RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA

Funkcionalna nezavisnost

Član 133

(1) U oblastima u kojima nijesu osnovana tijela za rješavanje sporova ovlašćena od strane Ministarstva vansudsko rješavanje potrošačkih sporova sprovodi Odbor za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova (u daljem tekstu: Odbor) pri Privrednoj komori Crne Gore (u daljem tekstu: Komora) koji je funkcionalno nezavisan organ.

(2) Stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe Odbora vrši, i prostorije i druge tehničke uslove za rad odbora obezbjeđuje Komora.

(3) Na obaveze Odbora, postupak pred Odborom i nadležnosti Ministarstva koje se odnose na rad Odbora primjenjuju se odredbe čl. 132a do 132l, člana 132m stav 4 i člana 132nj ovog zakona. “

Član 37

U članu 134 stav 6 mijenja se i glasi:

„(6) Članovi odbora biraju se na period od četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora.

U stavu 7 riječi: „visoku školsku spremu” zamjenjuju se riječima: „VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja.”

Član 38

U članu 136 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) ako je osuđen za krivično djelo na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci, ili za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje poslova arbitraže;“.

Član 39

Član 141 mijenja se i glasi:

„(1) Postupak pred Odborom pokreće se podnošenjem tužbe u pisanom ili u elektronskom obliku.

(2) Odbor će odbaciti tužbu, osim u slučajevima iz člana 132č ovog zakona, ako:

1) vrijednost spora prelazi 10.000 eura;

2) se utvrdi da predmet nije podoban za odlučivanje u postupku pred Odborom, naročito ako se radi o izrazito složenom sporu ili se zahtijeva detaljno ispitivanje svjedoka ili je naknada za mišljenje vještaka koje je neophodno za donošenje odluke znatno nesrazmjerna vrijednosti zahtjeva.

(3) Odbor će se oglasiti nenadležnim za odlučivanje po tužbi, ako spor proizilazi iz potrošačkog ugovora za koji je osnovano tijelo za rješavanje sporova i ustupiće tužbu tom tijelu.”

Član 40

U članu 145 stav 2 briše se.

Član 41

Član 146 mijenja se i glasi:

„(1) Prethodni sporazum potrošača i trgovca o prihvatanju vansudske zaštite ne obavezuje potrošača na pokretanje postupka pred Odborom.

(2) Ako potrošač pokrene spor, a nije upoznat da postupak može da se okonča donošenjem obavezujuće odluke, Odbor će potrošača o tome obavijestiti i omogućiti mu da, ako se sa tim ne slaže, povuče tužbu.

(3) Ako nijesu ispunjeni uslovi iz člana 145 stav 1 ovog zakona i ako u postupku nije postignuto poravnanje, vijeće donosi preporuku (neobavezujuća odluka).

(4) Preporuka ne utiče na pravo potrošača da traži zaštitu svojih prava u sudskom postupku.

(5) Protiv neobavezujuće odluke vijeća ne može se izjaviti žalba ni tužba za poništaj, ili drugi pravni lijek."

Član 42

U članu 147 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Vijeće obustavlja postupak bez donošenja odluke u predmetu spora ako:

1) odlučivanje o zahtjevu nije moguće na osnovu predloženih dokaza;

2) smatra da nastavak postupka nije potreban jer je spor riješen na drugi način;

3) je potrošač povukao tužbu.“

Član 43

Čl. 149 i 150 brišu se.

Član 44

U članu 151 stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Taksa za postupak pred Odborom, iznosi 20 eura, a za sporove u vrijednosti ispod 100 eura, taksa se ne plaća.”

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Ako se utvrdi da neosnovana tužba predstavlja zloupotrebu prava, Odbor će narediti tužiocu da plati dodatnu naknadu u iznosu od 50 eura.”

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 45

U članu 152 st. 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„(2) Sredstva iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore i sredstava iz člana 151 st. 3 i 4 ovog zakona.

(3) Visinu naknade i nagrade utvrđuje Vlada.”

Član 46

U članu 158 stav 2 posle tačke 5 dodaje se nova tačka 6 koja glasi:

„6) sarađuje sa mrežom Evropskih potrošačkih centara i nadležnim organima država Evropskog ekonomskog prostora (u daljem tekstu: EEP) u skladu sa zakonom kojim se uređuje pružanje usluga;“.

Dosadašnja tačka 6 postaje tačka 7.

Posle stava 2 dodaju se četiri nova stava koja glase:

„(3) Informacije koje se dobiju u skladu sa stavom 2 tačka 6 ovoga člana Ministarstvo objavljuje na internet stranici.

(4) Informacije iz stava 3 ovog člana odnose se na:

1) uslove za pristup i pružanje usluga koji se primjenjuju u državama EEP, a naročito uslugama u vezi sa zaštitom potrošača;

2) sredstva pravne zaštite u slučaju spora između pružaoca i korisnika usluge;

3) kontakt podatke organizacija ili udruženja nadležnih za zaštitu potrošača, uključujući mrežu Evropskih centara za zaštitu potrošača, koji pružaocima ili korisnicima usluga mogu pružiti pomoć.

(5) Na zahtjev potrošača, Ministarstvo dostavlja i druge informacije koje su od značaja za prekogranično korišćenje usluga iz stava 4 ovog člana.

(6) Na zahtjev nadležnih organa država EEP, Ministarstvo dostavlja informacije iz stava 4 ovog člana, bez odlaganja.“

Član 47

U članu 161 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Radi davanja prijedloga za odlučivanje o stručnim pitanjima i za stručnu pomoć u postupku donošenja odluka i pripreme propisa iz oblasti zaštite potrošača Vlada osniva Savjet za zaštitu potrošača (u daljem tekstu: Savjet).“

U stavu 3 riječ „Ministarstvo“ zamjenjuje se riječju „Vlada“.

U stavu 6 riječi: „ , koji donosi Ministarstvo“ brišu se .

Član 48

U članu 162 u tački 4 riječi „ , na koji saglasnost daje Ministarstvo“ brišu se.

Član 49

Član 173 mijenja se i glasi:

„(1) Ako trgovac ne odgovori na prigovor potrošača u roku iz člana 27 stav 1 ovog zakona, potrošač može podnijeti zahtjev za zaštitu prava iz ovog zakona (u daljem tekstu: žalba potrošača) organu uprave nadležnom za inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, odnosno drugom nadležnom organu iz člana 174 st. 2 i 3 (u daljem tekstu: nadležni organ), koji će preduzeti mjere u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ako trgovac odbije prigovor, potrošač može podnijeti žalbu nadležnom organu ili zaštitu svojih prava tražiti u vansudskom ili sudskom postupku.

(3) Ako nadležni organ po žalbi iz stava 2 ovog člana, neposrednim uvidom i/ili sprovođenjem drugih propisanih radnji, bez uključivanja stručnih lica i organizacija, može da utvrdi da se radi o povredi prava potrošača iz ovog zakona, a naročito prava koja se odnose na cijenu, saobraznost proizvoda ugovoru, garanciju, štetu na proizvodu datom na popravku, nepoštene ugovorne odredbe i nepoštene poslovne prakse, preduzeće mjere u skladu sa zakonom i narediti trgovcu da postupi po prigovoru potrošača u skladu sa ovim zakonom.

(4) Kada se u postupku iz stava 3 ovog člana ne može utvrditi povreda prava koja se odnose na saobraznost proizvoda, garanciju i štetu na proizvodu datom na popravku, povreda tih prava može se dokazivati vještačenjem nadležnih stručnih organizacija ili angažovanjem ovlašćenog sudskog vještaka.

(5) Ako nadležni organ, na osnovu sprovedenih radnji iz st. 3 i 4 ovog člana, nije u mogućnosti da utvrdi da se radi o povredi prava potrošača iz ovog zakona ili ako utvrdi da se ne radi o povredi prava potrošača iz ovog zakona, o tome će donijeti rješenje i uputiće potrošača da zaštitu svojih prava može tražiti u sudskom ili, ako su za to ispunjeni uslovi predviđeni ovim zakonom, u vansudskom postupku.

(6) Na rješenje iz stava 5 ovog člana, potrošač može izjaviti žalbu u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.“

Član 50

Poslije člana 173 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Troškovi vještačenja

Član 173a

(1) U slučaju žalbe potrošača radi dokazivanja povrede prava koje se odnose na saobraznost proizvoda ugovoru, ako se nesaobraznost pojavila u roku od šest mjeseci od dana prelaska rizika na potrošača, a trgovac smatra da nesaobraznost u tom trenutku nije postojala, troškove vještačenja snosi trgovac.

(2) Ako se nesaobraznost na proizvodu pojavila nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana, ali ne kasnije od 2 godine od dana prelaska rizika na potrošača, troškove vještačenja snosi potrošač ili trgovac u zavisnosti od rezultata vještačenja.

(3) U slučaju žalbe potrošača radi dokazivanja povrede prava koje se odnose na prava po osnovu garancije ili štetu na proizvodu datom na popravku troškove vještačenja snosi potrošač ili trgovac u zavisnosti od rezultata vještačenja.

Član 173b

Ministarstvo je dužno da sačinjava godišnji izvještaj o saradnji i postupanju nadležnih organa po žalbama potrošača i dostavlja ga Evropskoj komisiji.“

Član 51

U članu 174 stav 2 poslije riječi: „za poslove inspekcijskog nadzora,“ dodaje se riječ „drugi“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše i samostalne organizacije i nezavisna pravna lica preko ovlašćenih službenika, u skladu sa zakonom.

U stavu 3 riječi: „iz stava 3“ zamjenjuju se riječima „iz st. 2 i 3“

Stav 4 briše se.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 52

Član 175 mijenja se i glasi:

„(1) Pored upravnih mjera utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcisjki nadzor, nadležni inspektor će rješenjem narediti trgovcu otklanjanje utvrđene nepravilnosti i odrediti rok u kojem se nepravilnost mora otkloniti, ako u toku inspekcijskog nadzora utvrdi da:

1) roba koja je izložena u prodajnom objektu, a nije namijenjena prodaji ili je prodata nije označena na način propisan ovim zakonom (član 10);

2) je cijena na robi istaknuta na način da oštećuje robu (član 12 stav 2 tačka 2);

3) cijena po jedinici mjere za gorivo ili cijena usluge parkiranja, odnosno zakupa parking mjesta nije istaknuta ili nije dostupna na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 16);

4) nije potrošaču predao proizvod na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 17);

5) nije postupio na zahtjev potrošača na način propisan ovim zakonom (član 18);

6) za kupljeni proizvod potrošaču nije izdao račun ili nije izdao račun na propisan način i propisane sadržine ili nije vratio razliku između iznosa računa i primljenog novca u svim apoenima (član 19);

7) kod usluge popravke ili održavanja nije postupio na način propisan ovim zakonom (član 20);

8) nije obavijestio potrošača o dostupnosti rezervnih djelova, priključnih aparata i sličnih djelova i tehničkog servisa, odnosno održavanja i popravke, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 21);

9) nije obezbijedio odgovarajući materijal za pakovanje ili ako je uračunao težinu materijala u neto masu robe ili nije ispoštovao obaveze koje se odnose na posebno pakovanje, ili je naplatio kese i torbe koje služe za nošenje kupljenih proizvoda i imaju u potpunosti ili djelimično logotip, znak, slogan i/ili naziv proizvođača ili trgovca (član 22);

10) ako potrošaču nije predao dokumentaciju koja prati robu i druga dokumenta koja je obezbijedio proizvođač na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 23);

11) pri isporuci proizvoda potrošaču nije postupio na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 24);

12) je prilikom izdavanja opomene postupio suprotno ovom zakonu (član 24a);

13) u prodajnom objektu nije istakao obavještenje ili na drugi način nije obavijestio potrošača o načinu i mjestu podnošenja prigovora u skladu sa ovim zakonom (član 25 stav 4);

14) ne vodi i ne čuva evidenciju prigovora potrošača u skladu sa ovim zakonom (član 25 st. 6 i 7);

15) nije prisutno lice ovlašćeno za primanje prigovora u skladu sa ovim zakonom (član 25 stav 8);

16) nije odgovorio u propisanom roku i na propisani način na prigovor potrošača ili nije izdao pisanu potvrdu o prijemu prigovora propisane sadržine (član 27);

17) na mjestu prodaje, odnosno ponude jasno i vidljivo nije istakao posebne uslove prodaje (član 32);

18) nije omogućio potrošaču ostvarivanje prava po osnovu saobraznosti i prava po osnovu garancije za proizvode koji se dobijaju kao nagrada ili učešćem u nagradnoj igri, kao i prateće poklone (član 33 stav 1);

19) potrošaču nije omogućio pristup i korišćenje usluge od javnog interesa, odnosno promjenu pružaoca javne usluge pod uslovima propisanim ovim zakonom, ili nije izdao račun ili nije izdao račun na propisan način i propisane sadržine, ili nije omogućio besplatnu kontrolu računa ili na zahtjev potrošača ne dostavi detaljan izvještaj o neplaćenim dospjelim potraživanjima na način, pod uslovima i u roku propisanim ovim zakonom (član 35);

20) prije pružanja usluge od javnog interesa nije upoznao potrošača sa uslovima korišćenja ili ove uslove i promjene uslova nije objavio na propisani način ili za cijenu usluge od javnog interesa nije tražio mišljenje organizacije potrošača ili potrošača nije obavijestio o promjeni cijena i drugih uslova u propisanom roku ili cijenu usluge od javnog interesa nije obračunao prema stvarnoj potrošnji ako je to moguće, odnosno prema potrošnji, po utvrđenoj tarifi ili cjenovniku (član 36 st. 1, 2, 3, 5 i 6);

21) ugovor o korišćenju usluge od javnog interesa iz člana 35 stav 1 ovog zakona nije zaključio u pisanoj formi ili nije omogućio potrošaču priključak na distributivnu mrežu, upotrebu priključka i mreže na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 37);

22) kvalitet usluge od javnog interesa koja se pruža nije u skladu sa zakonom i ugovorom (član 38);

23) je potrošaču uračunao u cijenu usluge od javnog interesa troškove izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije distributivne mreže suprotno ovom zakonu (član 39);

24) u ponudi ili oglasu nije jasno istakao cijenu po jedinici mjere, cijene drugih pratećih elemenata u skladu sa posebnim pravilima, a koje se ne računaju prema potrošenoj količini, kao i cijenu za priključenje na distributivnu mrežu (član 40);

25) je potrošaču obustavio pružanje javne usluge ili ga je isključio sa distributivne mreže u toku postupka u kome se račun osporava ili, bez odlaganja, nije nastavio sa pružanjem usluge, odnosno priključio potrošača bez naknade na distributivnu mrežu do okončanja postupka, a potrošač redovno plaća nesporne iznose računa, ili pružanje, odnosno nastavak pružanja usluge i ponovno priključenje na distribitivnu mrežu, uslovljava plaćanjem dugova potrošača starijih od dvije godine ili pokrene postupak prinudne naplate prije okončanja postupka u kojem potrošač osporava neplaćena dospjela potraživanja (član 41 st.1, 2, 3 i 4);

26) nije obezbijedio potrošački servis na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom (član 42);

27) nije omogućio potrošaču ostvarivanje prava po osnovu nesaobraznosti, na način i u rokovima u skladu sa ovim zakonom (čl. 46, 47, 49, 49a i 54);

28) nije ispunio garanciju pod uslovima sadržanim u garantnoj izjavi i u oglasu koji se na tu robu odnosio (član 51 st. 1, 5 i 6, i član 54);

29) nije izdao garantni list potrošaču na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 51 st. 2 i 3 i čl. 53 i 54);

30) je pri zaključenju ugovora o prodaji i oglašavanju povodom prodaje zloupotrebio izraz „garancija" i izraze s tim značenjem (čl. 52 i 54);

31) prije zaključenja ugovora ili prihvatanja odgovarajuće ponude nije obavijestio potrošača na jasan i razumljiv način o podacima propisanim ovim zakonom (član 57 st. 1 i 2);

32) je potrošaču naplatio naknadu za korišćenje određenog sredstva plaćanja u iznosu koji prelazi trošak koji snosi trgovac za korišćenje tog sredstva plaćanja (član 58);

33) ne izvrši ugovor o kupoprodaji bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora, osim ako je drugačije ugovoreno ili u slučaju raskida ugovora ne vrati potrošaču plaćeni iznos u roku, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (član 59 st. 1 i 3);

34) koristi odredbe opštih uslova, ponude, narudžbenice ili druga dokumenta koje je dostavio potrošaču uz nenaručenu robu ili uslugu kojom je predviđeno da ćutanje potrošača znači prihvatanje ponude (član 60a st. 3 i 4);

35) nije zahtijevao izričiti pristanak potrošača za dodatno plaćanje, osim plaćanja koje je ugovoreno kao protivčinidba za glavnu činidbu trgovca prije zaključivanja ugovora sa potrošačem ili prihvatanja ponude (član 60b st. 1 i 3);

36) na zahtjev potrošača odmah nije izvršio povraćaj dodatnog iznosa koji je plaćen u slučaju kada potrošač nije dao izričiti pristanak za dodatno plaćanje, već se trgovac poslužio opcijom prećutnog prihvatanja od strane potrošača (član 60b st. 2 i 3).

37) nije obezbijedio da potrošač plaća poziv po tarifi koja nije viša od osnovne tarife, a uspostavio je telefonsku liniju preko koje potrošači mogu da ga kontaktiraju u vezi sa zaključenim ugovorom (član 60c);

38) nije na jasan i razumljiv način obavijestio potrošača o podacima u skladu sa ovim zakonom prije nego što potrošač zaključi ugovor izvan poslovnih prostorija, odnosno ugovor na daljinu ili bude obavezan odgovarajućom ponudom (član 61 st. 3 i 4 i član 65 st. 1 i 2);

39) obavještenje u vezi sa ugovorom zaključenim izvan poslovnih prostorija, odnosno na daljinu, nije dostavljeno na crnogorskom jeziku (član 61 stav 6);

40) nije, prije prihvatanja ponude, obavijestio potrošača o načinu izračunavanja cijene u skladu sa ovim zakonom (član 62 stav 3);

41) u slučaju zaključenja ugovora izvan poslovnih prostorija, obavještenje iz člana 61 stav 3 nije dato na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 66);

42) potrošaču nije dostavio primjerak ugovora ili pisanu potvrdu usmeno zaključenog ugovora na papiru ili, uz saglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju, kao i potvrdu prethodne saglasnosti potrošača iz člana 74j tačka 13 ovog zakona, u slučaju zaključenja ugovora izvan poslovnih prostorija (član 67);

43) u slučaju ugovora zaključenog izvan poslovnih prostorija, potrošaču nije dao obavještenja na način, sadržine i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 69 stav 1);

44) u slučaju ugovora zaključenog izvan poslovnih prostorija, pisana potvrda usmeno zaključenog ugovora ne sadrži sve podatke i informacije propisane ovim zakonom (član 69 stav 3);

45) u slučaju ugovora zaključenog na daljinu, obavještenje nije prilagođeno sredstvu komunikacije na daljinu koje se koristi, i nije saopšteno na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 70 stav 1);

46) u slučaju ugovora koji se zaključuje putem sredstava komunikacije na daljinu koje omogućava ograničen prostor ili ograničeno vrijeme za prikazivanje, nije obavjestio potrošača o podacima, i na način propisan ovim zakonom (član 70 stav 2);

47) na početku komunikacije nije naveo svoj identitet, odnosno identitet lica u čije ime i/ili za čiji račun nastupa, kao i komercijalnu svrhu poziva, ako za potrebe zaključenja ugovora trgovac kontaktira potrošača putem telefona (član 70 stav 3);

48) u slučaju zaključenja ugovora o uslugama na daljinu putem telefona, nije potrošaču dostavio ponudu na trajnom mediju na način kojim će nedvosmisleno utvrditi trenutak prijema ponude (član 71 stav 1);

49) u slučaju predviđenim ovim zakonom kod ugovora zaključenog elektronskim putem, prije nego što izvrši naručivanje, nije obavjestio potrošača, na način i o podacima predviđenim ovim zakonom, ili mu u trenutku naručivanja nije omogućio da jasno izjavi da je upoznat s tim da naručivanje uključuje obavezu plaćanja, ili ako je za naručivanje potrebno aktivirati polje na ekranu ili sličnu funkciju, to polje na ekranu ili slična funkcija nisu obilježeni na lako uočljiv način riječima „naručiti uz obvezu plaćanja“ ili sličnim nedvosmislenim izrazom kojim se objašnjava da naručivanje uključuje obavezu plaćanja (član 72 st. 1, 2 i 3);

50) na internet stranici, najkasnije na početku postupka naručivanja, nije jasno i čitko naveo eventualna ograničenja kod dostavljanja i koja se sredstva plaćanja prihvataju (član 73);

51) nakon zaključivanja ugovora na daljinu, a najkasnije u trenutku isporuke robe ili na početku pružanja usluge, potrošaču nije dostavio potvrdu o zaključenom ugovoru na trajnom mediju, ili ta potvrda ne sadrži obavještenje o podacima i informacijama iz ovog zakona, osim ako su ti podaci potrošaču već dostavljeni na trajnom mediju prije zaključenja ugovora, kao i potvrdu prethodne saglasnosti potrošača iz člana 74j stav 1 tačka 13 ovog zakona (član 74);

52) potrošaču nije omogućio ostvarivanje prava na jednostrani raskid ugovora zaključenog van poslovnih prostorija ili na daljinu u rokovima, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (čl. 74a i 74b);

53) nije bez odlaganja dostavio potrošaču potvrdu o prijemu izjave o jednostranom raskidu ugovora na trajnom mediju, u slučaju predviđenim ovim zakonom (član 74c stav 4);

54) u slučaju kada potrošač iskoristi pravo na jednostrani raskid ugovora zaključenog izvan poslovnih prostorija ili zaključenog na daljinu, u rokovima propisanim ovim zakonom, ne vrati potrošaču sve što je plaćeno na osnovu ugovora, u sredstvima, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 74e st. 1 i 4);

55) kod ugovora o kupoprodaji, osim u slučaju propisanom ovim zakonom, nije izvršio povraćaj plaćenog iznosa nakon povraćaja robe, odnosno nakon dostavljanja dokaza da mu je potrošač robu poslao, ako je na taj način trgovac obaviješten prije prijema robe (član 74e stav 3);

56) u slučaju ugovora zaključenog van poslovnih prostorija i kada je roba u trenutku zaključenja ugovora bila dostavljena na adresu potrošaču, niie preuzeo robu na svoj trošak, ako robu, zbog njene prirode, nije moguće vratiti na uobičajeni način poštom (član 74g stav 2);

57) u primjerenom roku prije zaključivanja ugovora nije obavijestio potrošača, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (čl. 76 do 80);

58) potrošaču nije dostavio ugovorne odredbe i uslove, kao i prethodno obavještenje u primjerenom roku, prije zaključenja ugovora ili predugovora, odnosno odmah nakon zaključenja ugovora pod uslovima i na način propisan ovim zakonom ili na zahtjev potrošača,

u toku trajanja ugovornog odnosa, nije dostavio primjerak zaključenog ugovora ili potrošaču nije omogućio promjenu sredstva komunikacije na daljinu u skladu sa ovim zakonom (član 81);

59) je započeo sa izvršenjem ugovora prije isteka roka za jednostrani raskid bez izričitog pristanka potrošača ili da zahtijeva izvršenje obaveze potrošača prije isteka roka za jednostrani raskid (član 84);

60) u slučaju jednostranog raskida ugovora nije vratio potrošaču sve što je na osnovu ugovora od njega primio, u roku, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (član 85 stav 7);

61) oglašava ugovore iz člana 90 ovog zakona i obavještava potrošača, u roku, pod uslovima i na način suprotan ovom zakonu (čl. 91 i 92);

62) ne zaključi ugovor u formi ili na jeziku u skladu sa ovim zakonom (čl. 93 i 94);

63) u pogledu sadržine ugovora, izmjene ugovora i obavještenja, obaveznog upozorenja potrošača, odredbi o jednostranom raskidu ugovora i predaji primjerka ugovora potrošaču postupa suprotno ovom zakonu (član 95);

64) zahtijeva od potrošača da izvrši plaćanje unaprijed, položi jemstvo, izvrši rezervaciju novčanih sredstava na računu, izričito prizna dug ili izvrši drugu finansijsku transakciju u svoju korist ili nekog trećeg lica, prije isteka roka za jednostrani raskid, a u pogledu ugovora o preprodaji, prije nego preprodaja prava bude izvršena, odnosno ugovor o preprodaji prestane na neki drugi način (član 99);

65) zahtijeva plaćanje na osnovu ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu suprotno uslovima i načinu koji je propisan ovim zakonom (član 100);

66) u slučaju jednostranog raskida ugovora o vremenski podijeljenom korišćenju i ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu nije vratio potrošaču sredstva primljena po osnovu sporednog ugovora, u roku, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (član 101 stav 7);

67) ugovor nije sačinjen u pisanoj formi u skladu sa ovim zakonom ili ugovorne odredbe nijesu napisane čitko, jasno, nedvosmisleno, razumljivo i nijesu lako uočljive (član 107);

68) nije omogućio potrošaču ostvarivanje prava u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja proizvoda (član 131).

(2) Nadležni inspektor će rješenjem privremeno zabraniti promet robe ili pružanje usluga trgovcu do otklanjanja nepravilnosti, ako utvrdi da:

1) na robi koju nudi ili je u prometu, odnosno uslugama, nije istaknuto obavještenje o robi ili istaknuto obavještenje o robi nije propisane sadržine (član 7 st. 1, 2 i 7);

2) podaci u obavještenju o robi nijesu odštampani i napisani čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo (član 7 stav 3);

3) podaci u obavještenju o robi na određenim proizvodima i u određenim objektima nijesu istaknuti i na Brajevom pismu (član 7 stav 4);

4) je izvršio uklanjanje ili mijenjanje podataka iz obavještenja o robi, odnosno usluzi, kao i isticanje neistinitih podataka (član 7 stav 6);

5) obavještenje o robi nije istaknuto na propisani način (član 8 st. 1 i 2);

6) obavještenje o robi, odnosno uslugama, druge informacije, isprave o usaglašenosti i druga dokumentacija koja prati robu, odnosno usluge nijesu istovjetne sa originalom i napisane čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo na crnogorskom jeziku (član 8 stav 3);

7) roba koja je upotrebljavana, popravljana ili je sa nedostatkom, odnosno roba čija su svojstva i karakteristike na drugi način ograničeni nije fizički odvojena od druge robe ili na mjestu ponude nije čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo istaknuta oznaka da se radi o takvoj robi ili nije istaknuta oznaka o prodaji na prostoru isključivo namijenjenom za prodaju takve robe ili potrošač nije informisan o prirodi nedostatka, odnosno o ograničenju upotrebnih svojstava i karakteristika robe (član 9);

8) prodajna cijena i cijena po jedinici mjere nije istaknuta u skladu sa ovim zakonom i propisom donesenim na osnovu ovog zakona (član 11);

9) cijena robe ili usluge nije istaknuta na način propisan ovim zakonom ili je cijena istaknuta na način da potrošača može dovesti u zabludu (član 12 stav 1, stav 2 tačka 1 i st. 3, 4 i 5);

10) se ne pridržava utvrđenih i istaknutih cijena (član 13);

11) nije čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo za potrošača istaknuo cijenu koja je važila prije umanjenja i umanjenu cijenu ili kod cijene koja se promijenila više puta, umanjenu cijenu nije iskazao u odnosu na najnižu cijenu koja je važila u poslednjih 30 dana (član 14);

12) cijena prilikom oglašavanja nije istaknuta na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oglašavanje (član 15);

13) se ne pridržava utvrđenih i istaknutih uslova prodajnih pogodnosti (član 28 stav 2);

14) je vršio oglašavanje proizvoda i usluga i vršio oglašavanje na način suprotno članu 29 ovog zakona;

15) se sniženje i rasprodaja i akcijska i promotivna prodaja ne vrše u skladu sa ovim zakonom (čl. 30 i 31);

16) prateći poklon ne isporuči u roku i na način određen prilikom oglašavanja, odnosno u skladu sa zakonom (član 33 stav 2);

17) vrši promet robe čija su upotrebna svojstva i karakteristike ograničeni suprotno ovom zakonu (član 33 stav 4);

18) na robi koja je na sniženju, rasprodaji ili akcijskoj prodaji zbog isticanja roka upotrebe, nije čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo istaknut krajnji rok upotrebe (član 33 stav 5);

19) oglašavanje prodajne pogodnosti ili sredstvo za ostvarivanja prava na prodajnu pogodnost ne sadrži propisane podatke, ili se podaci ne pruže ili obezbijede potrošaču na drugi način (član 34 st. 1 do 4);

20) trgovac nije postupio po rješenju iz stava 1 ovog člana.

(3) Nadležni inspektor može rješenjem trgovcu zabraniti korišćenje nepoštenih ugovornih odredbi iz čl. 102 i 104 i člana 106 stav 2 ovog zakona.

(4) Nadležni inspektor će rješenjem trgovcu zabraniti poslovnu praksu prema potrošaču koja se smatra nepoštenom iz člana 41 stav 5, člana 60a st. 1 i 4, i čl. od 109 do 117 ovog zakona.

(5) Pored mjera iz st. 1, 2 i 4 ovog člana, nadležni inspektor naložiće trgovcu da vrati potrošaču:

1) razliku između iznosa računa i primljenog novca (stav 1 tačka 6);

2) naplaćeni iznos za izdavanje opomene za naplatu novčanih potraživanja (stav 1 tačka 12)

3) više naplaćeni iznos ako je u cijenu usluge od javnog interesa uračunao troškove izgradnje, rekonstrukcije ili modernizacije distributivne mreže, suprotno ovom zakonu (stav 1 tačka 23);

4) naknadu za korišćenje određenog sredstva plaćanja u iznosu koji prelazi trošak koji snosi trgovac za korišćenje toga sredstva plaćanja (stav 1 tačka 32);

5) plaćeni iznos po osnovu ugovora, u slučaju raskida ugovora u roku, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (stav 1 tačka 33)

6) iznos koji je dodatno plaćen u slučaju kada potrošač nije dao izričiti pristanak za dodatno plaćanje (stav 1 tačka 36);

7) iznos koji je potrošač platio na osnovu ugovora, u roku, pod uslovima i na način propisanim ovim zakonom, u slučaju kada potrošač iskoristi pravo na jednostrani raskid ugovora zaključenog izvan poslovnih prostorija ili zaključenog na daljinu (stav 1 tač. 54 i 55);

8) sve što je na osnovu ugovora od njega primio, u slučaju jednostranog raskida ugovora, u roku, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (stav 1 tačka 60);

9) sredstva koja je na osnovu sporednog ugovora od njega primio, u slučaju jednostranog raskida ugovora o vremenski podijeljenom korišćenju i ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (stav 1 tačka 66);

10) više naplaćeni iznos ako se nije pridržavao utvrđenih i istaknutih cijena (stav 2 tačka 10);

11) više naplaćeni iznos ako se nije pridržavao utvrđenih i istaknutih uslova prodajnih pogodnosti (stav 2 tačka 13);

12) iznos koji je naplaćen od potrošača na osnovu zahtjeva za plaćanje potraživanja za koje je u sudskom, vansudskom ili upravnom postupku iz člana 41 stav 5 ovog zakona utvrđeno da potrošač nije dužan da plati (stav 4).

13) iznos sredstava koji je potrošač platio, a nije bio dužan iz člana 60a st. 2 i 4, člana 61 st. 1, 2 i 7, člana 62 stav 4,i člana 74d stav 3 ovog zakona.

(6) Ako je postupanjem suprotno odredbama ovog zakona trgovac ostvario imovinsku korist, inspektor će rješenjem privremeno oduzeti stečenu imovinsku korist.

(7) Žalba izjavljena protiv rješenja iz st. 1 do 6 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.”

Član 53

Član 176 mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 3.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice-trgovac, ako:

1) uklanja ili mijenja podatke iz obavještenja o robi ili ističe neistinite podatke (član 7 stav 6);

2) cijenu na robi ističe na način da potrošača dovodi u zabludu u pogledu robe na koju se odnosi (član 12 stav 2 tačka 1);

3) se ne pridržava utvrđenih i istaknutih cijena (član 13);

4) za kupljeni proizvod potrošaču ne izda račun (član 19 stav 1);

5) se ne pridržava utvrđenih i istaknutih uslova prodajnih pogodnosti (član 28 stav 2);

6) sniženje i rasprodaju proizvoda ne vrši u skladu sa ovim zakonom (član 30 st. 3, 4 i 6);

7) akcijsku i promotivnu prodaju proizvoda ne vrši u skladu sa ovim zakonom (član 31 st. 3 i 4);

8) potrošaču nije omogućio pristup i korišćenje usluge od javnog interesa ili promjenu pružaoca javne usluge pod uslovima propisanim ovim zakonom, ili nije izdao račun ili nije izdao račun na propisan način i propisane sadržine, ili nije omogućio besplatnu kontrolu računa ili na zahtjev potrošača ne dostavi detaljan izvještaj o neplaćenim dospjelim potraživanjima na način, pod uslovima i u roku propisanom ovim zakonom (član 35);

9) nije omogućio potrošaču priključak na distributivnu mrežu, upotrebu priključka i mreže na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 37 stav 2);

10) je potrošaču uračunao u cijenu usluge od javnog interesa troškove izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije distributivne mreže suprotno ovom zakonu (član 39);

11) u ponudi ili oglasu nije jasno istakao cijenu po jedinici mjere, cijene drugih pratećih elemenata u skladu sa posebnim pravilima, a koje se ne računaju prema potrošenoj količini, kao i cijenu za priključenje na distributivnu mrežu (član 40);

12) je potrošaču ograničio pružanje javne usluge ili ga je isključio sa distributivne mreže u toku sudskog, vansudskog, upravnog ili drugog postupka u kome se račun osporava, a potrošač redovno plaća nesporne iznose računa (član 41 st. 1, 6 i 7);

13) suprotno ovom zakonu, bez odlaganja, nije nastavio sa pružanjem usluge, odnosno priključio potrošača bez naknade na distributivnu mrežu do okončanja postupka u kome se račun osporava (član 41 st. 2, 6 i 7);

14) pružanje, odnosno nastavak pružanja usluge i ponovno priključenje na distribitivnu mrežu, uslovljava plaćanjem dugova potrošača starijih od dvije godine (član 41 stav 3);

15) pokrene postupak prinudne naplate prije okončanja sudskog, vansudskog ili upravnog postupka u kojem potrošač osporava neplaćena dospjela potraživanja (član 41 stav 4);

16) nije omogućio potrošaču ostvarivanje prava po osnovu nesaobraznosti, na način i u rokovima u skladu sa ovim zakonom (čl. 46, 47, 49, 49a i 54);

17) nije ispunio garanciju pod uslovima sadržanim u garantnoj izjavi i u oglasu koji se na tu robu odnosio (član 51 st. 1, 5 i 6 i član 54);

18) koristi odredbe opštih uslova, ponude, narudžbenice ili druga dokumenta koje je dostavio potrošaču uz nenaručenu robu ili uslugu kojom je predviđeno da ćutanje potrošača znači prihvatanje ponude (član 60a st. 3 i 4);

19) koristi nepoštene ugovorne odredbe (član 104 u vezi sa članom 102);

20) koristi poslovnu praksu prema potrošaču koja se smatra nepoštenom u skladu sa ovim zakonom (član 41 stav 5, član 60a st. 1 i 4, čl. 112, 113, 115 i 116, a u vezi sa čl. 109 i 110);

21) neistinito tvrdi da je potpisnik određenog kodeksa (član 114 stav 1 tačka 1);

22) ističe zaštitne znakove, znakove kvaliteta ili slične znakove bez propisanog odobrenja (član 114 stav 1 tačka 2);

23) neistinito tvrdi da je kodeks koji taj trgovac primjenjuje odobrila ovlašćena organizacija (član 114 stav 1 tačka 3);

24) neistinito tvrdi da je njegovu djelatnost, poslovnu praksu ili proizvod odobrio, preporučio ili dopustio nadležni organ ili imenovana, odnosno ovlašćena organizacija, odnosno da njegova poslovna praksa ili proizvod ispunjava zahtjeve za izdavanje tog odobrenja, preporuke ili dozvole (član 114 stav 1 tačka 4);

25) poziva na kupovinu proizvoda po određenoj cijeni, bez obavještavanja o razumnim osnovama zbog kojih bi trgovac mogao očekivati da neće biti u mogućnosti da isporuči, odnosno da osigura da drugi trgovac isporuči taj ili sličan proizvod po cijeni, u roku i u količini koji su razumni s obzirom na taj proizvod, obim oglašavanja proizvoda i ponuđenu cijenu (član 114 stav 1 tačka 5);

26) poziva na kupovinu proizvoda po određenoj cijeni, uz odbijanje da potrošaču pokaže oglašeni proizvod ili da prihvati narudžbinu potrošača, ili odbija da dostavi proizvod u razumnom roku ili pokazivanje neispravnog primjerka proizvoda, a sve s namjerom promovisanja nekog drugog proizvoda (član 114 stav 1 tačka 6);

27) je neistinito tvrdio da će proizvod biti dostupan samo u krakom roku, odnosno da će biti dostupan jedino pod posebnim uslovima u vrlo kratkom roku, kako bi se naveo potrošač da odmah donese odluku o kupovini, čime mu se uskraćuje mogućnost ili vrijeme potrebno da donese odluku zasnovanu na saznanju o svim relevantnim okolnostima (član 114 stav 1 tačka 7);

28) se obavezuje na postprodajne usluge potrošaču, sa kojim je ostvario komunikaciju prije njegove odluke o kupovini, na jeziku koji nije službeni jezik države u kojoj se trgovac nalazi, a nakon toga omogući pružanje tih usluga na nekom drugom jeziku, na kojem nije ostvarena komunikacija prije odlučivanja o kupovini, o čemu potrošač nije bio jasno upozoren prije zaključivanja ugovora (član 114 stav 1 tačka 8);

29) neistinito tvrdio ili na drugi način stvarao utisak da se proizvod može legalno prodati (član 114 stav 1 tačka 9);

30) ističe potrošaču prava koja mu po zakonu inače pripadaju kao posebnost ponude trgovca (član 114 stav 1 tačka 10);

31) je koristio uredničke sadržaje u medijima radi promocije proizvoda, bez jasne i nedvosmislene informacije, izražene riječima, znakovima ili zvucima koje potrošač može jasno prepoznati da je trgovac platio tu promociju (član 114 stav 1 tačka 11);

32) je iznosio neistinite tvrdnje u pogledu prirode i obima rizika kojim bi mogla biti izložena lična bezbjednost potrošača ili članova njegove porodice u slučaju da potrošač ne kupi proizvod (član 114 stav 1 tačka 12);

33) je oglašavao proizvod koji je sličan proizvodu koji je proizveo neki drugi proizvođač na način da se namjerno navodi potrošač na pogrešan zaključak da je oglašavani proizvod proizveo taj drugi proizvođač (član 114 stav 1 tačka 13);

34) je uspostavljao, vodio ili promovisao piramidalne promotivne programe, pri čemu potrošač određenim činjenjem stiče mogućnost da dobije naknadu koja prvenstveno potiče od uvođenja drugih potrošača u piramidalni program, a ne od kupovine ili korišćenja proizvoda (114 stav 1 tačka 14);

35) neistinito je tvrdio da će uskoro prestati sa svojom djelatnošću ili da će se preseliti u drugi poslovni prostor i ako to nije slučaj (član 114 stav 1 tačka 15);

36) je neistinito tvrdio da proizvod povećava šansu za dobitak u igrama na sreću (član 114 stav 1 tačka 16);

37) neistinito je tvrdio da proizvod može da izliječi bolest, disfunkcionalnost ili malformaciju (član 114 stav 1 tačka 17);

38) je prenosio netačna obavještenja u odnosu na stanja na tržištu ili dostupnost proizvoda, s namjerom da se potrošač navede da kupi proizvod pod uslovima koji su nepovoljniji od uobičajenih tržišnih uslova (član 114 stav 1 tačka 18);

39) je tvrdio da u okviru poslovne prakse nudi učešće u promotivnoj nagradnoj igri ili nagradu, bez dodjeljivanja opisanih nagrada ili odgovarajuće zamjene (član 114 stav 1 tačka 19);

40) je opisivao proizvod oznakama „gratis", „besplatno", „bez naknade" ili sličnim oznakama, a potrošač mora za taj proizvod da plati bilo koji iznos različit od nužnih troškova odgovora na ponudu, troškova dostave ili primanja proizvoda (član 114 stav 1 tačka 20);

41) je uvršćavao u promotivne materijale račune ili druge zahtjeve za plaćanje da bi potrošač stekao utisak da je već naručio oglašavani proizvod koji se nudi (član 114 stav 1 tačka 21);

42) je lažno tvrdio ili stvarao utisak da ne djeluje u okviru svoje poslovne djelatnosti, odnosno djelatnosti slobodnog zanimanja ili se lažno predstavljao kao potrošač (član 114 stav 1 tačka 22);

43) je stvarao pogrešan utisak kod potrošača da su usluge koje se nude poslije prodaje određenog proizvoda dostupne i na teritoriji druge države (član 114 stav 1 tačka 23);

44) je stvarao utisak da potrošač ne može napustiti poslovni prostor trgovca prije zaključenja ugovora (član 117 stav 1 tačka 1);

45) je posjećivao potrošača u njegovom domu, suprotno zahtjevu potrošača da se napusti njegov dom ili da se više ne čine posjete, osim u slučaju i u mjeri u kojoj je to potrebno radi prinudnog ispunjenja u skladu sa propisima (član 117 stav 1 tačka 2);

46) se uporno i protiv volje potrošača obraćao preko telefona, telefaks-uređaja, elektronske pošte ili drugog sredstva komunikacije na daljinu, osim u slučajevima i u mjeri u kojoj je to opravdano zbog prinudnog ispunjenja ugovorne obaveze u skladu sa zakonom (član 117 stav 1 tačka 3);

47) je zahtijevao od potrošača koji želi da podnese odštetni zahtjev na osnovu polise osiguranja da dostavi određene dokumente koji, po razumnoj ocjeni, nijesu od značaja za ocjenu opravdanosti tog zahtjeva ili je izbjegavao davanje odgovora na dopise potrošača, s namjerom da se odvrati od ostvarivanja prava koja mu pripadaju na osnovu ugovora (član 117 stav 1 tačka 4);

48) se oglašavanjem direktno obraćao djeci da kupuju ili da nagovore svoje roditelje ili druga punoljetna lica da im kupe oglašavani proizvod (član 117 stav 1 tačka 5);

49) je zahtijevao da se proizvod plati odmah ili plaćanje proizvoda na rate, vraćanje ili čuvanje proizvoda koji potrošač nije naručio (član 117 stav 1 tačka 6);

50) je direktno obavještavao potrošača da će posao ili opstanak trgovca biti ugroženi ako potrošač ne kupi proizvod (član 117 stav 1 tačka 7);

51) je lažno predstavljao da je potrošač osvojio ili da će osvojiti, bezuslovno ili uz ispunjenje određenog uslova, određenu nagradu ili neku drugu korist, kada u stvarnosti nikakva nagrada ili druga korist nije predviđena ili kada je u stvarnosti preduzimanje bilo kakve radnje usmjerene na ostvarivanje te nagrade ili druge koristi uslovljeno određenim plaćanjem od strane potrošača ili kod potrošača uzrokuje troškove (član 117 stav 1 tačka 8).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 600 eura do 6.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.

(5) Za najteže prekršaje iz stava 1 ovog člana može se izreći i novčana kazna pravnom licu i preduzetniku u procentu od 5% do 10% povrijeđene zaštićene vrijednosti.

(6) Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana trgovac ostvario imovinsku korist, uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem prekršaja.

(7) Uz novčanu kaznu iz stava 1 ovog člana može se izreći zaštitna mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti u trajanju od dva mjeseca do šest mjeseci.”

Član 54

Član 177 mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 700 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - trgovac, ako:

1) na robi, odnosno usluzi koju nudi ili koja je u prometu nije istaknuto obavještenje o robi i/ili istaknuto obavještenje o robi nije propisane sadržine (član 7 st. 1, 2 i 7);

2) podaci u obavještenju o robi nijesu odštampani i napisani čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo (član 7 stav 3);

3) podaci u obavještenju o robi na određenim proizvodima i u određenim objektima nijesu istaknuti i na Brajevom pismu (član 7 stav 4);

4) obavještenje o robi, odnosno uslugama, druge informacije, isprave o usaglašenosti i druga dokumentacija koja prati robu (uputstvo za upotrebu, uputstvo za montažu, garantni list, tehnička uputstva, popis ovlašćenih servisera, upozorenje o mogućoj opasnosti pri upotrebi i dr.), odnosno usluge, nisu istovjetne sa originalom i napisane čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo na crnogorskom jeziku (član 8 stav 3);

5) nije potrošaču predao proizvod na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 17);

6) za kupljeni proizvod potrošaču ne izda račun na način i sadržine propisane ovim zakonom (član 19 st. 2, 3 i 4);

7) za uslugu popravke ili održavanja proizvoda ne postupi na način propisan ovim zakonom (član 20);

8) potrošaču nije predao dokumentaciju koja prati robu i druga dokumenta koja je obezbijedio proizvođač na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 23);

9) je vršio oglašavanje roba i usluga na način suprotno ovom zakonu (član 29);

10) prije pružanja usluge od javnog interesa nije upoznao potrošača sa uslovima korišćenja ili ove uslove i promjene uslova nije objavio na propisani način ili za cijenu usluge od javnog interesa nije tražio mišljenje organizacije potrošača ili potrošača nije obavijestio o promjeni cijena i drugih uslova u propisanom roku ili cijenu usluge od javnog interesa nije obračunao

prema stvarnim isporukama, odnosno prema stvarnoj potrošnji, ako je to tehnički moguće, po utvrđenoj tarifi ili cijenovniku (član 36 st. 1, 2, 3, 5 i 6);

11) ugovor o pružanju usluge od javnog interesa iz člana 35 stav 1 ovog zakona nije zaključio u pisanoj formi (član 37 stav 1);

12) kvalitet usluge od javnog interesa koju pruža nije u skladu sa zakonom i ugovorom (član 38);

13) prilikom zaključenja ugovora o prodaji robe i oglašavanju prodaje upotrebljava izraz „garancija" i slične izraze sa tim značenjem, kada na osnovu ugovora o prodaji potrošač ne stiče više prava nego što ima na osnovu odredbi o saobraznosti, u skladu sa ovim zakonom (čl. 52 i 54);

14) naplati sredstava koja potrošač nije bio dužan da plati, suprotno ovom zakonu (član 60a st. 2 i 4, član 61 st. 1, 2 i 7, čl. 62 stav 4 i 74d stav 3).

15) ne omogući potrošaču ostvarivanje prava u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja proizvoda datog na popravku (član 131).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 150 eura do 1.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 3.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 150 eura do 1.000 eura.

(5) Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana trgovac ostvario imovinsku korist, uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem prekršaja.

(6) Uz novčanu kaznu iz stava 1 ovog člana može se izreći zaštitna mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti u trajanju od dva mjeseca do šest mjeseci."

Član 55

Član 178 mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice-trgovac, ako:

1) obavještenje o robi nije istakao na propisan način (član 8 st. 1 i 2);

2) nije fizički od druge robe odvojio robu koja je upotrebljavana, popravljana ili je sa nedostatkom, odnosno robu čija su svojstva i karakteristike na drugi način ograničeni, ili na mjestu ponude nije čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo istakao oznaku da se radi o takvoj robi ili nije istakao oznaku o prodaji na prostoru isključivo namijenjenom za prodaju takve robe ili potrošača nije informisao o prirodi nedostatka, odnosno o ograničenju upotrebnih svojstava i karakteristika robe (član 9);

3) prodajna cijena i cijena po jedinici mjere nije istaknuta u skladu sa ovim zakonom i propisom donesenim na osnovu ovog zakona (član 11);

4) utvrđena cijena robe ili usluge nije istaknuta na način propisan ovim zakonom (član 12 st. 1, 3, 4 i 5);

5) nije čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo za potrošača istaknuo cijenu koja je važila prije umanjenja i umanjenu cijenu ili kod cijene koja se promijenila više puta, umanjenu cijenu nije iskazao u odnosu na najnižu cijenu koja je važila u poslednjih 30 dana (član 14);

6) cijena prilikom oglašavanja nije istaknuta na način i pod uslovom propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oglašavanje (član 15);

7) cijena po jedinici mjere za gorivo ili cijena usluge parkiranja, odnosno zakupa parking mjesta nije istaknuta ili nije dostupna na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 16);

8) za uslugu popravke ili održavanja proizvoda ne postupi na način propisan ovim zakonom (član 20);

9) prilikom ponude i prodaje tehničke robe nije obavijestio potrošače u pisanoj formi o dostupnosti rezervnih djelova, priključnih aparata i sličnih djelova i tehničkog servisa, odnosno održavanja i popravke na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 21);

10) pri isporuci proizvoda potrošaču ne postupi na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 24);

11) na vidnom mjestu nije istakao obavještenje o načinu i mjestu podnošenja prigovora, odnosno pri zaključenju ugovora na drugi odgovarajući način o tome nije obavijestio potrošača ili na mjestima u kojima se prima prigovor u toku radnog vremena nije prisutno lice ovlašćeno za primanje prigovora (član 25 st. 4 i 8);

12) ne odgovori u propisanom roku i na propisani način na prigovor potrošača ili ne izda pisanu potvrdu o prijemu prigovora propisane sadržine (član 27);

13) na mjestu prodaje, odnosno ponude čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo nije istakao posebne uslove prodaje (član 32);

14) ne omogući potrošaču ostvarivanje prava po osnovu saobraznosti i prava po osnovu garancije za proizvode koji se dobijaju kao nagrada ili učešćem u nagradnoj igri, kao i prateće poklone (član 33 stav 1);

15) prateći poklon ne isporuči u roku i na način određen prilikom oglašavanja, odnosno u skladu sa zakonom (član 33 stav 2);

16) je predmet prodajne pogodnosti roba čija su upotrebna svojstva i karakteristike ograničeni, a taj razlog ne istakne na robi na način utvrđen čl. 8 i 9 ovog zakona (član 33 stav 4);

17) na robi koja je na sniženju, rasprodaji ili akcijskoj prodaji zbog isticanja roka upotrebe, nije čitko, jasno, razumljivo i lako uočljivo istaknut krajnji rok upotrebe (član 33 stav 5);

18) oglašavanje prodajne pogodnosti ili sredstvo za ostvarivanja prava na prodajnu pogodnost ne sadrži propisane podatke ili se podaci ne pruže ili obezbijede potrošaču na drugi način (član 34);

19) nije obezbijedio potrošački servis za pružanje potrebnih informacija potrošačima i prijem prigovora u skladu na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 42);

20) u slučaju iz člana 51 stav 1, potrošaču nije izdao garantni list prilikom zaključenja ugovora ili predaje robe (član 51 stav 2);

21) garantni list nije izdat u pisanoj formi, na papiru ili nekom drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju, ili ne sadrži podatke iz garantne izjave ili podaci u garantnom listu nisu navedeni na čitak, jasan, razumljiv i lako uočljiv način (član 51 stav 3);

22) prije zaključenja ugovora ili prihvatanja odgovarajuće ponude od strane potrošača, nije na jasan i razumljiv način obavijestio potrošača o podacima propisanim ovim zakonom (član 57);

23) je potrošaču naplatio naknadu za korišćenje određenog sredstva plaćanja u iznosu koji prelazi trošak koji snosi trgovac za korišćenje toga sredstva plaćanja (član 58);

24) ne izvrši ugovor o kupoprodaji bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora, osim ako je drugačije ugovoreno (član 59 stav 1);

25) u slučaju raskida ugovora ne vrati plaćeni iznos, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 8 dana od dana prijema pisane izjave o raskidu ugovora, sa zateznom kamatom u skladu sa zakonom (član 59 stav 3);

26) prije zaključivanja ugovora sa potrošačem ili prihvatanja ponude nije zahtijevao izričiti pristanak potrošača za dodatno plaćanje, osim plaćanja koje je ugovoreno kao protivčinidba za glavnu činidbu trgovca (član 60b st. 1 i 3);

27) na zahtjev potrošača odmah nije izvršio povraćaj dodatnog iznosa koji je plaćen u slučaju kada potrošač nije dao izričiti pristanak za dodatno plaćanje, već se trgovac poslužio opcijom prećutnog prihvatanja od strane potrošača (član 60b st. 2 i 3);

28) je uspostavio telefonsku liniju preko koje potrošači mogu da ga kontaktiraju u vezi sa zaključenim ugovorom, a nije obezbijedio da potrošač plaća poziv po tarifi koja nije viša od osnovne tarife (član 60c);

29) na jasan i razumljiv način prije zaključivanja ugovora van poslovnih prostorija, odnosno ugovora na daljinu, a prije prihvatanja ponude, nije obavijestio potrošača o podacima iz ovog zakona (član 61 st. 3 i 4 i član 65 st. 1 i 2);

30) obavještenje iz člana 61 stav 3 ne dostavi potrošaču i na crnogorskom jeziku (član 61 stav 6);

31) unaprijed, prije prihvatanja ponude, ne obavijesti potrošača o načinu izračunavanja cijene u skladu sa ovim zakonom (član 62 stav 3);

32) u slučaju zaključenja ugovora izvan poslovnih prostorija, potrošaču ne dostavi obavještenje iz člana 61 stav 3 ovog zakona u pisanom obliku na papiru ili uz saglasnost potrošača na drugom trajnom mediju napisano čitko i razumljivo (član 66);

33) nije dostavio primjerak ugovora ili pisanu potvrdu usmeno sklopljenog ugovora na papiru ili uz saglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju, kao i potvrdu prethodne saglasnosti potrošača iz člana 74j stav 1 tačka 13 ovog zakona, u slučaju zaključenja ugovora izvan poslovnih prostorija (član 67);

34) u slučaju ugovora zaključenog izvan poslovnih prostorija, potrošaču nije dao podatke na način, sadržine i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 69 stav 1);

35) u slučaju zaključivanja ugovora zaključenog izvan poslovnih prostorija, u pisanoj potvrdi usmeno zaključenog ugovora ne navede sve podatke i informacije propisane u članu 61 stav 3 ovog zakona (član 69 stav 3);

36) prije zaključenja ugovora na daljinu, obavještenje iz člana 57 stav 1 tač. 1 i 2 i iz člana 61 stav 3 ovog zakona ne prilagodi sredstvu daljinske komunikacije koje koristi i ne obezbijedi njegovo saopštavanje jednostavnim i razumljivim jezikom, a ako se daje na trajnom mediju ne bude i čitko napisano (član 70 stav 1);

37) u slučaju ugovora koji se zaključuje putem sredstva daljinske komunikacije, koji omogućava ograničen prostor ili ograničeno vrijeme za prikazivanje, nije obavjestio potrošača o podacima i na način propisan ovim zakonom (član 70 stav 2);

38) za potrebe zaključenja ugovora kontaktira potrošača putem telefona, a na početku komunikacije ne navede svoj identitet, odnosno identitet lica u čije ime i/ili za čiji račun nastupa, kao i komercijalnu svrhu poziva i informacije iz člana 70 stav 2 (član 70 stav 3);

39) u slučaju zaključenja ugovora o uslugama na daljinu putem telefona, potrošaču nije dostavio ponudu na trajnom mediju na način kojim će se nedvosmisleno utvrditi trenutak prijema ponude (član 71 stav 1);

40) u slučaju davanja ponude za zaključenje ugovora elektronskim putem na osnovu kojeg potrošač ima obavezu da izvrši određeno plaćanje, prije naručivanja, nije jasno i pregledno obavjestio potrošača o podacima iz ovog zakona ili mu u trenutku naručivanja nije omogućio da da jasnu izjavu da je upoznat sa obavezom plaćanja, ili ako je za naručivanje potrebno aktivirati polje na ekranu ili sličnu funkciju, to polje na ekranu ili slična funkcija nijesu obilježeni na lako uočljiv način riječima „naručiti uz obavezu plaćanja“ ili sličnim nedvosmislenim izrazom kojim se objašnjava da naručivanje uključuje obavezu plaćanja (član 72 st. 1, 2 i 3);

41) na internet stranici, najkasnije na početku postupka naručivanja, nije jasno i čitko naveo eventualna ograničenja kod dostavljanja, kao i sredstva plaćanja koja se prihvataju (član 73);

42) nakon zaključivanja ugovora na daljinu, a najkasnije u trenutku isporuke robe ili na početku pružanja usluge, potrošaču nije dostavio potvrdu o zaključenom ugovoru na trajnom mediju, ili ta potvrda ne sadrži obavještenje o podacima i informacijama iz ovog zakona, osim

ako su ti podaci potrošaču već dostavljeni na trajnom mediju prije zaključenja ugovora, kao i potvrdu prethodne saglasnosti potrošača iz člana 74j stav 1 tačka 13 ovog zakona (član 74);

43) potrošaču nije omogućio ostvarivanje prava na jednostrani raskid ugovora zaključenog van poslovnih prostorija ili ugovora zaključenog na daljinu u rokovima, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (čl. 74a i 74b);

44) u slučaju iz člana 74c stav 3 ovog zakona, bez odlaganja ne dostavi potrošaču potvrdu o prijemu izjave o jednostranom raskidu ugovora na trajnom mediju (član 74c stav 4);

45) u slučaju kada potrošač iskoristi pravo na jednostrani raskid ugovora zaključenog izvan poslovnih prostorija ili zaključenog na daljinu, u rokovima propisanim ovim zakonom ne vrati potrošaču iznos plaćen na osnovu ugovora, u sredstvima, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom, a kod ugovora o kupoprodaji, osim u slučaju propisanom ovim zakonom, ne izvrši povraćaj plaćenog iznosa nakon povraćaja robe, odnosno nakon dostavljanja dokaza da mu je potrošač robu poslao, ako je na taj način trgovac obaviješten prije prijema robe (član 74e st. 1, 3 i 4);

46) u slučaju ugovora zaključenog van poslovnih prostorija i kada je roba u trenutku zaključenja ugovora dostavljena na adresu potrošaču, niie preuzeo robu na svoj trošak, ako robu, zbog njene prirode, nije moguće vratiti na uobičajeni način poštom (član 74g stav 2);

47) u primjerenom roku prije zaključivanja ugovora ne obavijesti potrošača o: trgovcu, finansijskoj usluzi koja je predmet ugovora, pojedinostima ugovora kao i načinu rješavanja sporova pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (čl. 76 do 80);

48) potrošaču nije dostavio ugovorne odredbe i uslove, kao i prethodno obavještenje u primjerenom roku, prije zaključenja ugovora ili predugovora, odnosno odmah nakon zaključenja ugovora pod uslovima i na način propisan ovim zakonom ili na zahtjev potrošača, u toku trajanja ugovornog odnosa, nije dostavio primjerak zaključenog ugovora ili potrošaču nije omogućio promjenu sredstva komunikacije na daljinu u skladu sa ovim zakonom (član 81);

49) započne sa ispunjenjem ugovora prije isteka roka za jednostrani raskid bez izričitog pristanka potrošača ili zahtijeva ispunjenje obaveze potrošača prije isteka roka za jednostrani raskid (član 84);

50) u slučaju jednostranog raskida ugovora o finansijskim uslugama zaključenog na daljinu ne vrati potrošaču sve što je na osnovu ugovora od njega primio, u roku, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (član 85 stav 7);

51) oglašava ugovore iz člana 90 ovog zakona i obavještava potrošača, u roku, pod uslovima i na način suprotan ovom zakonu (čl. 91 i 92);

52) ugovor iz člana 90 ovog zakona ne zaključi u pisanoj formi, na papiru ili nekom drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju (član 93);

53) ugovor iz člana 90 ovog zakona ne zaključi na jeziku u skladu sa ovim zakonom (član 94);

54) u pogledu sadržine ugovora, izmjene ugovora i obavještenja, obaveznog upozorenja potrošača, odredbi o jednostranom raskidu ugovora i predaji primjerka ugovora potrošaču postupa suprotno ovom zakonu (član 95);

55) zahtijeva od potrošača da izvrši plaćanje unaprijed, davanje jemstva, rezervaciju novčanih sredstava na računu, izričito priznanje duga ili bilo koju drugu finansijsku transakciju u svoju korist ili nekog trećeg lica, prije isteka roka za jednostrani raskid, a u pogledu ugovora o preprodaji, prije nego preprodaja prava bude izvršena, odnosno ugovor o preprodaji prestane na neki drugi način (član 99);

56) zahtijeva plaćanje na osnovu ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu suprotno uslovima i načinu koji je propisan ovim zakonom (član 100);

57) u slučaju jednostranog raskida ugovora o vremenski podijeljenom korišćenju i ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu ne vrati potrošaču sredstva primljena po

osnovu sporednog ugovora, u roku, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom (član 101 stav 6);

58) ugovor nije u pisanoj formi u skladu sa ovim zakonom ili ugovorne odredbe nisu napisane čitko, jasno, nedvosmisleno, razumljivo i nijesu lako uočljive (član 107).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 500 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 500 eura.“

Član 56

Poslije člana 178 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 178a

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj tijelo za rješavanje sporova-pravno lice ako:

1) na jasan i razumljiv način na svojoj internet stranici ne objavi informacije propisane ovim zakonom (član 132f stav 1);

2) na zahtjev zainteresovanih lica ne dostavi informacije iz člana 132f stav 1 ovog zakona u pisanoj formi, na papiru ili drugom trajnom mediju (član 132f stav 2);

3) na svojoj internet stranici ili putem drugog odgovarajućeg sredstva informisanja ne objavi godišnji izvještaj o svom radu, koji sadrži podatke o domaćim i prekograničnim sporovima propisane ovim zakonom (član 132g stav 1);

4) ne obavijesti Ministarstvo o promjeni podataka iz člana 132n stav 2 u roku od 15 dana od nastanka promjene (član 132n stav 3);

5) nije ovlašćeno tijelo za rješavanje sporova, a u odnosima sa potrošačima i kod oglašavanja, koristi izraze „alternativno rješavanje sporova“ i/ili „vansudsko rješavanje sporova“, ili izraze na osnovu kojih se može zaključiti ili na drugi način stvoriti utisak da je u pitanju tijelo ovlašćeno za rješavanje potrošačkih sporova (član 132nj stav 3).

(2) Novčanom kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se trgovac, interesno udruženje trgovaca i javno pravno tijelo sa svojstvom pravnog lica u čijem sastavu djeluje ili koje u određenom sektoru obrazuje tijelo za rješavanje sporova, ako to tijelo nema svojstvo pravnog lica.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 500 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.

(5) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 500 eura.

Član 57

Član 179 mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 300 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice-trgovac ako:

1) nije vidno označio robu koja je izložena u prodajnom objektu, a nije namijenjena prodaji, oznakom „nije za prodaju", „uzorak", „eksponat" ili prodatu robu koja se nalazi u prodajnom objektu nije vidno označio oznakom „prodato" (član 10);

2) je cijena na robi istaknuta na način da oštećuje robu (član 12 stav 2 tačka 2);

3) potrošača na njegov zahtjev nije upoznao sa svojstvima i karakteristikama ponuđenog proizvoda ili na zahtjev potrošača nije pokazao proizvod i/ili način njegove upotrebe ako to priroda proizvoda dozvoljava (član 18);

4) potrošaču, uz račun za kupljeni proizvod, ne vrati razliku između iznosa računa i primljenog novca u svim apoenima (član 19 stav 6);

5) ne obezbijedi odgovarajući materijal za pakovanje ili uračuna težinu materijala u neto masu robe i/ili ne ispoštuje obaveze koje se odnose na posebno pakovanje, i/ili naplati kese i torbe koje služe za nošenje kupljenih proizvoda i imaju u potpunosti, ili djelimično logotip, znak, slogan i/ili naziv proizvođača, ili trgovca (član 22);

6) je prilikom izdavanja opomene postupio suprotno ovom zakonu (član 24a);

7) ne vodi i ne čuva evidenciju prigovora potrošača na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom (član 25 st. 6 i 7);

8) na način propisan ovim zakonom nije obavijestio potrošače da je preuzeo obavezu ili da je u skladu sa zakonom dužan da rješava potrošačke sporove preko tijela za rješavanje sporova ili takvo obavještenje nije istakao na vidnom mjestu u poslovnim prostorijama i na svojoj internet stranici na način koji je za potrošača jasan, razumljiv i lako dostupan (član 132l st. 1 i 3);

9) obavještenje iz člana 132l stav 1 ne sadrži poštansku adresu i adresu internet stranice nadležnog tijela ili tijela za rješavanje sporova (član 132l stav 2);

10) u odgovoru na pisani prigovor potrošača, i uz pisanu izjavu da li prihvata postupak pred tim tijelima, ne pruži obavještenje o tijelima za rješavanje sporova iz člana 132l st.1 i 2 ovog zakona, u slučaju kada se određeni spor ne može riješiti putem pisanog prigovora koji je potrošač uputio trgovcu (član 132l stav 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50 eura do 200 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 400 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 50 eura do 200 eura.“

Član 58

Poslije člana 182 dodaje se novi član koji glasi:

„Usklađivanje poslovanja

Član 182a

Odbor za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova dužan je da uskladi svoje poslovanje sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Član 59

Poslije člana 183 dodaje se novi član koji glasi:

„Započeti postupci

Član 183a

Postupci započeti do dana početka primjene ovog zakona okončaće se po zakonu po kojem su započeti.“

Član 60

Poslije člana 184 dodaje se novi član koji glasi:

„Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 184a

(1) Podzakonski akti na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do stupanja na snagu podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG", br. 2/14, 43/15 i 70/17).“

Član 61

Poslije člana 185 dodaju se tri nova člana koji glase:

„Odložena primjena

Član 185a

Odredbe člana 119 stav 3, člana 132j stav 3 tačka c, člana 132lj stav 2 i čl. 132o, 132r, člana 158 st. 5 i 6 i člana 173b ovog zakona, primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak primjene

Član 185b

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi odredba člana 24 Zakona o uslugama („Službeni list CG", broj 71/17).

Prestanak važenja

Član 185c

Odredba člana 7 stav 2 tačka 4 ovog zakona prestaje da važi danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.“

Stupanje na snagu

Član 62

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se nakon isteka tri mjeseca od dana stupanja na snagu.

Broj: 28-1/19-1/4
EPA 757 XXVI
Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Urne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2056/2
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Član 1

Naziv Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službeni list CG“, br. 6/16, 2/17, 22/17 i 13/18) mijenja se i glasi: „ZAKON O OBAVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU“.

Član 2

U članu 1 riječi: „dopunsko zdravstveno osiguranje,” brišu se.

Član 3

U članu 2 stav 3 briše se.

Član 4

U članu 5 stav 1 tač. 5 i 6 brišu se.
Dosadašnja tačka 7 postaje tačka 5.

Član 5

U članu 6 stav 2 poslije riječi: „ovog zakona,” dodaju se riječi: „kao i azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom koja je odobrena u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca,”.

Član 6

U članu 14 stav 1 poslije riječi: „iz člana 13 stav 1 tač. 1 i 3” dodaju se riječi: „ovog zakona”.

Član 7

Član 16 mijenja se i glasi:

„Zdravstvena zaštita iz člana 15 ovog zakona obuhvata:

1) promociju zdravlja kroz individualni i grupni savjetodavni rad, učešće u promotivnim kampanjama, po različitim populacionim grupama i u odnosu na različite rizike po zdravlje, u dijelu prevencije zaraznih bolesti i vodećih hroničnih nezaraznih bolesti, razvoja znanja i

vještina u cilju usvajanja i modifikacije ponašanja koja predstavljaju rizik po zdravlje i rađanje zdravog djeteta;

2) prevenciju zdravlja koja uključuje preventivne programe i preglede, imunizaciju, imunoprofilaksu i hemioprofilaksu, skrininge (oportune i populacione) i posjete u kući osiguranog lica (patronažne posjete);

3) preglede u zdravstvenoj ustanovi i/ili u kući osiguranog lica, kao i dijagnostiku na svim nivoima zdravstvene zaštite;

4) liječenje na svim nivoima zdravstvene zaštite u Crnoj Gori i liječenje u inostranstvu;

5) bolničko liječenje;

6) rehabilitaciju na svim nivoima zdravstvene zaštite, uključujući i rehabilitaciju u kući osiguranog lica, kao i specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju;

7) kontinuiranu zdravstvenu njegu na primarnom nivou zdravstvene zaštite i tokom bolničke zdravstvene zaštite, uključujući patronažne i kućne posjete;

8) stomatološku zdravstvenu zaštitu na primarnom nivou zdravstvene zaštite i to: promociju zdravlja kroz savjetodavni rad, prevenciju kroz preventivne programe, preventivne preglede djece do 18 godina života, dijagnostiku i liječenje djece do 18 godina života, učenika, studenata i djece bez roditeljskog staranja, a najkasnije do navršenih 26 godina života, lica starijih od 67 godina života, žena u toku trudnoće i godinu dana nakon porođaja, lica sa invaliditetom koja imaju oštećenja mišića i neuromišićne bolesti, plegični sindrom, oštećenje sluha, vida i govora sa više od 70% tjelesnog oštećenja, intelektualni invaliditet sa IQ 69 i manje, autizam, psihoze, epilepsiju, preglede zbog anomalija vilica (ortodoncija), mobilne ortodontske aparate za djecu do 18 godina života, kao i fiksne aparate za djecu do 18 godina života koja imaju intelektualni invaliditet sa IQ 69 i manje, autizam, epilepsiju i oštećenja koja ograničavaju otvaranje usta;

9) stomatološku zdravstvenu zaštitu na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite;

10) hitnu medicinsku pomoć i urgentnu medicinsku pomoć, u okviru dijagnostičkih pregleda, procedura i intervencija;

11) dijalizu, uz sanitetski prevoz osiguranog lica od kuće do zdravstvene ustanove i nazad;

12) liječenje krvlju, komponentama krvi i derivatima krvi;

13) ljekove koji se izdaju na recept u apotekama, kao i ljekove koji se koriste za liječenje u zdravstvenoj ustanovi;

14) medicinska sredstva i materijale;

15) medicinsko-tehnička pomagala;

16) sanitetski prevoz na svim nivoima zdravstvene zaštite i specijalni vazdušni prevoz koji je iz medicinskih razloga opravdan i hitan;

17) prevoz sanitetskim kolima i sredstvima javnog linijskog prevoza u drumskom i vazdušnom saobraćaju koji nije hitan;

18) postupke u vezi sa uzimanjem i presađivanjem organa, tkiva i ćelija u svrhu liječenja;

19) tri postupka medicinski potpomognute oplodnje, i to: homologne ili heterologne intrauterine inseminacije (IUI) – unos sjemenih ćelija u matericu žene, homologne ili heterologne vantjelesne oplodnje (IVF); homologne ili heterologne intracitoplazmatske injekcije spermatozoida (ICSI) i transfera polnih ćelija i embriona u jajovod žene, kod žene do navršenih 44 godine života koja nema više od dvoje djece, pod uslovom da je jedan od bračnih, odnosno vanbračnih supružnika, kao i žena koja ne živi u bračnoj ili vanbračnoj zajednici crnogorski državljanin;

20) troškove smještaja i ishrane pratioca djece do 15 godina života, u bolnici ili u ustanovi za specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju, kao i djece do 18 godina života u bolnici, koja su oboljela od malignih bolesti, djece do 18 godina života u bolnici i ustanovama za specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju, koja imaju oštećenja mišića i neuromišićne bolesti,

plegični sindrom, oštećenje sluha, vida i govora sa više od 70% tjelesnog oštećenja, intelektualni invaliditet sa IQ 69 i manje, autizam, psihoze i epilepsiju;

21) preglede, dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju zbog povrede na radu, profesionalne bolesti i bolesti u vezi sa radom; i

22) promjenu pola u skladu sa medicinskim indikacijama, koje propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Bliže uslove i način odobravanja i korišćenja prevoza iz stava 1 tač. 16 i 17 ovog člana propisuje Fond, uz saglasnost Ministarstva."

Član 8

Član 17 mijenja se i glasi:

„Osigurano lice učestvuje u troškovima korišćenja zdravstvene zaštite iz člana 16 ovog zakona (u daljem tekstu: participacija), za:

1) pregled, liječenje i dijagnostiku na primarnom nivou zdravstvene zaštite;

2) izdavanje ljekova u apoteci;

3) pregled, liječenje i dijagnostiku na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite;

4) bolničko liječenje;

5) medicinska sredstva koja se ugrađuju u ljudski organizam;

6) medicinsko-tehnička pomagala;

7) promjenu pola koja je izvršena, u skladu sa ovim zakonom;

8) specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju;

9) liječenje hiperbaričnom oksigenom terapijom;

10) prevoz sanitetskim kolima koji nije hitan;

11) troškove smještaja i ishrane pratioca djeteta od 15 do 18 godina života, u bolnici ili u ustanovi za specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju; i

12) liječenje u inostranstvu.

Zdravstvene usluge iz stava 1 ovog člana i iznos participacije, kao i način plaćanja participacije propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Ministarstva."

Član 9

Član 18 mijenja se i glasi:

„Za izvršenu zdravstvenu uslugu iz člana 17 ovog zakona, davalac zdravstvene usluge dužan je da osiguranom licu izda dokaz o izvršenom plaćanju participacije koji, pored podataka propisanih zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrijednost, mora da sadrži i punu cijenu zdravstvene usluge, iznos participacije iskazan u procentu u odnosu na cijenu zdravstvene usluge i nominalni iznos participacije iskazan u eurima.

Bližu sadržinu i obrazac dokaza o izvršenom plaćanju participacije propisuje Fond, uz saglasnost Ministarstva."

Član 10

Član 19 mijenja se i glasi:

„Oslobođeni su od plaćanja participacije:

1) djeca iz člana 12 ovog zakona;

2) žene u toku trudnoće, porođaja i godinu dana nakon porođaja;

3) osigurana lica starija od 67 godina života;

4) davaoci organa, tkiva i ćelija u svrhu liječenja;

5) dobrovoljni davaoci krvi, koji su krv dali više od deset puta;

6) korisnici socijalno-zaštitnih prava i članovi njihovih porodica, ako nijesu osigurani po drugom osnovu;

7) korisnici najniže penzije u Crnoj Gori za prethodnu kalendarsku godinu, po podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike i članovi njihovih porodica, ako nijesu osigurani po drugom osnovu;

8) borci, vojni invalidi, civilni invalidi rata, korisnici prava na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja boraca, kao i članovi njihovih porodica, ako nijesu osigurani po drugom osnovu;

9) osiguranici iz člana 6 stav 1 tač.11 i 20 i stav 2 ovog zakona;

10) slijepa i gluvonijema lica i lica sa autizmom; i

11) osigurana lica za liječenje osnovnog oboljenja i stanja i to: malignih bolesti, hemofilije, šećerne bolesti, cistične fibroze, intelektualnog invaliditeta sa IQ 69 i manje, psihoze, epilepsije, multiple skleroze, mišićne distrofije, cerebralne paralize, paraplegije i kvadriplegije, hronične bubrežne insuficijencije (dijaliza), sistemskih autoimunih bolesti, HIV i zaraznih bolesti, Hepatitisa B i Hepatitisa C, urođenih nedostataka gornjih ili donjih ekstremiteta i smetnji u razvoju.

Bliže uslove za ostvarivanje prava iz stava 1 ovog člana propisuje Fond, uz saglasnost Ministarstva."

Član 11

U članu 20 u uvodnoj rečenici stava 1 riječi: „Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada)" zamjenjuju se riječju „Vlada".

U tački 3 riječi: „od 65 godina" zamjenjuju se riječima: „od 67 godina".

Član 12

U članu 22 stav 7 briše se.

Dosadašnji stav 8 postaje stav 7.

Član 13

U članu 25 stav 1 tačka 5 riječi: „iz člana 16 stav 1 tačka 17 i člana 18 stav 1 tačka 12" zamjenjuju se riječima: „iz člana 16 stav 1 tačka 20".

U tački 6 riječi: „obavezne imunizacije" zamjenjuju se riječima: „obaveznih imunizacija".

U tački 7 riječi: „tačka 6 ovog zakona" zamjenjuju se riječima: „tačka 8 ovog zakona".

U tački 9 poslije riječi: „Listom ljekova" zarez i riječi: „osim ljekova iz člana 58 ovog zakona" brišu se.

Član 14

Član 37 mijenja se i glasi:

„Pravo na naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad imaju osiguranici iz člana 6 stav 1 tač. 1, 2, 4, 5, 6, 7 i 9 ovog zakona, ako nijesu ostvarili pravo na penziju, u skladu sa propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Naknada zarade pripada osiguranicima iz stava 1 ovog člana, ako su:

1) usljed bolesti ili povrede privremeno spriječeni za rad;

2) stavljeni pod zdravstveni nadzor ili se nad njima sprovodi karantin;

3) izolovani kao kliconoše ili zbog pojave zaraze u domaćinstvu;

4) određeni da njeguju oboljelog člana uže porodice;

5) spriječeni da rade zbog dobrovoljnog davanja krvi, organa, tkiva i ćelija; i

6) određeni za pratioca oboljelog lica upućenog na liječenje ili ljekarski pregled u drugo mjesto, odnosno dok traje bolničko liječenje.

Privremenu spriječenost za rad do 30 dana utvrđuje izabrani tim ili izabrani doktor, a poslije 30 dana nadležna ljekarska komisija, u zavisnosti od vrste i prirode bolesti, u skladu sa propisom Fonda.

Izabrani tim ili izabrani doktor, odnosno nadležna ljekarska komisija mogu da utvrde privremenu spriječenost za rad, uz lično prisustvo osiguranika, uzimanjem anamneze i radne anamneze, kao i uvidom u medicinsku i drugu dokumentaciju izdatu od zdravstvene ustanove, u skladu sa zakonom.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, lično prisustvo osiguranika nije obavezno, ako zbog zdravstvenog stanja ili vrste bolesti nije sposoban da dođe kod izabranog tima ili izabranog doktora, odnosno nadležne ljekarske komisije.

Izabrani tim ili izabrani doktor, odnosno nadležna ljekarska komisija mogu da utvrde privremenu spriječenost za rad osiguranika iz stava 2 tač. 4 i 6 ovog člana, uz njegovo lično prisustvo, uzimanjem anamneze i uvidom u medicinsku i drugu dokumentaciju oboljelog lica izdatu od zdravstvene ustanove, u skladu sa zakonom.

Izabrani tim ili izabrani doktor koji utvrdi privremenu spriječenost za rad suprotno st. 2,3, 4 i 6 ovog člana čini težu povredu radne obaveze."

Član 15

U članu 40 stav 4 poslije riječi „psihoze" tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „kao i usljed njege djeteta oboljelog od malignih bolesti."

Član 16

U članu 44 stav 2 poslije riječi: „invalidskog osiguranja" briše se tačka i dodaju riječi: „Crne Gore.".

Član 17

U članu 45 poslije stava 2 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Okolnosti iz stava 1 tač. 1, 3, 4, 5 i 6 ovog člana utvrđuje izabrani doktor, odnosno nadležna ljekarska komisija, u roku od deset dana od dana saznanja za te okolnosti ili od dana podnošenja zahtjeva za provjeru osnovanosti utvrđene privremene spriječenosti za rad od strane poslodavca.

Okolnosti iz stava 1 tačka 2 ovog člana utvrđuje poslodavac.

O činjenicama iz stava 3 ovog člana izabrani doktor, odnosno nadležna ljekarska komisija sačinjavaju nalaz i mišljenje, koji dostavljaju poslodavcu i Fondu, a o činjenicama iz stava 4 ovog člana poslodavac sačinjava izvještaj, koji dostavlja Fondu."

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 6 i 7.

Član 18

U članu 47 stav 2 mijenja se i glasi:

„Pratilac se odobrava osiguranom licu koje je mlađe od 18 godina života, osiguranom licu koje je teže tjelesno ili duševno ometeno u razvoju ili kod kojeg je u toku života došlo do gubitka pojedinih tjelesnih ili psihičkih funkcija usljed kojih nije u mogućnosti da samostalno obavlja osnovne životne aktivnosti, osiguranom licu koje je slijepo, slabovido, gluvo, gluvonijemo, osiguranom licu sa autizmom, osiguranom licu koje je oboljelo od malignih bolesti i osiguranom licu koje ima oštećenje mišića, neuromišićne bolesti ili plegični sindrom."

Član 19

U članu 50 stav 5 briše se.

Dosadašnji stav 6 postaje stav 5.

Član 20

U članu 51 stav 1 riječ „oboljenja" zamjenjuje se riječju „bolesti".

Član 21

Član 58 briše se.

Član 22

U članu 61 stav 1 poslije riječ: „mjere zaštite” dodaju se riječi: „i zdravlja”.

Član 23

Poglavlje „V. DOPUNSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE” i čl. 68 do 73 brišu se.

Član 24

U članu 74 stav 2 tačka 7 mijenja se i glasi:

„7) utvrđuje kriterijume i mjerila za određivanje cijena zdravstvenih usluga koje su obuhvaćene obaveznim zdravstvenim osiguranjem, određuje cijene i način plaćanja;”.

U tački 9 riječi: „godišnji plan javnih nabavki za zdravstvene ustanove čiji je osnivač država,” brišu se.

Tačka 12 mijenja se i glasi:

„12) donosi godišnji program rada koji sadrži podatke o ciljevima, indikatorima uspješnosti, aktivnostima koje su potrebne za realizaciju ciljeva i licima odgovornim za realizaciju;”.

Poslije tačke 13 dodaje se nova tačka koja glasi:

„14) najmanje jednom godišnje, podnosi Vladi izvještaj o svom radu koji sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, podatke o realizaciji ciljeva iz programa rada, ocjenu stanja i mjera koje su preduzete za unapređenje stanja i finansijski izvještaj;”.

Član 25

Član 75 mijenja se i glasi:

„Organi Fonda su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor ima predsjednika i šest članova koje imenuje i razrješava Vlada, na predlog Ministarstva.

Upravni odbor se imenuje na period od četiri godine.

Predsjednik i jedan član Upravnog odbora su predstavnici Ministarstva, a po jednog člana predlažu:

1) organ državne uprave nadležan za poslove finansija;

2) reprezentativni sindikat;

3) reprezentativno udruženje poslodavaca;

4) komore zdravstvenih radnika koje su osnovane u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita; i

5) Fond iz reda zaposlenih.

Člana Upravnog odbora iz stava 4 tač. 2, 3 i 4 ovog člana, reprezentativni sindikat, reprezentativno udruženje poslodavaca, odnosno komore predlažu primjenom principa rotacije, u skladu sa njihovim posebnim sporazumom.”

Član 26

Član 76 mijenja se i glasi:

„Upravni odbor:

1) donosi godišnji program rada i finansijski plan;

2) donosi statut i opšte akte Fonda;

3) podnosi izvještaj o radu i finansijski izvještaj;

4) donosi godišnji program zdravstvene zaštite;

5) utvrđuje kriterijume i mjerila za određivanje cijena zdravstvenih usluga koje su obuhvaćene obaveznim zdravstvenim osiguranjem, određuje cijene i način plaćanja;

6) razmatra stanje u oblasti zdravstvenog osiguranja i Ministarstvu predlaže mjere za efikasno funkcionisanje i razvoj zdravstvenog osiguranja;

7) imenuje i razrješava direktora Fonda; i

8) vrši i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom Fonda.”

Član 27

Član 77 mijenja se i glasi:

„Radom Fonda rukovodi direktor.

Za direktora Fonda može da bude imenovano lice koje ima VII1 nivo kvaliflkacije obrazovanja i najmanje pet godlna radnog iskustva na poslovima rukovođenja ill devet godina radnog iskustva na drugim poslovima.

Nakon sprovedenog postupka javnog konkursa, za direktora Fonda, u skladu sa propislma o državnim službenicima i namještenicima, lista za izbor kandidata dostavija se Upravnom odboru radi imenovanja.

Direktora Fonda imenuje Upravni odbor, na pet godina, na osnovu javnog konkursa."

Član 28

Poslije člana 77 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 77a

Direktor Fonda predstavlja, rukovodi i organizuje rad u Fondu, odgovara za zakonitost i kvalitet njegovog rada, predlaže Upravnom odboru statut i opšte akte, program rada i finansijski plan, izvještaj o radu i finansijski izvještaj, kao i druge odluke, izvršava odluke Upravnog odbora, upravlja ljudskim i finansijskim resursima, stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Fonda, utvrđuje unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta i vrši druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom Fonda."

Član 29

U članu 78 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Na prava, obaveze i odgovornost zaposlenih u Fondu primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima."

Član 30

U članu 82 stav 5 mijenja se i glasi:

„Bliže uslove, način izbora i broj zdravstvenih ustanova i drugih davalaca zdravstvenih usluga za zaključivanje ugovora iz stava 2 ovog člana, obračun i rokove plaćanja zdravstvenih usluga, kao i druga pitanja od značaja za zaključivanje ugovora propisuje Ministarstvo, na predlog Fonda."

Član 31

U članu 88 poslije riječi „obezbjeđivanje" dodaju se riječi: „i praćenje".

Član 32

U članu 91 stav 2 mijenja se i glasi:

„Poslove inspekcijskog nadzora vrše zdravstveni inspektori, u skladu sa zakonom."

Član 33

Član 92 mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) osiguranom licu ne izda dokaz o izvršenom plaćanju participacije koji, pored podataka propisanih zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrijednost, sadrži i punu cijenu zdravstvene usluge, iznos participacije iskazan u procentu u odnosu na cijenu zdravstvene usluge i nominalni iznos participacije iskazan u eurima (član 18 stav 1); i

2) izabrani tim ili izabrani doktor ili nadležna ljekarska komisija utvrdi privremenu spriječenost za rad na način koji nije u skladu sa članom 37 st. 3, 4 i 6 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 2 ovog člana, kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.”

Član 34

Poslije člana 92 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 92a

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako ne obračuna i ne isplati naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad (član 38 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6.000 eura.”

Član 35

Poslije člana 93 dodaju se tri nova člana koji glase:

„Član 93a

Propisi za sprovođenje ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi iz čl. 16, 17, 18, 19 i 82 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom početka primjene propisa iz člana 17 ovog zakona prestaje da se primjenjuje Odluka o učešću osiguranika u troškovima korišćenja zdravstvene zaštite („Službeni list RCG", br. 34/91 i 19/93).

Član 93b

Do donošenja propisa iz člana 93a stav 1 ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službeni list CG“, br. 6/16, 2/17, 22/17 i 13/18), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 93c

Fond je dužan da uskladi svoju organizaciju, rad i opšta akta sa ovim zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 36

Poslije člana 97 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 97a

Imenovanje predsjednika i članova Upravnog odbora u skladu sa ovim zakonom, izvršiće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom imenovanja predsjednika i članova Upravnog odbora iz stava 1 ovog člana, prestaje sa radom dosadašnji Upravni odbor.”

Član 37

Poslije člana 98 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 98a

Direktor Fonda imenovan u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Službeni list CG“, br. 6/16, 2/17, 22/17 i 13/18) nastavlja sa radom do isteka vremena na koje je imenovan.”

Član 38

Poslije člana 99 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 99a

Postupci ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se prema propisima po kojima su započeti.”

Član 39

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 28-2/19-7/4
EPA 776 XXVI
Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU

Proglašavam **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2047/2
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine donijela je

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU

Član 1

U Zakonu o vanparničnom postupku („Službeni list RCG“, broj 27/06 i „Službeni list CG”, broj 20/15) u članu 35 stav 2 mijenja se i glasi:

”Sud može, nakon što se u prisustvu vještaka neposredno uvjeri u stanje zdravlja lica prema kome se postupak vodi, odustati od saslušanja tog lica, samo ako bi, po usmenom izjašnjenju vještaka, to moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno stanje tog lica.”

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„U slučaju iz stava 2 ovog člana, sud je dužan da u rješenju navede sve činjenice i okolnosti na osnovu kojih je utvrdio da bi saslušanje lica prema kome se postupak vodi bilo štetno po zdravlje tog lica, odnosno razloge zbog kojih smatra da saslušanje tog lica uopšte nije moguće.

Član 2

U članu 40 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase:

„U rješenju o oduzimanju poslovne sposobnosti sud određuje rok koji ne može biti duži od tri godine u slučaju djelimičnog oduzimanja poslovne sposobnosti, odnosno pet godina u slučaju potpunog oduzimanja poslovne sposobnosti, nakon čijeg isteka se utvrđuje da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti.

U rješenju o oduzimanju poslovne sposobnosti sud je dužan da odredi vrstu poslova koje lice, kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost, može samostalno da preduzima.

Dosadašnji stav 2 postaje stav 4.“

Član 3

Član 42 mijenja se i glasi:

„Kad istekne rok iz člana 40 stav 2 ovog zakona, a najkasnije u roku od 30 dana, sud će po službenoj dužnosti utvrditi da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti.

Ako utvrdi da i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti, sud donosi rješenje kojim utvrđuje da ne postoje uslovi za vraćanje poslovne sposobnosti.

U rješenju iz stava 2 ovog člana sud određuje rok koji ne može biti duži od pet godina, nakon čijeg isteka će, u skladu sa stavom 1 ovog člana, utvrditi da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti.

Ako utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih je licu oduzeta poslovna sposobnost, sud donosi rješenje o vraćanju poslovne sposobnosti."

Član 4

Poslije člana 42 dodaju se dva nova člana koja glase:

„Član 42a

Ako utvrdi da se stanje mentalnog zdravlja lica kome je potpuno oduzeta poslovna sposobnost toliko popravilo da je dovoljno i djelimično oduzimanje poslovne sposobnosti, sud donosi rješenje o djelimičnom oduzimanju poslovne sposobnosti.

Ako utvrdi da se stanje mentalnog zdravlja lica kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost pogoršalo tako da su se stekli zakonski uslovi za potpuno oduzimanje poslovne sposobnosti, sud donosi rješenje o potpunom oduzimanju poslovne sposobnosti.

Sud je dužan da, u skladu sa utvrđenim promjenama stanja mentalnog zdravlja lica kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost, poveća, odnosno smanji obim poslova koje ono može samostalno da preduzima.

Član 42b

Sud, na predlog organa starateljstva ili lica iz člana 30 ovog zakona, donosi rješenje o vraćanju poslovne sposobnosti prije nego što istekne rok iz člana 40 stav 2 ovog zakona ako utvrdi da više ne postoje razlozi zbog kojih je licu oduzeta poslovna sposobnost.

Ako prije nego što istekne rok iz člana 40 stav 2 ovog zakona utvrdi da se stanje mentalnog zdravlja lica kome je potpuno oduzeta poslovna sposobnost toliko popravilo da je dovoljno i djelimično oduzimanje poslovne sposobnosti, sud na predlog organa starateljstva ili lica iz člana 30 ovog zakona donosi rješenje o djelimičnom oduzimanju poslovne sposobnosti.

Ako prije nego što istekne rok iz člana 40 stav 2 ovog zakona utvrdi da se stanje mentalnog zdravlja lica kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost promijenilo, sud na predlog organa starateljstva ili lica iz člana 30 ovog zakona donosi rješenje kojim povećava, odnosno smanjuje obim poslova koje lice kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost može samostalno da preduzima, odnosno donosi rješenje o vraćanju poslovne sposobnosti."

Član 5

Poslije člana 235c dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 235d

Postupci za oduzimanje poslovne sposobnosti koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa ovim zakonom.

Ako je prije stupanja na snagu ovog zakona doneseno prvostepeno rješenje kojim je postupak pred prvostepenim sudom okončan, postupak po žalbi ili reviziji sprovešće se po dosadašnjim propisima.

Ako poslije stupanja na snagu ovog zakona bude ukinuto prvostepeno rješenje iz stava 1 ovog člana, dalji postupak okončaće se u skladu sa ovim zakonom.

Član 235e

Za lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost do dana stupanja na snagu ovog zakona sud će, u skladu sa ovim zakonom, po službenoj dužnosti, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrditi da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti.”

Član 6

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 23-1/19-4/5
EPA 748 XXVI
Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREVOZU U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2054/2
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREVOZU U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

Član 1

U Zakonu o prevozu u drumskom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 71/17) u članu 6 stav 1 poslije tačke 12 dodaje se nova tačka koja glasi:

„12a) iznajmljivanje vozila sa vozačem je poseban oblik javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju, koji se obavlja iznajmljenim putničkim vozilom sa uslugom vozača;“.

Član 2

Član 8 mijenja se i glasi:

„Na bočnim stranama autobusa, teretnog i putničkog vozila kojim pravno lice ili preduzetnik obavlja javni prevoz putnika ili tereta ili prevoz za sopstvene potrebe, mora biti ispisan naziv i sjedište prevoznika, odnosno pravnog lica ili preduzetnika, na način utvrđen propisom Ministarstva.

Na autobusima i putničkim vozilima kojim prevoznik obavlja javni prevoz putnika na bočnim stranama vozila, pored naziva i sjedišta prevoznika, može da se nalazi logo Nacionalne turističke organizacije.

Izuzetno od stava 1 ovog člana na bočnim stranama putničkog vozila, kojim prevoznik obavlja auto taksi prevoz, mora biti ispisan broj licence za auto taksi prevoz i naziv jedinice lokalne samouprave koja je izdala licencu.

Na autobusu, teretnom i putničkom vozilu kojim pravno lice ili preduzetnik obavlja javni prevoz putnika ili tereta ili prevoz za sopstvene potrebe ispisivanje drugih natpisa vrši se na način utvrđen propisom Ministarstva.“

Član 3

U članu 9 stav 3 mijenja se i glasi:

„Putni nalog nije potreban za vozila ili skup vozila čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 3.500 kg, odnosno vozila sa najviše devet sjedišta uključujući i sjedište vozača.“

Član 4

U članu 11 stav 1 poslije riječi „prevoznika“ dodaju se riječi: „odnosno pravnog lica ili preduzetnika koje obavlja prevoz za sopstvene potrebe“.

U stavu 3 riječi: „organ uprave nadležan za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Organ uprave)“ zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“.

U stavu 4 riječi: „Organ uprave“ zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“.

U stavu 5 alineja 1 mijenja se i glasi:

„- vozačku dozvolu za upravljanje vozilima jedne od kategorija C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D ili D+E, odnosno vozačku dozvolu za upravljanje vozilima kategorije B za prevoz putnika iznajmljenim vozilom sa vozačem (u daljem tekstu: limo servis) ili u šatl prevozu;“.

Član 5

U članu 13 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od st. 4 i 5 ovog člana licencu profesionalnog vozača za prevoz putnika u limo servis ili šatl prevozu, mogu steći vozači vozila kategorije B koji imaju navršenih 21 godinu života, vozačku dozvolu kategorije B i sertifikat o početnoj stručnoj osposobljenosti ili sertifikat o ubrzanoj početoj stručnoj osposobljenosti.“

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„Vozačima koji imaju sertifikat o početnoj stručnoj osposobljenosti za kategorije D1 i D1+E, odnosno D i D+E, priznaje se stečena stručna osposobljenost za kategoriju B za sticanje licence profesionalnog vozača.“

Dosadašnji st. 6 do 11 postaju st. 7, 8, i 10, 11, 12 i 13.

Član 6

U članu 16 stav 2 riječi: „koju izdaje Organ uprave“ brišu se.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Dozvolu iz stava 2 ovog člana za prevoz putnika izdaje Ministarstvo, a za prevoz tereta organ uprave nadležan za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Organ uprave).“

St. 4 i 5 mijenjaju se glase:

„Procjenu iz stava 3 ovog člana, vrši Ministarstvo za prevoz putnika, a za prevoz tereta organ uprave, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.

Ako Ministarstvo, odnosno Organ uprave, procjenom iz stava 4 ovog člana utvrdi da u Crnoj Gori nema transportnih kapaciteta za prevoz za koji je podnijet zahtjev za izdavanje dozvole za kabotažu, zahtjev za izdavanje dozvole za kabotažu objavljuje se na interent stranici Ministarstva, odnosno Organa uprave, radi dodatne provjere eventualnog posjedovanja prevoznih sredstava za kabotažu u Crnoj Gori.“

Dosadašnji st. 4 do 7 postaju st. 5 do 8.

Član 7

U članu 18 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Za javni prevoz putnika u unutrašnjem drumskom saobraćaju limo servisom, izdaje se licenca za limo servis.“

Stav 4 mijenja se i glasi:

„Licencu iz stava 2, stava 3 tačka 1 i stava 4 ovog člana izdaje Ministarstvo.“

Dosadašnji st. 4 do 7 postaju st. 5 do 8.

Član 8

U članu 19 stav 3 poslije riječi: „prigradskog prevoza“ dodaju se riječi: „ili auto taksi prevoza“.

U stavu 6 riječi: „Organ uprave“ zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“.

Član 9

U članu 22 stav 3 riječi: „Stručno osposobljavanje i polaganje ispita o stručnoj osposobljenosti“ zamjenjuju se riječima: „Ispit o stručnom osposobljavanju“.

Član 10

U članu 23 stav 1 poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„4) za prevoz u limo servisu najmanje jedno putničko vozilo.“

Stav 7 mijenja se i glasi:

„U vozilu prevoznika iz stava 6 ovog člana, mora se nalaziti ugovor o radu i ovjerena kopija poreske potvrde poslodavca o zaposlenom izdata od organa uprave nadležnog za naplatu poreza, odnosno rješenje o paušalnom plaćanju poreza za lica koja obavljaju prevoz.“

Član 11

U članu 24 stav 2 mijenja se i glasi:

„Prevozniku kojem je izdata licenca iz člana 18 stav 2, stav 3 tačka 1 i stava 4 ovog zakona za svako motorno vozilo izdaje se rješenjem Ministarstva izvod licence.“

U stavu 9 riječi: „lokalne samouprave“ zamjenjuju se riječima „jedinice lokalne samouprave“.

Član 12

U članu 25 st. 2, 4, 10, 12 i 13 riječi: „Organ uprave“ u različitom padežu zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“ u odgovarajućem padežu.

Stav 16 mijenja se i glasi:

„Sredstva od naknade za izdavanje licence iz člana 18 st. 2, 3 i 4 ovog zakona prihod su Budžeta.“

U stavu 17 riječi: „lokalne samouprave“ zamjenjuju se riječima: „jedinice lokalne samouprave“.

Član 13

U članu 26 st. 1 i 2, članu 27 stav 2, članu 28 stav 1, članu 29 stav 2, članu 44 stav 4, članu 47 stav 5, članu 48 st. 1, 3, 6 i 7, članu 49 st. 1, 2, 5 i 6, član 52 stav 2, članu 53 stav 2, članu 58 stav 3, članu 60 st. 1, 3 i 6, članu 62 stav 3, članu 64 st. 6 i 7, članu 65 st. 1, 3 i 4, članu 66 st. 1, 7, 10, 11, 12 i 15, članu 67 stav 2, članu 69 stav 4, članu 71 stav 2, članu 74 stav 2, članu 83 stav 3, članu 84 stav 5, članu 85 st. 1, 3, 6, 7 i 8, članu 91 st. 2 i 4, članu 96 stav 2, članu 98 st. 3 i 9, članu 106 stav 2, članu 107 st. 4 i 5, članu 109 stav 2, 120 stav 1, članu 121 st. 3 i 4 i članu 137 stav 2 riječi: „Organ uprave“ u različitom padežu zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“ u odgovarajućem padežu.

Član 14

Član 30 stav 1 mijenja se i glasi:

„Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave koji je izdao licencu može privremeno ukinuti licencu rješenjem, na predlog Inspekcije za drumski saobraćaj odnosno komunalne inspekcije, ako je prevoznik u zadnje dvije godine više od dva puta pravosnažnom odlukom prekršajnog organa bio kažnjen za teži prekršaj iz člana 20 st. 2 i 3 ovog zakona.“

U stavu 2 poslije riječi „mjeseci“ dodaje se zarez i riječi: „ukoliko prevoznik u tom periodu može povratiti dobar ugled“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Prevoznik koji povrati dobar ugled nakon privremenog ukidanja licence, nastavlja da obavlja prevoz u skladu sa izdatim dozvolama i registrovanim i ovjerenim redovima vožnje.“

Dosadašnji st. 3 do 7 postaju st. 4 do 8.

Član 15

U članu 33 stav 1 poslije riječi: „šatl prevoz“ dodaju se riječi: „i limo servis.“

Član 16

U članu 36 stav 6 riječi: „nadležni organ lokalne uprave“ zamjenjuju se riječima: „nadležni organ jedinice lokalne samouprave“.

Član 17

U članu 43 u st. 2 i 3 riječ „jedinice“ se brišu.

U stavu 4 riječi: „organ jedinice lokalne uprave“ zamjenjuju se riječima: „organ jedinice lokalne samouprave“.

Član 18

U članu 46 st. 6 i 7 riječi: „Organu uprave“ zamjenjuju se riječju „Ministarstvu“.

Poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi:

„Zahtjev za vanredno usklađivanje redova vožnje u međugradskom linijskom prevozu može podnijeti jedinica lokalne samouprave, radi obezbjeđivanja prevoza između dvije susjedne jedinice lokalne samouprave.“

Dosadašnji stav 9 postaje stav 10.

Član 19

U članu 59 stav 2 poslije riječi „prevoznika“ dodaju se riječi: „i korisnika prevoza“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„U toku obavljanja posebnog linijskog međugradskog prevoza u vozilu se mora nalaziti ugovor iz stava 1 ovog člana sa spiskom putnika ovjerenim od strane prevoznika i korisnika prevoza.“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Prevoznik je dužan da u toku obavljanja prevoza iz stava 1 ovog člana na prednjem vjetrobranskom staklu autobusa u donjem desnom uglu ima istaknutu tablu sa oznakom relacije i natpisom „posebni linijski prevoz".

Dosadašnji st. 4, 5 i 6 postaju st. 5, 6 i 7.“

Član 20

U članu 68 stav 2 mijenja se i glasi:

„Dozvolu iz stava 1 ovog člana, izdaje Ministarstvo na osnovu dogovora sa nadležnim organom te države.“

Član 21

U članu 70 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 1 ovog člana, Ministarstvo će ukinuti dozvolu za međunarodni linijski prevoz, koja je izdata na osnovu dozvole za prethodni period, ako je ukinuta.“

U st. 2 i 3 riječi: „Organ uprave“ zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“.

Dosadašnji st. 2 do 7 postaju st. 3 do 8.

Član 22

U članu 80 stav 7 riječ „jedinice“ briše se.

Poslije stava 7 dodaju se četiri nova stava koji glase:

„Vanlinijski prevoz putnika, u slučaju otkazivanja ili promjene rute vazduhoplova, odnosno vozova, može se obavljati na osnovu ugovora o prevozu zaključenog sa korisnikom

prevoza i spiska putnika koji je ovjerio korisnik prevoza, na osnovu dokaza o pravu na prevoz (avionska ili vozna karta).

U autobusu prevoznika kojim se obavlja vanlinijski prevoz iz stava 8 ovog člana, mora se nalaziti ugovor o prevozu zaključen sa korisnikom prevoza i spisak putnika koji je ovjerio korisnik prevoza, na osnovu dokaza o pravu na prevoz (avionska ili vozna karta).

Ukrcavanje i iskracavanje putnika iz stava 8 ovog člana, vrši se na aerodromima, željezničkim stanicama, željezničkim stajalištima ili na lokacijama gdje saobraćajno tehnički uslovi dozvoljavaju bezbjedan ukrcaj i iskrcaj putnika, u skladu sa ugovorom o prevozu.

Zabranjeno je prevozniku u vanlinijskom prevozu putnika ukrcavanje i iskrcavanje putnika suprotno stavu 10 ovog člana."

Član 23

Poslije člana 85 dodaje se novi član koji glasi:

„Obaveze prevoznika i voznog osoblja u vanlinijskom prevozu putnika

Član 85a

Prevoznik, odnosno vozno osoblje u vanlinijskom prevozu ne smije da u motornom vozilu prevozi više lica od broja mjesta naznačenih u saobraćajnoj dozvoli.

Vozno osoblje dužno je da za vrijeme obavljanja vanlinijskog prevoza nosi radnu odjeću sa oznakom i nazivom prevoznika i imenom i prezimenom voznog osoblja."

Član 24

U članu 87 poslije stava 7 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Auto-taksi prevozniku za svako motorno vozilo koje ispunjava uslove za izdavanje izvoda licence, izdaje se uvjerenje o ispunjavanju uslova radi izdavanja posebne registarske oznake (TX sa brojem).

Auto-taksi prevoznik dužan je u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti auto taksi prevoznika u roku od osam dana od dana prestanka obavljanja djelatnosti vratiti posebnu registarsku oznaku (TX sa brojem).

U slučaju promjene vozila kojim se obavlja auto taksi prevoz prevoznik zadržava posebnu registarsku oznaku (TX sa brojem)."

U stavu 8 poslije riječi „TAXI" dodaju se riječi: „sa brojem izvoda licence."

Poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi:

„Vozač u putničkom vozilu kojim obavlja auto taksi prevoz mora imati na vidnom mjestu istaknutu auto taksi legitimaciju vozača."

St. 9 i 12 mijenjaju se i glase:

„Auto-taksi prevoznik je dužan da prilikom otpočinjanja prevoza uključi taksimetar i da taksimetar drži uključen za vrijeme trajanja prevoza.

Auto-taksi prevoznik odnosno vozač, dužan je da korisniku usluga auto-taksi prevoza izda račun za obavljeni prevoz u skladu sa zakonom kojim se uređuje naplata poreza, a koji sadrži: datum, kilometražu i cijenu prevoza."

Stav 14 mijenja se i glasi:

„Bliže uslove, organizaciju, radnu odjeću, optimalan broj auto-taksi vozila, minimalni broj auto-taksi vozila prilagođenih licima sa invaliditetom, minimalne i maksimalne cijene u okviru taksi tarife i način obavljanja auto-taksi prevoza propisuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

St. 15 i 16 mijenjaju se i glase:

„Taksi tarifa je ukupna cijena auto-taksi prevoza koju čini zbir cijena: za start, po jednom pređenom kilometru, vremenu čekanja, dolasku na adresu, pozivu i komadu prtljaga koji se prevozi.

Obrazac cjenovnika usluga iz stava 2 i obrazac taksi legitimacije iz stava 12 ovog člana propisuje Ministarstvo.“

Dosadašnji st. 8 do 16 postaju st. 11 i 13 do 20.

Član 25

Poslije člana 87 dodaje se novi član koji glasi:

„Posredovanje u ugovaranju auto taksi prevoza

Član 87a

Posredovanje u ugovaranju vožnji između auto taksi prevoznika i korisnika usluga može da vrši pravno lice ili preduzetnik, koji ima odobrenje za obavljanje poslova posredovanja u auto taksi prevozu (u daljem tekstu: dispečerski centar).

Zabranjeno je posredovanje u ugovaranju vožnji fizičkom licu koje nije registrovano za posredovanje u ugovaranju vožnji između auto-taksi prevoznika i korisnika usluga.

Auto-taksi prevoznik može osnovati sopstveni dispečerski centar ili koristiti usluge drugog dispečerskog centra.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ lokalne uprave, na čijoj teritoriji se vrši djelatnost.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se pravnom licu ili preduzetniku ako:

1) je registrovan u CRPS za posredovanje u ugovaranju prevoza;

2) ima stvarno sjedište iz člana 19 stav 4 ovog zakona;

3) ima zaposleno odgovorno lice za prevoz koje ispunjava uslove iz člana 22 ovog zakona;

4) ima ugovor o pružanju usluga dispečerskog centra zaključen sa auto taksi prevoznikom, sa spiskom vozila i njihovim brojevima licence i izvoda licence, koji su korisnici usluga dispečerskog centra.

O izdatim odobrenjima iz stava 1 ovog člana nadležni organ lokalne uprave vodi evidenciju.

Dispečerski centar dužan je da usluge posredovanja pruža samo licenciranim auto-taksi prevoznicima.

Dispečerski centar dužan je da vožnje dodjeljuje samo auto taksi vozilima sa važećim izvodom licence.

Ako dođe do promjene podataka na osnovu kojih je izdato odobrenje iz stava 5 ovog člana, dispečerski centar dužan je da pismeno obavijesti nadležni organ lokalne uprave u roku od osam dana od dana nastale promjene.

Dispečerski centar je dužan da usluge posredovanja u ugovaranju vožnji pruža svim korisnicima pod jednakim uslovima.

Dispečerski centar mora dodjeljivati vožnje putem telefona, sms poruka, elektronskih aplikacija ili primopredajnim radio uređajima.

Zabranjeno je auto-taksi prevozniku da koristi usluge dispečerskog centra koji nema odobrenje za rad nadležnog organa lokalne uprave na čijoj teritoriji obavlja djelatnost.“

Član 26

Član 89 mijenja se i glasi:

„Vozač auto-taksi prevoza mora da ima auto-taksi legitimaciju.

Legitimaciju iz stava 1 ovog člana izdaje organ lokalne uprave vozaču koji ima:

- vozačku dozvolu za upravljanje vozilima kategorije B, najmanje jednu godinu;
- uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima;
- uvjerenje o položenom ispitu o poznavanju grada.

Ispit o poznavanju grada polaže se na osnovu programa koji utvrđuje nadležni organ lokalne uprave.

Ispit o poznavanju grada polaže se pred komisijom koju obrazuje nadležni organ lokalne uprave.

Nakon položenog ispita, vozaču auto-taksi prevoza organ lokalne uprave izdaje uvjerenje o položenom ispitu.

Vozač je dužan da za vrijeme obavljanja auto-taksi prevoza nosi radnu odjeću.

Vozač je dužan da za vrijeme obavljanja auto-taksi prevoza u vozilu ima:

- auto-taksi legitimaciju;
- ugovor o radu;
- ovjerenu kopiju poreske potvrde poslodavca o zaposlenom izdatu od organa uprave nadležnog za naplatu poreza, odnosno rješenje o paušalnom plaćanju poreza za lica koja obavljaju prevoz.

Auto taksi prevoznik ne smije povjeriti obavljanje auto-taksi prevoza vozaču koji je osuđivan kaznom zatvora duže od godinu dana za krivična djela protiv života i tijela, zdravlja ljudi, polne slobode, javnog reda i mira i bezbjednosti javnog saobraćaja.“

Član 27

U članu 90 stav 4 riječ „jedinice“ briše se.

Član 28

Poslije člana 91 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Limo servis

Član 91a

Limo servis obavlja prevoznik koji ima licencu za limo servis.

Limo servis se obavlja putničkim vozilom koje pored sjedišta vozača ima najviše osam mjesta za putnike.

Licenca za limo servis izdaje se pravnom licu ili preduzetniku koji ispunjava uslove iz člana 19 stav 1 ovog zakona, u skladu sa članom 25 ovog zakona.

Za svako pojedinačno vozilo kojim se obavlja limo servis Ministarstvo izdaje izvod licence, u skladu sa članom 24 ovog zakona.

Za obavljanje limo servisa prevozniku se izdaje izvod licence za putničko vozilo visoke klase, odnosno luksuzno putničko vozilo koje ima katalošku vrijednost veću od 25.000 eura i koje nije starije od sedam godina.

Prevoznik, odnosno vozač u limo servisu dužan je da cijenu prevoza obračuna po jedinici vremena (sat ili dan).

Prevoznik u limo servisu dužan je da ugovor o limo servisu zaključi na period od namjanje tri sata.

Ugovor iz stava 7 ovog člana za vrijeme obavljanja prevoza se mora nalaziti u vozilu kojim se obavlja limo servis.

Ugovor o limo servisu mora da sadrži: naziv i sjedište prevoznika, naziv korisnika usluga, spisak putnika, vrijeme trajanja usluga i cijenu pružanja usluga.

Prevoznik u limo servisu je dužan da naplati cijenu prevoza utvrđenu ugovorom iz stava 8 ovog člana.

Prevoznik, naplatu prevoza iz stava 9 ovog člana vrši bezgotovinskim plaćanjem.

U toku obavljanja limo servisa, prevoznik u vozilu na prednjem vjetrobranskom staklu u donjem desnom uglu mora imati istaknutu tablu sa natpisom „LIMO SERVICE".

Prevoznik u limo servisu obavlja prevoz samo ako je prevoz prethodno u pisanom obliku ugovoren i ako ugovor nedvosmisleno utvrđuje korisnika usluga, vrijeme trajanja usluga i cijenu pružanjanja usluga.

Zabranjeno je prevozniku da limo servis usluge nudi na javnim površinama.

Zabranjeno je prevozniku u limo servisu obavljati prevoz putnika koji ima obilježje drugih vrsta prevoza, kao što su gotovo ista relacija, unaprijed definisano vrijeme polaska i dolaska, mjesta ukrcaja i iskrcaja putnika, kao i odredišta.

Zabranjeno je prevozniku u limo servisu obavljanje prevoza u međunarodnom drumskom saobraćaju, osim ako je to dozvoljeno međunarodnim ugovorom.

Obaveze prevoznika i voznog osoblja u limo servisu

Član 91b

Prevoznik odnosno vozač limo servisa dužan je da u vozilu prilikom obavljanja limo servisa ima original ili kopiju ugovora o prevozu koji je elektronski popunjen i potpisan, ugovor o radu, ovjerenu kopiju poreske potvrde poslodavca o zaposlenom izdatu od organa uprave nadležnog za naplatu poreza, odnosno rješenje o paušalnom plaćanju poreza za lica koja obavljaju prevoz i izvod licence.

Limo servis prevoznik ne smije povjeriti obavljanje limo servis prevoza vozaču, koji je osuđivan kaznom zatvora duže od godinu dana za krivična djela protiv života i tijela, zdravlja ljudi, polne slobode, javnog reda i mira i bezbjednosti javnog saobraćaja.

Prevoznik, odnosno vozač u limo servisu ne smije da u putničkom vozilu prevozi više lica od broja mjesta naznačenih u saobraćajnoj dozvoli.

Vozač limo servisa dužan je da za vrijeme obavljanja limo servisa nosi radnu odjeću sa oznakom i nazivom prevoznika i imenom i prezimenom.“

Član 29

U članu 92 stav 1 mijenja se i glasi:

„Prevoz putnika u unutrašnjem lokalnom drumskom saobraćaju može se obavljati turističkim vozom, autobusom sa otvorenim krovom, zaprežnim i sličnim vozilima.“

Član 30

U članu 97 st. 1 i 4 riječi: „Organ uprave“ u različitom padežu zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“ u odgovarajućem padežu.

U stavu 8 poslije riječi „komora“ dodaju se riječi: „uz saglasnost Ministarstva.“

Član 31

U članu 99 stav 1 mijenja se i glasi:

„Ministarstvo ukinuće licencu za pružanje usluga autobuske stanice rješenjem, ako:

- lice koje upravlja autobuskom stanicom prestane da ispunjava uslove iz člana 95 ovog zakona;
- se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka;
- lice koje upravlja autobuskom stanicom prestane da pruža usluge autobuske stanice;
- lice koje upravlja autobuskom stanicom redovno ne ispunjava obaveze utvrđene ovim zakonom i drugim propisima.
- obavlja usluge autobuske stanice suprotno izdatoj licenci.”

Član 32

U članu 100 stav 2 mijenja se i glasi:

“Lice koje upravlja autobuskom stanicom i prevoznik koji obavlja linijski prevoz putnika, dužni su da zaključe ugovor o pružanju usluga autobuske stanice najmanje osam dana prije početka obavljanja prevoza po registrovanom redu vožnje za period njegovog važenja u skladu sa ovim zakonom i opštim uslovima iz člana 94 stav 4 ovog zakona.”

Član 33

U članu 101 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Zabranjeno je licu koje upravlja autobuskom stanicom da prihvata i opslužuje teretna i druga motorna vozila (osim vozila sa prvenstvom prolaza i radna vozila) na njenoj saobraćajnoj površini i peronima.”

Član 34

U članu 106 stav 2 riječ „jedinice“ brišu se.

Član 35

U članu 129 riječi: „Autobusom i teretnim vozilom“ zamjenjuju se riječima: „Putničkim vozilom, autobusom ili teretnim vozilom“.

Član 36

U nazivu člana 131 riječi: „Organa uprave“ zamijenjuju se riječju „Ministarstva“.

U članu 131 riječi: „Organ uprave dužan je“ zamjenjuju se riječima: „Ministarstvo je dužno“.

Član 37

U članu 132 stav 1 poslije riječi: „prevoz putnika i tereta" dodaju se zarez i riječi: „pružanje usluga autobuskih i teretnih stanica", a poslije riječi: „međunarodnom drumskom saobraćaju" dodaju se riječi: „kao i limo servisu".

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Nadležni organ lokalne uprave vrši nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na javni prevoz putnika i prevoz za sopstvene potrebe u gradskom i prigradskom, linijskom i vanlinijskom saobraćaju, kao i javni prevoz tereta i auto taksi prevoz na teritoriji jedinice lokalne samouprave.“

Član 38

U članu 135 stav 1 tač. 4 i 5 riječi: „Organ uprave“ i „organ uprave“ zamjenjuju se riječima: „Ministarstvo, odnosno Organ uprave“.

U tački 6 riječi: „Organ uprave“ zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“.

Član 39

U članu 138 stav 1 tačka 3 brišu se riječi: „koju izdaje Organ uprave“.

U tački 4 riječi: „(član 16 stav 7)“, zamjenjuju se riječima: „(član 16 stav 8);“

U tački 11 riječi: „Organ uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“;

Poslije tačke 27 dodaje se nova tačka koja glasi:

„27a) u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti auto taksi prevoznika u roku od osam dana od dana prestanka obavljanja djelatnosti ne vrati posebnu registarsku oznaku (TX sa brojem) (član 87 stav 9);“

Tačka 28 mijenja se i glasi:

„28) prilikom otpočinjanja prevoza ne uključi taksimetar i ako taksimetar ne drži uključen za vrijeme trajanja prevoza (član 87 stav 13);“

U tački 29 riječi: „(član 87 stav 10)“ zamjenjuju se riječima: „(član 87 stav 14);“

U tački 30 riječi: „(član 87 stav 11)“ zamjenjuju se riječima: „(član 87 stav 15);“

Poslije tačke 30 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„30a) posreduje u ugovaranju vožnji između auto-taksi prevoznika i korisnika usluga, bez odobrenja za obavljanje poslova posredovanja u auto-taksi prevozu (član 87a stav 1);

30b) usluge posredovanja pruža nelicenciranim auto-taksi prevoznicima (član 87a stav 7);“

Poslije tačke 36 dodaje se šest novih tačaka koje glase:

„36a) obavlja limo servis bez licence za limo servis (član 91a stav 1);

36b) cijenu prevoza ne obračuna po jedinici vremena (sat ili dan) (član 91a stav 6);

36c) ne naplati cijenu prevoza utvrđenu ugovorom iz člana 91a stav 8 ovog zakona (član 91a stav 10);

36d) naplatu prevoza iz člana 91a stava 9 ovog zakona ne vrši bezgotovinskim plaćanjem (član 91a stav 11);

36e) limo servis usluge nudi na javnim površinama (član 91a stav 14);

36f) obavlja prevoz putnika koji ima obilježje drugih vrsta prevoza, kao što su gotovo ista relacija, unaprijed definisano vrijeme polaska i dolaska, mjesta ukrcaja i iskrcaja putnika, kao i odredišta (član 91a stav 15);

36g) obavlja limo servis prevoz u međunarodnom drumskom saobraćaju, a koji nije dozvoljen međunarodnim ugovorom (član 91a stav 16);"

U tač. 46 i 47 riječi: „Organa uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstva“;

Stav 4 mijenja se i glasi:

„Za prekršaj iz stava 1 tač. 36b, 37, 44, 51 i 53 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 1.500 eura do 2.000 eura.“

Član 40

U članu 139 stav 1 tačka 8 riječi: „Organ uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“;

Tačka 9 mijenja se i glasi:

„9) obavlja javni prevoz putnika putničkim automobilom, osim obavljanja auto-taksi prevoza, šatl prevoza i limo servis (član 33 stav 1);“

U tački 17 riječ „jedinice“ briše se.

U tački 19 riječi: „Organa uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstva“;

Tačka 35 mijenja se i glasi:

„35) se u toku obavljanja posebnog linijskog međugradskog prevoza u vozilu ne nalazi ugovor iz člana 59 stav 1 ovog zakona sa spiskom putnika ovjerenim od strane prevoznika i korisnika prevoza (član 59 stav 3);“

Poslije tačke 35 dodaje se tačka koja glasi:

„35a) u toku obavljanja prevoza iz člana 59 stav 1 ovog zakona na prednjem vjetrobranskom staklu autobusa u donjem desnom uglu nema istaknutu tablu sa oznakom relacije i natpisom „posebni linijski prevoz" (član 59 stav 4);

U tački 36 riječi: „(član 59 stav 4)“ zamjenjuju se riječima: „(član 59 stav 5)“.

U tački 37 riječi: „(član 59 stav 5)“ zamjenjuju se riječima: „(član 59 stav 6)“.

U tački 38 riječi: „Organu uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstvu“;

U tački 41 riječi: „Organa uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstva“;

U tački 55 riječ „jedinice“ briše se.

Poslije tačke 53 dodaje se pet novih tački koje glase:

„53a) vožnju dodijeli auto-taksi vozilu koje nema važeći izvod licence (član 87a stav 8);

53b) u slučaju promjene podataka na osnovu kojih je izdato odobrenje iz člana 87a stav 5 ovog zakona, pisanim putem ne obavijesti nadležni organ lokalne uprave u roku od osam dana od dana nastale promjene (član 87a stav 9);

53c) usluge posredovanja u ugovaranju vožnji ne pruža svim korisnicima pod jednakim uslovima (član 87a stav 10);

53d) ne dodjeljuje vožnje putem telefona, sms poruka, elektronskih aplikacija ili putem primopredajnih radio uređaja (član 87a stav 11);

53e) koristi usluge dispečerskog centra koji nema odobrenje za rad nadležnog organa lokalne uprave na čijoj teritoriji obavlja djelatnost (član 87a stav 12);“

U tački 54 riječi: „(član 89 stav 5)“ zamjenjuju se riječima: „(član 89 stav 8)“.

Poslije tačke 57 dodaje se pet novih tački koje glase:

„57a) obavlja limo servis putničkim vozilom koje pored sjedišta vozača ima više od osam mjesta za putnike (član 91a stav 2);“

57b) ugovor iz stava 7 ovog člana za vrijeme obavljanja prevoza ne nalazi u vozilu kojim se obavlja limo servis (član 91a stav 8);

„57c) obavlja prevoz koji nije predhodno u pisanom obliku ugovoren i/ili ako ugovor nedvosmisleno ne utvrđuje korisnika usluga, vrijeme trajanja usluga i cijenu pružanja usluga (član 91a stav 13);“

57d) u vozilu prilikom obavljanja limo servisa nema original ili kopiju ugovora o prevozu koji je elektronski popunjen i potpisan, ugovor o radu, ovjerenu kopiju poreske potvrde poslodavca o zaposlenom izdatu od organa uprave nadležnog za naplatu poreza, odnosno rješenje o paušalnom plaćanju poreza za lica koja obavljaju prevoz i izvod licence (član 91b stav 1);

57e) povjeri obavljanje limo servis prevoza vozaču, koji je osuđivan kaznom zatvora duže od godinu dana za krivična djela protiv života i tijela, zdravlja ljudi, polne slobode, javnog reda i mira ili bezbjednosti javnog saobraćaja (član 91b stav 2);“

U tački 59 riječi: „Organ uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“;

Tačka 62 mijenja se i glasi:

„62) ne zaključi ugovor o pružanju usluga autobuske stanice najmanje osam dana prije početka obavljanja prevoza po registrovanom redu vožnje za period njegovog važenja u skladu sa ovim zakonom i opštim uslovima iz člana 94 stav 4 ovog zakona (član 100 stav 2);“

Poslije tačke 63 dodaje se nova tačka koja glasi:

„63a) prihvata i opslužuje teretna i druga motorna vozila (osim vozila sa prvenstvom prolaza i radna vozila) na njenoj saobraćajnoj površini i peronima (član 101 stav 3);“

Tačka 80 mijenja se i glasi:

„80) obavlja prevoz putnika, odnosno tereta u komercijalne svrhe, putničkim vozilom, autobusom ili teretnim vozilom kojim obavlja prevoz za sopstvene potrebe (član 129);“

Stav 5 mijenja se i glasi:

„Za prekršaj iz stava 1 tač. 14, 22, 45 i 57d ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 500 eura.“

Član 41

U članu 140 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) na bočnim stranama autobusa, teretnog i putničkog vozila kojim obavlja javni prevoz putnika ili tereta ili prevoz za sopstvene potrebe, nije ispisan naziv i sjedište prevoznika, odnosno pravnog lica ili preduzetnika, na način utvrđen propisom Ministarstva (član 8 stav 1);“

Poslije tačke 2 dodaje se nova tačka koja glasi:

„2a) na bočnim stranama putničkog vozila kojim obavlja auto taksi prevoz, nije ispisan broj licence za auto taksi prevoz i naziv jedinice lokalne samouprave koja je izdala licencu (član 8 stav 3);

Tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) na autobusu, teretnom i putničkom vozilu kojim obavlja javni prevoz putnika ili tereta ili prevoz za sopstvene potrebe ima ispisane druge natpise suprotno propisu Ministarstva (član 8 stav 4);“

Poslije tačke 7 dodaje se nova tačka koja glasi:

„7a) u svom vozilu nema ugovor o radu, kao i ovjerenu kopiju poreske potvrde poslodavca o zaposlenom izdatu od organa uprave nadležnog za naplatu poreza, odnosno rješenje o paušalnom plaćanju poreza za lica koja obavljaju prevoz (član 23 stav 7);“

U tački 9 riječi: „(član 30 stav 3)“, zamjenjuju se riječima: „(član 30 stav 4)“.

U tački 20 riječi: „Organ uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstvo“.

U tački 23 riječi: „Organu uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstvu“.

U tački 26 riječi: „(član 59 stav 6)“ zamjenjuju se riječima: „(član 59 stav 7)“.

U tački 28 riječi: „Organu uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstvu“.

U tački 33 riječi: „Organu uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstvu“.

Poslije tačke 39 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

“39a) se u autobusu kojim obavlja vanlinijski prevoz iz člana 80 stav 8 ovog zakona, ne nalazi ugovor o prevozu zaključen sa korisnikom prevoza i spisak putnika koji je ovjerio korisnik prevoza, na osnovu dokaza o pravu na prevoz (avionska ili vozna karta) (član 80 stav 9);

39b) u vanlinijskom prevozu putnika ne ukrcava i iskrcava putnike na način propisan u članu 80 stav 10 ovog zakona (član 80 stav 11);”

Poslije tačke 44 dodaje se nova tačka koja glasi:

„44a) u vanlinijskom prevozu u motornom vozilu prevozi više lica od broja mjesta naznačenih u saobraćajnoj dozvoli (član 85a stav 1);“

Tačka 45 mijenja se i glasi:

„45) na krovu putničkog vozila kojim obavlja auto-taksi prevoz nema istaknutu oznaku „TAXI" sa brojem izvoda licence (član 87 stav 11);“

Tačka 46 mijenja se i glasi:

„46) korisniku usluge auto-taksi prevoza ne izda račun za obavljeni prevoz u skladu sa zakonom kojim se uređuje naplata poreza, a koji sadrži: datum, kilometražu i cijenu prevoza (član 87 stav 16);“

U tački 48 riječi: „Organa uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstva“;

U tački 49 riječi: „Organa uprave“, zamjenjuju se riječju „Ministarstva“;

Poslije tačke 51 dodaju se četiri nove tačke koje glase:

„51a) ugovor o limo servisu ne zaključi na period od najmanje tri sata (član 91a stav 7);“

„51b) ugovor o limo servisu ne sadrži naziv i sjedište prevoznika, naziv korisnika usluga, spisak putnika, vrijeme trajanja usluga i cijenu pružanja usluga (član 91a stav 9);“

51c) obavlja limo servis, a u vozilu na prednjem vjetrobranskom staklu u donjem desnom uglu nema istaknutu tablu sa natpisom „LIMO SERVICE" (član 91a stav 12);

51d) u limo servisu u putničkom vozilu prevozi više lica od broja mjesta naznačenih u saobraćajnoj dozvoli (član 91b stav 3);“

St. 4 i 5 mijenjaju se i glase:

„Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 2, 2a, 3, 13, 19, 26, 39, 46, 47 i tač. 60 do 68 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 11, 14, 15, 17, tač. 20, 21 22, 24, 31, 32, 34, 44a i 51 i 51c ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 100 eura do 300 eura.“

Član 42

U članu 141 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) obavlja djelatnost javnog prevoza putnika ili tereta u drumskom saobraćaju, a nije registrovano za obavljanje javnog prevoza putnika ili tereta u drumskom saobraćaju (član 17 stav 2);“

U stavu 1 poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

„1a) posreduje u ugovaranju vožnji između auto taksi prevoznika i korisnika usluga, a nije registrovano za posredovanje u ugovaranju vožnji između auto taksi prevoznika i korisnika usluga (član 87a stav 2);“.

Član 43

U članu 143 stav 1 poslije tačke 3 dodaje se šest novih tačaka koje glase:

„3a) ne nosi radnu odjeću sa oznakom i nazivom prevoznika i sa naznačenim imenom i prezimenom voznog osoblja za vrijeme obavljanja vanlinijskog prevoza (član 85a stav 2);

3b) u putničkom vozilu kojim obavlja auto taksi prevoz nema na vidnom mjestu istaknutu auto taksi legitimaciju vozača (član 87 stav 12);

3c) nema auto taksi legitimaciju (član 89 stav 1);

3d) za vrijeme obavljanja auto taksi prevoza ne nosi radnu odjeću (član 89 stav 6);

3e) za vrijeme obavljanja auto taksi prevoza u vozilu nema auto taksi legitimaciju, ugovor o radu i ovjerenu kopiju poreske potvrde poslodavca o zaposlenom izdatu od organa uprave nadležnog za naplatu poreza, odnosno rješenje o paušalnom plaćanju poreza za lica koja obavljaju prevoz (član 89 stav 7);

3f) za vrijeme obavljanja limo servisa ne nosi radnu odjeću sa oznakom i nazivom prevoznika i svojim imenom i prezimenom (član 91b stav 4);“

Član 44

Poslije člana 144 dodaje dodaje se novi član koji glasi:

„Donošenje podzakonskih akata

Član 144a

Podzakonski akt iz člana 87 stav 20 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

„Član 45

U članu 145 stav 1 alineja 7 riječi: „stav 9“ zamjenjuju se riječima: „stav 11“.

Član 46

Poslije člana 146 dodaje se novi član koji glasi:

„Rok za usklađivanje poslovanja

Član 146a

Pravna lica i preduzetnici koji su do stupanja na snagu ovog zakona obavljali auto taksi prevoz, limo servis i prevoz za sopstvene potrebe dužni su da svoje poslovanje usklade sa ovim zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja ovog zakona na snagu.“

Član 47

Poslije člana 148 dodaje se novi član koji glasi:

„Sticanje licence i sertifikata po skraćenoj početnoj obuci

Član 148a

Vozači koji su do stupanja na snagu ovog zakona obavljali prevoz putnika i tereta i kojima je upravljanje vozilom osnovno zanimanje dužni su da završe skraćenu početnu obuku u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, radi sticanja licence profesionalnog vozača.

Lica koja su obavljala poslove odgovornog lica za prevoz putnika i tereta dužna su da završe skraćeno stručno osposobljavanje za drumski saobraćaj u roku od godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Član 48

Poslije člana 149 dodaje se novi član koji glasi:

„Važenje izdatih licenci

Član 149a

Licence za javni prevoz putnika u unutrašnjem i međunarodnom drumskom saobraćaju i dozvole za međunarodni prevoz putnika koje su izdate do stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka roka na koji su izdate.“

Član 49

Poslije člana 151 dodaje se novi član koji glasi:

„Početak obavljanja poslova

Član 151a

Odredba člana 11 i druge odredbe ovog zakona, kojima su nadležnosti Organa uprave prenesene na Ministarstvo primjenjivaće se od 1. januara 2020. godine.

Primopredaja registra prevoznika, redova vožnje u međugradskom linijskom prevozu putnika i dozvola u međunarodnom linijskom prevozu putnika, kao i pripadajuće dokumentacije između Organa uprave i Ministarstva izvršiće se do 1. januara 2020. godine.

Postupci koji su započeti do roka iz stava 1 ovog člana okončaće se pred Organom uprave."

Član 50

Poslije člana 152 dodaje se novi član koji glasi:

„Prestanak važenja propisa

Član 152a

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 58 stav 1 u dijelu koji se odnosi na iznajmljivanje putničkih vozila sa vozačem, član 59 stav 2 alineja 4 i član 60 stav 2 alineja 5 Zakona o turizmu i ugostiteljstvu („Službeni list CG”, br. 2/18, 13/18 i 25/19).“

Član 51

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 14-1/19-2/9
EPA 789 XXVI
Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MEĐUNARODNOJ PRAVNOJ POMOĆI U KRIVIČNIM STVARIMA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2053/2
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MEĐUNARODNOJ PRAVNOJ POMOĆI U KRIVIČNIM STVARIMA

Član 1

U Zakonu o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima („Službeni list CG”, br. 4/08 i 36/13) u članu 3 poslije riječi: „u krivičnim stvarima,” dodaju se riječi: „obrazovanje zajedničkih istražnih timova,”.

Član 2

U članu 16 poslije stava 5 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(6) Ako je lice koje se nalazi u pritvoru iz stava 3 ovog člana podnijelo zahtjev za međunarodnu zaštitu, pritvor se može, nakon isteka rokova iz st. 4 i 5 ovog člana, produžiti do pravosnažnosti odluke po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, odnosno do izvršenja odluke o izručenju, a najduže šest mjeseci.

(7) U slučaju iz stava 6 ovog člana, vijeće iz stava 5 ovog člana, na predlog lica kome je određen pritvor ili po službenoj dužnosti, ispituje da li postoje razlozi za pritvor i donosi rješenje o produženju ili ukidanju pritvora, svaka dva mjeseca od donošenja prethodnog rješenja o produženju pritvora.”

Dosadašnji st. 6 i 7 postaju st. 8 i 9.

Član 3

U članu 22 stav 3 riječi: „pravo azila” zamjenjuju se riječima: „međunarodnu zaštitu”.

Član 4

U članu 23 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„(1) Kad se dozvoli izručenje, lice čije je izručenje dozvoljeno ne može se goniti za drugo, prije izručenja učinjeno krivično djelo, prema tom licu ne može se izvršiti kazna za drugo,

prije izručenja učinjeno krivično djelo, niti se to lice može izručiti trećoj državi za krivično djelo učinjeno prije izručenja, bez saglasnosti nadležnog organa Crne Gore.

(2) Saglasnost iz stava 1 ovog člana nije potrebna ako je lice čije je izručenje dozvoljeno, tokom postupka za izručenje pred sudijom za istragu dalo izjavu da se ne protivi krivičnom gonjenju, izvršenju kazne, primjeni teže kazne ili izručenju trećoj državi za drugo, prije izručenja učinjeno krivično djelo (u daljem tekstu: izjava o odricanju).“

Član 5

Poslije člana 41 dodaje se novo poglavlje i osam novih članova koji glase:

„IVa. OBRAZOVANJE ZAJEDNIČKIH ISTRAŽNIH TIMOVA

Član 41a

Državno tužilaštvo Crne Gore može sa nadležnim organom jedne ili više stranih država obrazovati zajednički istražni tim (u daljem tekstu: tim), na ograničeni vremenski period, koji se uz uzajamnu saglasnost može produžiti, radi sprovođenja istrage na teritoriji jedne ili više država, a posebno u slučaju kad:

1) postoji potreba za složenom i opsežnom istragom povezanom sa drugom državom ili više njih;

2) se u više država sprovode istrage čija priroda zahtijeva preduzimanje koordinisanih i usklađenih radnji tih država;

3) istražne radnje treba da se sprovedu naizmjenično u Crnoj Gori i jednoj ili više stranih država.

Član 41b

(1) Zahtjev za obrazovanje tima Crnoj Gori može podnijeti bilo koja zainteresovana strana država.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana upućuje se vrhovnom državnom tužiocu.

(3) Kad Crna Gora zahtijeva obrazovanje tima, zahtjev upućuje vrhovni državni tužilac, na predlog državnog tužilaštva koje postupa u predmetu.

(4) Pored podataka iz člana 7 ovog zakona, zahtjev iz st. 1 i 3 ovog člana treba da sadrži i predloge za članove tima iz države koja podnosi zahtjev za njegovo obrazovanje.

(5) Tim će se obrazovati u državi u kojoj se očekuje sprovođenje istražnih radnji.

(6) Tim se obrazuje sporazumom, koji u ime Crne Gore potpisuje vrhovni državni tužilac, o čemu obavještava ministra.

Član 41c

(1) Tim čine članovi koje određuju države koje potpisuju sporazum iz člana 41b stav 6 ovog zakona.

(2) Timom rukovodi rukovodilac tima, koji se određuje iz države u kojoj se sprovode istražne radnje.

Član 41č

(1) Ako se istraga sprovodi u Crnoj Gori:

1) istražne radnje sprovode se u skladu sa domaćim zakonom;

2) rukovodilac tima je predstavnik državnog tužilaštva koje postupa u predmetu;

3) tim postupa po nalozima rukovodioca tima, a u skladu sa sporazumom iz člana 41b stav 6 ovog zakona;

4) Crna Gora obezbjeđuje uslove potrebne za rad tima na njenoj teritoriji.

(2) Rukovodilac tima može članovima tima odrediti zadatke za preduzimanje određenih istražnih radnji, u skladu sa domaćim zakonom i uz saglasnost domaćih nadležnih organa i nadležnih organa države iz koje je član tima kome se određuje zadatak.

(3) Ako je timu potrebna pravna pomoć od države koja nije učestvovala u obrazovanju tima, nadležni organi Crne Gore uputiće zamolnicu nadležnim organima te države, u skladu sa ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom.

(4) Informacije i dokazi pribavljeni na način iz stava 3 ovog člana mogu biti podijeljeni sa državama koje su potpisale sporazum iz člana 41b stav 6 ovog zakona, samo uz saglasnost zamoljene države.

(5) Članovi tima iz stranih država (u daljem tekstu: strani član tima) imaju pravo da prisustvuju sprovođenju istrage na teritoriji Crne Gore, ako rukovodilac tima, u skladu sa domaćim zakonom, ne odredi drukčije.

(6) Ako tim treba da sprovodi istražne radnje na teritoriji Crne Gore, članovi tima iz Crne Gore (u daljem tekstu: domaći član tima) mogu zatražiti od nadležnih domaćih organa da sprovedu te radnje, a te radnje će se sprovesti u skladu sa domaćim zakonom.

(7) Domaći član tima može, u skladu sa domaćim zakonom i u okviru svojih ovlašćenja, dostaviti timu informacije koje su mu dostupne u Crnoj Gori, u svrhu istrage koju tim sprovodi.

Član 41ć

(1) Informacije do kojih članovi tima dolaze u toku rada tima, a koje nadležnim organima država koje su potpisale sporazum iz člana 41b stav 6 ovog zakona nijesu dostupne na drugi način, mogu se koristiti:

1) u svrhu za koju je obrazovan tim;

2) za otkrivanje, istragu ili krivično gonjenje drugih krivičnih djela, uz saglasnost države čijim su članovima tima informacije stavljene na raspolaganje, pri čemu se davanje saglasnosti može odbiti samo u slučajevima kad bi korišćenje tih informacija ugrozilo krivičnu istragu u toj državi ili ako se radi o informacijama zbog kojih bi ta država mogla odbiti pružanje pravne pomoći;

3) za sprječavanje neposrednog i ozbiljnog ugrožavanja javne bezbjednosti, a ako se kasnije pokrene krivična istraga informacije se mogu koristiti uz saglasnost iz tačke 2 ovog stava;

4) u druge svrhe, ako je to određeno sporazumom iz člana 41b stav 6 ovog zakona.

Član 41d

(1) Države se prilikom potpisivanja sporazuma iz člana 41b stav 6 ovog zakona mogu dogovoriti da, pored članova tima i druga lica iz tih država učestvuju u akcijama tima, u skladu sa zakonom države iz koje su ta lica ili međunarodnim ugovorom.

(2) Lica iz stava 1 ovog člana neće imati prava koja imaju članovi tima, osim ako je to izričito određeno sporazumom iz člana 41b stav 6 ovog zakona.

Član 41dž

U toku preduzimanja radnji u Crnoj Gori u skladu sa sporazumom iz 41b stav 6 ovog zakona, strani članovi tima smatraće se službenim licima Crne Gore, u slučaju krivičnih djela učinjenih protiv njih ili krivičnih djela koja su oni učinili.

Član 41đ

(1) Crna Gora odgovara za štetu nastalu na njenoj teritoriji, koju je prouzorokovao tim svojim nepravilnim ili nezakonitim radom.

(2) Ako je štetu prouzrokovao strani član tima, Crna Gora će zatražiti nadoknadu isplaćenog iznosa od države koja je odredila tog člana tima.

(3) Ako je strana država na čijoj je teritoriji djelovao tim nekom licu isplatila štetu nastalu zbog postupanja domaćeg člana tima, Crna Gora će toj državi nadoknaditi isplaćeni iznos.”

Član 6

U članu 42 riječi: „zajednički istražni timovi,” brišu se.

Član 7

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 24-9/19-2/4
EPA 793 XXVI
Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODNOG I KULTURNO-ISTORIJSKOG PODRUČJA KOTORA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2052/2
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODNOG I KULTURNO – ISTORIJSKOG PODRUČJA KOTORA

Član 1

U Zakonu o zaštiti prirodnog i kulturno – istorijskog područja Kotora („Službeni list CG“, br. 56/13 i 13/18) član 18a mijenja se i glasi:

„U okviru Područja Kotora i zaštićene okoline, organ nadležan za izdavanje urbanističko–tehničkih uslova, odnosno glavni gradski arhitekta, dužan je da prije izdavanja urbanističko–tehničkih uslova, odnosno prije izrade projektnog zadatka za planski dokument odnosno urbanistički projekat, organu uprave nadležnom za zaštitu kulturnih dobara (u daljem tekstu: Uprava) podnese zahtjev o potrebi sprovođenja postupka izrade Pojedinačne procjene uticaja na baštinu (u daljem tekstu: Pojedinačna procjena), zasnovane na ICOMOS smjernicama za izradu Procjene uticaja na baštinu za mjesta Svjetske kulturne baštine (u daljem tekstu: ICOMOS smjernice).

Područja i lokaliteti u zahvatu zaštićene okoline Područja Kotora, za koje treba pokrenuti proceduru izrade Pojedinačne procjene određuju se posebnim aktom Uprave.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se nacrt urbanističko–tehničkih uslova, odnosno nacrt projektnog zadatka.

Uprava je dužna da u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana obavijesti podnosioca zahtjeva o potrebi sprovođenja Pojedinačne procjene.

Pojedinačnu procjenu izrađuje stručni tim koji obrazuje Uprava na zahtjev investitora, odnosno organa koji vrši poslove na izradi urbanističkog projekta.

Sastavni dio zahtjeva iz stava 5 ovog člana čini idejno rješe-nje, odnosno nacrt urbanističkog projekta.

Za izradu Pojedinačne procjene Uprava obrazuje stručni tim u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava 5 ovog člana.

Stručni tim je dužan da izradi predlog Pojedinačne procjene, zasnovane na ICOMOS smjernicama i dostavi ga Upravi, u roku od 90 dana od dana imenovanja stručnog tima.

Ukoliko stručni tim ne izvršava obaveze definisane rješenjem o imenovanju, Uprava može imenovati novi stručni tim.

Predlog Pojedinačne procjene izrađene od strane stručnog tima, u okviru Područja Kotora, Uprava po pravilu dostavlja Crnogorskoj nacionalnoj komisiji za UNESCO, radi pribavljanja mišljenja od strane UNESCO-a.

Crnogorska nacionalna komisija za UNESCO dostavlja Upravi izvještaj – mišljenje UNESCO.

Uprava donosi Pojedinačnu procjenu, u okviru Područja Kotora, ako je postupljeno u skladu sa ICOMOS smjernicama i pozitivnim mišljenjem UNESCO.

Uprava donosi Pojedinačnu procjenu za zaštićenu okolinu, izrađenu od strane stručnog tima u skladu sa ICOMOS smjernicama.

Pojedinačna procjena se primjenjuje u cjelosti.

Uprava može investitoru naložiti mjere za korekciju uočenih nedostataka u svim fazama izrade projekta, kao i mjere za njihovo uklanjanje ili ublažavanje.

Investitor je dužan da primijeni mjere iz stava 15 ovog člana.“

Član 2

Poslije člana 25b dodaje se novi član koji glasi:

„Rok za donošenje akata

Član 25c

Akt iz člana 18a stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akta iz stava 1 ovog člana, o potrebi izrade Pojedinačne procjene odlučuje Uprava rješenjem.“

Član 3

Poslije člana 25c dodaje se novi član koji glasi:

„Započeti postupci

Član 25d

Proces izrade Pojedinačne procjene započet prije stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće se po ovom zakonu.“

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 26-2/19-3/15
EPA 803 XXVI
Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UZIMANJU I PRESAĐIVANJU LJUDSKIH ORGANA U SVRHU LIJEČENJA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2049/2
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UZIMANJU I PRESAĐIVANJU LJUDSKIH ORGANA U SVRHU LIJEČENJA

Član 1

U Zakonu o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja („Službeni list CG“, broj 43/16) član 32 mijenja se i glasi:

„Uzimanje organa sa umrlog davaoca dozvoljeno je ako je to lice prije smrti kao punoljetno, poslovno sposobno i sposobno za rasuđivanje, dalo pisanu dobrovoljnu saglasnost za ovaj postupak kod izabranog doktora.

Na osnovu pisane saglasnosti iz stava 1 ovog člana, izabrani doktor izdaje donorsku karticu licu koje je dalo saglasnost.

Lice iz stava 1 ovog člana pisanu saglasnost može da izmijeni ili opozove u svakom trenutku kod izabranog doktora.

Ako lice iz stava 1 ovog člana odluči da izmijeni ili opozove pisanu saglasnost, dužno je da donorsku karticu vrati izabranom doktoru, o čemu se sačinjava zabilješka, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji.”

Član 2

Poslije člana 32 dodaju se tri nova člana koji glase:

„Član 32a

Prije uzimanja organa sa umrlog davaoca, bolnički koordinator je dužan da utvrdi postojanje saglasnosti iz člana 32 stav 1 ovog zakona i da provjeri da li je ta saglasnost izmijenjena ili opozvana, uvidom u registre iz člana 32c ovog zakona.

Kada bolnički koordinator utvrdi da postoji pisana saglasnost koja nije izmijenjena niti opozvana, dužan je odmah da pozove jednog od članova uže porodice, po redosljedu iz člana 11 stav 1 tačka 13 ovog zakona da ga informiše o tome da je umrlo lice dalo pisanu saglasnost

iz stava 1 ovog člana, koju nije izmijenilo niti opozvalo, kao i da će organi umrlog lica biti uzeti radi presađivanja drugom licu u svrhu liječenja, u skladu sa ovim zakonom.

O radnjama iz st. 1 i 2 ovog člana, bolnički koordinator je dužan da odmah sačini zabilješku, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji.

Način identifikacije umrlog lica iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 32b

Uzimanje organa sa umrlog lica nije dozvoljeno, ako je to lice prije smrti kao punoljetno, poslovno sposobno i sposobno za rasuđivanje dalo pisanu izjavu kod izabranog doktora da se protivi tom postupku, kao i ako je opozvalo saglasnost iz člana 32 stav 1 ovog zakona.

Pisana izjava iz stava 1 ovog člana može da se opozove u svakom trenutku kod izabranog doktora.

Član 32c

Pisanu saglasnost iz člana 32 stav 1 ovog zakona, izjavu o njenoj izmjeni i opozivu, pisanu izjavu iz člana 32b stav 1 ovog zakona i izjavu o njenom opozivu izabrani doktor dužan je da odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana nakon davanja dostavi Ministarstvu i da istovremeno o tome sačini zabilješku, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji.

Ministarstvo vodi registar pisanih saglasnosti i izjava iz stava 1 ovog člana, registar izdatih i vraćenih donorskih kartica, kao i registar davalaca organa.

Postupak davanja, sadržinu i obrazac saglasnosti i izjave o njenoj izmjeni i opozivu iz člana 32 ovog zakona, obrazac i postupak izdavanja i vraćanja donorske kartice, sadržinu izjave o protivljenju i izjave o njenom opozivu iz člana 32b ovog zakona, način njihovog dostavljanja Ministarstvu, sadržinu i način vođenja registara iz stava 2 ovog člana, kao i druga pitanja od značaja za ove postupke propisuje Ministarstvo.“

Član 3

Član 33 mijenja se i glasi:

„Ako umrlo lice prije smrti nije dalo pisanu saglasnost, odnosno pisanu izjavu iz čl. 32 i 32b ovog zakona, pisanu saglasnost za uzimanje organa od tog lica radi presađivanja drugom licu u svrhu liječenja može dati član uže porodice, na način propisan ovim zakonom.

Kada bolnički koordinator, uvidom u registre iz člana 32c ovog zakona, utvrdi da umrlo lice prije smrti nije dalo pisanu saglasnost, odnosno pisanu izjavu iz stava 1 ovog člana, dužan je da odmah pozove jednog od članova uže porodice, po redosljedu iz člana 11 stav 1 tačka 13 ovog zakona, i da ga informiše o pravu da se sa uzimanjem organa od umrlog lica saglasi ili da odbije davanje pisane saglasnosti, kao i o pravu da pisanu saglasnost može da opozove ili izmijeni, do momenta pripreme tog lica za uzimanje organa, o čemu obavještava bolnički koordinacioni tim.

Članu uže porodice iz stava 2 ovog člana ostavlja se razuman rok, odnosno vrijeme da donese odluku, koje ne smije da ugrozi mogućnost uzimanja organa i njihovu bezbjednost radi presađivanja drugom licu.

O radnjama iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, bolnički koordinator je dužan odmah da sačini zabilješku, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji.

Bolnički koordinator dužan je da pisanu saglasnost iz stava 1 ovog člana, odnosno izjavu o njenom opozivu ili izmjeni dostavi Ministarstvu odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana nakon davanja i da istovremeno o tome sačini zabilješku, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji.

Ministarstvo vodi registar saglasnosti i izjava iz stava 2 ovog člana, kao i registar davalaca.

Postupak davanja, sadržinu i obrazac pisane saglasnosti i izjave iz stava 2 ovog člana, način njihovog dostavljanja Ministarstvu, sadržinu i način vođenja registara iz stava 6 ovog člana, kao i druga pitanja od značaja za ove postupke propisuje Ministarstvo.“

Član 4

U članu 55 stav 1 tač. 8, 9 i 10 ovog zakona mijenjaju se i glase:

„8) bolnički koordinator ne postupi u skladu sa članom 32a stav 2 ovog zakona;

9) o radnjama iz člana 32 st. 1 i 2 ovog zakona, bolnički koordinator odmah ne sačini zabilješku, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji (član 32a stav 3);

10) pisanu saglasnost iz člana 32 stav 1 ovog zakona, izjavu o njenoj izmjeni i opozivu, pisanu izjavu iz člana 32b stav 1 ovog zakona i izjavu o njenom opozivu izabrani doktor odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana nakon davanja ne dostavi Ministarstvu i istovremeno o tome ne sačini zabilješku, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji (član 32c stav 1);"

Poslije tačke 10 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„10a) bolnički koordinatr ne postupi u skladu sa članom 33 stav 2 ovog zakona;

10b) bolnički koordinator o radnjama iz člana 33 st. 1, 2 i 3 ovog zakona odmah ne sačini zabilješku, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji (član 33 stav 4);

10c) bolnički koordinator pisanu saglasnost iz člana 33 stav 1 ovog zakona, odnosno izjavu o njenom opozivu ili izmjeni ne dostavi Ministarstvu odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana nakon davanja i istovremeno o tome ne sačini zabilješku, koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji (član 33 stav 5);".

Član 5

Poslije člana 58 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 58a

Postupci uzimanja i presađivanja organa započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, završiće se po propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona."

Član 6

Poslije člana 60 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 60a

Propisi iz čl. 32a, 32c i 33 ovog zakona će se donijeti, odnosno uskladiti sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom."

Član 7

Poslije člana 62 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 62a

Lica koja na dan stupanja na snagu ovog zakona posjeduju donorsku karticu, izdatu po ranijim propisima, a žele da budu davaoci organa, dužni su da obnove donorsku karticu koja će im se izdati na način i po postupku propisanim ovim zakonom."

Član 8

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 28-2/19-6/4
EPA 749 XXVI
Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

Proglašavam **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine.

Broj: 01-2051/2
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Drugoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. godini, dana 22. novembra 2019. godine, donijela je

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

Član 1

U Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica („Službeni list RCG“, br. 65/01, 37/04 i 78/06 i „Službeni list CG“, br. 86/09, 14/12, 6/13, 62/13, 60/14, 79/15 i 83/16) u članu 5 stav 1 tačka 1 riječ „invalida" zamjenjuje se riječima: „lica sa invaliditetom".

Član 2

U članu 5a stav 2 poslije tačke 18 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„19) doživotne mjesečne naknade koju ima sportista sa vrhunskim reprezentativim rezultatom i selektor, stipendija perspektivnom sportisti, sportska invalidnina, nagrada sportisti godine, nagrada zaslužnom sportskom radniku i premija koja se dodjeljuje iz budžetskih sredstava Crne Gore, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sport;

20) doživotne mjesečne naknade koju ima istaknuti kulturni stvaralac po osnovu tog statusa dodijeljenog u skladu sa zakonom kojim se uređuje kultura.”

Član 3

U članu 12 stav 2 tačka 3 riječi: „i imovinskih prava“ brišu se.

Poslije tačke 5 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„6) prihoda od sportske djelatnosti;

7) prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi.”

Član 4

U članu 14 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Ličnim primanjem se smatraju i nagrade, novčane pomoći i druga davanja fizičkim licima koja nijesu zaposlena kod isplatioca, naknade troškova i drugi rashodi lica koja nijesu

zaposlena kod isplatioca, kao i svi drugi prihodi koji nijesu oporezovani po drugom osnovu ili nijesu izuzeti od oporezivanja ili oslobođeni plaćanja poreza po ovom zakonu.”

Član 5

U članu 16 stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Djelatnostima slobodnih zanimanja iz stava 2 ovog člana smatra se samostalna djelatnost: zdravstvenih radnika, veterinara, advokata, notara, revizora, inženjera, arhitekata, savjetnika, konsultanata, prevodilaca, novinara i druge slične djelatnosti.”

Član 6

Poslije člana 33 naziv potpoglavlja 3 mijenja se i glasi: „3. Prihodi od imovine”.

Član 7

Član 34 mijenja se i glasi:

„Prihodi

Član 34

Prihodima od imovine smatraju se prihodi ostvareni od davanja u zakup pokretne i nepokretne imovine.“

Član 8

U članu 35 st. 1 i 2, članu 36 stav 1, članu 43 stav 4 tačka 2 i članu 49a st. 1 i 2 riječi: „i imovinskih prava” brišu se.

Član 9

Poslije člana 37h dodaju se dva nova potpoglavlja i šest novih članova koji glase:

„5a. Prihodi od sportske djelatnosti

Prihodi

Član 37i

Prihodima od sportske djelatnosti smatraju se prihodi profesionalnog sportiste, sportiste amatera, trenera, sportskog stručnjaka osposobljenog za rad u sportu, prihodi po osnovu transfera i naknade treneru i sportisti amateru, a koji nemaju karakter zarade u skladu sa propisima o radu i zakonom kojim se uređuje sport.

Rashodi

Član 37j

(1) Rashodima po osnovu sportske djelatnosti smatraju se stvarni troškovi nastali u vezi sa ostvarivanjem tih prihoda, pod uslovom da su dokumentovani.

(2) Ako se rashodi iz stava 1 ovog člana ne dokumentuju, priznaju se standardni rashodi u visini 30% ostvarenih prihoda od sportske djelatnosti, osim sportisti amateru kojem se standardni rashodi priznaju u visini 90% ostvarenih prihoda.

Oporezivi prihod

Član 37k

Oporezivi prihod od sportske djelatnosti predstavlja razliku između prihoda iz člana 37i i rashoda iz člana 37j ovog zakona nastalih u istom poreskom periodu.

5b. Prihodi od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnog stručnjaka u kulturi

Prihodi

Član 37l

(1) Prihodima od autorskih prava smatra se naknada koju obveznik ostvari po osnovu autorskog djela.

(2) Autorskim djelom iz stava 1 ovog člana smatraju se naročito:

1) govorna djela (predavanja, govori, besjede);

2) pisana djela (romani, poezija, članci, priručnici, studije, monografije, računarski programi);

3) muzička djela, sa riječima ili bez riječi;

4) dramska, dramsko-muzička, koreografska, lutkarska i pantomimska djela;

5) fotografska djela i djela stvorena u procesu sličnom fotografiji;

6) audiovizuelna djela;

7) djela likovne umjetnosti (crteži, grafike, slike, skulpture);

8) djela arhitekture (skice, planovi, izgrađeni objekti sa područja arhitekture, urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture);

9) djela primijenjene umjetnosti i industrijskog dizajna;

10) kartografska djela (turističke karte, auto karte, topografske karte, tematske karte);

11) prezentacije naučne, nastavne ili tehničke prirode (tehnički crteži, planovi, standardi, ekspertska vještačenja, trodimenzionalne prezentacije).

(3) Prihodima od srodnih prava smatra se naknada koju obveznik ostvari po osnovu:

1) prava interpretatora;

2) prava proizvođača fonograma;

3) prava filmskih producenata;

4) prava izdavača.

(4) Prihodima od patenta i žiga smatra se naknada koju obveznik ostvari po osnovu prihoda od:

1) pronalaska patenata; i

2) prenosa žiga.

(5) Prihodima koje ostvari samostalni stručnjak u kulturi smatraju se prihodi po osnovu obavljanja naučno-istraživačkih, teorijsko-kritičkih, edukativnih, producentskih, umjetničko-saradničkih, specijalističko-tehničkih i organizatorskih poslova u oblasti kulture.

Rashodi

Član 37lj

(1) Rashodima po djelatnosti iz člana 37l ovog zakona, smatraju se stvarni troškovi nastali u vezi sa ostvarivanjem tih prihoda, pod uslovom da su dokumentovani.

(2) Ako se rashodi iz stava 1 ovog člana ne dokumentuju, priznaju se standardni rashodi u visini:

1) 60% ostvarenih prihoda po osnovu naknade za prava koja obveznik ostvari po osnovu autorskog djela likovne djelatnosti;

2) 50% ostvarenih prihoda po osnovu naknade za prava koja obveznik ostvari po osnovu autorskog djela područja arhitekture, urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture;

3) 30% ostvarenih prihoda po osnovu naknade za prava interpretatora;

4) 30% ostvarenih prihoda na ostale naknade ostvarene po osnovu autorskih i srodnih prava, prava patenta i žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi.

Oporezivi prihod

Član 37m

Oporezivi prihod od autorskih i srodnih prava, prihoda ostvarenih od patenta i žiga i prihodi od samostalnog stručnjaka u kulturi predstavlja razliku između prihoda iz člana 37l i rashoda iz člana 37lj ovog zakona nastalih u istom poreskom periodu.”

Član 10

U članu 43 stav 4 poslije tačke 5 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„6) od sportske djelatnosti;

7) od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihoda samostalnog stručnjaka u kulturi.”

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Poreski obveznik koji iznajmljuje sobe, apartmane, kuće i stanove za odmor putnicima i turistima, a posjeduje odobrenje za rad izdato od nadležnog organa podnosi poresku prijavu bez obzira da li je u poreskom periodu ostvario prihode.”

Dosadašnji st. 5 i 6 postaju st. 6 i 7.

Član 11

Poslije člana 49 naziv potpoglavlja 4a mijenja se i glasi: „4a.Akontaciono plaćanje poreza na prihode od imovine“.

Član 12

Poslije člana 50a dodaju se dva nova potpoglavlja i dva nova člana koji glase:

„6a. Plaćanje poreza na prihode od sportske djelatnosti

Član 50b

(1) Akontaciju poreza na prihode od sportske djelatnosti koji su ostvareni u Crnoj Gori tokom godine obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatilac prihoda, pri svakoj isplati prihoda i istovremeno sa isplatom, primjenom stope od 9% na oporezivi prihod iz člana 37k ovog zakona.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, porez na prihode od sportske djelatnosti koji su ostvareni van Crne Gore obračunava se godišnje po stopi od 9% i plaća se istovremeno sa podnošenjem godišnje poreske prijave.

6b. Plaćanje poreza na prihode od autorskih i srodnih prava, patenta i žiga i prihoda samostalnih stručnjaka u kulturi

Član 50c

(1) Akontaciju poreza na prihode od autorskih i srodnih prava, patenta i žiga i prihode samostalnih stručnjaka u kulturi koji su ostvareni u Crnoj Gori tokom godine obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatilac prihoda pri svakoj isplati prihoda i istovremeno sa isplatom, primjenom stope od 9% na oporezivi prihod iz člana 37m ovog zakona.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana porez na prihode od autorskih i srodnih prava, patenta i žiga i prihode samostalnih stručnjaka u kulturi koji su ostvareni van Crne Gore obračunava se godišnje po stopi od 9% i plaća se istovremeno sa podnošenjem godišnje poreske prijave.”

Član 13

U članu 53a stav 1 tačka 1 riječi: „čl. 46, 46a, 49a i 50” zamjenjuju se riječima: „čl. 46, 46a, 49a, 50, 50b i 50c”.

Član 14

U uvodnoj rečenici člana 53v riječi: „250 eura” zamjenjuje se riječima: „500 eura”.

Član 15

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore “.

Broj: 16-2/19-1/4
EPA 750 XXVI
Podgorica, 22. novembar 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 14 Zakona o ekproprijaciji ("Službeni list RCG", br. 55/00,12/02 i 28/06 i "Službeni list CG", br. 21/08, 30/17 i 75/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 17. oktobra 2019 godine, donjela je

ODLUKU
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI RADI REKONSTRUKCIJE DALEKOVODA 110 kV BAR - BUDVA

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Bar, KO Mišići za:

- dio katastarske parcele 350/1 (novi broj 350/2), livada 6. klase površine 62 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 1503 KO Mišići, kao susvojina Popović Ljuba Mihaila 1/3, Popović-Žvančević Ljuba Mila 1/3 i Popović Ljuba Radmile 1/3,
- dio katastarske parcele 374/1 (novi broj 374/2), voćnjak 3. klase površine 10 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 834 KO Mišići, kao susvojina Popović Ilije Alekse 1/36, Polovina-Popović Ilije Ane 1/36, Popović Đorđije Ivana 1/3, Lukić Alekse Jelene1/18, Popović Marka 1/9, Popović Marka Matilde 1/18, Popović Slavka Sava 1/6, Petrov Vojislava Sonje 1/18, Popović Božidara Vanje 1/6,
- dio katastarske parcele 422/1 (novi broj 422/5), šuma 4. klase površine 3 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 314 KO Mišići, kao susvojina Brežanin Miodraga 1/2 i Brežanin Sreta 1/2, dio katastarske parcele 424/1(novi broj 424/5), šuma 4. klase površine 50 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 2336 KO Mišići, kao svojina Popović Ilije Danila 1/1, i
- dio katastarske parcele 1803/1 (novi broj 1803/2), šuma 4. klase površine 69 m2, dio katastarske parcele 1814/1 (novi broj 1814/13), šuma 4. klase površine 42 m2 upisanih u listu nepokretnosti broj 2615 KO Mišići, kao susvojinaVukmanović Rada Branka 1/3, Nikotić Milene 1/3 i Masoničić Radmile.

Član 2

Svrha eksproprijacije je rekonstrukcija dalekovoda 110 kV Bar - Budva.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke sprovešće Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu u Crne Gore".

Broj:07-6080
Podgorica, 17. oktobra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji („Službeni list RCG“, br. 55/00, 12/02 i 28/06 i „Službeni list CG“, br. 21/08, 30/17 i 75/18) Vlada Crne Gore, na sjednici od 7. novembra 2019. godine, donijela je

O D L U K U
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA NEPOTPUNU EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI RADI IZGRADNJE STUBNE TRAFOSTANICE 10/04 KV ”VRELA”, PRIKLJUČNOG 10 KV DALEKOVODA I UKLAPANJA U NISKONAPONSKU MREŽU U ZAHVATU PUP-A ŽABLJAK

Član 1

Utvrđuje se javni interes za nepotpunu eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Žabljak, KO Borje II za dio :

- katastarske parcele broj 2765, pašnjak 4. klase, površine 24 m2, upisane u list nepokretnosti broj 197, susvojina 8/45 Usović Jovan, 8/45 Usović Milorad, 13/45 Usović Radomir, 8/135 Usović Slađana, 8/135 Usović Stanimirka, 8/135 Usović Vesna i 8/45 Usović Čedomir,
- katastarske parcele broj 2681, pašnjak 5. klase, površine 1 m2, upisane u list nepokretnosti broj 207, susvojina 1/7 Dacić Dražen, 1/7 Dacić Mihailo, 1/7 Dacić Milka, 1/7 Dacić Milovan, 1/7 Dacić Milun, 1/7 Dacić Mirko i 1/7 Džuverović Zorka,
- katastarske parcele broj 2703, pašnjak 5. klase, površine 87 m2, upisane u list nepokretnosti broj 210, svojina 1/1 Dacić Zoran,
- katastarske parcele broj 2680, pašnjak 5. klase,površine 10 m2, upisane u list nepokretnosti broj 210, svojina 1/1 Dacić Zoran,
- katastarske parcele broj 2682, nekategorisani putevi, površine 79 m2, upisane u list nepokretnosti broj 210, svojina 1/1 Dacić Zorana,
- katastarske parcele broj 2671,pašnjak 5. klase, površine 525 m2,upisane u list nepokretnosti broj 220, svojina 1/1 Durković Milivoja,
- katastarska parcela broj 2672, šuma 4. klase, površine 843 m2, upisane u list nepokretnosti broj 220, svojina 1/1 Durković Milivoja,
- katastarske parcele broj 2760, šuma 4. klase, površine 16 m2, upisane u list nepokretnosti broj 223, susvojina 1/4 Durković Milan, 1/4 Durković Milorad, 1/4 Durković Slobodan, i 1/4 Durković Čedomir,
- katastarske parcele broj 2761, šuma 5. klase,površine 26 m2,upisane u list nepokretnosti broj 232, susvojina 1/3 Durković Dragomir, 1/3 Durković Gradimir i 1/3 Božić Sonja,
- katastarske parcele broj 2664, pašnjak 5. klase, površine 184 m2, upisane u list nepokretnosti broj 232, susvojina 1/3 Durković Dragomir, 1/3 Durković Gradimir i 1/3 Božić Sonja,
- katastarske parcele broj 2704/2, pašnjak 5. klase, površine 181 m2, upisane u list nepokretnosti broj 538, svojina 1/1 Ostojić Ljubomir,
- katastarske parcele broj 2706, livada 6. klase, površine 50 m2, upisane u list nepokretnosti broj 538, svojina 1/1 Ostojić Ljubomir,
- katastarske parcele broj 2669, pašnjak 5. klase, površine 267 m2, upisane u list nepokretnosti broj 550, svojina 1/1 Ostojić Branislava,
- katastarske parcele broj 2665, pašnjak 5. klase, površine 1147 m2 upisane u list nepokretnosti broj 551, svojina 1/1 Ostojić Vlatka, i
- katastarske parcele broj 2668, pašnjak 5. klase, površine 221 m2, upisane u list nepokretnosti broj 552, svojina 1/1 Ostojić Ružice.

Član 2

Svrha nepotpune eksproprijacije je izgradnja STS 10/04 kV "Vrela", priključnog 10 kV dalekovoda i uklapanja u niskonaponsku mrežu u zahvatu PUP-a Žabljak.

Član 3

Korisnik nepotpune eksproprijacije je Država Crna Gora - DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica.

Član 4

Postupak nepotpune eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovešće Uprava za nekretnine - Područna jedinica Žabljak.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

Broj:07-6941
Podgorica, 7. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 14 Zakona o ekproprijaciji ("Službeni list RCG", br. 55/00,12/02 i 28/06 i "Službeni list CG", br. 21/08, 30/17 i 75/18), Vlada Crne Gore,na sjednici od 24. oktobra 2019. godine, donijela je

ODLUKU
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA NEPOTPUNU EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI RADI IZGRADNJE STS 10/04 KV "ZAGRAĐE" SA PRIKLJUČNIM DV 10 KV I UKLAPANJEM U NN MREŽU KO BRIJEG, OPŠTINA PLUŽINE

Član 1

Utvrđuje se javni interes za nepotpunu eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Plužine, KO Brijeg za dio :

- katastarske parcele broj 499, livada 5. klase, površine 67 m2, upisane u list nepokretnosti broj 36 KO Brijeg, Plužine, kao svojina 1/1 Vuković Radenko,

Član 2

Svrha nepotpune eksproprijacije je izgradnja STS 10/04 kV "Zagrađe" sa priključnim DV 10 kV i uklapanjem u NN mrežu KO Brijeg, Opština Plužine.

Član 3

Korisnik nepotpune eksproprijacije je Država Crna Gora - DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica.

Član 4

Postupak nepotpune eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovešće Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-5839
Podgorica, 24. oktobra 2019.godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 20a Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore („Službeni list RCG“, broj 47/04 i „Službeni list CG“, broj 34/19), Ministarstvo kulture donijelo je

PRAVILNIK
O BLIŽEM NAČINU ISTICANJA, UPOTREBE, KAO I SASTAVU MATERIJALA ZASTAVE CRNE GORE

Sadržaj

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se propisuje način isticanja, upotrebe, kao i sastav materijala zastave Crne Gore (u daljem tekstu: Zastava).

Isticanje Zastave

Član 2

Zastava se ističe u eksterijeru i enterijeru objekta.

Isticanje Zastave u eksterijeru objekta

Član 3

Zastava u eksterijeru ističe se na najvišoj tački objekta ili na prednjoj fasadi, na način da bude postavljena na jarbol kružnog presjeka koji je izrađen od inoksa, mesinga ili aluminijuma.

Minimalna visina jarbola iz stava 1 ovog člana, jednaka je trostrukoj širini Zastave.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, Zastava se kači o slobodnostojeći jarbol pozicioniran neposredno uz objekat, čija minimalna visina iznosi najmanje šest metara ili o koplje izrađeno od inoksa, mesinga ili aluminijuma, pričvršćeno na prednjoj strani fasade, trijemu ili najistaknutijem dijelu objekta, najviše pod uglom od 45 stepeni u odnosu na fasadu, na način da donji dio Zastave ne dodiruje prolaznike ili rastinje.

Vijorenje Zastave postiže se instalacijom posebnog L mehanizma sa rotirajućim elementom, koji omogućava da Zastava bude jasno vidljiva, zategnuta, stalno raširena i pokretna u pravcu vjetra.

Isticanje Zastave u enterijeru objekta

Član 4

Kod isticanja Zastave u enterijeru objekta koristi se koplje koje se izrađuje od drveta, inoksa, mesinga ili aluminijuma, tako da visina koplja odgovara trostrukoj širini Zastave, odnosno da razmak između donje ivice Zastave i poda ne bude manji od jedne širine Zastave.

Zastava u enterijeru objekta, može se isticati u:

1) ulaznom holu objekta na mjestu koje je funkcijom, organizacijom, natpisom i enterijerskom obradom naglašeno kao najuočljivije za sve one koji ulaze ili izlaze iz objekta;

2) kabinetu sa desne strane radnog mjesta lica čiji je kabinet, odnosno sa lijeve strane ako se gleda ka tom mjestu;

3) sali za svečane skupove ili sjednice, ispred zida ka kome je okrenut auditorijum, dovoljno visoko da ne bude zaklonjena;

4) sali za svečane skupove, ako postoji govornica, pored govornice, sa lijeve strane govornika, sprijeda gledano;

5) prostoru u kome se održava manifestacija, iznad glavnog ulaza u zgradu ili ispred jednog od zidova prve od prostorija u kojima se pomenuta manifestacija održava.

Isticanje Zastave na vazduhoplovima, brodovima i drugim plovnim objektima

Član 5

Na vazduhoplovima, brodovima i drugim plovnim objektima, Zastava se ističe do zastave koja je pričvršćena za greben jarbola.

Isticanje Zastave sa osvjetljenjem

Član 6

Zastava koja se stalno vije treba da bude permanentno osvijetljena.

U zavisnosti od pozicije isticanja Zastave, osvjetljenje se vrši na sljedeći način:

1) ako je Zastava postavljena na vertikalni jarbol, moguće je osvijetliti podnim osvjetljenjem, koje usmjerava snop svjetlosti vertikalno uz jarbol i osvjetljava Zastavu ili pozicioniranjem rasvjetnih tijela na vrhu jarbola, odnosno na cijev jarbola u nivou Zastave;

2) u slučaju isticanja Zastave o koplje, najviše pod uglom od 45 stepeni u odnosu na fasadu objekta, svjetlosni reflektori mogu da budu pričvršćeni za nosač Zastave ili na fasadi objekta, tako da je snop svjetlosti usmjeren prema Zastavi.

Podizanje i spuštanje Zastave

Član 7

Na svečanostima, proslavama, ceremonijama i drugim manifestacijama Zastava se sporo podiže i sporo spušta.

Vrste Zastave

Član 8

Zastava prema mjestu isticanja, može da bude enterijerska i eksterijerska.

Enterijerska Zastava

Član 9

Enterijerska Zastava dijeli se na kabinetsku, svečanu i stonu Zastavu.

Kabinetska Zastava

Član 10

Kabinetska Zastava izrađuje se od krep satena i svile, težine 140 - 180gr/m², koji zbog posebnog sjaja daje Zastavi svečani izgled, zadržavajući intenzivnost boja.

Kabinetska Zastava postavlja se na prigodnim postoljima, sa jednim, dva ili tri koplja, a izrađenim od mesinga ili su hromirana.

Svečana Zastava

Član 11

Svečana Zastava izrađuje se kao dupla (dvostrana) Zastava i može se ukrasiti resama.

Stona Zastava

Član 12

Stona Zastava izrađuje se od krep satena, a štampa se i šije kao dupla (dvostrana) Zastava i može se ukrasiti resama.

Stona Zastava koristi se za dekoraciju stolova ili polica.

Stona Zastava se može postaviti u kancelarijama za sastanke, konferencijskim stolovima i prilikom potpisivanja važnih međunarodnih ugovora ili posjeta stranih gostiju.

Eksterijerska Zastava

Član 13

Eksterijerska Zastava izrađuje se od 100% poliestera mrežastog tkanja, težine 115 - 125gr/m².

Materijal eksterijerske Zastave treba da bude izuzetno jak i postojan, otporan na sve atmosferske uticaje.

Eksterijerska zastava ističe se na jarbole visine šest, osam, deset ili 12 metara i fasadne nosače.

Standardi materijala Zastave

Član 14

Zastava je materijalizovana u skladu sa sljedećim standardima:

1) MEST EN ISO 105-B01 – postojanost obojenja pod uticajem dnevne svjetlosti;
2) MEST EN ISO 105-B03 – postojanost boje prema vremenskim uslovima;
3) MEST EN ISO 105-B10 – ispitivanje postojanosti boje, vještački vremenski uslovi.

Lice i naličje (avers i revers) Zastave treba da budu istog kvaliteta.

Dimenzija Zastave

Član 15

Standardna dimenzija vertikalne eksterijerske Zastave iznosi 150x300cm, a horizontalne eksterijerske Zastave iznosi 300x150cm.

Standardna dimenzija horizontalne enterijerske Zastave iznosi 200x100cm.

Standardna dimenzija stone Zastave iznosi 26x13cm.

Izuzetno od st. 1, 2 i 3 ovog člana, Zastava se izrađuje u više dimenzija srazmjerno prostoru u kome se ističu, poštujući proporcije propisane Zakonom.

Stupanje na snagu

Član 16

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01-3951
Cetinje, 4. decembra 2019. godine

Ministar,
Aleksandar Bogdanović, s.r.

Na osnovu člana 30 stav 5, a u vezi sa članom 27 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list CG", broj 12/18), na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je

ODLUKU
O DOPUNI PROGRAMA OBAVEZNIH IMUNIZACIJA STANOVNIŠTVA PROTIV ODREĐENIH ZARAZNIH BOLESTI NA TERITORIJI CRNE GORE ZA 2019. GODINU

Član 1

U Programu obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore za 2019. godinu ("Službeni list CG", broj 23/19) u poglavlju III. IMUNIZACIJE PO EPIDEMIOLOŠKIM I KLINIČKIM INDIKACIJAMA poslije tačke 11 dodaje se nova tačka koja glasi:

“11a. Imunizacija protiv oboljenja izazvanih humanim papiloma virusima

Aktivna imunizacija protiv oboljenja izazvanih humanim papiloma virusima sprovodi se kod djevojčica sa navršenih najmanje devet godina života, odnosno u četvrtom razredu osnovne škole.

Aktivna imunizacija se sprovodi sa odgovarajućim brojem doza vakcine koji je preporučilo Stručno savjetodavno tijelo za imunizaciju, prema uputstvu proizvođača i uzrastu osiguranika u kojem se daje.“

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj:011-142/2019
Podgorica, 3.decembra 2019.godine

Ministar,
dr **Kenan Hrapović**, s.r.

Na osnovu člana 14 stav 4 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni list CG", br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 14/12, 62/13, 8/15, 22/17 i 42/19), Ministarstvo finansija donijelo je

PRAVILNIK
O USKLAĐIVANJU IZNOSA NAJVIŠE GODIŠNJE OSNOVICE ZA PLAĆANJE DOPRINOSA ZA 2019. GODINU

Član 1

Najviša godišnja osnovica za plaćanje doprinosa u 2019. godini, usklađuje se stopom rasta prosječne zarade u Crnoj Gori u 2018. godini i iznosi 53.371,00 €.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-19088/1
Podgorica, 2. decembra 2019. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

Na osnovu člana 44 stav 2 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18), Ministarstvo finansija donijelo je

PRAVILNIK
O POSEBNOM PROGRAMU PROFESIONALNOG USAVRŠAVANJA UNUTRAŠNJIH REVIZORA U JAVNOM SEKTORU

Član 1

Profesionalno usavršavanje unutrašnjih revizora u javnom sektoru vrši se na osnovu posebnog programa datog u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:05-18383
Podgorica, 20. novembra 2019. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

PRILOG 1

PROGRAM PROFESIONALNOG USAVRŠAVANJA UNUTRAŠNJIH REVIZORA U JAVNOM SEKTORU

1.Sadržaj programa

Program profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora u javnom sektoru (u daljem tekstu: Program) obuhvata:

1) naziv teme;
2) mjesto održavanja;
3) vremenski period održavanja;
4) predavača/e; i
5) ciljnu grupu.

Program se utvrđuje posebno za svaku godinu.

Organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu:Ministarstvo) u saradnji sa organom uprave nadležnim za razvoj kadrova (u daljem tekstu:Uprava), priprema Program, kao i izmjene programa na osnovu analize potreba za obukom.

Program sprovodi Uprava.

2.Oblasti profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora u javnom sektoru

Program uključuje sljedeće oblasti:

1) Unutrašnja revizija i praksa unutrašnje revizije;
2) Upravljanje i unutrašnja kontrola u javnom sektoru;
3) Računovodstvo i finansijsko izvještavanje u javnom sektoru;
4) Informaciona tehnologija;
5) Nacionalno zakonodavstvo;
6) Fondovi Evropske unije; i
7) Druge teme u skladu sa analizom potreba za obukom.

3.Oblici profesionalnog usavršavanja

Unutrašnji revizor ostvaruje profesionalno usavršavanje kroz organizovano profesionalno usavršavanje i samostalno profesionalno usavršavanje.

Organizovano profesionalno usavršavanje ostvaruje se kroz sljedeće oblike:

1) održavanje predavanja na seminarima, web seminarima, radionicama i konferencijama koje organizuje Uprava u skladu sa Programom u saradnji sa Ministarstvom i
2) prisustvovanje predavanjima na seminarima, web seminarima, radionicama i konferencijama koje organizuje Uprava u skladu sa Programom u saradnji sa Ministarstvom.
3) prisustvovanje na seminarima, web seminarima, radionicama i konferencijama koje organizuju državni organi, profesionalna udruženja, i domaće i međunarodne organizacije na teme iz oblasti propisane tačkom 2 ovog priloga

Samostalno profesionalno usavršavanje ostvaruje se kroz:

1) obavljanje mentorstva u skladu sa aktom o programu obuke i načinu polaganja ispita za sticanje sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru;
2) objavljivanjem autorskih članaka iz oblasti unutrašnje revizije; i
3) obavljanjem eksterne ocjene.

4.Kriterijumi za priznavanje profesionalnog usavršavanja

Unutrašnji revizor koji je stekao sertifikat unutrašnjeg revizora u javnom sektoru unapređuje svoje znanje i vještine profesionalnim usavršavanjem prema programu.

Za priznavanje profesionalnog usavršavanja unutrašnji revizor treba da ostvari najmanje 100 bodova profesionalnog usavršavanja u jednoj kalendarskoj godini.

Unutrašnji revizor koji je stekao sertifikat tokom godine, oslobađa se obaveze iz stava 2 ove tačke za tu godinu.

Ispunjenost uslova iz stava 2 ove tačke utvrđuje se primjenom kriterijuma za priznavanje profesionalnog usavršavanja (u daljem tekstu: KPU).

Kriterijumi za priznavanje ispunjenosti uslova iz stava 4 ove tačke, prikazani su u sledećoj tabeli:

Kriterijumi za priznavanje profesionalnog usavršavanja

Redni broj	Oblik profesionalnog usavršavanja	Broj bodova	Maksimalan broj bodova po vrsti KPU
1.	održavanje predavanja na seminarima, web seminarima, radionicama i konferencijama koje organizuje Uprava u skladu sa Programom iz tč. 1 i 2 ovog priloga u saradnji sa Ministarstvom	1 obuka = 25 bodova	100 bodova
2.	prisustvovanje predavanjima na seminarima, web seminarima, radionicama i konferencijama koje organizuje Uprava u skladu sa Programom iz tč. 1 i 2 ovog priloga u saradnji sa Ministarstvom	1 obuka = 20 bodova	100 bodova
3.	prisustvovanje na seminarima, web seminarima, radionicama i konferencijama koje organizuju državni organi, profesionalna udruženja, i domaće i međunarodne organizacije na teme iz oblasti propisane tačkom 2 ovog priloga	1 obuka = 10 bodova	30 bodova
4.	obavljanje mentorstva u skladu sa aktom o programu obuke i načinu polaganja ispita za sticanje sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru	1 mentorstvo = 25 bodova	50 bodova
5.	objavljivanjem autorskih članaka iz oblasti unutrašnje revizije	1 stranica = 1, 5 bodova	20 bodova
6.	obavljanjem eksterne ocjene	1 eksterna ocjena = 20 bodova	40 bodova

Ako je unutrašnji revizor koristio odsustvo sa posla, a radio je više od 6 mjeseci tokom godine, treba da za svaki mjesec proveden na poslu ostvari 8,33 bodova (100/12) profesionalnim usavršavanjem.

5.Izvještavanje o profesionalnom usavršavanju

Jedinica za unutrašnju reviziju vodi evidenciju o profesionalnom usavršavanju unutrašnjih revizora u skladu sa sljedećom tabelom:

Evidencija o profesionalnom usavršavanju za ____ godinu

Red. broj	Ime i prezime unutrašnjeg revizora	Oblik profesionalnog usavršavanja	Organizator profesionalnog usavršavanja	Dokument koji potvrđuje profesionalno usavršavanje (broj i datum)	Broj bodova
	Ukupno bodova				

Rukovodilac jedinice priprema godišnji izvještaj o profesionalnom usavršavanju za jedinicu za unutrašnju reviziju na osnovu podataka iz evidencije iz stava 1 ove tačke.

Izvještaj iz stava 2 ove tačke je sastavni dio godišnjeg izvještaja o radu unutrašnje revizije.

Na osnovu člana 50 stav 6 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18) Ministarstvo finansija donijelo je

PRAVILNIK
O NAČINU VOĐENJA I SADRŽAJU REGISTARA ZA UPRAVLJANJE I UNUTRAŠNJE KONTROLE U JAVNOM SEKTORU

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način vođenja i sadržaj registara iz člana 50 stav 2 tačka 8 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i potrebna dokumentacija koju dostavlja rukovodilac subjekta.

Član 2

Registri iz člana 1 ovog pravilnika vode se na obrascima 1 do 9 koji čine sastavni dio ovog pravilnika.

Registri iz stava 1 ovog člana vode se u elektronskoj formi.

Član 3

Rukovodilac subjekta dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove finansija, radi upisa u:

1) registar lica zaduženih za koordinaciju upravljanja i kontrola:
   - rješenje o imenovanju lica zaduženog za koordinaciju upravljanja i unutrašnjih kontrola;
   - broj telefona i e-mail adresu lica zaduženog za koordinaciju upravljanja i unutrašnjih kontrola;
2) registar rizika:
   - rješenje o imenovanju lica zaduženog za koordinaciju uspostavljanja procesa upravljanja rizicima;
   - datum usvajanja registra rizika;
   - datum posljednjeg ažuriranja registra;
   - broj telefona i e-mail adresu lica zaduženog za koordinaciju uspostavljanja procesa upravljanja rizicima;
3) registar knjiga procedura:
   - datum usvajanja knjige procedura;
   - datum posljednjeg ažuriranja knjige procedura;
4) registar jedinica za unutrašnju reviziju:
   - akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji;
   - akt o raspoređivanju unutrašnjeg revizora, odnosno akt o prestanku radnog odnosa unutrašnjeg revizora;
5) registar sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije:
   - sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije;
6) registar povelja unutrašnje revizije:
   - povelju unutrašnje revizije;

7) registar unutrašnjih revizora:
   - akt o raspoređivanju unutrašnjeg revizora, odnosno akt o prestanku radnog odnosa unutrašnjeg revizora;
   - broj telefona i e-mail adresa unutrašnjeg revizora.

Upis podataka u registar sertifikovanih unutrašnjih revizora i registar obuka unutrašnjih revizora vrši se po službenoj dužnosti.

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom licu Crne Gore".

Broj: 05-18387
Podgorica, 20. novembra 2019. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

OBRAZAC 1

REGISTAR LICA ZADUŽENIH ZA KOORDINACIJU UPRAVLJANJA I KONTROLA

1	2	3	4	5
Redni broj upisa	Naziv subjekta	Ime i prezime lica zaduženog za koordinaciju upravljanja i kontrola	Broj i datum rješenja o imenovanju lica zaduženog za koordinaciju upravljanja i kontrola	Kontak podaci lica zaduženog za koordinaciju upravljanja i kontrola (broj telefona i e-mail adresa)

OBRAZAC 2

REGISTAR RIZIKA

1	2	3	4	5	6	7
Redni broj upisa	Naziv subjekta	Ime lica zaduženog za koordinaciju uspostavljanja procesa upravljanja rizicima	Broj i datum rješenja o imenovanju lica zaduženog za koordinaciju uspostavljanja procesa upravljanja rizicima	Kontak podaci lica zaduženog za koordinaciju uspostavljenja procesa rizika (broj telefona i e-mail adresa)	Datum usvajanja registra rizika	Datum poslednjeg ažuriranja registra rizika

OBRAZAC 3

REGISTAR KNJIGA PROCEDURA

1	2	3	4
Redni broj upisa	Naziv subjekta	Datum usvajanja knjige procedura	Datum poslednjeg ažuriranja knjige procedura

OBRAZAC 4

REGISTAR JEDINICA ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

1	2	3	4	5	6	7
Redni broj upisa	Naziv subjekta	Rukovodilac subjekta	Naziv jedinice za unutrašnju reviziju	Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju	Broj sistematizovanih radnih mjesta u jedinici za unutrašnju reviziju	Broj popunjenih radnih mjesta u jedinici za unutrašnju reviziju

OBRAZAC 5

REGISTAR SPORAZUMA O POVJERAVANJU POSLOVA UNUTRAŠNJE REVIZIJE

1	2	3	4
Redni broj upisa	Subjekat koji je povjerio poslove unutrašnje revizije	Subjekat kome su povjereni poslovi unutrašnje revizije	Datum potpisivanja sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije

OBRAZAC 6

REGISTAR POVELJA UNUTRAŠNJE REVIZIJE

1	2	3	4	5	6	7
Redni broj upisa	Naziv subjekta	Rukovodilac subjekta	Naziv jedinice za unutrašnju reviziju	Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju	Broj povelje unutrašnje revizije	Datum potpisivanja povelje unutrašnje revizije

OBRAZAC 7

REGISTAR UNUTRAŠNJIH REVIZORA

1	2	3	4	5	6	7
Redni broj upisa	Ime i prezime unutrašnjeg revizora	Naziv subjekta	Zvanje unutrašnjeg revizora	Broj i datum akta o raspoređivanju	Kontakt podaci unutrašnjeg revizora (broj telefona i e-mail adresa	Datum prestanka radnog odnosa

OBRAZAC 8

REGISTAR SERTIFIKOVANIH UNUTRAŠNJIH REVIZORA

1	2	3	4	5
Redni broj upisa	Ime i prezime	Naziv subjekta	Broj sertifikata	Datum sticanja sertifikata

OBRAZAC 9

REGISTAR OBUKA UNUTRAŠNJIH REVIZORA

1	2	3	4	5
Redni broj upisa	Naziv obuke	Organizator obuke	Datum održavanja obuke	Mjesto održavanja obuke

Na osnovu člana 58 stav 9 Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti (''Službeni list CG'', br. 36/15 i 18/19), Ministarstvo pravde donijelo je

PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O BLIŽEM NAČINU I USLOVIMA ZA UPUĆIVANJE ZATVORENIKA NA RAD VAN ZATVORA

Član 1

U Pravilniku o bližem načinu i uslovima za upućivanje zatvorenika na rad van zatvora (''Službeni list CG'', broj 44/17) u članu 1 riječi: ''kaznu zatvor od četrdeset godina'' zamjenjuju se riječima: ''kaznu dugotrajnog zatvora''.

Član 2

U članu 3, članu 4 st. 1 ,3 i 4 i članu 8 stav 1 alineja 3 riječ ''Zavod'' u različitom padežu zamjenjuje se riječju ''Uprava'' u odgovarajućem padežu.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u ''Službenom listu Crne Gore''.

Broj: 01-019-12133/19
Podgorica, 11. novembra 2019. godine

Ministar,
Zoran Pažin, s.r.

Na osnovu člana 176 stav 7 Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti ("Službeni list CG", br. 36/15 i 18/19), Ministarstvo pravde donijelo je

PRAVILNIK
O UTVRĐIVANJU DOSTOJNOSTI LICA ZA OBAVLJANJE POSLOVA U UPRAVI ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA

Član 1

Dostojnost lica koje zasniva radni odnos za obavljanje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica, tretmana i reintegracije zatvorenika, stručne obuke i rada zatvorenika, zdravstvene zaštite pritvorenih i osuđenih lica, poslove stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Uprava) utvrđuje se provjerom, u skladu sa ovim pravilnikom.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Provjera lica koje zasniva radni odnos za obavljanje poslova iz člana 1 ovog pravilnika (u daljem tekstu: poslovi u Upravi) podrazumijeva prikupljanje podataka o tom licu po službenoj dužnosti i provjeru podataka koje to lice daje o sebi.

Član 4

Prije vršenja provjere iz člana 3 ovog pravilnika, lice koje zasniva radni odnos za obavljanje poslova u Upravi (u daljem tekstu: kandidat) daje pisanu saglasnost i ovlašćenje Upravi za vršenje provjere.

Član 5

Kandidat, nakon davanja saglasnosti iz člana 4 ovog pravilnika, popunjava upitnik za provjeru dostojnosti za obavljanje poslova u Upravi (u daljem tekstu: upitnik), koji sadrži mjesta u koja se upisuju podaci o:

1) identitetu kandidata (prezime, ime oca, ime, nadimak ako ga ima, rođeno prezime, datum, mjesto i država rođenja, državljanstvo, kao i podatke o dvojnom državljanstvu, podatak o promjeni ličnog imena, ako je izvršena);

2) mjestu prebivališta, odnosno boravišta (sadašnja adresa stanovanja i prethodna mjesta prebivališta i boravišta u posljednjih deset godina);

3) bračnom i porodičnom statusu, kao i imena i prezimena supružnika, djece i ostalih članova porodice;

4) obrazovanju (nivo kvalifikacije obrazovanja i naziv obrazovnog programa, trajanje obrazovanja, posebna specijalistička znanja i vještine, dozvole odnosno certifikati koje posjeduje, poznavanje stranih jezika);

5) vojnoj obavezi (datum vršenja vojne obaveze, raspored u jedinici, osuđivanost, odnosno kažnjavanost od strane vojno-disciplinskih organa);

6) lišenju slobode, krivičnim i prekršajnim postupcima;

7) disciplinskim mjerama izrečenim u posljednje dvije godine;

8) dosadašnjim navikama, ponašanjima i sklonostima (zavisnost od alkohola, opojnih droga ili psihoaktivnih supstanci, sklonost kockanju, rasipništvu i drugi poroci);

9) kontaktima sa stranim policijskim i zatvorskim organizacijama ili službama; i

10) ranijim provjerama.

Upitnik sadrži i tekst koji glasi: "Ovim izjavljujem da sam u upitniku dao tačne podatke u odgovorima na postavljena pitanja. U suprotnom, ovakav postupak prihvatam kao suspenziju za dalje provjeravanje", kao i mjesta u koja se unose datum popunjavanja upitnika, potpis i broj telefona kandidata.

Obrazac upitnika sastavni je dio ovog pravilnika.

Član 6

Provjeru iz člana 3 ovog pravilnika vrši komisija za utvrđivanje dostojnosti lica koje zasniva radni odnos za obavljanje poslova u Upravi (u daljem tekstu: Komisija), koju obrazuje starješina Uprave.

Komisiju čine tri člana, i to jedan službenik organizacione jedinice Ministarstva pravde koja vrši nadzor nad izvršenjem kazni zatvora, pomoćnik starješine Uprave i jedan službenik organizacione jedinice Uprave koja vrši kadrovske poslove.

Predsjednik Komisije imenuje se iz reda članova Komisije.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije obavlja sekretar koji se određuje iz reda službenika koji vrše poslove u Upravi.

Komisija se imenuje na period od dvije godine.

Član 7

O provjeri iz člana 3 ovog pravilnika Komisija sačinjava izvještaj, koji sadrži podatke o identitetu kandidata i mišljenje o dostojnosti kandidata za obavljanje poslova u Upravi.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana Komisija dostavlja organu uprave nadležnom za upravljanje kadrovima.

Član 8

Popunjeni upitnik i izvještaj iz člana 7 ovog pravilnika označavaju se odgovarajućim stepenom tajnosti, u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

Član 9

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o utvrđivanju dostojnosti lica za obavljanje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija (''Službeni list CG'', broj 70/17).

Član 10

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-019-12165/19
Podgorica, 11. novembra 2019. godine

Ministar,
Zoran Pažin, s.r.

UPITNIK ZA PROVJERU DOSTOJNOSTI LICA ZA OBAVLJANJE POSLOVA U UPRAVI ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA

1) PODACI O IDENTITETU

1. Prezime, ime oca, ime, nadimak (ako ga ima) _____

_____

2. Rođeno prezime _____

3. Datum rođenja _____

4. Mjesto i država rođenja _____

5. Državljanstvo i podaci o dvojnom državljanstvu _____

6. Da li ste izvršili promjenu imena ili prezimena?

Da **Ne**

Ako je odgovor potvrdan dati sljedeće informacije

_____

Datum mjesto naziv organa koji je vodio postupak

2) MJESTO PREBIVALIŠTA / BORAVIŠTA

Navedite sve adrese i mjesta prebivališta i boravišta u posljednjih deset godina, počev od sadašnjeg prebivališta. Navesti mjesec i godinu.

Sadašnja adresa stanovanja _____

Ulica i broj

Prethodna mjesta prebivališta/boravišta:

Od_____ do_____ _____

Ulica i broj Mjesto Država

Od_____ do_____ _____

Ulica i broj Mjesto Država

Od _____ do_____ _____

Ulica i broj Mjesto Država

Od_____do_____ _____

Ulica i broj Mjesto Država

3) BRAČNI I PORODIČNI STATUS

1. Kakav je Vaš bračni status?

Neoženjen	oženjen	razveden	udovac
Neudata	udata	razvedena	udovica

2. Navedite puno ime i prezime supružnika _____

Mjesto i datum vjenčanja _____ država _____

3. Navedite puno ime i prezime bivšeg supružnika _____

Mjesto i datum vjenčanja _____ država _____

Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država
Telefon_____

4. Navedite djecu iz zajedničkog braka ili ranijih brakova kao i djecu supružnika:

Ime i prezime_____ Srodstvo
Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država
Ime i prezime_____ Srodstvo_____
Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država
Ime i prezime_____Srodstvo_____
Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država
Ime i prezime_____ Srodstvo_____
Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država

5. Navedite ostale članove porodice:
Otac _____br.telefona_____
Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država
Majka _____br.telefona_____
Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država
Brat/sestra_____br.telefona_____
Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država
Brat/sestra_____br.telefona_____
Sadašnja adresa_____
Ulica i broj grad mjesto država

4) OBRAZOVANJE

1. Nivo kvalifikacije obrazovanja _____
Naziv obrazovnog programa_____
Trajanje obrazovanja _____

2.Posebna specijalistička znanja i vještine (kursevi,posebne obuke, programi i sl.) _____
_____
3. Navedite sve dozvole odnosno certifikate koje imate
a) Dozvola/Certifikat _____
Organ izdavanja _____
Važi do _____

b) Dozvola/Certifikat _____
Organ izdavanja _____
Važi do _____

4. Navedite specijalne mašine ili opremu kojom znate da rukujete
_____

5. Ako govorite strani jezik, navedite u svakoj oblasti vaš stepen znanja

Jezik:	**Dobro:**	**Veoma dobro:**	**Odlično:**
Čitanje	_____	_____	_____
Govor	_____	_____	_____
Razumijevanje	_____	_____	_____
Pisanje	_____	_____	_____

5) PODACI O VOJNOJ OBAVEZI

1. Da li ste vršili vojnu obavezu?

---

2. Trajanje vojne obaveze od _____do_____
Rod Vojske i raspored u jedinici _____
Broj V.P._____
Najviši dostignuti vojni čin_____

3. Da li ste bili osuđivani ili kažnjavani od strane vojno-disciplinskog organa?
Kazna 1_____
Datum_____
Vrsta kazne_____

Kazna 2_____
Datum_____
Vrsta kazne_____

Kazna 3_____
Datum_____
Vrsta kazne_____

6) LIŠENJE SLOBODE, KRIVIČNI I PREKRŠAJNI POSTUPCI

1. Da li ste ikada bili lišeni slobode i privedeni od strane policije, odnosno zadržani od strane državnog tužilaštva ili je protiv Vas pokretan krivični postupak ili Vam je od strane suda određen pritvor?

Da **Ne**

Ako je odgovor potvrdan upišite sljedeće podatke:
Od strane policije_____
Od strane državnog tužilaštva _____
Od strane suda _____
Navedite krivično djelo, odnosno prekršaj i pred kojim sudom odnosno organom za prekršaje je vođen postupak_____

7) DISCIPLINSKE MJERE

1. Da li su Vam u posljednje dvije godine izricane disciplinske mjere?

_____

2. Koje disciplinske mjere su izrečene? _____

_____

8) DOSADAŠNJE NAVIKE, PONAŠANJA I SKLONOSTI

1. Da li ste zavisnik od alkohola, opojnih droga ili psihoaktivnih supstanci?

_____

2. Da li ste skloni kockanju, rasipništvu i drugim porocima?

_____

9) KONTAKTI SA STRANIM POLICIJSKIM I ZATVORSKIM ORGANIZACIJAMA ILI SLUŽBAMA

1. Da li ste ostvarili kontakt sa nekom od stranih policijskih i zatvorskih organizacija ili službi i kojom?

_____

2. Ako ste imali kontakt, od kad traje ta komunikacija?

_____

3. Kakva je priroda ostvarenog kontakta i Vaše dalje namjere u vezi sa tim?

_____

10) RANIJE PROVJERE

1. Navedite da li je ranije vršena Vaša provjera od strane drugh organa ili pravnog lica

Da **Ne**

Ako je odgovor potvrdan upišite:
Naziv organa ili pravnog lica _____

Datum Mjesto

Ovim izjavljujem da u sam u upitniku dao tačne podatke u odgovorima na postavljena pitanja.
U suprotnom, ovakav postupak prihvatam kao suspenziju za dalje provjeravanje.

_____ _____

Datum Potpis kandidata

_____
Broj telefona

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se usvaja ustavna žalba i utvrđuje povreda prava na pravično suđenje iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke - sudskog poravnanja zaključenog pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1350/06, od 19. juna 2007. godine. Nalaže se Vladi Crne Gore - Ministarstvu finansija da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima AD "Radoje Dakić" u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb, isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore". Nalaže se Privrednom sudu u Podgorici da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja sredstava onoga što im je dosuđeno navedenom sudskom odlukom Osnovnog suda u Podgorici iz stava II izreke ove odluke, uključujući zakonsku zateznu kamatu, kako je u toj odluci navedeno, da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca i da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima o datumu i načinu njihove isplate

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije - Milorad Gogić, Miodrag Ilićković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore i člana 48 tačka 3, člana 52 i člana 76 stav 3 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 11/15), na sjednici Suda od 18. jula 2019. godine, većinom glasova, donio je

O D L U K U

I USVAJA SE ustavna žalba

II - Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke - sudskog poravnanja zaključenog pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1350/06, od 19. juna 2007. godine.

III - Nalaže se Vladi Crne Gore - Ministarstvu finansija da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima AD "Radoje Dakić" u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb, isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore".

IV - Nalaže se Privrednom sudu u Podgorici da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja sredstava onoga što im je dosuđeno navedenom sudskom odlukom Osnovnog suda u Podgorici iz stava II izreke ove

odluke, uključujući zakonsku zateznu kamatu, kako je u toj odluci navedeno, da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca i da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima o datumu i načinu njihove isplate.

V - Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

O b r a z l o ž e nj e

1. D.R. i D.N., obojica iz P., koje zastupa D.P., advokat iz P., podnijeli su blagovremenu i dozvoljenu ustavnu, žalbu zbog neizvršenja pravosnažnog i izvršnog sudskog poravnanja zaključenog pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1350/06, od 19. juna 2007. godine. Lični podaci podnosilaca su navedeni u prilogu i čine sastavni dio ove odluke. Na osnovu navedene sudske odluke, kao izvršne isprave, Osnovni sud u Podgorici donio je rješenje o izvršenju I.br.1840/11, od 23.marta 2011.godine. U izvršnom postupku je pristupljeno jedinstvenom postupku izvršenja kod Osnovnog suda u Podgorici poslovne oznake, I.br.875/06.

1.1. Budući da do dana podnošenja ustavne žalbe navedena odluka nije izvršena, podnosioci smatraju da je došlo do povrede prava iz odredaba čl. 32. i čl.58. Ustava Crne Gore, člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

2. Ustavni sud, saglasno odredbi člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore, odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava. Prema odredbi člana 68. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, ustavna žalba može se podnijeti protiv pojedinačnog akta, radnje ili nepostupanja državnog organa (…), ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja. U stavu 2 istog člana, propisano je da se ustavna žalba može podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna pravna sredstva koja mogu dovesti do izmjene pojedinačnog akta u korist podnosioca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa (…) ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja.

2.1. U toku postupka pružanja ustavnosudske zaštite, povodom ispitivanja osnovanosti žalbe, u granicama istaknutog zahtjeva, Ustavni sud utvrđuje da li je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno njegovo Ustavom zajamčeno pravo ili sloboda.

I ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. U sprovedenom postupku, uvidom u cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sledeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavno-sudskom predmetu:

Preduzeće “Radoje Dakić” iz Podgorice, Cetinjski put bb, (mat.br.02014092) je akcionarsko društvo čiju strukturu akcijskog kapitala sačinjava kapital koji se u obimu od 50.579% nalazi u vlasništvu sledećih subjekata i to: Država sa učešćem 11,9680%, Fond za razvoj Crne Gore sa učešćem od 0,0001%, Fond penzijsko-invalidskog osiguranja, sa učešćem od 14,9379%, Vlada Crne Gore, sa učešćem od 18.6943%, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, sa učešćem od 4,9793%.

3.2. Sudskim poravnanjem zaključenim pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1350/06, od 19. juna 2007. godine, u stavu I obavezan je tuženi (AD "Radoje Dakić" Podgorica) da na ime naknade materijalne štete po osnovu manje isplaćene zarade za vremenski period od 1.januara 1997.godine do 1.juna 2003.godine, isplati tužiocima (podnosiocima ustavne žalbe) ukupan iznos od 39.350,00 eura i to tužiocu I reda iznos od 25.000,00 eura, a tužiocu II reda iznos od 14.350,00 eura, a sve prednje u roku od 30 (trideset) dana od dana zaključenja ovog poravnanja;

u stavu II navedeno je da su stranke saglasne da svaka snosi svoj troškove postupka;

u stavu III je navedeno da su stranke saglasne da su na ovaj način sva njihova međusobna potraživanja i obaveze u cjelosti izmirena

u stavu IV je konstatovano da je ovo poravnanje zaključeno bez prijetnje, prinude, stvarne i pravne zablue

3.3. Osnovni sud u Podgorici je donio rješenje o izvršenju I.br.1840/11, od 23.marta 2011.godine, kojim je u stavu I na osnovu sudskog poravnanja zaključenog pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1350/06, od 19. juna 2007. godine, određeno sprovođenje izvršenja protiv izvršnog dužnika na način što je dužan izvršni dužnik da izvršnim povjeriocima (podnosiocima) na ime naknade materijalne štete po osnovu manje isplaćene zarade za vremenski period od 1.januara 1997.godine do 1.juna 2003.godine, isplati ukupan iznos od 39.350,00 eura i to izvršnom dužniku I reda iznos od 25.000,00 eura, a izvršnom dužniku II reda iznos od 14.350,00 eura, sa troškovima izvršnog postupka u iznosu od 300,00 eura, i to putem prodaje nepokretnosti izvršnog dužnika upisanih u listu nepokretnosti br. 184 KO Podgorica, u stavu II je određeno da će se nakon prodaje navedenih nepokretnosti uplata izvršiti na žiro-račun punomoćnika izvršnih povjerilaca Radonje Prelevića, u stavu III je određeno da će ovo rješenje izvršiti Osnovni sud u Podgorici.

3.4. Osnovni sud u Podgorici je 28. marta 2011. godine donio zaključak kojim, u skladu sa odredbom člana 148. Zakona o izvršnom postupku, izvršni povjerioci pristupaju već započetom izvršnom postupku, koji se vodi pred ovim sudom pod poslovnom oznakom I.br.875/06.

3.5. Zaključkom Osnovnog suda u Podgorici I.br.875/06, od 29. septembra 2008. godine, utvrđeno je da na dan procjene, tržišna vrijednost nekretnina koje su predmet izvršenja iznosi 52.923.342,76€.

4. Po predstavci br. 19580/06, od 4. maja 2006. godine, Borislava Mijanovića, Evropski sud za ljudska prava donio je 17. septembra 2013. godine presudu Mijanović protiv Crne Gore (konačna 17. decembra 2013. godine), koja je za sada prva i jedina presuda Evropskog suda vezana za potraživanja od tuženog/izvršnog dužnika "Radoje Dakić", ali koja nije istovrsna predmetima koje Ustavni sud razmatra u ovom ustavno-sudskom postupku. Predmet Mijanović odnosio se na potraživanje naknade radi ostvarivanja prava po osnovu intelektualne svojine, odnosno prava po osnovu inovacije, a ne na zahtjev za naknadu neisplaćenih zarada, na šta se odnosi presuda Osnovnog suda u Podgorici, koja je predmet ustavne žalbe. Međutim, sa aspekta zaštite ustavnih i kovnencijskih prava, problem je isti (neizvršenje pravosnažne i izvršne presude).

4.1. Evrospki sud je u predmetu Mijanović utvrdio sljedeće činjenice: dana 24. septembra 2003. godine Osnovni sud u Podgorici presudio je u korist podnosioca predstavke i naložio tuženom/izvršnom dužniku "Radoje Dakić" AD Podgorica da plati 159.879,33€ i zakonsku kamatu, te 6.216,26€ za pravne troškove. Dana 6. jula 2004. godine, Viši sud u Podgorici potvrdio je ovu presudu, a dana 27. decembra 2005. godine Vrhovni sud odbacio je zahtjev za reviziju koji je predao izvršni dužnik. Dana 24. septembra 2004. godine na zahtjev podnosoca predstavke, Osnovni sud u Podgorici izdao je rješenje o izvršenju putem prenosa sredstava na račun u banci. Dana 4. maja 2009. godine, podnosilac predstavke predao je novi zahtjev za izvršenje, po odredbi člana 30. Zakona o izvršnom postupku, u kome je predložio da

predmetna presuda bude izvršena prodajom nepokretne imovine dužnika. Dana 15 jula 2009. godine, doneseno je rješenje o izvršenju. U spisima nema dokaza da su domaći organi napravili bilo kakav pokušaj da izvrše ovo rješenje. Podnosilac predstavke žalio se na neizvršenje presude koja je donesena u njegovu korist i na povredu njegovih imovinskih prava koja je time počinjena.

4.2. Evropski sud je u tom slučaju utvrdio povredu prava iz odredaba člana 6. stav 1. i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konkvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, koja se povreda odnosi na pozitivnu obavezu države da preduzme sve neophodne mjere kako bi se izvršila pravosnažana i izvršna sudska presuda, kao i na pravo podnosioca na nesmetano (mirno) uživanje njegove imovine (nakon smrti podnosioca, to se pravo prenijelo na njegovu naslednicu).

4.3. Evropski sud je u presudi ponovio "da je najprikladniji oblik zadovoljenja za povredu člana 6. obezbijediti da se podnosioci predstavke dovedu što je moguće više u položaj u kojem bi bili da nijesu zanemareni uslovi propisani članom 6. Konvencije. Sud nalazi da se taj princip odnosi i na ovaj predmet, s obzirom na to da je utvrđena povreda. Stoga Sud smatra da Vlada treba da plati podnositeljki predstavke, na ime materijalne štete, ono što su joj dosudili domaći sudovi, uključujući i zakonske kamate i pravne troškove koji su u toj presudi navedeni (v.mutatis matandis, Pejaković i drugi protiv Bosne i Hercegovine, br. 337/04, 36022/04 I 45219/04, stavovi 31-32, 18. decembar 2007. godine).

5. Zaključkom Osnovnog suda u Podgorici, I.br.875/06, od 20. marta 2015. godine izvršeno je namirenje troškova izvršnog postupka u iznosu od 622.500,00 eura, dobijenog prodajom nepokretnosti izvršnog dužnika "Radoje Dakić" AD Podgorica iz lista nepokretnosti br. 4339 KO Podgorica I-kat. parcele br. 1503/12, zgrade br.1, poslovne zgrade u privredi, površine 19151m2, obračunatih zaključno sa danom 24. novembra 2014. godine.

6. Evropski sud je donio 24. januara 2017. godine ispravljenu odluku po predstavki br. 14561/08 Miličko Šćepović protiv Crne Gore i 2. druge predstavke, kojom je obuhvaćeno ukupno 7 podnosilaca predstavki, od toga 5 podnosilaca u predstavki br. 15577/10 od 9. marta 2010. godine, i to: D.B.(rođen 19. septembra 1946. godine), V.R. (rođen 25. februara 1944. godine), D.Š. (rođen 30. maja 1962. godine), M.L. (rođen 30. maja 1950. godine) i R.B. (rođen 15. decembra 1958. godine).

6.1. U toj ispravljenoj odluci Evropski sud je utvrdio da je, u periodu između 18. marta i 14. juna 2016. godine, primio izjave o mirnom rješavanju koje su potpisale Vlada Crne Gore i podnosioci predstavki, a prema kojima podnosioci predstavki izražavaju svoju saglasnost da se odriču bilo kakvih daljih potraživanja prema Crnoj Gori u pogledu činjenica koje su dovele do tih predstavki protiv obaveze Vlade da svakom podnosiocu isplati iznos od 2,000€ (dvije hiljade eura) koji će biti oslobođen od poreza, čime se pokrivaju nematerijalna šteta, kao i troškovi i izdaci. Strane su se dalje saglasile da će Vlada, u toku datog perioda od tri mjeseca, iz svojih sredstava platiti iznose koji su dodijeljeni kroz odluke domaćih sudova, osim bilo kog iznosa koji je na osnovu datih odluka već uplaćen, a uvećan za troškove izvršnih postupaka koji se vode u zemlji. Date uplate činiće konačnu odluku u slučajevima koji se vode pred Evropskim sudom.

6.2. Po osnovu navedenog poravnanja Država Crna Gora je isplatila B.D. 45.983,47€, R.V. 48.999,30€, Š.D. 38.851,64€, L.M. 50.084,08€ i B.R. 43.325,38€.

7. Privredni sud Crne Gore je rješenjem St.br.490/16, od 19 . decembra 2016. godine, na predlog povjerioca Ministarstva finansija – Poreska uprava Crne Gore, otvorio stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD "Radoje Dakić" Podgorica, Cetinjski put bb (mat.br.02014092).

7.1. U izreci tog rješenja je određeno: da se usvaja predlog povjerioca Ministarstva finansija – Poreska uprava Crne Gore podnijet sudu 22. novembra 2016. godine i otvara 19. decembra 2016. godine stečajni postupak (stav I); da se za stečajne upravnike sa jednakim

ovlašćenjima imenuju R.R., iz Podgorice i M.M., iz Podgorice (stav II); da se povjerioci pozivaju da u roku od 30 dana od dana objavljivanja Oglasa o otvaranju stečajnog postupka, prijave svoja obezbijeđena i neobezbijeđena potraživanja (stav III); da se dužnici pozivaju da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi (stav IV); da će se prvi sastanak povjerilaca održati 15. februara 2017. godine sa početkom u 11,00h, a ročište za ispitivanje potraživanja 22. februara 2017. godine u 11 ,ooh u Privrednom sud Crne Gore, kancelarija br.2 (stav V); da će se rješenje objaviti na oglasnoj table suda 19. decembra 2016. godine (stav VI).

7.2. U obrazloženju tog rješenja je, pored ostalog, navedeno: da je povjerilac Ministarstvo finansija - Poreska uprava Crne Gore, 22. novembra 2016. godine, podnijela sudu predlog, kojim je tražila otvaranje stečaja nad privrednim društvom AD "RADOJE DAKIĆ" Podgorica, zbog nemogućnosti predlagača kao povjerioca da naplati svoje potraživanje, usled prezaduženosti dužnika. Povjerilac je u svom predlogu naveo da prema službenim podacima i obračunu poreskih obaveza, stečajni dužnik ima dospjeli, a neplaćeni dug po osnovu utvrđenih poreskih obaveza prema predlagaču, u ukupnom iznosu od 10.862.854,84 eura, kao i to da je prema podacima Centralne banke Crne Gore, račun poreskog obveznika u blokadi za 7.175.430,92 eura u periodu od 5.774 dana neprekidno.

7.3. Privredni sud Crne Gore je, cijeneći pribavljene dokaze, navode iz podnijetog predloga i navode dužnika i povjerilaca, izvještaj privremenog stečajnog upravnika, našao da je predlog osnovan, i da su ispunjeni zakonski uslovi za otvaranje stečajnog postupka. Za Sud je nesporno da je predlagač podnijetim pisanim predlogom i dokazima uz predlog dokazao činjenicu da ima potraživanja, na osnovu poreskog duga, kao i da prinudna naplata po osnovu poreskog duga do danas nije mogla biti ni započeta, a samim tim ni realizovana, usljed višegodišnje blokade računa stečajnog dužnika, što se zaključuje iz izvještaja privremenog stečajnog upravnika i dokaza provedenih u postupku. Sud je kod prethodno navedenog nesporno utvrdio da je stečajni dužnik u stanju insolventnosti nesposoban da izmiruje svoje obaveze, da su mu poslovni računi u neprekidnoj blokadi duže od 15 godina, da se povjerilac nesumnjivo ne može naplatiti u postupku prinudnog izvršenja, te da su ispunjeni stečajni razlozi iz odredaba člana 12. stav 3. tač. 1. i 2 . i člana 13. Zakona o stečaju za otvaranje stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom.

8. Rješenjem Apelacionog suda Crne Gore, Pž.br.599/17, od 6. juna 2017. godine, potvrđeno je rješenje Privrednog suda Crne Gore St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, o otvaranju stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom “Radoje Dakić” AD u stečaju Podgorica.

9. Rješenjem Privrednog suda Crne Gore St.br.490/16, od 4. jula 2017. godine, proglašeno je bankrotstvo nad stečajnim dužnikom “Radoje Dakić” AD u stečaju Podgorica, budući da nije podnijeta izjava od strane stečajnog dužnika o namjeri da izvrši reorganizaciju.

10. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je, u mišljenju broj 01-258-17, od 4. decembra 2017. godine, dao zaključnu ocjenu, u kojoj je, pored ostalog, navedeno: da je na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, navoda iz pritužbe, izjašnjenja, dostavljene i pribavljene dokumentacije Zaštitnik utvrdio da je pritužba podnosioca osnovana; da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine, tužiocima priznato pravo potraživanja u ukupnom iznosu od 7.784,182,00 eura, da u izvršnom sudskom postupku - predmetu, I.br. 875/06, od 14. aprila 2006. godine, kao ni kasnijem - stečajnom postupku - predmetu, St.br. 490, od 8. decembra 2016. godine, povjerioci nijesu naplatili svoje potraživanje. Zaštitnik podsjeća da je povodom prijateljskog poravnanja koje je Država Crna Gora zaključila, po istom osnovu - meritumu - pravosnažnoj presudi P.br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine (I.br.875/06, od 13. juna 2008. godine), Evropski sud za ljudska prava prethodno ocijenio kao dobro ustanovljenu praksu i predmet označio kao WECL (well-established case-law); da WECL predmeti predstavljaju grupu predmeta gdje je Sud u svojim ranijim odlukama zauzeo čvrste stavove i stvorio praksu u

konkretnom pogledu, pa je i u ovoj grupi predmeta naveo da su pitanja, koja se navode u predstavci već obrađena (Mijanović protiv Crne Gore predstavka broj 19580/06, od 17. septembra 2013. godine i Kačapor i ostali protiv Srbije broj 2269/06, 3041/06, 3043/06, 3045/06, 3045/06, od 15. januara 2008. godine). Zaštitnik je, u konačnom, preporučio Privrednom sudu Crne Gore da u daljem toku stečajnog postupka, u skladu sa rješenjem suda, St.490/16, od 8. decembra 2016. godine, stečajni organi preduzmu sve neophodne mjere kako bi se stečajni postupak blagovremeno okončao i obezbijedilo namirenje potraživanja radnika AD "Radoje Dakić" po pravosnažnim presudama i Vladi Crne Gore da, imajući u vidu praksu Evropskog suda za ljudska prava, po pitanju obaveze države u ovim sporovima, preduzme mjere i aktivnosti u cilju izvršenja pravosnažnih odluka iz predmetnih sudskih sporova radnika AD "Radoje Dakić" i da su Privredni sud i Vlada Crne Gore dužni da, u roku od 90 dana od dana prijema ovog mišljenja, dostave izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

11. Ustavni sud je dana 1. juna 2018. godine, saglasno odredbama člana 34. stav 1. i člana 35. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, zatražio od Privrednog suda Crne Gore, odgovor na navode sadržane u ustavnoj žalbi.

11.1. U dostavljenom odgovoru je navedeno: da je rješenjem ovog suda, St.br.490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju Podgorica; da je, u daljem toku postupka, nakon što je okončan postupak prijave potraživanja, stečajni upravnik sačinio Listu utvrđenih i osporenih potraživanja, koja je usvojena kao konačna na ročištu od 28. novembra 2017. godine; da je, 29. decembra 2017. godine, objavljen prvi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika, na koji oglas nije bilo zainteresovanih ponuđača; da je drugi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika raspisan, 23. maja 2018. godine, i dostavljena je jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane Uprave za imovinu Crne Gore i stečajni upravnik je, obzirom da je dostavljena ponuda ispunjavala sve kriterijume, prihvatio predmetnu ponudu; da su sve radnje i sve odluke u predmetnom postupku preduzete i donesene u skladu sa rokovima koji su propisani odredbama Zakona o stečaju; da se, shodno odredbama Zakona o stečaju, potraživanja svih povjerilaca, pa i radnika koji su prijavili potraživanja, među kojima su i podnosioci ustavne žalbe, namiruju shodno utvrđenim isplatnim redovima kada se za to steknu zakonski uslovi za isplatu, odnosno nakon što se formira stečajna masa. Dakle, potraživanja radnika, kao i ostalih povjerilaca namiriće se nakon što se izvrši prodaja imovine stečajnog dužnika i formira stečajna masa, odnosno ukoliko bude sredstava iz stečajne mase za namirenje povjerilaca, a što je sve u skladu sa odredbama Zakona o stečaju. U konačnom je navedeno da se stečajni postupak sprovodi u skladu sa Zakonom o stečaju, kao lex specialis zakonom, da se sve radnje u postupku preduzimaju u skladu sa rokovima propisanim ovim zakonom, to cijene da otvaranjem stečajnog postupka nijesu povrijeđene odredbe Ustava kao ni Evropske konvencije, odnosno da je rješenje o otvaranju donijeto u skladu sa Ustavom i zakonom.

11.2. Prema dostupnim podacima, novi oglas za prodaju nepokretnosti stečajnog dužnika u Podgorici i Beogradu, po ukupnoj početnoj cijeni od 38,23 miliona eura, objavljen je u februaru 2019. godine.

II RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE ODREDBE

Mjerodavne odredbe Ustava:

“Član 32.

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Član 58.

Jemči se pravo svojine.

Niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu“.

Mjerodavne odredbe Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 6. stav 1.

Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona”.

Člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni”.

III MJERODAVNO PRAVO

Zakon o izvršnom postupku (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 23/2004)

“Član 144.

Izvršenje na nepokretnosti sprovodi se upisom rješenje o izvršenju u javnu knjigu, utvrđenjem vrijednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnih povjerilaca iz iznosa dobijenog prodajom.”

Zakon o izvršenju i obezbjeđenju (“Službeni list Crne Gore”, broj 36/2011)

Ovaj zakon stupio je na snagu 25. septembra 2011. godine i time je ukinut Zakon o izvršnom postupku u skladu sa tim Zakonom. Članovi 6. stav 1. i 14. ovog Zakona odgovaraju u materiji, članovima 4. stav 1. i 14. Zakona o izvršnom postupku iz 2004. godine. U članovima 154-201 navedeni su detalji o izvršenju u odnosu na nepokretnost izvršnog dužnika.

Zakon o stečaju (“Službeni list Crne gore”, br.1/11):

“Član 8. stav 1.

Stečajni postupak je hitan.

Zakon o Ustavnom sud Crne Gore (“Službeni list Crne Gore”, broj 11/2015)

“Član 3.

Svako je dužan da poštuje odluke Ustavnog suda.

Stavovi o određenim pitanjima izraženi u odlukama Ustavnog suda obavezujući su za sve državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i druge subjekte koji vrše jvne ovlašćenja.

Član 51. stav 2.

U “Službenom listu Crne Gore” može se objaviti odluka po ustavnoj žalbi, odnosno žalbi, kao i rješenje koje je od značaja za zaštitu ustavnosti i zakonitosti. O objavljivanju ovih odluka, odnosno rješenje odlučuje vijeće, odnos Ustavni sud na predlog sudije izvjestioca.

Član 52.

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javne ovalašćenja dužni su da, u okviru svoje

nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kada je to potrebno , obezbjeđuje Vlada Crne Gore.

Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši.

Organ koji je dužan da izvrši odluku Ustavnog sufa dužan je nakon isteka roka iz stav 2. ovog člana da dostavi izvještaj Ustavnom sudu o izvršenju odluke Ustavnog suda.

Član 76. stav 3.

U slučaju kad je povreda učinjena radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja, odlukom kojom se usvaja ustavna žalba Ustavni sud zabraniće dalje vršenje radnje odnosno naložiće donošenje akta ili preduzimanje druge odgovarajuće mjere ili radnje kojom se ispravljaju već nastale odnosno otklanjaju buduće štetne posljedice utvrđene povrede ljudskog prava ili slobode zajemčenih Ustavom."

IV OCJENA USTAVNOG SUDA

12. Podnosioci u ustavnoj žalbi ukazuju da pravosnažna odluka navedena u stavu II izreke ove odluke (sudsko poravnanje) Osnovnog suda u Podgorici, do dana podnošenja ustavne žalbe, nije izvršena, odnosno da oni nijesu uspjeli da namire svoja potraživanja. Smatraju da su neizvršavanjem sudskog poravnanja zaključenog pred domaćim sudom, za period od 10 (deset) godina, onemogućeni u mirnom uživanju svoje imovine, ukazujući da je nad dužnikom AD "Radoje Dakić", rješenjem Privrednog suda Crne Gore, St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak.

12.1. Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom, Ustavni sud je razmatrao ustavnu žalbu, sa aspekta odredaba čl. 32. i 58. Ustava (Člana 6. stava 1. Konvencije i člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju).

12.2. Ustavni sud ukazuje na svoju dosadašnju praksu, podudarnu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom pravičnog suđenja u smislu odredbe člana 32. Ustava. (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Ustavni sud ukazuje na stavove prema kojima i ako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati posebnim okolnostima, ono ne smije biti tako da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 32. Ustava (vidjeti Budrov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i Teteriny protiv Rusije broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). Nadalje, u kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06).

12.3. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju "dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države", država nema mogućnost da se pozove na nedostatak vlastitih sredstava ili na neimaštinu dužnika, kao izgovor za neizvršenje tih odluka (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114.).

12.4. Nadalje, kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 32. Ustava (vidjeti, Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Ustavnog suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

13. U nastavku se citiraju relevantna načela i stavovi Evropskog suda izgrađena u njegovoj sudskoj praksi.

Evropski sud u predmetu R. Kačapor i drugi protiv Srbije (predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od 15. januara 2008. godine) ukazuje na sljedeća relevantna načela:

"106. Sud podseća da se izvršenje presude koju je sud donio, mora smatrati sastavnim dijelom 'suđenja' prema članu 6. (vidjeti Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. godine, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-11, str. 510, stav 40).

107. Dalje, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima. Međutim, to ne smije biti tako da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6. stav 1. Konvencije (vidjeti Immobiliere Saffi protiv Italije [VV], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

108. Najzad, bez obzira da li je dužnik privatni ili društveni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mjere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće njenog cijelog aparata (vidjeti, mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi174-189, ECHR 2004-V (izvodi) i, takođe, mutatis mutandis, Hornsby, citiran u gornjem tekstu, str. 511, stav 41).

114. Šesto, s obzirom da je utvrđena obaveza države za neizmirene dugove podnositeljki predstavki u konkretnom slučaju, primećuje se da država ne može da navede ni nedostatak sopstvenih sredstava ni nedostatak sredstva kod dužnika kao izgovor za neizvršenje o kome je riječ."

Evropski sud je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (predstavka br. 19580/06), od 17. septembra 2013. godine, dao ocjenu:

"81. Sud podsjeća da član 6 stav 1 Konvencije, između ostalog, štiti sprovođenje pravosnažnih, obavezujućih sudskih odluka, koje, u državama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu da ostanu neoperativne na štetu jedne strane. Shodno tome, izvršenje sudske presude ne može se spriječiti, učiniti nevažećim ili neopravdano odložiti (v. između ostalog, Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Iako kašnjenje u izvršenju presude može biti opravdano u naročitim okolnostima, ono ne može, međutim, biti takvo da se naruši suština prava koje se štiti po članu 6. stav 1. Konvencije (v. presudu u predmetu Immobiliare Saffi protiv Italije [GC], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine).Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. mutatis mutandis, presudu u predmetu Pini i drugi protiv Rumunije.br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). lako može da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. mutatis mutandis, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga, Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola broj 1."

Evropski sud je u predmetu Crnišanin i drugi protiv Srbije (predstavke br. 35835/05, 43548/05, 43569/05 i 36986/06) dao ocjenu:

"124. Sud je već utvrdio da je Država odgovorna za dugovanja preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom (R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). On ne nalazi razlog da odstupi od ovog stava u konkretnom predmetu pošto su dužnici prve, druge i četvrte podnositeljke predstavki takva preduzeća (vidi stav 96 u gornjem tekstu), a postupak za povraćaj dugovanja do sada traje između godinu dana i pet mjeseci i četiri godine i osam mjeseci, od kada je Srbija 3. marta 2004. godine ratifikovala Konvenciju (period koji je u nadležnosti Suda ratione temporis). Organi Srbije, stoga, nisu preduzeli neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše, a nisu dali ni ubedljive razloge za taj propust (vidi R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). Prema tome, došlo je do povrede člana 6. stav 1. Konvencije, (b) u pogledu treće podnositeljke predstavke.

128. Četvrto, u spisima predmeta ne postoji dokaz da se sporno neizvršenje zaista može pripisati nedostatku sredstava kod dužnika (vidi Preduzeće EVT protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu, stavovi 53 i 54), niti da su sami postupci bili posebno složeni.

130. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da su organi Srbije propustili da preduzmu neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše u periodu između 3. marta 2004. godine i 18. decembra 2007. godine. Prema tome, došlo je do povrede člana 6. stav 1. Konvencije."

U predmetu Jovičić i drugi protiv Srbije (predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 u 75689/11) Evropski sud je ukazao:

"33. Sud podseća da se izvršenje odluke koju je sud donio mora smatrati sastavnim dijelom 'suđenja' za potrebe člana 6. (videti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-11). lako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati u posebnim okolnostima, ono ne srne biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. (videti Burdov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, stav 35, i Teteriny protiv Rusije, broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine).

34. Osim toga, u kontekstu imovinskih pitanja, ako podnosilac predstavke nije u stanju da postigne izvršenje presude u njegovu korist na vreme, to predstavlja miješanje u pravo na mirno uživanje imovine, kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. Bez obzira da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu, i da time osigura djelotvorno učešće svog cijelog aparata (videti, uz odgovarajuće izmene, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, st. 174-189, ECHR 2004-V Hornsby, citirana u gornjem tekstu, stav 41; i R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 108.). U kontekstu društvenih preduzeća, period neizvršenja ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršenja, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak (videti,

između ostalog, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 115.).

36. Kada je reč o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donijetih protiv države ili lica koja ne uživaju 'dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države', država nema mogućnost da se pozove na nedostatak sopstvenih sredstava ili na nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (videti R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Štaviše, "činjenica da je država prodala veliki deo svog udela u preduzeću koji je dugovala privatnog licu, ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi, koji je nastao pre prodaje akcija. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija ... država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahtjeve, koji se podrazumijevaju prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, 'da pravosnažna, obavezujuća sudska odluka ne ostane neizvršena na štetu stranke' (videti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim rečima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka u pitanju postala pravosnažna kada je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (videti Marinković, citirana u gornjem tekstu, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom, čak i kada je preduzeće radilo kao privatno lice kada je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna ako je privatizacija u pitanju kasnije poništena (isto)."

Evropski sud je u predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (predstavka br. 33509/04), od 15. januara 2009. godine, naveo:

"65. Pravo na sud iz člana 6. bilo bi iluzorno ukoliko bi domaći pravni sistem bilo koje države ugovornice omogućio da konačna, obavezujuća presuda ostane nedjelotvorna na štetu jedne od stranaka. Stoga izvršenje presude bilo kojeg suda mora biti smatrano sastavnim dijelom 'suđenja' u smislu člana 6 (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997., stav 40, Izvještaj o presudama i odlukama 1997-11). 66. Prema tome, nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujuće presude može predstavljati kršenje Konvencije (vidjeti Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, ECHR 2002-111). Neopravdanost takvog kašnjenja određuje se uzimajući u obzir posebno složenost izvršnog postupka, ponašanje aplikanta i nadležnih vlasti kao i iznosa i prirode naknade koju je sud dosudio (vidjeti Raylyan protiv Rusije, br. 22000/03, stav 31,15. februar 2007.).

70. Složenost domaćih izvršnih postupaka ili državnog budžetskog sistema ne može osloboditi državu njene obaveze po Konvenciji da svakoj osobi obezbijedi pravo da obavezujuća i izvršna sudska odluka u njenu korist bude izvršena u razumnom roku. Niti se državne vlasti mogu pozvati na nedostatak novčanih ili drugih sredstava (npr. stanova) kao isprike za izbjegavanje plaćanja duga po presudi (vidjeti Burdov, gore citiran, stav 35 i Kukalo protiv Rusije, br. 63995/00, stav 49, 3. november 2005.). Na državama ugovornicama je obaveza da organizuju pravni sistem na način da nadležni organi vlasti mogu izvršiti obaveze u ovom pogledu (vidjeti, mutatis mutandis, Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 24, ECHR 2000-IV i Frydlender protiv Francuske [GC], br. 30979/96, stav 45, ECHR 2000-VII).

86. Na osnovu naprijed navedenog, Sud zaključuje da su odlaganjem izvršenja presuda Gradskog suda Shakhtya od 17. aprila 2003., 4. decembra 2003. i 24. marta 2006. godine vlasti prekršile aplikantovo pravo na sud. Prema tome postoji kršenje člana 6. Konvencije.

87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati 'imovinom' u smislu odredbi člana 1. Protokola br.oj 1 (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su takođe prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1. Protokola broj 1."

14. Dovodeći navedene stavove i principe u vezu sa okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud utvrđuje da se u ovom ustavno-sudskom postupku radi o slučaju neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke – sudskog poravnanja protiv jednog stečajnog dužnika sa dvojicom povjerilaca, ovdje podnosilaca ustavne žalbe, čiji je tužbeni zahtjevi precizno specifikovan u samom sudskom poravnanju. Budući da je stečajni dužnik akcionarsko društvo čiju strukturu akcijskog kapitala sačinjava kapital koji se nalazi u vlasništvu države bilo neposredno ili posredno preko njenih tijela (Vlada Crne Gore, Zavod za zapošljavanje, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja i Fond za razvoj), Ustavni sud dalje utvrđuje da se država ne može osloboditi odgovornosti ni za propuste i nečinjenja koji su doveli do neizvršenja sudske presude, ni za dugovanja koja stečajni dužnik ima prema podnosiocima ustavne žalbe. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi i dužna je da preduzme sve neophodne korake da se izvrši pravosnažna presudu suda, ako treba i učešćem cijelog državnog aparata.

A. NAVODNA POVREDA ČLANA 32. USTAVA I ČLANA 6. STAV 1. KONVENCIJE

15. Podnosioci u ustavnoj žalbi prvo prigovaraju da pravosnažna i izvršna odluka – sudsko poravnanje zaključeno pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1350/06, od 19. juna 2007. godine, nije izvršeno, a da dodatno nije izvršeno ni rješenje o izvršenju Osnovnog suda u Podgorici, I.br.1840/11, od 23.marta 2011.godine. Prigovaraju i tome da je nad dužnikom otvoren stečajni postupak rješenjem Privrednog suda Crne Gore, St.br. 490/16 od 19. decembra 2016. godine, ali da "na samom početku i do podnošenja ustavne žalbe nijesu preduzete radnje u cilju prodaje i namirenja".

16. Ustavni sud prvo napominje da se u ovom slučaju period neizvršenja sudske presude ne može ograničiti samo na fazu izvršenja. Taj period obuhvata i kasniji stečajni postupak koji je u toku. Shodno tome, treba konstatovati da je period naplate duga podnosiocima ustavne žalbe započeo 2011. godine, a traje i na dan donošenja ove odluke, a to je skoro 8 (osam) godina.

16.1. Ustavni sud, u tom smislu, mora ispitati da li je period od 8 (osam) u posebnim okolnostima ovog slučaja takav da se može tvrditi da je došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažno i izvršno sudsko poravnanje izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja, odnosno da preduzme sve neophodne mjere kako bi se ta odluka izvršila.

17. Prvo treba konstatovati da svi izvršni postupci po samoj svojoj prirodi treba da se rješavaju brzo. Međutim, u ovom je slučaju izvršni postupak u početnom periodu bio nešto složeniji, jer je žiro račun izvršnog dužnika bio blokiran, pa se u sudskom postupku morao naknadno utvrditi drugačiji način izvršenja presude, što je sve trajalo do septembra 2008. godine, kada je utvrđena tržišna vrijednost nepokretnosti koje su predmet izvršenja.

17.1. Ustavni sud ocjenjuje spornim period od marta 2011. do decembra 2016. godine, kada nijesu zabilježene nikakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da je država u tom vremenu nastojala da se sudsko poravnanje izvrši. Štaviše, prva aktivnost države (suda) nakon tog višegodišnjeg perioda neaktivnosti nije bila usmjerena namirenju duga koji su potraživali podnosioci ustavne žalbe, već namirenju troškova izvršnog postupka.

17.2. Nedostatak bilo kakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da država nastoji da se sudska presuda izvrši trajale su, dakle, sve do otvaranja stečajnog postupka nad izvršnim, sada stečajnim dužnikom u decembru 2016. godine. Nakon otvaranja stečajnog postupka, bilježe se prve konkretne aktivnosti na stvaranju pretpostavki za namirenje potraživanja podnosilaca ustavne žalbe. U stečajnom postupku potrebne radnje provode se bez većih ili neopravdanih zastoja. Očigledno je nastojanje da se stečajni postupak djelotvorno sprovede.

17.3. Ustavni sud, u tom smislu, odbacuje kao očigledno neosnovane sve prigovore da je stečajni postupak otvoren s navodnom namjerom da se onemogući naplata potraživanja

podnosioca ustavne žalbe. Poziva se na rješenje Privrednog suda Crne Gore St.br.490/16 o otvaranju stečajnog postupka, u kojem je izričito utvrđeno da su neosnovani "navodi punomoćnika povjerioca da predlagač podnošenjem predloga ima namjeru da onemogući naplatu potraživanja 1742 fizička lica (ranije radnike izvršnog dužnika), kao izvršnih povjerilaca, te da izloži prodaji imovinu sada izvršnog dužnika koja može biti prodata u stečajnom postupku za manju cijenu u odnosu na prodaju u izvršnom postupku, imajući u vidu pravila prodaje nepokretnosti u stečajnom postupku. Naime, stečajni postupak se otvara i vodi upravo u interesu stečajnih povjerilaca, radi ostvarivanja najveće moguće vrijednosti imovine stečajnog dužnika i najvećeg mogućeg stepena namirenja povjerilaca, tako da su interesi povjerilaca u stečajnom postupku potpuno zaštićeni. Takođe, prodaja imovine u stečaju ne može biti nepovoljnija u odnosu na prodaju u izvršnom postupku, jer cijenu na tržištu ne determiniše postupak u kojem se sprovodi prodaja, već ponuda i potražnja. Nasuprot tvrdnjama punomoćnika povjerilaca, ovaj sud je mišljenja, a što je i cilj otvaranja stečajnog postupka, da se upravo kroz stečajni postupak može doći do najvećeg mogućeg stepena namirenja svih povjerilaca. U vezi navoda koji se odnose na stanove koji se vode kao imovina stečajnog dužnika a koji su po navodima punomoćnika povjerioca podijeljeni radnicima, to su pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati u stečajnom postupku, a u najboljem interesu svih učesnika postupka." Citirano sudsko utvrđenje Ustavni sud ocjenjuje relevantnim i uvjerljivim.

18. U skladu sa prethodnim utvrđenjima, Ustavni sud ocjenjuje da je u okolnostima konkretnog slučaja došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažno i izvršno sudsko poravnanje izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja. To je odugovlačenje uzrokovano periodom potpune neaktivnosti države koji je trajao 5 (pet) godina, od marta 2011. do decembra 2016. godine.

19. S obzirom na navedeno, Ustavni sud nalazi da je u okolnostima ovog slučaja došlo do povrede odredaba člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije.

B. NAVODNA POVREDA ČLANA 58. USTAVA I ČLANA 1. PROTOKOLA 1 UZ KONVENCIJU

20. Podnosioci ustavne žalbe, dalje, su prigovorili da su im, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke (navedene u stavu II izreke ove odluke) Osnovnog suda u Podgorici, povrijeđena imovinska prava propisana odredbama člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, jer su onemogućeni u mirnom uživanju svoje imovine.

21. Pravo svojine je osnovni pravni institut za razgraničenje privatnih imovinskih odnosa u društvu, pri čemu je sa ustavnopravnog aspekta najvažniji dio njenog sadržaja privatna upotrebljivost i načelna sloboda raspolaganja objektom svojine. Ustav jamči pravo svojine, ali određuje i njegovu socijalnu funkciju, prema kojoj svojina obavezuje, zbog čega su nosioci svojinskog prava dužni doprinositi opštem dobru. Javni interes, u smislu člana 58. stava 2. Ustava, polazna je tačka ograničenja koja se nameću titularu prava svojine. Ono ujedno postavlja i granice do kojih ta ograničenja smiju biti nametnuta. Ograničenja svojinskih prava ne smiju ići dalje nego što je to potrebno za postizanje legitimnog cilja koji se zakonskom mjerom nastoji postići. Ograničenja svojinskih prava koja su posledica socijalne vezanosti svojine u tim se okvirima moraju načelno prihvatiti bez ikakvih obeštećenja, osim u slučajevima kad sam Ustav za njih predviđa pravičnu naknadu.

21.1. Pravo na naplatu dospjelih potraživanja, samo po sebi, nesumnjivo je objekat koji uživa zaštitu na osnovu odredaba sadržanih u članu 58. Ustava. Ustavno jamstvo prava svojine načelnog je karaktera. Ustavna garancija svojine zahtijeva osiguranje stvarnopravnom vlasniku slobodnog prostora u imovinskopravnom području koji će mu omogućiti razvitak i

samostalno oblikovanje ekonomske i preduzetničke sfere njegovog života. Međutim, ustavno jamstvo prava svojine uvijek se mora sagledavati zajedno sa odredbama Ustava koje uređuje ustavnopravne mogućnosti njenog oduzimanja, odnosno ograničavanja.

21.2. Ograničavanje prava svojine koje se neće smatrati ustavnopravno nedopuštenim biće ono koje je propisano zakonom u javnom interesu i ako je za tako oduzeto ili ograničeno vlasništvo isplaćena pravična naknada. Svako miješanje u svojinu, koje je preduzeto u opštem interesu, pretpostavlja isplatu pravične naknade. Svrha ovakvog ustavnog uređenja ogleda se u činjenici da je u opisanim slučajevima ograničavanje ili oduzimanje prava svojine učinjeno kao doprinos ostvarenju opšteg dobra i uspostavljanje socijalne funkcije svojine.

22. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju obuhvata tri različita pravila. Prvo pravilo,koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stava i koje je opšte prirode, izražava princip mirnog uživanja imovine. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stava, odnosi se na lišavanje imovine i podvrgava ga izvjesnim uslovima. Treće pravilo, sadržano u stavu 2.ovog člana, dozvoljava da države potpisnice imaju pravo, između ostalog, da kontrolišu korišćenje imovine u skladu sa opštim interesom. Ova tri pravila nijesu različita, u smislu da nijesu povezana: drugo i treće pravilo se odnose na pojedine slučajeve miješanja u pravo na mirno uživanje imovine i treba da budu tumačena u svijetlu opšteg principa izraženog u prvom pravilu (vidi Evropski sud za ljudska prava, Sporrong i Lonnorth protiv Švedske, presuda od 23. Septembra 1982. Godine, serija A, broj 52, stav 61).

23. Ustavni sud podsjeća da propust države da izvrši pravosnažnu sudsku odluku donijetu u korist podnosilaca predstavlja miješanje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, koje je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. U tom smislu, Ustavni sud upućuje na stavove Evropskog suda, zauzete u ovakvim i sličnim predmetima.

Tako je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od15. januara 2008. godine) Evropski sud naveo:

"119.Sud podseća da propust države da izvrši pravosnažne presude donete u korist podnositeljki predstavki predstavlja mešanje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, kako je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1. Protokola br. 1 (videti, među mnogim drugim autoritetima, Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

120.Iz gore iznetih razloga u vezi sa članom 6., Sud smatra da navedeno mešanje nije bilo opravdano u posebnim okolnostima predmetnog slučaja. Prema tome, došlo je do posebne povrede člana 1. Protokola br. 1."

U drugom predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (Aplikacija br. 33509/04), od 15. januar 2009. godine, Evropski sud je zauzeo sličan stav:

“87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati “imovinom” u smislu odredbi člana 1. Protokola br. 1.(vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su takođe prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1. Protokola br. 1.

88. Imajući u vidu zaključke u stavovima 84-85 gore, Sud zaključuje da u odnosu na izvršenje presuda od 22. maja 2007. i 21. avgusta 2007. nije došlo do kršenja člana 6. i člana 1. Protokola br. 1."

23. Imajući u vidu prethodno navedeno kao i razloge u vezi sa članom 6. Konvecije, Ustavni sud ocjenjuje da je, u konkretnom slučaju, došlo i do miješanja u pravo podnosilaca na imovinu, jer se radi o potraživanjima priznatim izvršnom odlukom. Ustavni sud smatra da je predmetno miješanje neproporcionalno, imajući u vidu da se predmetna odluka ne izvršava od 2011. godine, te naročito činjenicu da se radi o potraživanjima iz radnog odnosa. S

obzirom na to da predmetni izvršni postupak zbog svoje složenosti i objektivnih okolnosti ni nakon 8 (osam) godina nije okončan, proizlazi da je na taj način došlo do miješanja u imovinu podnosilaca zbog nemogućnosti da od stečajnog dužnika naplate svoja potraživanja.

24. Ustavni sud ponavlja da to što država nije obezbijedila djelotvorno izvršenje, bez neopravdanih zastoja i nepotrebnih odugovlačenja, pravosnažnog i izvršnog sudskog poravnanja koje je doneseno u korist podnosilaca ustavne žalbe predstavlja zadiranje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, zajamčeno članom 58. Ustava i prvom rečenicom prvog stave člana 1. Protokola br.1 uz Konvenciju.

25. Iz razloga koji su doveli do povrede člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, a koji su prethodno obrazloženi, Ustavni sud smatra da navedeno zadiranje države u imovinska prava podnosilaca ustavne žalbe nije bilo opravdano.

26. Na osnovu izloženog, Ustavni sud utvrđuje, da je podnosiocima ustavne žalbe povrijeđeno ustavno pravo svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

C. NAČIN IZVRŠENJA ODLUKE

27. Odredbom člana 52. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano je da Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. U skladu sa tom zakonskom odredbom, Ustavni sud je u izreci ove odluke odredio kako slijedi:

1) Ministarstvo finansija Crne Gore dužno je da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima preduzeća "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb (mat.br.02014092) isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime nematerijalne štete zbog povrede prava iz člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za isplatu naknade.

Neoporeziva naknada, određena u tački III izreke ove odluke, isplaćuje se na ime nematerijalne štete koju su pretrpjeli podnosioci ustavne žalbe zbog povrede prava iz člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, do koje je došlo zbog kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažno i izvršno sudsko poravnanje izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja, kao i na ime troškova koje su podnosioci ustavne žalbe imali zbog provođenja sudskih postupaka s tim u vezi, uključujući postupak pred Ustavnim sudom.

2) Privredni sud Crne Gore dužan je da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što im je dosuđeno odlukom Osnovnog suda u Podgorici.

Privredni sud Crne Gore dužan je da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgoricu koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca u tom stečajnom postupku.

Privredni sud Crne Gore dužan je da nakon što se završi stečajni postupak, dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa preciznim podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima, sve u okviru onoga što im je dosuđeno sudskim poravnanjem zaključenim pred Osnovnim sudom u Podgorici. U pisanom izvještaju Privredni sud Crne Gore dužan je navesti i precizne podatke o datumu i načinu isplate sredstava svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu.

3) Ukoliko nakon završenog stečajnog postupka ne bude u potpunosti namireno potraživanje na osnovu sudskog poravnanja, podnosilac ustavne žalbe je dužan da o tome pismeno obavijesti Ustavni sud, u roku od 60 dana od dana završetka stečajnog postupka. Nakon toga i dobijanja izvještaja Privrednog suda Crne Gore o konačnom ishodu namirenja

podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, Sud će ukoliko utvrdi da u sprovedenom stečajnom postupku podnosiocima ustavne žalbe nije u potpunosti naknađen iznos dosuđen u predmetnoj odluci (sudskom poravnanju) nastaviti ustavnosudski postupak.

30. Na osnovu iznijetih razloga, Ustavni sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

31. Odluka o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbi člana 151. stav 2. Ustava i odredbi člana 51. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 702/17
Podgorica, 18. jul 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Shodno članu 40 st. 3, 4 i 5 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15), u predmetu U III br. 702/17, uz zahtjev da se objavi na internet stranici Ustavnog suda i u "Službenom listu Crne Gore" zajedno sa Odlukom, dajem

IZDVOJENO MIŠLJENJE

U ovom predmetu glasao sam protiv Odluke, jer se protivim izreci i obrazloženju donijete Odluke. Cijenim da Ustavni sud, u predmetnoj odluci, nije razmatrao i odgovorio na navode iz ustavne žalbe, te ostaje nejasan I stav izreke donijete odluke, kojim se usvaja ustavna žalba, pa samim tim stavovi III, IV i V izreke su kontradiktorni stavu I izreke i nemaju pravno utemeljenje, a dati razlozi za iste u obrazloženju su ustavnopravno i konvencijski neprihvatljivi.

Cijeneći žalbene navode, a pritom imajući u vidu utvrđene činjenice i okolnosti konkretnog predmeta, relevantne ustavne i konvencijske odredbe, mjerodavno pravo i mjerodavnu praksu Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, smatram da je Ustavni sud Crne Gore trebao donijeti drugačiju Odluku.

Mišljenja sam da je valjalo odlučiti na sljedeći način, odnosno da je izreka odluke trebala da glasi:

I Usvaja se ustavna žalba.

II Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke-sudskog poravnanja zaključenog pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1350/06, od 19.juna 2007. godine.

III Nalaže se Vladi Crne Gore da podnosiocima ustavne žalbe isplati iznose navedene u sudskoj odluci iz stava II izreke, zbog povrede navedenih prava, u roku od šest (6) mjeseci od dana objavljivanja Odluke u “Službenom listu Crne Gore”.

IV Dužna je Vlada Crne Gore, da nakon isteka roka iz stava III izreke dostavi ovom sudu Izvještaj o izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore.

V Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Moji razlozi za ovakvu odluku, odnosno stav su sljedeći:

Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom i Evropskom konvencijom, razmatrao sam ustavnu žalbu, sa aspekta odredbi čl. 32. i 58. Ustava i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju.

Podsjećam na praksu Evropskog suda, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom „suđenja" u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Prema navedenoj praksi, izgrađen je stav da, iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati posebnim okolnostima, ono ne smije biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti Budrov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i Teteriny protiv Rusije broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). U kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti, između ostalog Kačapor i dr. protiv Srbije, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06). U slučaju izvršenja pravosnažne sudske odluke protiv privatnog lica, prema opštem stavu, država nije neposredno odgovorna za dugove privatnih lica. Njene obaveze prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije ograničene su na osiguranje neophodne pomoći povjeriocu u izvršenju odluka suda, na primjer, putem izvršnog ili stečajnog postupka (vidjeti, mutatismutandis, Kotov protiv Rusije, broj 54522/00, stav 90, 3. april 2012. godine, i Jovičić i dr. protiv Srbije, predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 i 75689/11, presuda od 13. januara 2015. godine, st. 33-36).

Kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti, Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Evropskog suda, odnosno Ustavnog suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju „dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države", država nema mogućnost da citira ili nedostatak vlastitih sredstava ili neimaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (vidjeti, Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Prema praksi Evropskog suda, činjenica da je država prodala veliki dio svog udjela u preduzeću koji je dugovala privatnom licu ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi koji je nastao prije prodaje udjela. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika, država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahtjeve koji se podrazumijevaju prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije da pravosnažna obavezujuća presuda ne ostane neizvršena na štetu stranke (vidjeti, Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim riječima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka koja je u pitanju postala pravosnažna kad je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (vidjeti, Marinković protiv Srbije, broj 5353/11, presuda 22. oktobar 2013. godine, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i kad je preduzeće radilo kao privatno lice kad je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna, ako je privatizacija koja je u pitanju kasnije poništena (ibid).

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od15. januara 2008. godine) ukazuje na relevantna načela:

"106. Sud podseća da se izvršenje presude koju je sud doneo, mora smatrati sastavnim delom "suđenja" prema članu 6 (videti Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. godine, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-II, str. 510, stav 40).

107. Dalje, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima. Međutim, to ne sme biti tako da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6 stav 1 Konvencije (videti Immobiliare Saffi protiv Italije [VV], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

108. Najzad, bez obzira da li je dužnik privatni ili društveni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da, pri tome, obezbedi delotvorno učešće njenog celog aparata (videti, mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi174-189, ECHR 2004-V (izvodi) i, takođe, mutatis mutandis, Hornsby, citiran u gornjem tekstu, str. 511, stav 41).

114. Šesto, s obzirom da je utvrđena obaveza države za neizmirene dugove podnositeljki predstavki u konkretnom slučaju, primećuje se da država ne može da navede ni nedostatak sopstvenih sredstava ni nedostatak sredstva kod dužnika kao izgovor za neizvršenje o kome je reč."

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (Predstavka br. 19580/06), od 17. septembra 2013. godine, dao ocjenu:

(...) "82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine).Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. mutatis mutandis, presudu u predmetu Pini i drugi protiv Rumunije,br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). Iako može da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. mutatis mutandis, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola br. 1.

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu u predmetu Crnišanin i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 35835/05, 43548/05, 43569/05 i 36986/06) je dao ocjenu:

"124. Sud je već utvrdio da je Država odgovorna za dugovanja preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom (R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). On ne nalazi razlog da odstupi od ovog stava u konkretnom predmetu pošto su dužnici prve, druge i četvrte podnositeljke predstavki takva preduzeća (vidi stav 96 u gornjem tekstu), a postupak za povraćaj dugovanja do sada traje između godinu dana i pet mjeseci i četiri godine i osam mjeseci, od kada je Srbija 3. marta 2004. godine ratifikovala Konvenciju (period koji je u nadležnosti Suda ratione temporis). Organi Srbije, stoga, nisu preduzeli neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše, a nisu dali ni ubedljive razloge za taj propust (vidi R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije. (b) U pogledu treće podnositeljke predstavke

128. Četvrto, u spisima predmeta ne postoji dokaz da se sporno neizvršenje zaista može pripisati nedostatku sredstava kod dužnika (vidi Preduzeće EVT protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu, stavovi 53 i 54) niti da su sami postupci bili posebno složeni.

130. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da su organi Srbije propustili da preduzmu neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše u periodu između 3. marta 2004. godine i 18. decembra 2007. godine. Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

U predmetu Jovičić i drugi protiv Srbije (predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 и 75689/11), Evropski sud za ljudska prava je ukazao:

"33. Sud podseća da se izvršenje odluke koju je sud doneo mora smatrati sastavnim delom „suđenja“ za potrebe člana 6. (videti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-II). Iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati u posebnim okolnostima, ono ne sme biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. (videti Burdov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, stav 35, i Teteriny protiv Rusije, broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine).

34. Osim toga, u kontekstu imovinskih pitanja, ako podnosilac predstavke nije u stanju da postigne izvršenje presude u njegovu korist na vreme, to predstavlja mešanje u pravo na mirno uživanje imovine, kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. Bez obzira da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu, i da time osigura delotvorno učešće svog celog aparata (videti, uz odgovarajuće izmene, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, st. 174-189, ECHR 2004-V; Hornsby, citirana u gornjem tekstu, stav 41; i R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 108.). U kontekstu društvenih preduzeća, period neizvršenja ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršenja, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak (videti, između ostalog, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 115.).

35. U slučaju izvršenja pravosnažne sudske odluke donete protiv privatnog lica, država nije, prema opštem pravilu, neposredno odgovorna za dugove privatnih lica. Njene obaveze prema članu 6. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1 ograničene su na obezbeđenje neophodne pomoći poveriocu u izvršenju odluka suda, na primer, putem izvršnog ili stečajnog postupka (videti, uz odgovarajuće izmene, Kotov protiv Rusije [VV], broj 54522/00, stav 90, 3. april 2012. godine). Kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može, u određenim okolnostima, uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1 (videti

Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mere koje su organi primenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli poveriocu u izvršenju presude (videti Fociac protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

36. Kada je reč o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donetih protiv države ili lica koja ne uživaju „dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države“, država nema mogućnost da citira ili nedostatak sopstvenih sredstava ili nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (videti R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Štaviše, „činjenica da je država prodala veliki deo svog udela u preduzeću koji je dugovala privatnog licu, ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi, koji je nastao pre prodaje akcija. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija...država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahteve, koji se podrazumevaju prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, „da pravosnažna, obavezujuća sudska odluka ne ostane neizvršena na štetu stranke“ (videti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim rečima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka u pitanju postala pravosnažna kada je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (videti Marinković, citirana u gornjem tekstu, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom, čak i kada je preduzeće radilo kao privatno lice kada je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna ako je privatizacija u pitanju kasnije poništena (isto).

Evropski sud za ljudska prava je u predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (Aplikacija br. 33509/04), od 15. januar 2009. godine, naveo:

"65. Pravo na sud iz člana 6 bilo bi iluzorno ukoliko bi domaći pravni sistem bilo koje države ugovornice omogućio da konačna, obavezujuća presuda ostane nedjelotvorna na štetu jedne od stranaka. Stoga izvršenje presude bilo kojeg suda mora biti smatrano sastavnim dijelom “suđenja” u smislu člana 6 (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997., stav 40, Izvještaj o presudama i odlukama 1997-II). 66. Prema tome, nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujuće presude može predstavljati kršenje Konvencije (vidjeti Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, ECHR 2002-III). Neopravdanost takvog kašnjenja određuje se uzimajući u obzir posebno složenost izvršnog postupka, ponašanje aplikanta i nadležnih vlasti kao i iznosa i prirode naknade koju je sud dosudio (vidjeti Raylyan protiv Rusije, br. 22000/03, stav 31, 15. februar 2007.).

70. Složenost domaćih izvršnih postupaka ili državnog budžetskog sistema ne može osloboditi državu njene obaveze po Konvenciji da svakoj osobi obezbijedi pravo da obavezujuća i izvršna sudska odluka u njenu korist bude izvršena u razumnom roku. Niti se državne vlasti mogu pozvati na nedostatak novčanih ili drugih sredstava (npr. stanova) kao isprike za izbjegavanje plaćanja duga po presudi (vidjeti Burdov, gore citiran, stav 35 i Kukalo protiv Rusije, br. 63995/00, stav 49, 3. november 2005.). Na državama ugovornicama je obaveza da organizuju pravni sistem na način da nadležni organi vlasti mogu izvršiti obaveze u ovom pogledu (vidjeti, mutatis mutandis, Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, http://www.advokat-prnjavorac.com PRESUDA BURDOV PROTIV RUSIJE (BR. 2) 19 stav 24, ECHR 2000-IV i Frydlender protiv Francuske [GC], br. 30979/96, stav 45, ECHR 2000-VII).

86. Na osnovu naprijed navedenog, Sud zaključuje da su odlaganjem izvršenja presuda Gradskog suda Shakhtya od 17. aprila 2003., 4. decembra 2003. i 24. marta 2006. godine vlasti prekršile aplikantovo pravo na sud. Prema tome postoji kršenje člana 6 Konvencije.

87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati “imovinom” u smislu odredbi člana 1

Protokola br. 1 (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su također prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1 Protokola br. 1.

88. Imajući u vidu zaključke u stavovima 84-85 gore, Sud zaključuje da u odnosu na izvršenje presuda od 22. maja 2007. i 21. avgusta 2007. nije došlo do kršenja člana 6 i člana 1 Protokola br. 1."

Dovodeći navedene stavove i principe u vezu sa okolnostima konkretnog slučaja, ocjenjujem da su podnosioci ustavne žalbe, na osnovu pravosnažne i izvršne presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1561/05, od 14. aprila 2006. godine, podnijeli, 16. maja 2006. godine, Osnovnom sudu u Podgorici predlog za izvršenje, radi naplate novčanog potraživanja. Osnovni sud u Podgorici je rješenjem I.br. 1801/06, od 5. juna 2006. godine, odredio izvršenje na nepokretnostima izvršnog dužnika upisanih u listovima nepokretnosti bliže navedeno u izreci rješenja. Nakon toga, Privredni sud Crne Gore je rješenjem, St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, usvojio predlog povjerioca Ministarstvo finansija - Poreska uprava Crne Gore i otvorio, 19. decembra 2016. godine, stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD "RADOJE DAKIĆ" PODGORICA, pa je pozvao povjerioce da u roku od 30 dana od dana objave Oglasa o otvaranju stečajnog postupka, prijave svoja obezbijeđena i neobezbijeđena potraživanja. Istim rješenjem pozvani su i dužnici da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi. Određeno je će se prvi sastanak povjerilaca održati 15. februara 2017. godine, sa početkom u 11.00 časova, a ročište za ispitivanje potraživanja 22. februara 2017. godine, u 11.00 časova u Privrednom sudu Crne Gore, kao i to da će se rješenje objaviti na oglasnoj tabli suda 19. decembra 2016. godine.

Imajući u vidu navode podnosilaca ustavne žalbe koji su predmet razmatranja u ovoj odluci i okolnosti konkretnog slučaja, zapažam da je nad stečajnim dužnikom AD "RADOJE DAKIĆ" Podgorica otvoren stečajni postupak. Iz odgovora Privrednog suda Crne Gore proizilazi da je okončan postupak prijave potraživanja i da je stečajni upravnik sačinio Listu utvrđenih i osporenih potraživanja, koja je usvojena kao konačna na ročištu, od 28. novembra 2017. godine. 29. decembra 2017. godine, objavljen je prvi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika, na koji nije bilo zainteresovanih ponuđača. Drugi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika raspisan je, 23. maja 2018. godine, i dostavljena je jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane Uprave za imovinu Crne Gore i stečajni upravnik je obzirom da je dostavljena ponuda ispunjavala sve kriterijume prihvatio predmetnu ponudu; da je na trećem oglasu za prodaju imovine stečajnog dužnika prispjela jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane "Zetagradnja" DOO Podgorica, koja ponuda je prihvaćena odlukom stečajnog upravnika, od 8. oktobra 2018. godine; da će se povjerioci koji su prijavili svoje potraživanje u postupku namiriti nakon što se izvrši prodaja imovine stečajnog dužnika i formira stečajna masa, odnosno ukoliko bude sredstava iz stečajne mase za namirenje povjerilaca, a što je sve u skladu sa odredbama Zakona o stečaju. Navedeno je da su do sada raspisana tri oglasa, dio imovine je već prodat, dok će se za ostalu imovinu oglas raspisati u skladu sa rokovima i na način kako je to zakonom propisano.

Shodno navedenom, dovodeći okolnosti konkretnog slučaja u vezu sa praksom i standardima Evropskog suda, ocjenjujem da podnosioci od 2006. godine nijesu u mogućnosti da realizuju svoja potraživanja iz radnog odnosa koja su utvrđena pravosnažnom i izvršnom presudom u postupcima izvršnom i stečajnom koji su po Zakonu hitni i od velikog značaja za podnosioce. S tim u vezi, podsjećam da je Evropski sud u više svojih odluka, u sličnim situacijama utvrdio povredu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (vidi, odluke Evropskog suda, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, 15. januar 2008. godine), Marinković protiv Srbije, broj 5353/11, 22. oktobar 2013. godine), zbog činjenice da javne vlasti nijesu ispunile svoju

pozitivnu obavezu i preduzele neophodne mjere kako bi se izvršile pravosnažne presude podnosilaca predstavki.

Ocjenjujem da, imajući u vidu standarde Evropskog suda, javna vlast ima pozitivnu obavezu da omogući efikasno i djelotvorno izvršenje sudskih presuda bez obzira da li je izvršenik pod upravom državne vlasti ili privatno lice, ali pri tome u slučaju da je izvršenik pod upravom države, javna vlast je direktno odgovorna za dugovanja preduzeća kojim upravlja. U odnosu na ovo pitanje zapažam da stečajni dužnik spada u kategoriju subjekata za čije je obaveze javna vlast direktno odgovorna, jer se u navedenim okolnostima može zaključiti da je stečajni dužnik subjekt koji ne uživa „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili subjekata koji ne uživaju „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“, nedostatak vlastitih sredstava ili neimaštinu dužnika država ne može navoditi kao opravdanje za neizvršenje tih odluka (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Naime, u takvim slučajevima država je direktno odgovorna za dugovanja preduzeća kojim upravlja, bez obzira na činjenicu da li je preduzeće koje je u pitanju u nekom trenutku poslovalo kao privatno preduzeće (vidjeti, Anđelić i drugi podnosioci predstavki protiv Srbije [Komitet], br. 57611/10 i 166 drugih predstavki, stav 32, 28. maj 2013. godine).

Ocjenjujem da postoji i pozitivna obaveza Vlade Crne Gore (kao nadležnog organa javne vlasti) prema podnosiocima, prema relevantnoj praksi Evropskog suda, da omogući da ostvare svoja potraživanja iz pravosnažne odluke koja su prijavili u predmetnom stečajnom postupku koji još uvijek nije okončan.

Imajući u vidu sve navedeno, uprkos posebnim okolnostima navedenim u odgovoru Privrednog suda Crne Gore zbog kojih nije okončan predmetni stečajni postupak, koje, i po mišljenju Ustavnog suda, objektivno utiče na dužinu trajanja predmetnog postupka, smatram da, u svjetlu pozitivne obaveze javne vlasti treba da preduzimaju efektivne mjere radi izvršenja pravosnažnih presuda (utvrđene u citiranim presudama Evropskog suda i ovom izdvojenom mišljenju), u okolnostima konkretnog slučaja u kojima imaoci pravosnažne sudske odluke dugi niz godina nijesu u mogućnosti da realizuju svoja potraživanja iz radnog odnosa. Shodno tome, zaključujem da je u konkretnom slučaju došlo do povrede prava na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u odnosu na pravo na izvršenje pravosnažne sudske odluke.

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od15. januara 2008. godine) naveo:

"117. Podnositeljke predstavki su se dalje žalile da je država povredila njihovo pravo na mirno uživanje imovine, koje se garantuje članom 1 Protokola br. 1, koji predviđa sledeće:

“Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu sa opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.”

(...)

118. Sud primećuje da su ove pritužbe povezane sa pritužbama koje su razmatrane u prethodnom tekstu pa one, isto tako, moraju biti proglašene prihvatljivim.

(...)

119. Sud podseća da propust države da izvrši pravosnažne presude donete u korist podnositeljki predstavki predstavlja mešanje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, kako je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (videti, među mnogim drugim autoritetima, Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

120. Iz gore iznetih razloga u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno mešanje nije bilo opravdano u posebnim okolnostima predmetnog slučaja. Prema tome, došlo je do posebne povrede člana 1 Protokola br. 1."

- Član 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju obuhvata tri različita pravila. Prvo pravilo, koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stava i koje je opšte prirode, izražava princip mirnog uživanja imovine. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stava, odnosi se na lišavanje imovine i podvrgava ga izvjesnim uslovima. Treće pravilo, sadržano u stavu 2. ovog člana, dozvoljava da države potpisnice imaju pravo, između ostalog, da kontrolišu korišćenje imovine u skladu sa opštim interesom. Ova tri pravila nijesu različita, u smislu da nijesu povezana: drugo i treće pravilo se odnose na pojedine slučajeve miješanja u pravo na mirno uživanje imovine i treba da budu tumačena u svijetlu opšteg principa izraženog u prvom pravilu (vidi Evropski sud za ljudska prava, Sporrong i Lonnorth protiv Švedske, presuda od 23. septembra 1982. godine, serija A, broj 52, stav 61).

Imajući u vidu navedeno, ocjenjujem da je, u konkretnom slučaju, došlo i do miješanja u pravo podnosilaca na imovinu, jer se radi o potraživanjima priznatim izvršnom odlukom. Smatram da je predmetno miješanje neproporcionalno, imajući u vidu da se te odluke ne izvršavaju od 2006. godine, te naročito činjenicu da se radi o potraživanjima iz radnog odnosa. S obzirom na to da predmetni stečajni postupak zbog svoje složenosti i objektivnih okolnosti ni nakon 12 godina nije okončan, proizlazi da je na taj način došlo do miješanja u imovinu podnosilaca zbog nemogućnosti da od stečajnog dužnika naplate svoja potraživanja.

Stoga, cijenim da je u konkretnom slučaju došlo i do povrede prava podnosilaca na imovinu iz člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju.

U ustavnoj žalbi podnosioci ukazuju na odluku Evropskog suda za ljudska prava Šćepović protiv Crne Gore, broj 14561/08, od 24. januara 2017. godine i Mijanović protiv Crne Gore 19580/06 od 17. septembra 2013. godine, u kojima je Evropski sud ustanovio praksu u slučaju kršenja navedenih ustavnih i konvencijskih prava

Kao što sam već naveo, Evropski sud je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (citiran broj odluke u prethodnim tačkama odluke) našao da crnogorske vlasti nijesu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu, te da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije i u tom predmetu je Sud ponovio da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1.

U predmetu Šćepović protiv Crne Gore (predstavka br. 14561/08) je postignut dogovor o poravnanju, 1. decembra 2016. godine, kao i isplata po pravosnažnoj presudi, P.br. 688/97, od 19. novembra 1997. godine. Postupak izvršenja po postignutom poravnanju je završen 1. marta 2017. godine, isplatom dosuđene pravične naknade i isplatom dosuđenog iznosa po nacionalnoj pravosnažnoj i izvršnoj presudi sa pripadajućim kamatama.

Odredba člana 9. Ustava Crne Gore, glasi: ”Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva." Stoga ću u ovom izdvojenom mišljenju, pored standarda prava na izvšenja pravosnažnih sudskih odluka, analizirati i pitanja implementacije presuda Evropskog suda za ljudska prava u domaćoj sudskoj praksi, kao opšte obaveze države Crne Gore da se povinuje konačnoj odluci Evropskog suda za ljudska prava, u svakom predmetu u kojem je stranka.

Pravna obaveznost konačnih presuda Evropskog suda, proizilazi iz odredbe člana 46. stav 1. Evropske konvencije, koji propisuje da se: ”Visoke strane ugovornice obavezuju da će se podvrgnuti konačnoj presudi Suda u svakom sporu u kojem su stranke“. Slijedom navedenog, izvršenje presuda Evropskog suda u kojima je utvrđena povreda Konvencije treba razumjeti u prvom redu kao izvršenje međunarodne ugovorne obveze, koju je Država Crna Gora, kao

ugovorna stranka prihvatila ratifikacijom Konvencije (3. marta 2004. godine) i priznavanjem jurisdikcije Evropskog suda u svim predmetima koji se tiču tumačenja i primjene Konvencije. Slično je stanovište već navedeno u presudi Evropskog suda u predmetu Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva, presuda od 18. januara 1978. godine, zahtjev br. 5310/71):

"154. … Presude Suda zapravo služe ne samo da se riješe oni slučajevi koji su podneseni pred Sud, već, puno šire, da razlože (elucidate), očuvaju i razviju pravila koja je ustanovila Konvencija, na taj način doprinoseći pridržavanju obveza koje su države prihvatile kao ugovorne stranke (…)".

Imajući u vidu činjenice i okolnosti konkretnog predmeta u smislu relevantne prakse Evropskog suda, proizlazi pozitivna obaveza Vlade Crne Gore prema podnosiocima kao imaocima pravosnažne sudske odluke da im omogući namirenje njihovih potraživanja.

Odredbom člana 151. stav 3. Ustava, propisano je da je Odluka Ustavnog suda obavezna i izvršna, dok je odredbama člana 3. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, obavezan svako da poštuje odluke Ustavnog suda, te da su stavovi o određenim pitanjima izraženi u odlukama Ustavnog suda obavezujući za sve državne organe, organe državne uprave (…) i druge subjekte koji vrše javna ovlašćenja, dok je odredbom člana 52 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano da su državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja dužni da, u okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kad je to potrebno, obezbjeđuje Vlada Crne Gore. Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. Organ koji je dužan da izvrši odluku Ustavnog suda dužan je nakon isteka roka iz stava 2 ovog člana da dostavi izvještaj Ustavnom sudu o izvršenju odluke Ustavnog suda.

Shodno navedenim odredbama, smatram da je Ustavni sud Crne Gore trebao da naloži Vladi Crne Gore da podnosiocima ustavne žalbe isplati iznose navedene u pravosnažnoj i izvršnoj presudi Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1561/05, od 14. aprila 2006. godine, u vremenskom roku od 12 mjeseci i da obaveže Vladu Crne Gore da dostavi ovom sudu Izvještaj o izvršenju odluke. Na ovaj način, definišem razuman vremenski period u kojem je moguće izvršiti sve neophodne procedure kako bi se iznos koji je potrebno isplatiti uvrstio u Budžet za narednu godinu i realizovao.

Polazeći od navedenog, zaključujem da je podnosiocima, zbog nemogućnosti da realizuju izvršenje pravosnažne sudske odluke, povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, te pravo svojine (imovine) iz člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju, tako da Vlada ima pozitivnu obavezu da osigura adekvatne mehanizme koji će omogućiti da podnosioci naplate svoja potraživanja priznata pravosnažnom sudskom odlukom.

U III br. 702/17
4 . decembar 2019. godine

Sudija Ustavnog suda Crne Gore,
Miodrag Iličkić, s.r.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se usvaja ustavna žalba i utvrđuje povreda prava na pravično suđenje iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke (presude) presude Višeg suda u Podgorici, Gž.br.2901/09, od 11.decembra 2009. godine. Nalaže se Vladi Crne Gore - Ministarstvu finansija da podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu privrednog društva "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb, isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore". Nalaže se Privrednom sudu u Podgorici da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja sredstava onoga što mu je dosuđeno navedenom sudskom odlukom Višeg suda u Podgorici iz stava II izreke ove odluke, uključujući zakonsku zateznu kamatu, kako je u toj odluci navedeno, da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosioca ustavne žalbe – stečajnog povjerioca i da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu, o datumu i načinu njihove isplate.

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije - Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore i člana 48 tačka 3, člana 52 i člana 76 stav 3 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 11/15), na sjednici Suda od 18. jula 2019. godine, većinom glasova, donio je

O D L U K U

I USVAJA SE ustavna žalba

II - Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke (presude) presude Višeg suda u Podgorici, Gž.br.2901/09, od 11.decembra 2009.godine.

III - Nalaže se Vladi Crne Gore - Ministarstvu finansija da podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu privrednog društva "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb, isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore".

IV - Nalaže se Privrednom sudu u Podgorici da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja sredstava onoga što mu je dosuđeno navedenom sudskom odlukom Višeg suda u Podgorici iz stava II izreke ove odluke, uključujući zakonsku zateznu kamatu, kako je u toj odluci navedeno, da obavještava Ustavni sud o svakoj

relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosioca ustavne žalbe – stečajnog povjerioca i da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu, o datumu i načinu njihove isplate.

V – Ustavni sud će ovaj ustavno-sudski postupak nastaviti nakon završenog stečajnog postupka, ukoliko nadležni organi iz tačke IV izreke ove odluke ne izvrše svoje obaveze.

VI - Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

O b r a z l o ž e nj e

1. Pero Petričević, iz Podgorice, koga zastupa Dragan Prelević, advokat iz Podgorice, podnio je blagovremenu i dozvoljenu ustavnu, žalbu zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne presude Višeg suda u Podgorici, Gž.br.2901/09, od 11.decembra 2009.godine. Lični podaci podnosioca su navedeni u prilogu i čine sastavni dio ove odluke. Na osnovu navedene sudske odluke, kao izvršne isprave, Osnovni sud u Podgorici donio je rješenje o izvršenju I.br.3462/10, od 28.maja 2010.godine. U izvršnom postupku je pristupljeno jedinstvenom postupku izvršenja kod Osnovnog suda u Podgorici poslovne oznake, I.br.875/06.

1.1. Budući da do dana podnošenja ustavne žalbe navedena odluka nije izvršena, podnosilac smatra da je došlo do povrede prava iz odredaba čl. 32. i čl.58. Ustava Crne Gore, člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

2. Ustavni sud, saglasno odredbi člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore, odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava. Prema odredbi člana 68. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore,ustavna žalba može se podnijeti protiv pojedinačnog akta, radnje ili nepostupanja državnog organa (…), ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja. U stavu 2 istog člana, propisano je da se ustavna žalba može podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna pravna sredstva koja mogu dovesti do izmjene pojedinačnog akta u korist podnosioca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa (…) ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja.

2.1. U toku postupka pružanja ustavnosudske zaštite, povodom ispitivanja osnovanosti žalbe, u granicama istaknutog zahtjeva, Ustavni sud utvrđuje da li je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno njegovo Ustavom zajamčeno pravo ili sloboda.

I ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. U sprovedenom postupku, uvidom u cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sledeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavno-sudskom predmetu:

3.1. Privredno društvo “Radoje Dakić” iz Podgorice, Cetinjski put bb, (mat.br.02014092) je akcionarsko društvo čiju strukturu akcijskog kapitala sačinjava kapital koji se u obimu od 50.579% nalazi u vlasništvu sledećih subjekata i to: Država sa učešćem 11,9680%, Fond za razvoj Crne Gore sa učešćem od 0,0001%, Fond penzijsko-invalidskog osiguranja, sa učešćem od 14,9379%, Vlada Crne Gore, sa učešćem od 18.6943%, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, sa učešćem od 4,9793%.

3.2. Presudom Osnovnog suda u Podgorici, P.br.27069/03, od 23.jula 2009.godine, u stavu I izreke odbijen je tužbeni zahtjev kojim je tužilac tražio da mu tuženi isplati iznos od 24.640,00 eura, sa pripadajućom kamatom od presuđenja pa do konačne isplate, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok je u stavu II izreke obavezan tužilac da tuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 1.575,00 eura, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

3.3. Presudom Višeg suda u Podgorici, Gž.br.2901/09, od 11.decembra 2009.godine, u stavu I izreke preinačena je presuda Osnovnog suda u Podgorici, P.br.27069/2003, od 23.jula 2009.godine, na način što se usvaja tužbeni zahtjev kojim je tužilac (podnosilac) tražio da mu tuženi isplati iznos od 24.640,00 eura, sa pripadajućom kamatom od presuđenja pa do konačne isplate, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok je u stavu II izreke obavezan tuženi da tužiocu naknadi troškove postupka u iznosu od 2.175,00 eura, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

3.3.1. U obrazloženju presude je, u suštini, navedeno: da je prvostepeni sud našao da tužilac bez obzira na to što je u spornom perodu bio radnik tuženog, nema pravo na naknadu predmetne štete, jer mu je prestao radni odnos isplatom otpremnine prije realizacije odluke od 8.avgusta 2003.godine, a kojom odlukom je predviđeno da radnici kojima radni odnos prestane na navedeni način, brišu se sa spiska potraživanja; da se ovakav stav prvostepenog suda ne može prihvatiti; da je tužilac (podnosilac) bio zaposlen kod DOO "Transmisija", kao privednog društva koje je pripadalo HI "Radoje Dakić", kao i da mu za period od 1.januara 1997.godine do 17.februara 2003.godine, nije isplaćen puni lični dohodak u iznosu od 24.640,00 eura, te da je odlukom tuženog od 3.septembra 2003.godine, tuženi priznao dugovanja zaposlenima iz radnog odnosa; da je shodno prednjem, po ocjeni drugostepenog suda tužbeni zahtjev u cjelosti osnovan; da nije od uticaja na drugačiji stav Suda činjenica da je u odluci tuženog navedeno da će lica kojima je prestao radni odnos isplatom otpremnine, prije realizacije odluke iz 2003.godine biti brisani, odnosno da neće imati pravo na isplatu, sa razloga što se tužilac nije odrekao svojeg prava na naknadu, niti je u tom smislu potpisao bilo kakav sporazum, dok sama naknada u iznosu od 24 lična dohotka u visini od 1.226,25 eura koja mu je isplaćena, svakako ne može predstavljati prepreku za naknadu štete na ime neisplaćene razlike u zaradi za period do prestanka radnog odnosa; da nijesu osnovani navodi tuženog da je sporno potraživanje zastarjelo.

3.4. Osnovni sud u Podgorici je donio rješenje o izvršenju I.br.3462/10, od 28.maja 2010.godine, kojim je u stavu I određeno izvršenje radi naplate iznosa od 26.815,00 eura duga i to 24.640,00 eura glavnog duga, uz obračuna kamate počev od 23.jula 2009.godine pa do konačne isplate, kao i troškova postupka u iznosu od 2.175,00 eura, pljenidbom, utvrđivanjem vrijednosti i prodajom nepokretnosti izvršnog dužnika (poslovna zgrada u privredi, površine 3.623 m², na kat.parceli br.1503/13, po namjeni „Hala remont proizvoda"), prenosnom novčanih sredstava po izvršenoj prodaji do visine izvršnog potraživanja sa sporednim potraživanjima, na tekući račun izvršnog povjerioca, koji se vodi kod NLB MONTENEGROBANKE AD Podgorica;

-da imajući u vidu da je na imovini izvršnog dužnika, pred istim sudom u toku postupak prinudnog izvršenja i to na istoj nepokretnosti, poslovne oznake I.br.875/06, to je shodno odredbi člana 148. stav 2. Zakona o izvršnom postupku, u stavu II izreke određeno izvršenje, na isti način kako je to navedeno u stavu I rješenja o izvršenju, pristupanjem izvršnog povjerioca već pokrenutom izvršnom postupku I.br.875/06;

- da je u stavu III određeno izvršenje pljenidbom i prodajom nepokretnosti izvršnog dužnika označenih u stavu I ovog rješenja, sve do namirenja predmetnog potraživanja izvršnog povjerioca, utvrđenjem vrijednosti i prodajom nepokretnosti izvršnog dužnika sadržanih u LN br.184 KO Podgorica I, po stanovištu Osnovnog suda u Podgorici i prenosom

novčanih sredstava po izvršenoj prodaji do visine izvršnog potraživanja sa sporednim potraživanjima na tekući račun izvršnog povjerioca

- u stavu IV nalaže se Upravi za nekretnine – PJ Podgorica da izvrši zabilježbu ovog rješenja o izvršenju u LN br.184 KO Podgorica I

3.4.1. U obrazloženju rješenja je navedeno: da imajući u vidu da izvršni dužnik nije ispunio svoju obavezu iz predmetne presude, kao i da je opštepoznato da usljed nelikvidnosti isti nije platežno sposoban da izvrši svoju obavezu, i da posjeduje nepokretnosti upisane u LN br.184 KO Podgorica I, nad kojima je u toku postupak prinudne prodaje nepokretnosti prema rješenjima Osnovnog suda u Podgorici I.br.1801/06, I.br.1807/06, I.br.1875/06, I.br.1101/06, I.br.1133/06 i I.br.1149/06, Sud je odredio predloženo izvršenje.

3.5. Osnovni sud u Podgorici je 31. maja 2010. godine donio zaključak kojim, u skladu sa odredbom člana 148. Zakona o izvršnom postupku, izvršni povjerilac pristupa već započetom izvršnom postupku, koji se vodi pred ovim sudom pod poslovnom oznakom I.br.875/06.

3.6. Zaključkom Osnovnog suda u Podgorici I.br.875/06, od 29. septembra 2008. godine, utvrđeno je da na dan procjene, tržišna vrijednost nekretnina koje su predmet izvršenja iznosi 52.923.342,76€.

4. Po predstavci br. 19580/06, od 4. maja 2006. godine, Borislava Mijanovića, Evropski sud za ljudska prava donio je 17. septembra 2013. godine presudu Mijanović protiv Crne Gore (konačna 17. decembra 2013. godine), koja je za sada prva i jedina presuda Evropskog suda vezana za potraživanja od tuženog/izvršnog dužnika "Radoje Dakić", ali koja nije istovrsna predmetima koje Ustavni sud razmatra u ovom ustavno-sudskom postupku. Predmet Mijanović odnosio se na potraživanje naknade radi ostvarivanja prava po osnovu intelektualne svojine, odnosno prava po osnovu inovacije, a ne na zahtjev za naknadu neisplaćenih zarada, na šta se odnosi presuda Osnovnog suda u Podgorici, koja je predmet ustavne žalbe. Međutim, sa aspekta zaštite ustavnih i kovnencijskih prava, problem je isti (neizvršenje pravosnažne i izvršne presude).

4.1. Evropski sud je u predmetu Mijanović utvrdio sljedeće činjenice: dana 24. septembra 2003. godine Osnovni sud u Podgorici presudio je u korist podnosioca predstavke i naložio tuženom/izvršnom dužniku "Radoje Dakić" AD Podgorica da plati 159.879,33€ i zakonsku kamatu, te 6.216,26€ za pravne troškove. Dana 6. jula 2004. godine, Viši sud u Podgorici potvrdio je ovu presudu, a dana 27. decembra 2005. godine Vrhovni sud odbacio je zahtjev za reviziju koji je predao izvršni dužnik. Dana 24. septembra 2004. godine na zahtjev podnosoca predstavke, Osnovni sud u Podgorici izdao je rješenje o izvršenju putem prenosa sredstava na račun u banci. Dana 4. maja 2009. godine, podnosilac predstavke predao je novi zahtjev za izvršenje, po odredbi člana 30. Zakona o izvršnom postupku, u kome je predložio da predmetna presuda bude izvršena prodajom nepokretne imovine dužnika. Dana 15 jula 2009. godine, doneseno je rješenje o izvršenju. U spisima nema dokaza da su domaći organi napravili bilo kakav pokušaj da izvrše ovo rješenje. Podnosilac predstavke žalio se na neizvršenje presude koja je donesena u njegovu korist i na povredu njegovih imovinskih prava koja je time počinjena.

4.2. Evropski sud je u tom slučaju utvrdio povredu prava iz odredaba člana 6. stav 1. i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konkvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, koja se povreda odnosi na pozitivnu obavezu države da preduzme sve neophodne mjere kako bi se izvršila pravosnažana i izvršna sudska presuda, kao i na pravo podnosioca na nesmetano (mirno) uživanje njegove imovine (nakon smrti podnosioca, to se pravo prenijelo na njegovu naslednicu).

4.3. Evropski sud je u presudi ponovio "da je najprikladniji oblik zadovoljenja za povredu člana 6. obezbijediti da se podnosioci predstavke dovedu što je moguće više u položaj u kojem bi bili da nijesu zanemareni uslovi propisani članom 6. Konvencije. Sud nalazi da se taj princip odnosi i na ovaj predmet, s obzirom na to da je utvrđena povreda. Stoga Sud smatra da

Vlada treba da plati podnositeljki predstavke, na ime materijalne štete, ono što su joj dosudili domaći sudovi, uključujući i zakonske kamate i pravne troškove koji su u toj presudi navedeni (v.mutatis matandis, Pejaković i drugi protiv Bosne i Hercegovine, br. 337/04, 36022/04 I 45219/04, stavovi 31-32, 18. decembar 2007. godine).

5. Zaključkom Osnovnog suda u Podgorici, I.br.875/06, od 20. marta 2015. godine, izvršeno je namirenje troškova izvršnog postupka u iznosu od 622.500,00 eura, dobijenog prodajom nepokretnosti izvršnog dužnika "Radoje Dakić" AD Podgorica iz lista nepokretnosti br. 4339 KO Podgorica I-kat. parcele br.1503/12, zgrade br.1, poslovne zgrade u privredi, površine 19151m2, obračunatih zaključno sa danom 24. novembra 2014. godine.

6. Evropski sud je donio 24. januara 2017. godine ispravljenu odluku po predstavki br. 14561/08 Miličko Šćepović protiv Crne Gore i 2. druge predstavke, kojom je obuhvaćeno ukupno 7 podnosilaca predstavki, od toga 5 podnosilaca u predstavki br. 15577/10 od 9. marta 2010. godine, i to: Dragomir Bulatović (rođen 19. septembra 1946. godine), V.R. (rođen 25. februara 1944. godine), D.Š. (rođen 30. maja 1962. godine), M.L. (rođen 30. maja 1950. godine) i R.B. (rođen 15. decembra 1958. godine).

6.1. U toj ispravljenoj odluci Evropski sud je utvrdio da je, u periodu između 18. marta i 14. juna 2016. godine, primio izjave o mirnom rješavanju koje su potpisale Vlada Crne Gore i podnosioci predstavki, a prema kojima podnosioci predstavki izražavaju svoju saglasnost da se odriču bilo kakvih daljih potraživanja prema Crnoj Gori u pogledu činjenica koje su dovele do tih predstavki protiv obaveze Vlade da svakom podnosiocu isplati iznos od 2,000€ (dvije hiljade eura) koji će biti oslobođen od poreza, čime se pokrivaju nematerijalna šteta, kao i troškovi i izdaci. Strane su se dalje saglasile da će Vlada, u toku datog perioda od tri mjeseca, iz svojih sredstava platiti iznose koji su dodijeljeni kroz odluke domaćih sudova, osim bilo kog iznosa koji je na osnovu datih odluka već uplaćen, a uvećan za troškove izvršnih postupaka koji se vode u zemlji. Date uplate činiće konačnu odluku u slučajevima koji se vode pred Evropskim sudom.

6.2. Po osnovu navedenog poravnanja Država Crna Gora je isplatila B.D. 45.983,47€, R.V. 48.999,30€, Š.D. 38.851,64€, L.M. 50.084,08€ i B.R. 43.325,38€.

7. Privredni sud Crne Gore je rješenjem St.br.490/16, od 19. decembra 2016. godine, na predlog povjerioca Ministarstva finansija – Poreska uprava Crne Gore, otvorio stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD "Radoje Dakić" Podgorica, Cetinjski put bb (mat.br.02014092).

7.1. U izreci tog rješenja je određeno: da se usvaja predlog povjerioca ministarstva finasija – Poreska uprava Crne Gore podnijet sudu 22. novembra 2016. godine i otvara 19. decembra 2016. godine stečajni postupak (stav I); da se za stečajne upravnike sa jednakim ovlašćenjima imenuju R.R., iz Podgorice i M.M., iz Podgorice (stav II); da se povjerioci pozivaju da u roku od 30 dana od dana objavljivanja Oglasa o otvaranju stečajnog postupka, prijave svoja obezbijeđena i neobezbijeđena potraživanja (stav III); da se dužnici pozivaju da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi (stav IV); da će se prvi sastanak povjerilaca održati 15. februara 2017. godine sa početkom u 11,00h, a ročište za ispitivanje potraživanja 22. februara 2017. godine u 11 ,ooh u Privrednom sud Crne Gore, kancelarija br.2 (stav V); da će se rješenje objaviti na oglasnoj table suda 19. decembra 2016. godine (stav VI).

7.2. U obrazloženju tog rješenja je, pored ostalog, navedeno: da je povjerilac Ministarstvo finansija - Poreska uprava Crne Gore, 22. novembra 2016. godine, podnijela sudu predlog, kojim je tražila otvaranje stečaja nad privrednim društvom AD "RADOJE DAKIĆ" Podgorica, zbog nemogućnosti predlagača, kao povjerioca da naplati svoje potraživanje, usled prezaduženosti dužnika. Povjerilac je u svom predlogu naveo da prema službenim podacima i obračunu poreskih obaveza, stečajni dužnik ima dospjeli, a neplaćeni dug po osnovu utvrđenih poreskih obaveza prema predlagaču, u ukupnom iznosu od 10.862.854,84 eura, kao

i to da je prema podacima Centralne banke Crne Gore, račun poreskog obveznika u blokadi za 7.175.430,92 eura u periodu od 5.774 dana neprekidno.

7.3. Privredni sud Crne Gore je, cijeneći pribavljene dokaze, navode iz podnijetog predloga i navode dužnika i povjerilaca, izvještaj privremenog stečajnog upravnika, našao da je predlog osnovan, i da su ispunjeni zakonski uslovi za otvaranje stečajnog postupka. Za Sud je nesporno da je predlagač podnijetim pisanim predlogom i dokazima uz predlog dokazao činjenicu da ima potraživanja, na osnovu poreskog duga, kao i da prinudna naplata po osnovu poreskog duga do danas nije mogla biti ni započeta, a samim tim ni realizovana, usljed višegodišnje blokade računa stečajnog dužnika, što se zaključuje iz izvještaja privremenog stečajnog upravnika i dokaza provedenih u postupku. Sud je kod prethodno navedenog nesporno utvrdio da je stečajni dužnik u stanju insolventnosti nesposoban da izmiruje svoje obaveze, da su mu poslovni računi u neprekidnoj blokadi duže od 15 godina, da se povjerilac nesumnjivo ne može naplatiti u postupku prinudnog izvršenja, te da su ispunjeni stečajni razlozi iz odredaba člana 12. stav 3. tač. 1. i 2 . i člana 13. Zakona o stečaju za otvaranje stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom.

8. Rješenjem Apelacionog suda Crne Gore, Pž.br.599/17, od 6. juna 2017. godine, potvrđeno je rješenje Privrednog suda Crne Gore St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, o otvaranju stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju Podgorica.

9. Rješenjem Privrednog suda Crne Gore, St.br.490/16, od 4. jula 2017. godine, proglašeno je bankrotstvo nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju Podgorica, budući da nije podnijeta izjava od strane stečajnog dužnika o namjeri da izvrši reorganizaciju.

10. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je, u mišljenju broj 01-258-17, od 4. decembra 2017. godine, dao zaključnu ocjenu, u kojoj je, pored ostalog, navedeno: da je na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, navoda iz pritužbe, izjašnjenja, dostavljene i pribavljene dokumentacije Zaštitnik utvrdio da je pritužba podnosioca osnovana; da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine, tužiocima priznato pravo potraživanja u ukupnom iznosu od 7.784,182,00 eura, da u izvršnom sudskom postupku - predmetu, I.br. 875/06, od 14. aprila 2006. godine, kao ni kasnijem - stečajnom postupku - predmetu, St.br. 490, od 8. decembra 2016. godine, povjerioci nijesu naplatili svoje potraživanje. Zaštitnik podsjeća da je povodom prijateljskog poravnanja koje je Država Crna Gora zaključila, po istom osnovu - meritumu - pravosnažnoj presudi P.br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine (I.br.875/06, od 13. juna 2008. godine), Evropski sud za ljudska prava prethodno ocijenio kao dobro ustanovljenu praksu i predmet označio kao WECL (well-established case-law); da WECL predmeti predstavljaju grupu predmeta gdje je Sud u svojim ranijim odlukama zauzeo čvrste stavove i stvorio praksu u konkretnom pogledu, pa je i u ovoj grupi predmeta naveo da su pitanja, koja se navode u predstavci već obrađena (Mijanović protiv Crne Gore predstavka broj 19580/06, od 17. septembra 2013. godine i Kačapor i ostali protiv Srbije broj 2269/06, 3041/06, 3043/06, 3045/06, 3045/06, od 15. januara 2008. godine). Zaštitnik je, u konačnom, preporučio Privrednom sudu Crne Gore da u daljem toku stečajnog postupka, u skladu sa rješenjem suda, St.490/16, od 8. decembra 2016. godine, stečajni organi preduzmu sve neophodne mjere kako bi se stečajni postupak blagovremeno okončao i obezbijedilo namirenje potraživanja radnika AD "Radoje Dakić" po pravosnažnim presudama i Vladi Crne Gore, da imajući u vidu praksu Evropskog suda za ljudska prava, po pitanju obaveze države u ovim sporovima, preduzme mjere i aktivnosti u cilju izvršenja pravosnažnih odluka iz predmetnih sudskih sporova radnika AD "Radoje Dakić" i da su Privredni sud i Vlada Crne Gore dužni da, u roku od 90 dana od dana prijema ovog mišljenja, dostave izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

11. Ustavni sud je dana 1. juna 2018. godine, saglasno odredbama člana 34. stav 1. i člana 35. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, zatražio od Privrednog suda Crne Gore, odgovor na navode sadržane u ustavnoj žalbi.

11.1. U dostavljenom odgovoru je navedeno: da je rješenjem ovog suda, St.br.490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju Podgorica; da je, u daljem toku postupka, nakon što je okončan postupak prijave potraživanja, stečajni upravnik sačinio Listu utvrđenih i osporenih potraživanja, koja je usvojena kao konačna na ročištu od 28. novembra 2017. godine; da je, 29. decembra 2017. godine, objavljen prvi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika, na koji oglas nije bilo zainteresovanih ponuđača; da je drugi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika raspisan, 23. maja 2018. godine, i dostavljena je jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane Uprave za imovinu Crne Gore i stečajni upravnik je obzirom da je dostavljena ponuda ispunjavala sve kriterijume, prihvatio predmetnu ponudu; da su sve radnje i sve odluke u predmetnom postupku preduzete i donesene u skladu sa rokovima koji su propisani odredbama Zakona o stečaju; da se, shodno odredbama Zakona o stečaju, potraživanja svih povjerilaca, pa i radnika koji su prijavili potraživanja, među kojima su i podnosioci ustavne žalbe, namiruju shodno utvrđenim isplatnim redovima kada se za to steknu zakonski uslovi za isplatu, odnosno nakon što se formira stečajna masa. Dakle, potraživanja radnika, kao i ostalih povjerilaca namiriće se nakon što se izvrši prodaja imovine stečajnog dužnika i formira stečajna masa, odnosno ukoliko bude sredstava iz stečajne mase za namirenje povjerilaca, a što je sve u skladu sa odredbama Zakona o stečaju. U konačnom je navedeno da se stečajni postupak sprovodi u skladu sa Zakonom o stečaju, kao lex specialis zakonom, da se sve radnje u postupku preduzimaju u skladu sa rokovima propisanim ovim zakonom, to cijene da otvaranjem stečajnog postupka nijesu povrijeđene odredbe Ustava kao ni Evropske konvencije, odnosno da je rješenje o otvaranju donijeto u skladu sa Ustavom i zakonom.

11.2. Prema dostupnim podacima, novi oglas za prodaju nepokretnosti stečajnog dužnika u Podgorici i Beogradu, po ukupnoj početnoj cijeni od 38,23 miliona eura, objavljen je u februaru 2019. godine.

II RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE ODREDBE

Mjerodavne odredbe Ustava:

“Član 32.

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Član 58.

Jemči se pravo svojine.

Niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu“.

Mjerodavne odredbe Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 6. stav 1.

Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona”.

Člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni".

III MJERODAVNO PRAVO

Zakon o izvršnom postupku ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 23/04):

"Član 144.

Izvršenje na nepokretnosti sprovodi se upisom rješenje o izvršenju u javnu knjigu, utvrđenjem vrijednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnih povjerilaca iz iznosa dobijenog prodajom."

Zakon o izvršenju i obezbjeđenju ("Službeni list Crne Gore", broj 36/11):

Ovaj zakon stupio je na snagu 25. septembra 2011. godine i time je ukinut Zakon o izvršnom postupku u skladu sa tim Zakonom. Članovi 6. stav 1. i 14. ovog Zakona odgovaraju u materiji, članovima 4. stav 1. i 14. Zakona o izvršnom postupku iz 2004. godine. U članovima 154-201 navedeni su detalji o izvršenju u odnosu na nepokretnost izvršnog dužnika.

Zakon o stečaju ("Službeni list Crne gore", br.1/11):

"Član 8. stav 1.

Stečajni postupak je hitan.

Zakon o Ustavnom sud Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/2015)

"Član 3.

Svako je dužan da poštuje odluke Ustavnog suda.

Stavovi o određenim pitanjima izraženi u odlukama Ustavnog suda obavezujući su za sve državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i druge subjekte koji vrše jvne ovlašćenja.

Član 51. stav 2.

U "Službenom listu Crne Gore" može se objaviti odluka po ustavnoj žalbi, odnosno žalbi, kao i rješenje koje je od značaja za zaštitu ustavnosti i zakonitosti. O objavljivanju ovih odluka, odnosno rješenje odlučuje vijeće, odnos Ustavni sud na predlog sudije izvjestioca.

Član 52.

Držabni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javne ovalašćenja dužni su da, u okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kada je to potrebno , obezbeđuje Vlada Crne Gore.

Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši.

Organ koji je dužan da izvrši odluku Ustavnog sufa dužan je nakon isteka roka iz stav 2. ovog člana da dostavi izvještaj Ustavnom sudu o izvršenju odluke Ustavnog suda.

Član 76. stav 3.

U slučaju kad je povreda učinjena radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja, odlukom kojom se usvaja ustavna žalba Ustavni sud zabraniće dalje vršenje radnje odnosno naložiće donošenje akta ili preduzimanje druge

odgovarajuće mjere ili radnje kojom se ispravljaju već nastale odnosno otklanjaju buduće štetne posljedice utvrđene povrede ljudskog prava ili slobode zajemčenih Ustavom."

IV OCJENA USTAVNOG SUDA

12. Podnosilac u ustavnoj žalbi ukazuje da pravosnažna odluka navedena u stavu II izreke ove odluke (presuda) Višeg suda u Podgorici, do dana podnošenja ustavne žalbe, nije izvršena, odnosno da on nije uspio da namiri svoja potraživanja. Smatra da je neizvršavanjem presude domaćeg suda, za period od sedam godina, onemogućen u mirnom uživanju svoje imovine, ukazujući da je nad dužnikom AD "Radoje Dakić", rješenjem Privrednog suda Crne Gore, St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak.

12.1. Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom, Ustavni sud je razmatrao ustavnu žalbu, sa aspekta odredaba čl. 32. i 58. Ustava (Člana 6. stava 1. Konvencije i člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju).

12.2. Ustavni sud ukazuje na svoju dosadašnju praksu, podudarnu sa praksom Evropskog suda za Ljudska prava, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom pravičnog suđenja, u smislu odredbe člana 32. Ustava. (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Ustavni sud ukazuje na stavove prema kojima i ako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati posebnim okolnostima, ono ne smije biti tako da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 32. Ustava (vidjeti Budrov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i Teteriny protiv Rusije broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). Nadalje, u kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06).

12.3. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju "dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države", država nema mogućnost da se pozove na nedostatak vlastitih sredstava ili na neimaštinu dužnika, kao izgovor za neizvršenje tih odluka (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114.).

12.4. Nadalje, kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 32. Ustava (vidjeti, Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Ustavnog suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

13. U nastavku se citiraju relevantna načela i stavovi Evropskog suda izgrađena u njegovoj sudskoj praksi.

Evropski sud u predmetu R. Kačapor i drugi protiv Srbije (predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od 15. januara 2008. godine) ukazuje na sljedeća relevantna načela:

"106. Sud podseća da se izvršenje presude koju je sud donio, mora smatrati sastavnim dijelom 'suđenja' prema članu 6. (vidjeti Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. godine, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-11, str. 510, stav 40).

107. Dalje, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima. Međutim, to ne smije biti tako da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6. stav 1. Konvencije (vidjeti Immobiliere Saffi protiv Italije [VV], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

108. Najzad, bez obzira da li je dužnik privatni ili društveni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mjere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće njenog cijelog aparata (vidjeti, mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi174-189, ECHR 2004-V (izvodi) i, takođe, mutatis mutandis, Hornsby, citiran u gornjem tekstu, str. 511, stav 41).

114. Šesto, s obzirom da je utvrđena obaveza države za neizmirene dugove podnositeljki predstavki u konkretnom slučaju, primećuje se da država ne može da navede ni nedostatak sopstvenih sredstava ni nedostatak sredstva kod dužnika kao izgovor za neizvršenje o kome je riječ."

Evropski sud je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (predstavka br. 19580/06), od 17. septembra 2013. godine, dao ocjenu:

"81. Sud podsjeća da član 6 stav 1 Konvencije, između ostalog, štiti sprovođenje pravosnažnih, obavezujućih sudskih odluka, koje, u državama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu da ostanu neoperativne na štetu jedne strane. Shodno tome, izvršenje sudske presude ne može se spriječiti, učiniti nevažećim ili neopravdano odložiti (v. između ostalog, Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Iako kašnjenje u izvršenju presude može biti opravdano u naročitim okolnostima, ono ne može, međutim, biti takvo da se naruši suština prava koje se štiti po članu 6. stav 1. Konvencije (v. presudu u predmetu Immobiliare Saffi protiv Italije [GC], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine).Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. mutatis mutandis, presudu u predmetu Pini i drugi protiv Rumunije.br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). lako može da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. mutatis mutandis, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga, Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola broj 1."

Evropski sud je u predmetu Crnišanin i drugi protiv Srbije (predstavke br. 35835/05, 43548/05, 43569/05 i 36986/06) dao ocjenu:

"124. Sud je već utvrdio da je Država odgovorna za dugovanja preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom (R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). On ne nalazi razlog da odstupi od ovog stava u konkretnom predmetu pošto su dužnici prve, druge i četvrte podnositeljke predstavki takva preduzeća (vidi stav 96 u gornjem tekstu), a postupak za povraćaj dugovanja do sada traje između godinu dana i pet mjeseci i četiri godine i osam mjeseci, od kada je Srbija 3. marta 2004. godine ratifikovala Konvenciju (period koji je u nadležnosti Suda ratione temporis). Organi Srbije, stoga, nisu preduzeli neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše, a nisu dali ni ubedljive razloge za taj propust (vidi R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). Prema tome, došlo je do povrede člana 6. stav 1. Konvencije, (b) u pogledu treće podnositeljke predstavke.

128. Četvrto, u spisima predmeta ne postoji dokaz da se sporno neizvršenje zaista može pripisati nedostatku sredstava kod dužnika (vidi Preduzeće EVT protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu, stavovi 53 i 54), niti da su sami postupci bili posebno složeni.

130. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da su organi Srbije propustili da preduzmu neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše u periodu između 3. marta 2004. godine i 18. decembra 2007. godine. Prema tome, došlo je do povrede člana 6. stav 1. Konvencije."

U predmetu Jovičić i drugi protiv Srbije (predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 u 75689/11) Evropski sud je ukazao:

"33. Sud podseća da se izvršenje odluke koju je sud donio mora smatrati sastavnim dijelom 'suđenja' za potrebe člana 6. (videti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-11). lako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati u posebnim okolnostima, ono ne srne biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. (videti Burdov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, stav 35, i Teteriny protiv Rusije, broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine).

34. Osim toga, u kontekstu imovinskih pitanja, ako podnosilac predstavke nije u stanju da postigne izvršenje presude u njegovu korist na vreme, to predstavlja miješanje u pravo na mirno uživanje imovine, kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. Bez obzira da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu, i da time osigura djelotvorno učešće svog cijelog aparata (videti, uz odgovarajuće izmene, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, st. 174-189, ECHR 2004-V Hornsby, citirana u gornjem tekstu, stav 41; i R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 108.). U kontekstu društvenih preduzeća, period neizvršenja ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršenja, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak (videti, između ostalog, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 115.).

36. Kada je reč o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donijetih protiv države ili lica koja ne uživaju 'dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države', država nema mogućnost da se pozove na nedostatak sopstvenih sredstava ili na nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (videti R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Štaviše, "činjenica da je država prodala veliki deo svog udela u preduzeću koji je dugovala privatnog licu, ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi, koji je nastao pre prodaje akcija. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija ... država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahtjeve, koji se podrazumijevaju prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, 'da pravosnažna, obavezujuća sudska odluka ne ostane neizvršena na štetu stranke' (videti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim rečima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon

njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka u pitanju postala pravosnažna kada je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (videti Marinković, citirana u gornjem tekstu, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom, čak i kada je preduzeće radilo kao privatno lice kada je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna ako je privatizacija u pitanju kasnije poništena (isto)."

Evropski sud je u predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (predstavka br. 33509/04), od 15. januara 2009. godine, naveo:

"65. Pravo na sud iz člana 6. bilo bi iluzorno ukoliko bi domaći pravni sistem bilo koje države ugovornice omogućio da konačna, obavezujuća presuda ostane nedjelotvorna na štetu jedne od stranaka. Stoga izvršenje presude bilo kojeg suda mora biti smatrano sastavnim dijelom 'suđenja' u smislu člana 6 (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997., stav 40, Izvještaj o presudama i odlukama 1997-11). 66. Prema tome, nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujuće presude može predstavljati kršenje Konvencije (vidjeti Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, ECHR 2002-111). Neopravdanost takvog kašnjenja određuje se uzimajući u obzir posebno složenost izvršnog postupka, ponašanje aplikanta i nadležnih vlasti kao i iznosa i prirode naknade koju je sud dosudio (vidjeti Raylyan protiv Rusije, br. 22000/03, stav 31,15. februar 2007.).

70. Složenost domaćih izvršnih postupaka ili državnog budžetskog sistema ne može osloboditi državu njene obaveze po Konvenciji da svakoj osobi obezbijedi pravo da obavezujuća i izvršna sudska odluka u njenu korist bude izvršena u razumnom roku. Niti se državne vlasti mogu pozvati na nedostatak novčanih ili drugih sredstava (npr. stanova) kao isprike za izbjegavanje plaćanja duga po presudi (vidjeti Burdov, gore citiran, stav 35 i Kukalo protiv Rusije, br. 63995/00, stav 49, 3. november 2005.). Na državama ugovornicama je obaveza da organizuju pravni sistem na način da nadležni organi vlasti mogu izvršiti obaveze u ovom pogledu (vidjeti, mutatis mutandis, Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 24, ECHR 2000-IV i Frydlender protiv Francuske [GC], br. 30979/96, stav 45, ECHR 2000-VII).

86. Na osnovu naprijed navedenog, Sud zaključuje da su odlaganjem izvršenja presuda Gradskog suda Shakhtya od 17. aprila 2003., 4. decembra 2003. i 24. marta 2006. godine vlasti prekršile aplikantovo pravo na sud. Prema tome postoji kršenje člana 6. Konvencije.

87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati 'imovinom' u smislu odredbi člana 1. Protokola br.oj 1 (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su takođe prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1. Protokola broj 1."

14. Dovodeći navedene stavove i principe u vezu sa okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud utvrđuje da se u ovom ustavno-sudskom postupku radi o slučaju neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske presude protiv jednog stečajnog dužnika sa jednim povjeriocem, ovdje podnosiocem ustavne žalbe, čiji je tužbeni zahtjevi precizno specifikovan u samoj sudskoj presudi. Budući da je stečajni dužnik akcionarsko društvo čiju strukturu akcijskog kapitala sačinjava kapital koji se nalazi u vlasništvu države bilo neposredno ili posredno preko njenih tijela (Vlada Crne Gore, Zavod za zapošljavanje, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja i Fond za razvoj), Ustavni sud dalje utvrđuje da se država ne može osloboditi odgovornosti ni za propuste i nečinjenja koji su doveli do neizvršenja sudske presude, ni za dugovanja koja stečajni dužnik ima prema podnosiocu ustavne žalbe. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi i dužna je da preduzme sve neophodne korake da se izvrši pravosnažna presudu suda, ako treba i učešćem cijelog državnog aparata.

A. NAVODNA POVREDA ČLANA 32. USTAVA I ČLANA 6. STAV 1. KONVENCIJE

15. Podnosilac u ustavnoj žalbi prvo prigovara da pravosnažna i izvršna odluka – presuda Višeg suda u Podgorici, Gž.br. 2901/09, od 11. decembra 2009. godine, nije izvršena, a da dodatno nije izvršeno ni rješenje o izvršenju Osnovnog suda u Podgorici, I.br. 3462/10, od 28. maja 2010. godine. Prigovara i tome da je nad dužnikom otvoren stečajni postupak rješenjem Privrednog suda Crne Gore, St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, ali da "na samom početku i do podnošenja ustavne žalbe nijesu preduzete radnje u cilju prodaje i namirenja".

16. Ustavni sud prvo napominje da se u ovom slučaju period neizvršenja sudske presude ne može ograničiti samo na fazu izvršenja. Taj period obuhvata i kasniji stečajni postupak koji je u toku. Shodno tome, treba konstatovati da je period naplate duga podnosiocu ustavne žalbe započeo 2010. godine, a traje i na dan donošenja ove odluke, to je skoro devet godina.

16.1. Ustavni sud, u tom smislu, mora ispitati da li je period od devet godina u posebnim okolnostima ovog slučaja takav da se može tvrditi da je došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska presuda izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja, odnosno da preduzme sve neophodne mjere kako bi se ta odluka izvršila.

17. Prvo treba konstatovati da svi izvršni postupci po samoj svojoj prirodi treba da se rješavaju brzo. Međutim, u ovom je slučaju izvršni postupak u početnom periodu bio nešto složeniji, jer je žiro račun izvršnog dužnika bio blokiran, pa se u sudskom postupku morao naknadno utvrditi drugačiji način izvršenja presude, što je sve trajalo do septembra 2008. godine, kada je utvrđena tržišna vrijednost nepokretnosti koje su predmet izvršenja.

17.1. Ustavni sud ocjenjuje spornim period od 2010. do decembra 2016. godine, kada nijesu zabilježene nikakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da je država u tom vremenu nastojala da se sudska presuda izvrši. Štaviše, prva aktivnost države (suda) nakon tog višegodišnjeg perioda neaktivnosti nije bila usmjerena namirenju duga koji je potraživao podnosilac ustavne žalbe, već namirenju troškova izvršnog postupka.

17.2. Nedostatak bilo kakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da država nastoji da se sudska presuda izvrši trajale su, dakle, sve do otvaranja stečajnog postupka nad izvršnim, sada stečajnim dužnikom u decembru 2016. godine. Nakon otvaranja stečajnog postupka, bilježe se prve konkretne aktivnosti na stvaranju pretpostavki za namirenje potraživanja podnosioca ustavne žalbe. U stečajnom postupku potrebne radnje provode se bez većih ili neopravdanih zastoja. Očigledno je nastojanje da se stečajni postupak djelotvorno sprovede.

17.3. Ustavni sud, u tom smislu, odbacuje kao očigledno neosnovane sve prigovore da je stečajni postupak otvoren s navodnom namjerom da se onemogući naplata potraživanja podnosioca ustavne žalbe. Poziva se na rješenje Privrednog suda Crne Gore St.br.490/16 o otvaranju stečajnog postupka, u kojem je izričito utvrđeno da su neosnovani "navodi punomoćnika povjerioca da predlagač podnošenjem predloga ima namjeru da onemogući naplatu potraživanja 1742 fizička lica (ranije radnike izvršnog dužnika), kao izvršnih povjerilaca, te da izloži prodaji imovinu sada izvršnog dužnika koja može biti prodata u stečajnom postupku za manju cijenu u odnosu na prodaju u izvršnom postupku, imajući u vidu pravila prodaje nepokretnosti u stečajnom postupku. Naime, stečajni postupak se otvara i vodi upravo u interesu stečajnih povjerilaca, radi ostvarivanja najveće moguće vrijednosti imovine stečajnog dužnika i najvećeg mogućeg stepena namirenja povjerilaca, tako da su interesi povjerilaca u stečajnom postupku potpuno zaštićeni. Takođe, prodaja imovine u stečaju ne može biti nepovoljnija u odnosu na prodaju u izvršnom postupku, jer cijenu na tržištu ne determiniše postupak u kojem se sprovodi prodaja, već ponuda i potražnja. Nasuprot tvrdnjama punomoćnika povjerilaca, ovaj sud je mišljenja, a što je i cilj otvaranja stečajnog postupka, da se upravo kroz stečajni postupak može doći do najvećeg mogućeg stepena namirenja svih povjerilaca. U vezi navoda koji se odnose na stanove koji se vode kao imovina stečajnog dužnika a koji su po navodima punomoćnika povjerioca podijeljeni

radnicima, to su pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati u stečajnom postupku, a u najboljem interesu svih učesnika postupka." Citirano sudsko utvrđenje Ustavni sud ocjenjuje relevantnim i uvjerljivim.

18. U skladu sa prethodnim utvrđenjima, Ustavni sud ocjenjuje da je u okolnostima konkretnog slučaja došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska presuda izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja. To je odugovlačenje uzrokovano periodom potpune neaktivnosti države koji je trajao šest (6) godina, od maja 2010. do decembra 2016. godine.

19. S obzirom na navedeno, Ustavni sud nalazi da je u okolnostima ovog slučaja došlo do povrede odredaba člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije.

B. NAVODNA POVREDA ČLANA 58. USTAVA I ČLANA 1. PROTOKOLA 1 UZ KONVENCIJU

20. Podnosilac ustavne žalbe, dalje, je prigovorio da su mu, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke (navedene u stavu II izreke ove odluke) Višeg suda u Podgorici, povrijeđena imovinska prava propisana odredbama člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, jer je onemogućen u mirnom uživanju svoje imovine.

21. Pravo svojine je osnovni pravni institut za razgraničenje privatnih imovinskih odnosa u društvu, pri čemu je sa ustavnopravnog aspekta najvažniji dio njenog sadržaja privatna upotrebljivost i načelna sloboda raspolaganja objektom svojine. Ustav jamči pravo svojine, ali određuje i njegovu socijalnu funkciju, prema kojoj svojina obavezuje, zbog čega su nosioci svojinskog prava dužni doprinostiti opštem dobru. Javni interes, u smislu člana 58. stava 2. Ustava, polazna je tačka ograničenja koja se nameću titularu prava svojine. Ono ujedno postavlja i granice do kojih ta ograničenja smiju biti nametnuta. Ograničenja svojinskih prava ne smiju ići dalje nego što je to potrebno za postizanje legitimnog cilja koji se zakonskom mjerom nastoji postići. Ograničenja svojinskih prava koja su posledica socijalne vezanosti svojine u tim se okvirima moraju načelno prihvatiti bez ikakvih obeštećenja, osim u slučajevima kad sam Ustav za njih predviđa pravičnu naknadu.

21.1. Pravo na naplatu dospjelih potraživanja, samo po sebi, nesumnjivo je objekat koji uživa zaštitu na osnovu odredaba sadržanih u članu 58. Ustava. Ustavno jamstvo prava svojine načelnog je karaktera. Ustavna garancija svojine zahtijeva osiguranje stvarnopravnom vlasniku slobodnog prostora u imovinskopravnom području koji će mu omogućiti razvitak i samostalno oblikovanje ekonomske i preduzetničke sfere njegovog života. Međutim, ustavno jamstvo prava svojine uvijek se mora sagledavati zajedno sa odredbama Ustava koje uređuje ustavnopravne mogućnosti njenog oduzimanja, odnosno ograničavanja.

21.2. Ograničavanje prava svojine koje se neće smatrati ustavnopravno nedopuštenim biće ono koje je propisano zakonom u javnom interesu i ako je za tako oduzeto ili ograničeno vlasništvo isplaćena pravična naknada. Svako miješanje u svojinu, koje je preduzeto u opštem interesu, pretpostavlja isplatu pravične naknade. Svrha ovakvog ustavnog uređenja ogleda se u činjenici da je u opisanim slučajevima ograničavanje ili oduzimanje prava svojine učinjeno kao doprinos ostvarenju opšteg dobra i uspostavljanje socijalne funkcije svojine.

22. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju obuhvata tri različita pravila. Prvo pravilo,koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stava i koje je opšte prirode, izražava princip mirnog uživanja imovine. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stava, odnosi se na lišavanje imovine i podvrgava ga izvjesnim uslovima. Treće pravilo, sadržano u stavu 2.ovog člana, dozvoljava da države potpisnice imaju pravo, između ostalog, da kontrolišu korišćenje imovine u skladu sa opštim interesom. Ova tri pravila nijesu različita, u smislu da nijesu povezana: drugo i treće pravilo se odnose na pojedine slučajeve miješanja u pravo na mirno

uživanje imovine i treba da budu tumačena u svijetlu opšteg principa izraženog u prvom pravilu (vidi Evropski sud za ljudska prava, Sporrong i Lonnorth protiv Švedske, presuda od 23. Septembra 1982. Godine, serija A, broj 52, stav 61).

23. Ustavni sud podsjeća da propust države da izvrši pravosnažnu presudu donijetu u korist podnosioca predstavlja miješanje u njegovo pravo na mirno uživanje imovine, koje je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. U tom smislu, Ustavni sud upućuje na stavove Evropskog suda, zauzete u ovakvim i sličnim predmetima.

Tako je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od15. januara 2008. godine) Evropski sud naveo:

"119.Sud podseća da propust države da izvrši pravosnažne presude donete u korist podnositeljki predstavki predstavlja mešanje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, kako je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1. Protokola br. 1 (videti, među mnogim drugim autoritetima, Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

120.Iz gore iznetih razloga u vezi sa članom 6., Sud smatra da navedeno mešanje nije bilo opravdano u posebnim okolnostima predmetnog slučaja. Prema tome, došlo je do posebne povrede člana 1. Protokola br. 1."

U drugom predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (Aplikacija br. 33509/04), od 15. januar 2009. godine, Evropski sud je zauzeo sličan stav:

“87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati “imovinom” u smislu odredbi člana 1. Protokola br. 1.(vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su takođe prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1. Protokola br. 1.

88. Imajući u vidu zaključke u stavovima 84-85 gore, Sud zaključuje da u odnosu na izvršenje presuda od 22. maja 2007. i 21. avgusta 2007. nije došlo do kršenja člana 6. i člana 1. Protokola br. 1."

23. Imajući u vidu prethodno navedeno kao i razloge u vezi sa članom 6. Konvecije, Ustavni sud ocjenjuje da je, u konkretnom slučaju, došlo i do miješanja u pravo podnosioca na imovinu, jer se radi o potraživanjima priznatim izvršnom odlukom. Ustavni sud smatra da je predmetno miješanje neproporcionalno, imajući u vidu da se predmetna odluka ne izvršava od 2010. godine, te naročito činjenicu da se radi o potraživanjima iz radnog odnosa. S obzirom na to da predmetni izvršni postupak zbog svoje složenosti i objektivnih okolnosti ni nakon devet godina nije okončan, proizlazi da je na taj način došlo do miješanja u imovinu podnosioca zbog nemogućnosti da od stečajnog dužnika naplati svoje potraživanja.

24. Ustavni sud ponavlja da to što država nije obezbijedila djelotvorno izvršenje, bez neopravdanih zastoja i nepotrebnih odugovlačenja, pravosnažne i izvršne presude koja je donesena u korist podnosioca ustavne žalbe predstavlja zadiranje u njegovo pravo na mirno uživanje imovine, zajamčeno članom 58. Ustava i prvom rečenicom prvog stave člana 1. Protokola br.1 uz Konvenciju.

25. Iz razloga koji su doveli do povrede člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, a koji su prethodno obrazloženi, Ustavni sud smatra da navedeno zadiranje države u imovinska prava podnosioca ustavne žalbe nije bilo opravdano.

26. Na osnovu izloženog, Ustavni sud utvrđuje, da je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno ustavno pravo svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

C. NAČIN IZVRŠENJA ODLUKE

27. Odredbom člana 52. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano je da Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. U skladu sa tom zakonskom odredbom, Ustavni sud je u izreci ove odluke odredio kako slijedi:

1) Ministarstvo finansija Crne Gore dužno je da podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu preduzeća "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb (mat.br.02014092) isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime nematerijalne štete zbog povrede prava iz člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za isplatu naknade.

Neoporeziva naknada, određena u tački III izreke ove odluke, isplaćuje se na ime nematerijalne štete koju je pretrpio podnosilac ustavne žalbe zbog povrede prava iz člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, do koje je došlo zbog kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska presuda izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja, kao i na ime troškova koje je podnosilac ustavne žalbe imao zbog provođenja sudskih postupaka s tim u vezi, uključujući postupak pred Ustavnim sudom.

2) Privredni sud Crne Gore dužan je da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što mu je dosuđeno odlukom Višeg suda u Podgorici, uključujući zakonsku zateznu kamatu utvrđenu navedenom odlukom.

Privredni sud Crne Gore dužan je da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosioca ustavne žalbe – stečajnog povjerioca u tom stečajnom postupku.

Privredni sud Crne Gore dužan je da nakon što se završi stečajni postupak, dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa preciznim podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu, sve u okviru onoga što mu je dosuđeno presudom Višeg suda u Podgorici, uključujući i zakonsku zateznu kamatu, kako je u toj presudi navedeno. U pisanom izvještaju Privredni sud Crne Gore dužan je navesti i precizne podatke o datumu i načinu isplate stedstava svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu.

3) Ukoliko nakon završenog stečajnog postupka ne bude u potpunosti namireno potraživanje na osnovu pravosnažne sudske presude, podnosilac ustavne žalbe je dužan da o tome pismeno obavijesti Ustavni sud, u roku od 60 dana od dana završetka stečajnog postupka. Nakon toga i dobijanja izvještaja Privrednog suda Crne Gore o konačnom ishodu namirenja podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, Sud će ukoliko utvrdi da u sprovedenom stečajnom postupku podnosiocima ustavne žalbe nije u potpunosti naknađen iznos dosuđen u predmetnoj odluci (sudskom poravnanju) nastaviti ustavnosudski postupak.

30. Na osnovu iznijetih razloga, Ustavni sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

31. Odluka o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbi člana 151. stav 2. Ustava i odredbi člana 51. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 282/17
Podgorica, 18. jul 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Shodno članu 40 st. 3, 4 i 5 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15), u predmetu U III br. 282/17, uz zahtjev da se objavi na internet stranici Ustavnog suda i u "Službenom listu Crne Gore" zajedno sa Odlukom, dajem

IZDVOJENO MIŠLJENJE

U ovom predmetu glasao sam protiv Odluke, jer se protivim izreci i obrazloženju donijete Odluke. Cijenim da Ustavni sud, u predmetnoj odluci, nije razmatrao i odgovorio na navode iz ustavne žalbe, te ostaje nejasan I stav izreke donijete odluke, kojim se usvaja ustavna žalba, pa samim tim stavovi III, IV i V izreke su kontradiktorni stavu I izreke i nemaju pravno utemeljenje, a dati razlozi za iste u obrazloženju su ustavnopravno i konvencijski neprihvatljivi.

Cijeneći žalbene navode, a pritom imajući u vidu utvrđene činjenice i okolnosti konkretnog predmeta, relevantne ustavne i konvencijske odredbe, mjerodavno pravo i mjerodavnu praksu Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, smatram da je Ustavni sud Crne Gore trebao donijeti drugačiju Odluku.

Mišljenja sam da je valjalo odlučiti na sljedeći način, odnosno da je izreka odluke trebala da glasi:

I Usvaja se ustavna žalba.

II Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke-presude Višeg suda u Podgorici, Gž.br.2901/09, od 11. decembra 2009. godine.

III Nalaže se Vladi Crne Gore da podnosiocima ustavne žalbe isplati iznose navedene u sudskoj odluci iz stava II izreke, zbog povrede navedenih prava, u roku od šest (6) mjeseci od dana objavljivanja Odluke u “Službenom listu Crne Gore”.

IV Dužna je Vlada Crne Gore, da nakon isteka roka iz stava III izreke dostavi ovom sudu Izvještaj o izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore.

V Ova odluka objaviće se u “Službenom listu Crne Gore”.

Moji razlozi za ovakvu odluku, odnosno stav su sljedeći:

Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom i Evropskom konvencijom, razmatrao sam ustavnu žalbu, sa aspekta odredbi čl. 32. i 58. Ustava i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju.

Podsjećam na praksu Evropskog suda, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom „suđenja“ u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Prema navedenoj praksi, izgrađen je stav da, iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati posebnim okolnostima, ono ne smije biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti Budrov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i Teteriny protiv Rusije broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). U kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti, između ostalog Kačapor i dr. protiv Srbije, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06). U slučaju izvršenja pravosnažne sudske odluke protiv privatnog lica, prema opštem stavu, država nije neposredno odgovorna za dugove privatnih lica. Njene obaveze prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije ograničene su na osiguranje neophodne pomoći povjeriocu u izvršenju odluka suda, na primjer, putem izvršnog ili stečajnog postupka

(vidjeti, mutatismutandis, Kotov protiv Rusije, broj 54522/00, stav 90, 3. april 2012. godine, i Jovičić i dr. protiv Srbije, predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 i 75689/11, presuda od 13. januara 2015. godine, st. 33-36).

Kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti, Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Evropskog suda, odnosno Ustavnog suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju „dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države“, država nema mogućnost da citira ili nedostatak vlastitih sredstava ili neimaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (vidjeti, Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Prema praksi Evropskog suda, činjenica da je država prodala veliki dio svog udjela u preduzeću koji je dugovala privatnom licu ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi koji je nastao prije prodaje udjela. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika, država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahtjeve koji se podrazumijevaju prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije da pravosnažna obavezujuća presuda ne ostane neizvršena na štetu stranke (vidjeti, Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim riječima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka koja je u pitanju postala pravosnažna kad je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (vidjeti, Marinković protiv Srbije, broj 5353/11, presuda 22. oktobar 2013. godine, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i kad je preduzeće radilo kao privatno lice kad je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna, ako je privatizacija koja je u pitanju kasnije poništena (ibid).

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od15. januara 2008. godine) ukazuje na relevantna načela:

"106. Sud podseća da se izvršenje presude koju je sud doneo, mora smatrati sastavnim delom “suđenja” prema članu 6 (videti Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. godine, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-II, str. 510, stav 40).

107. Dalje, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima. Međutim, to ne sme biti tako da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6 stav 1 Konvencije (videti Immobiliare Saffi protiv Italije [VV], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

108. Najzad, bez obzira da li je dužnik privatni ili društveni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da, pri tome, obezbedi delotvorno učešće njenog celog aparata (videti, mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi174-189, ECHR 2004-V (izvodi) i, takođe, mutatis mutandis, Hornsby, citiran u gornjem tekstu, str. 511, stav 41).

114. Šesto, s obzirom da je utvrđena obaveza države za neizmirene dugove podnositeljki predstavki u konkretnom slučaju, primećuje se da država ne može da navede ni nedostatak sopstvenih sredstava ni nedostatak sredstva kod dužnika kao izgovor za neizvršenje o kome je reč."

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (Predstavka br. 19580/06), od 17. septembra 2013. godine, dao ocjenu:

(...) "82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine).Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. mutatis mutandis, presudu u predmetu Pini i drugi protiv Rumunije,br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). Iako može da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. mutatis mutandis, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola br. 1.

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu u predmetu Crnišanin i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 35835/05, 43548/05, 43569/05 i 36986/06) je dao ocjenu:

"124. Sud je već utvrdio da je Država odgovorna za dugovanja preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom (R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). On ne nalazi razlog da odstupi od ovog stava u konkretnom predmetu pošto su dužnici prve, druge i četvrte podnositeljke predstavki takva preduzeća (vidi stav 96 u gornjem tekstu), a postupak za povraćaj dugovanja do sada traje između godinu dana i pet mjeseci i četiri godine i osam mjeseci, od kada je Srbija 3. marta 2004. godine ratifikovala Konvenciju (period koji je u nadležnosti Suda ratione temporis). Organi Srbije, stoga, nisu preduzeli neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše, a nisu dali ni ubedljive razloge za taj propust (vidi R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije. (b) U pogledu treće podnositeljke predstavke

128. Četvrto, u spisima predmeta ne postoji dokaz da se sporno neizvršenje zaista može pripisati nedostatku sredstava kod dužnika (vidi Preduzeće EVT protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu, stavovi 53 i 54) niti da su sami postupci bili posebno složeni.

130. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da su organi Srbije propustili da preduzmu neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše u periodu između 3. marta 2004. godine i 18. decembra 2007. godine. Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

U predmetu Jovičić i drugi protiv Srbije (predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 и 75689/11), Evropski sud za ljudska prava je ukazao:

"33. Sud podseća da se izvršenje odluke koju je sud doneo mora smatrati sastavnim delom „suđenja“ za potrebe člana 6. (videti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-II). Iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati u posebnim okolnostima, ono ne sme biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. (videti Burdov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, stav 35, i Teteriny protiv Rusije, broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine).

34. Osim toga, u kontekstu imovinskih pitanja, ako podnosilac predstavke nije u stanju da postigne izvršenje presude u njegovu korist na vreme, to predstavlja mešanje u pravo na mirno uživanje imovine, kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. Bez obzira da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu, i da time osigura delotvorno učešće svog celog aparata (videti, uz odgovarajuće izmene, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, st. 174-189, ECHR 2004-V; Hornsby, citirana u gornjem tekstu, stav 41; i R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 108.). U kontekstu društvenih preduzeća, period neizvršenja ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršenja, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak (videti, između ostalog, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 115.).

35. U slučaju izvršenja pravosnažne sudske odluke donete protiv privatnog lica, država nije, prema opštem pravilu, neposredno odgovorna za dugove privatnih lica. Njene obaveze prema članu 6. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1 ograničene su na obezbeđenje neophodne pomoći poveriocu u izvršenju odluka suda, na primer, putem izvršnog ili stečajnog postupka (videti, uz odgovarajuće izmene, Kotov protiv Rusije [VV], broj 54522/00, stav 90, 3. april 2012. godine). Kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može, u određenim okolnostima, uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1 (videti Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mere koje su organi primenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli poveriocu u izvršenju presude (videti Fociac protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

36. Kada je reč o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donetih protiv države ili lica koja ne uživaju „dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države“, država nema mogućnost da citira ili nedostatak sopstvenih sredstava ili nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (videti R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Štaviše, „činjenica da je država prodala veliki deo svog udela u preduzeću koji je dugovala privatnog licu, ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi, koji je nastao pre prodaje akcija. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija...država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahteve, koji se podrazumevaju prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, „da pravosnažna, obavezujuća sudska odluka ne ostane neizvršena na štetu stranke“ (videti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim rečima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka u pitanju postala pravosnažna kada je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (videti Marinković, citirana u gornjem tekstu, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom, čak i

kada je preduzeće radilo kao privatno lice kada je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna ako je privatizacija u pitanju kasnije poništena (isto).

Evropski sud za ljudska prava je u predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (Aplikacija br. 33509/04), od 15. januar 2009. godine, naveo:

"65. Pravo na sud iz člana 6 bilo bi iluzorno ukoliko bi domaći pravni sistem bilo koje države ugovornice omogućio da konačna, obavezujuća presuda ostane nedjelotvorna na štetu jedne od stranaka. Stoga izvršenje presude bilo kojeg suda mora biti smatrano sastavnim dijelom "suđenja" u smislu člana 6 (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997., stav 40, Izvještaj o presudama i odlukama 1997-II). 66. Prema tome, nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujuće presude može predstavljati kršenje Konvencije (vidjeti Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, ECHR 2002-III). Neopravdanost takvog kašnjenja određuje se uzimajući u obzir posebno složenost izvršnog postupka, ponašanje aplikanta i nadležnih vlasti kao i iznosa i prirode naknade koju je sud dosudio (vidjeti Raylyan protiv Rusije, br. 22000/03, stav 31, 15. februar 2007.).

70. Složenost domaćih izvršnih postupaka ili državnog budžetskog sistema ne može osloboditi državu njene obaveze po Konvenciji da svakoj osobi obezbijedi pravo da obavezujuća i izvršna sudska odluka u njenu korist bude izvršena u razumnom roku. Niti se državne vlasti mogu pozvati na nedostatak novčanih ili drugih sredstava (npr. stanova) kao isprike za izbjegavanje plaćanja duga po presudi (vidjeti Burdov, gore citiran, stav 35 i Kukalo protiv Rusije, br. 63995/00, stav 49, 3. november 2005.). Na državama ugovornicama je obaveza da organizuju pravni sistem na način da nadležni organi vlasti mogu izvršiti obaveze u ovom pogledu (vidjeti, mutatis mutandis, Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, http://www.advokat-prnjavorac.com PRESUDA BURDOV PROTIV RUSIJE (BR. 2) 19 stav 24, ECHR 2000-IV i Frydlender protiv Francuske [GC], br. 30979/96, stav 45, ECHR 2000-VII).

86. Na osnovu naprijed navedenog, Sud zaključuje da su odlaganjem izvršenja presuda Gradskog suda Shakhtya od 17. aprila 2003., 4. decembra 2003. i 24. marta 2006. godine vlasti prekršile aplikantovo pravo na sud. Prema tome postoji kršenje člana 6 Konvencije.

87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati "imovinom" u smislu odredbi člana 1 Protokola br. 1 (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su također prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1 Protokola br. 1.

88. Imajući u vidu zaključke u stavovima 84-85 gore, Sud zaključuje da u odnosu na izvršenje presuda od 22. maja 2007. i 21. avgusta 2007. nije došlo do kršenja člana 6 i člana 1 Protokola br. 1."

Dovodeći navedene stavove i principe u vezu sa okolnostima konkretnog slučaja, ocjenjujem da su podnosioci ustavne žalbe, na osnovu pravosnažne i izvršne presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1561/05, od 14. aprila 2006. godine, podnijeli, 16. maja 2006. godine, Osnovnom sudu u Podgorici predlog za izvršenje, radi naplate novčanog potraživanja. Osnovni sud u Podgorici je rješenjem I.br. 1801/06, od 5. juna 2006. godine, odredio izvršenje na nepokretnostima izvršnog dužnika upisanih u listovima nepokretnosti bliže navedeno u izreci rješenja. Nakon toga, Privredni sud Crne Gore je rješenjem, St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, usvojio predlog povjerioca Ministarstvo finansija - Poreska uprava Crne Gore i otvorio, 19. decembra 2016. godine, stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD "RADOJE DAKIĆ" PODGORICA, pa je pozvao povjerioce da u roku od 30 dana od dana objave Oglasa o otvaranju stečajnog postupka, prijave svoja obezbijeđena i neobezbijeđena potraživanja. Istim rješenjem pozvani su i dužnici da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi. Određeno je će se prvi sastanak povjerilaca održati 15.

februara 2017. godine, sa početkom u 11.00 časova, a ročište za ispitivanje potraživanja 22. februara 2017. godine, u 11.00 časova u Privrednom sudu Crne Gore, kao i to da će se rješenje objaviti na oglasnoj tabli suda 19. decembra 2016. godine.

Imajući u vidu navode podnosilaca ustavne žalbe koji su predmet razmatranja u ovoj odluci i okolnosti konkretnog slučaja, zapažam da je nad stečajnim dužnikom AD "RADOJE DAKIĆ" Podgorica otvoren stečajni postupak. Iz odgovora Privrednog suda Crne Gore proizilazi da je okončan postupak prijave potraživanja i da je stečajni upravnik sačinio Listu utvrđenih i osporenih potraživanja, koja je usvojena kao konačna na ročištu, od 28. novembra 2017. godine. 29. decembra 2017. godine, objavljen je prvi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika, na koji nije bilo zainteresovanih ponuđača. Drugi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika raspisan je, 23. maja 2018. godine, i dostavljena je jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane Uprave za imovinu Crne Gore i stečajni upravnik je obzirom da je dostavljena ponuda ispunjavala sve kriterijume prihvatio predmetnu ponudu; da je na trećem oglasu za prodaju imovine stečajnog dužnika prispjela jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane "Zetagradnja" DOO Podgorica, koja ponuda je prihvaćena odlukom stečajnog upravnika, od 8. oktobra 2018. godine; da će se povjerioci koji su prijavili svoje potraživanje u postupku namiriti nakon što se izvrši prodaja imovine stečajnog dužnika i formira stečajna masa, odnosno ukoliko bude sredstava iz stečajne mase za namirenje povjerilaca, a što je sve u skladu sa odredbama Zakona o stečaju. Navedeno je da su do sada raspisana tri oglasa, dio imovine je već prodat, dok će se za ostalu imovinu oglas raspisati u skladu sa rokovima i na način kako je to zakonom propisano.

Shodno navedenom, dovodeći okolnosti konkretnog slučaja u vezu sa praksom i standardima Evropskog suda, ocjenjujem da podnosioci od 2006. godine nijesu u mogućnosti da realizuju svoja potraživanja iz radnog odnosa koja su utvrđena pravosnažnom i izvršnom presudom u postupcima izvršnom i stečajnom koji su po Zakonu hitni i od velikog značaja za podnosioce. S tim u vezi, podsjećam da je Evropski sud u više svojih odluka, u sličnim situacijama utvrdio povredu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (vidi, odluke Evropskog suda, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, 15. januar 2008. godine), Marinković protiv Srbije, broj 5353/11, 22. oktobar 2013. godine), zbog činjenice da javne vlasti nijesu ispunile svoju pozitivnu obavezu i preduzele neophodne mjere kako bi se izvršile pravosnažne presude podnosilaca predstavki.

Ocjenjujem da, imajući u vidu standarde Evropskog suda, javna vlast ima pozitivnu obavezu da omogući efikasno i djelotvorno izvršenje sudskih presuda bez obzira da li je izvršenik pod upravom državne vlasti ili privatno lice, ali pri tome u slučaju da je izvršenik pod upravom države, javna vlast je direktno odgovorna za dugovanja preduzeća kojim upravlja. U odnosu na ovo pitanje zapažam da stečajni dužnik spada u kategoriju subjekata za čije je obaveze javna vlast direktno odgovorna, jer se u navedenim okolnostima može zaključiti da je stečajni dužnik subjekt koji ne uživa „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili subjekata koji ne uživaju „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“, nedostatak vlastitih sredstava ili neimaštinu dužnika država ne može navoditi kao opravdanje za neizvršenje tih odluka (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Naime, u takvim slučajevima država je direktno odgovorna za dugovanja preduzeća kojim upravlja, bez obzira na činjenicu da li je preduzeće koje je u pitanju u nekom trenutku poslovalo kao privatno preduzeće (vidjeti, Anđelić i drugi podnosioci predstavki protiv Srbije [Komitet], br. 57611/10 i 166 drugih predstavki, stav 32, 28. maj 2013. godine).

Ocjenjujem da postoji i pozitivna obaveza Vlade Crne Gore (kao nadležnog organa javne vlasti) prema podnosiocima, prema relevantnoj praksi Evropskog suda, da omogući da ostvare

svoja potraživanja iz pravosnažne odluke koja su prijavili u predmetnom stečajnom postupku koji još uvijek nije okončan.

Imajući u vidu sve navedeno, uprkos posebnim okolnostima navedenim u odgovoru Privrednog suda Crne Gore zbog kojih nije okončan predmetni stečajni postupak, koje, i po mišljenju Ustavnog suda, objektivno utiče na dužinu trajanja predmetnog postupka, smatram da, u svjetlu pozitivne obaveze javne vlasti treba da preduzimaju efektivne mjere radi izvršenja pravosnažnih presuda (utvrđene u citiranim presudama Evropskog suda i ovom izdvojenom mišljenju), u okolnostima konkretnog slučaja u kojima imaoci pravosnažne sudske odluke dugi niz godina nijesu u mogućnosti da realizuju svoja potraživanja iz radnog odnosa. Shodno tome, zaključujem da je u konkretnom slučaju došlo do povrede prava na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u odnosu na pravo na izvršenje pravosnažne sudske odluke.

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od15. januara 2008. godine) naveo:

"117. Podnositeljke predstavki su se dalje žalile da je država povredila njihovo pravo na mirno uživanje imovine, koje se garantuje članom 1 Protokola br. 1, koji predviđa sledeće:

“Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu sa opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.”

(...)

118. Sud primećuje da su ove pritužbe povezane sa pritužbama koje su razmatrane u prethodnom tekstu pa one, isto tako, moraju biti proglašene prihvatljivim.

(...)

119. Sud podseća da propust države da izvrši pravosnažne presude donete u korist podnositeljki predstavki predstavlja mešanje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, kako je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (videti, među mnogim drugim autoritetima, Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

120. Iz gore iznetih razloga u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno mešanje nije bilo opravdano u posebnim okolnostima predmetnog slučaja. Prema tome, došlo je do posebne povrede člana 1 Protokola br. 1."

- Član 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju obuhvata tri različita pravila. Prvo pravilo, koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stava i koje je opšte prirode, izražava princip mirnog uživanja imovine. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stava, odnosi se na lišavanje imovine i podvrgava ga izvjesnim uslovima. Treće pravilo, sadržano u stavu 2. ovog člana, dozvoljava da države potpisnice imaju pravo, između ostalog, da kontrolišu korišćenje imovine u skladu sa opštim interesom. Ova tri pravila nijesu različita, u smislu da nijesu povezana: drugo i treće pravilo se odnose na pojedine slučajeve miješanja u pravo na mirno uživanje imovine i treba da budu tumačena u svijetlu opšteg principa izraženog u prvom pravilu (vidi Evropski sud za ljudska prava, Sporrong i Lonnorth protiv Švedske, presuda od 23. septembra 1982. godine, serija A, broj 52, stav 61).

Imajući u vidu navedeno, ocjenjujem da je, u konkretnom slučaju, došlo i do miješanja u pravo podnosilaca na imovinu, jer se radi o potraživanjima priznatim izvršnom odlukom. Smatram da je predmetno miješanje neproporcionalno, imajući u vidu da se te odluke ne izvršavaju od 2006. godine, te naročito činjenicu da se radi o potraživanjima iz radnog odnosa. S obzirom na to da predmetni stečajni postupak zbog svoje složenosti i objektivnih

okolnosti ni nakon 12 godina nije okončan, proizlazi da je na taj način došlo do miješanja u imovinu podnosilaca zbog nemogućnosti da od stečajnog dužnika naplate svoja potraživanja.

Stoga, cijenim da je u konkretnom slučaju došlo i do povrede prava podnosilaca na imovinu iz člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju.

U ustavnoj žalbi podnosioci ukazuju na odluku Evropskog suda za ljudska prava Šćepović protiv Crne Gore, broj 14561/08, od 24. januara 2017. godine i Mijanović protiv Crne Gore 19580/06 od 17. septembra 2013. godine, u kojima je Evropski sud ustanovio praksu u slučaju kršenja navedenih ustavnih i konvencijskih prava

Kao što sam već naveo, Evropski sud je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (citiran broj odluke u prethodnim tačkama odluke) našao da crnogorske vlasti nijesu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu, te da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije i u tom predmetu je Sud ponovio da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1.

U predmetu Šćepović protiv Crne Gore (predstavka br. 14561/08) je postignut dogovor o poravnanju, 1. decembra 2016. godine, kao i isplata po pravosnažnoj presudi, P.br. 688/97, od 19. novembra 1997. godine. Postupak izvršenja po postignutom poravnanju je završen 1. marta 2017. godine, isplatom dosuđene pravične naknade i isplatom dosuđenog iznosa po nacionalnoj pravosnažnoj i izvršnoj presudi sa pripadajućim kamatama.

Odredba člana 9. Ustava Crne Gore, glasi: ”Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva." Stoga ću u ovom izdvojenom mišljenju, pored standarda prava na izvšenja pravosnažnih sudskih odluka, analizirati i pitanja implementacije presuda Evropskog suda za ljudska prava u domaćoj sudskoj praksi, kao opšte obaveze države Crne Gore da se povinuje konačnoj odluci Evropskog suda za ljudska prava, u svakom predmetu u kojem je stranka.

Pravna obaveznost konačnih presuda Evropskog suda, proizilazi iz odredbe člana 46. stav 1. Evropske konvencije, koji propisuje da se: ”Visoke strane ugovornice obavezuju da će se podvrgnuti konačnoj presudi Suda u svakom sporu u kojem su stranke“. Slijedom navedenog, izvršenje presuda Evropskog suda u kojima je utvrđena povreda Konvencije treba razumjeti u prvom redu kao izvršenje međunarodne ugovorne obveze, koju je Država Crna Gora, kao ugovorna stranka prihvatila ratifikacijom Konvencije (3. marta 2004. godine) i priznavanjem jurisdikcije Evropskog suda u svim predmetima koji se tiču tumačenja i primjene Konvencije. Slično je stanovište već navedeno u presudi Evropskog suda u predmetu Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva, presuda od 18. januara 1978. godine, zahtjev br. 5310/71):

“154. … Presude Suda zapravo služe ne samo da se riješe oni slučajevi koji su podneseni pred Sud, već, puno šire, da razlože (elucidate), očuvaju i razviju pravila koja je ustanovila Konvencija, na taj način doprinoseći pridržavanju obveza koje su države prihvatile kao ugovorne stranke (…)”.

Imajući u vidu činjenice i okolnosti konkretnog predmeta u smislu relevantne prakse Evropskog suda, proizlazi pozitivna obaveza Vlade Crne Gore prema podnosiocima kao imaocima pravosnažne sudske odluke da im omogući namirenje njihovih potraživanja.

Odredbom člana 151. stav 3. Ustava, propisano je da je Odluka Ustavnog suda obavezna i izvršna, dok je odredbama člana 3. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, obavezan svako da poštuje odluke Ustavnog suda, te da su stavovi o određenim pitanjima izraženi u odlukama Ustavnog suda obavezujući za sve državne organe, organe državne uprave (…) i druge subjekte koji vrše javna ovlašćenja, dok je odredbom člana 52 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano da su državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja dužni da, u

okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kad je to potrebno, obezbjeđuje Vlada Crne Gore. Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. Organ koji je dužan da izvrši odluku Ustavnog suda dužan je nakon isteka roka iz stava 2 ovog člana da dostavi izvještaj Ustavnom sudu o izvršenju odluke Ustavnog suda.

Shodno navedenim odredbama, smatram da je Ustavni sud Crne Gore trebao da naloži Vladi Crne Gore da podnosiocima ustavne žalbe isplati iznose navedene u pravosnažnoj i izvršnoj presudi Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1561/05, od 14. aprila 2006. godine, u vremenskom roku od 12 mjeseci i da obaveže Vladu Crne Gore da dostavi ovom sudu Izvještaj o izvršenju odluke. Na ovaj način, definišem razuman vremenski period u kojem je moguće izvršiti sve neophodne procedure kako bi se iznos koji je potrebno isplatiti uvrstio u Budžet za narednu godinu i realizovao.

Polazeći od navedenog, zaključujem da je podnosiocima, zbog nemogućnosti da realizuju izvršenje pravosnažne sudske odluke, povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, te pravo svojine (imovine) iz člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju, tako da Vlada ima pozitivnu obavezu da osigura adekvatne mehanizme koji će omogućiti da podnosioci naplate svoja potraživanja priznata pravosnažnom sudskom odlukom.

U III br. 282/17
4 . decembar 2019. godine

Sudija Ustavnog suda Crne Gore,
Miodrag Ličković, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1, člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), i u skladu sa Odlukom br. 212/19 od 17.4.2019. godine, v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

R J E Š E NJ E
o donesenim crnogorskim standardima i srodnim dokumentima

1. Donose se sljedeći crnogorski standardi i srodni dokumenti:

GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VISOKOGRADNJA

1.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-1: Opšta konstrukcijska pravila	MEST EN 1999-1-1:2019 (me)
2.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-1: Opšta konstrukcijska pravila - Nacionalni aneks	MEST EN 1999-1-1:2019/NA:2019 (me)
3.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-2: Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara	MEST EN 1999-1-2:2019 (me)
4.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-2: Projektovanje konstrukcija na dejstvo požara - Nacionalni aneks	MEST EN 1999-1-2:2019/NA:2019 (me)
5.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-3: Konstrukcije osjetljive na zamor	MEST EN 1999-1-3:2019 (me)
6.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-3: Konstrukcije osjetljive na zamor - Nacionalni aneks	MEST EN 1999-1-3:2019/NA:2019 (me)
7.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-4: Hladno oblikovani konstrukcijski limovi	MEST EN 1999-1-4:2019 (me)
8.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-4: Hladno oblikovani konstrukcijski limovi - Nacionalni aneks	MEST EN 1999-1-4:2019/NA:2019 (me)
9.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-5: Ljuske	MEST EN 1999-1-5:2019 (me)
10.	Eurokod 9: Projektovanje aluminijskih konstrukcija - Dio 1-5: Ljuske - Nacionalni aneks	MEST EN 1999-1-5:2019/NA:2019 (me)

2. Crnogorski standardi iz tačke 1 ovog rješenja biće objavljeni u posebnom izdanju Instituta za standardizaciju Crne Gore.

Crnogorski standardi iz tačke 1 ovog rješenja koji uz svoju imaju i oznaku (me) objavljeni su na crnogorskom jeziku.

3. Ovo rješenje stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 32/10/19
Podgorica, 09.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1, člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

R J E Š E NJ E
o donesenim crnogorskim standardima i srodnim dokumentima

1. Donose se sljedeći crnogorski standardi i srodni dokumenti:

OPŠTE. TERMINOLOGIJA. STANDARDIZACIJA. DOKUMENTACIJA

1. Usluge prevođenja - Zahtjevi za usluge prevođenja - Izmjena 1 ..... MEST EN ISO 17100:2016/A1:2019 (en)
2. Upravljanje kapacitetima - Rječnik ..... MEST EN ISO 41011:2019 (en)
3. Menadžment imovinom - Opšti pregled, principi i terminologija ..... MEST ISO 55000:2019 (en)
4. Menadžment imovinom - Sistemi menadžmenta - Zahtjevi ..... MEST ISO 55001:2019 (en)
5. Menadžment imovinom - Sistemi menadžmenta - Smjernice za primjenu ISO 55001 ..... MEST ISO 55002:2019 (en)
6. Oftalmološki implantati - Intraokularna sočiva - Dio 1: Rječnik ..... MEST EN ISO 11979-1:2019 (en)
7. Ergonomski principi koji se odnose na mentalno radno opterećenje - Dio 1: Opšti pojmovi, termini i definicije ..... MEST EN ISO 10075-1:2019 (en)
8. Veličine i jedinice - Dio 6: Elektromagnetizam ..... MEST EN 80000-6:2019 (en)
9. Veličine i jedinice - Dio 13: Informatika i informaciona tehnologija ..... MEST EN 80000-13:2019 (en)
10. Informatika u zdravstvu - Komunikacija medicinskih uređaja na mjestu pružanja medicinske usluge - Dio 10101: Nomenklatura - Izmjena 1: Dodatne definicije (ISO/IEEE 11073-10101:2004/Amd 1:2017) ..... MEST EN ISO 11073-10101:2019/A1:2019 (en)
11. Brodovi i tehnologija u brodarstvu - Bageri - Rječnik ..... MEST EN ISO 8384:2019 (en)
12. Prirodni kamen - Određivanje kriterijuma ..... MEST EN 12440:2019 (en)
13. Pravila koja se odnose na električna i magnetna kola ..... MEST EN IEC 60375:2019 (en)
14. Vazduhoplovstvo - Obilježavanje dijelova i sklopova, izuzev dijelova i sklopova motora - Naznake i crteži ..... MEST EN 2851:2019 (en)
15. Priprema uputstava za upotrebu - Struktura, sadržaj i prikaz - Dio 1: Opšti principi i posebni zahtjevi ..... MEST EN 82079-1:2019 (en)
16. Vazduhoplovstvo - LOTAR - Dugoročno arhiviranje i pretraživanje digitalne tehničke dokumentacije proizvoda, kao što su 3D, CAD i PDM podaci - Dio 013: Opis referentnog procesa „Arhivsko skladištenje” ..... MEST EN 9300-013:2019 (en)
17. Vazduhoplovstvo - LOTAR - Dugoročno arhiviranje i pretraživanje digitalne tehničke dokumentacije proizvoda, kao što su 3D, CAD i PDM podaci - Dio 004: Metode za opisivanje ..... MEST EN 9300-004:2019 (en)
18. Vazduhoplovstvo - LOTAR - Dugoročno arhiviranje i pretraživanje digitalne tehničke dokumentacije proizvoda, kao što su 3D, CAD i PDM podaci - Dio 015: Opis referentnog procesa „Brisanje” ..... MEST EN 9300-015:2019 (en)
19. Vazduhoplovstvo - LOTAR - Dugoročno arhiviranje i pretraživanje digitalne tehničke dokumentacije proizvoda, kao što su 3D, CAD i PDM podaci - Dio 012: Opis referentnog procesa „Ostatak” ..... MEST EN 9300-012:2019 (en)
20. Vazduhoplovstvo - LOTAR - Dugoročno arhiviranje i pretraživanje digitalne tehničke dokumentacije proizvoda, kao što su 3D, CAD i PDM podaci - Dio 014: Opis referentnog procesa „Povraćaj” ..... MEST EN 9300-014:2019 (en)
21. Vazduhoplovstvo - LOTAR - Dugoročno arhiviranje i pretraživanje digitalne tehničke dokumentacije proizvoda, kao što su 3D, CAD i PDM podaci - Dio 011: Opis referentnog procesa „Priprema podataka” . MEST EN 9300-011:2019 (en)
22. Kodovi za označavanje imena država i njihovih područnih jedinica - Dio 1: Kodovi država ..... MEST EN ISO 3166-1:2019 (en)

SOCIOLOGIJA. USLUGE. ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE KOMPANIJOM. ADMINISTRACIJA. TRANSPORT

23. Upravljanje kapacitetima - Dio 2: Uputstvo o strateškim nabavkama i pripremi ugovora ..... MEST EN ISO 41012:2019 (en)
24. Upravljanje kapacitetima - Sistemi menadžmenta - Zahtjevi sa uputstvom za korišćenje ..... MEST EN ISO 41001:2019 (en)

25. Korisnički kontakt-centri - Dio 2: Zahtjevi za klijente koji koriste usluge korisničkih kontakt-centara ..... MEST EN ISO 18295-2:2019 (en)
26. Korisnički kontakt-centri - Dio 1: Zahtjevi za korisničke kontakt-centre MEST EN ISO 18295-1:2019 (en)
27. Usluge u rekreativnom ronjenju - Zahtjevi za obuku o ekološkoj svijesti kod rekreativnih ronilaca ..... MEST EN ISO 21417:2019 (en)
28. Informacione tehnologije - Upravljanje uslugama - Dio 1: Zahtjevi sistema upravljanja uslugama ..... MEST ISO/IEC 20000-1:2019 (en)
29. Menadžment krizama - Razvoj strateških kapaciteta ..... MEST CEN/TS 17091:2019 (en)
30. Bezbjednost i fleksibilnost - Menadžment vanrednim situacijama - Smjernice za upravljanje incidentima ..... MEST ISO 22320:2019 (en)
31. Menadžment rizikom - Uputstvo za primjenu ISO 31000 ..... MEST ISO/TR 31004:2019 (en)
32. Upravljanje ljudskim resursima - Troškovi zapošljavanja ..... MEST ISO/TS 30407:2019 (en)
33. Sistemi upravljanja znanjem - Zahtjevi ..... MEST ISO 30401:2019 (en)
34. Upravljanje ljudskim resursima - Kvalitet parametara zapošljavanja ..... MEST ISO/TS 30411:2019 (en)
35. Upravljanje ljudskim resursima - Smjernice za interno i externo izvještavanje o ljudskom kapitalu ..... MEST ISO 30414:2019 (en)
36. Upravljanje ljudskim resursima - Planiranje radne snage ..... MEST ISO 30409:2019 (en)
37. Upravljanje ljudskim resursima - Smjernice za upravljanje ljudima ..... MEST ISO 30408:2019 (en)
38. Upravljanje ljudskim resursima - Smjernice za proces zapošljavanja ..... MEST ISO 30405:2019 (en)
39. Upravljanje ljudskim resursima - Upravljanje održivom zapošljivosti za organizaciju ..... MEST ISO/TR 30406:2019 (en)
40. Upravljanje ljudskim resursima - Uticaj parametara zapošljavanja ..... MEST ISO/TS 30410:2019 (en)
41. Menadžment inovacijama - Dio 2: Menadžment strateškim informacijama ..... MEST CEN/TS 16555-2:2019 (en)
42. Menadžment inovacijama - Dio 5: Menadžment saradnjom ..... MEST CEN/TS 16555-5:2019 (en)
43. Menadžment inovacijama - Dio 7: Ocjenjivanje menadžmenta inovacijama ..... MEST CEN/TS 16555-7:2019 (en)
44. Menadžment inovacijama - Dio 3: Inovativno razmišljanje ..... MEST CEN/TS 16555-3:2019 (en)
45. Menadžment inovacijama - Dio 6: Menadžment kreativnošću ..... MEST CEN/TS 16555-6:2019 (en)
46. Menadžment inovacijama - Dio 1: Sistem menadžmenta inovacijama .... MEST CEN/TS 16555-1:2019 (en)
47. Menadžment inovacijama - Dio 4: Menadžment intelektualnom svojinom ..... MEST CEN/TS 16555-4:2019 (en)
48. Vazduhoplovstvo - Sistemi menadžmenta kvalitetom - Dio 001: Zahtjevi za vazduhoplovstvo, kosmički i odbrambeni program sertifikacije sistema menadžmenta kvalitetom ..... MEST EN 9104-001:2019 (en)
49. Medicinska sredstva - Sistemi menadžmenta kvalitetom - Zahtjevi za svrhe regulative ..... MEST EN ISO 13485:2016/AC:2019 (en)
50. Informaciona tehnologija - Bezbjednosne tehnike - Sistemi za upravljanje bezbjednošću informacija - Zahtjevi ..... MEST EN ISO/IEC 27001:2019 (me, en)
51. Sistemi menadžmenta bezbjednošću hrane - Zahtjevi za svaku organizaciju u lancu hrane ..... MEST EN ISO 22000:2019 (me)
52. Analize vrsta otkaza i njihovih efekata (FMEA i FMECA) ..... MEST EN IEC 60812:2019 (en)
53. Zaštita od kriminala - Urbano planiranje i projektovanje zgrada - Dio 7: Projektovanje i upravljanje sredstvima javnog prevoza ..... MEST CEN/TR 14383-7:2019 (en)
54. Elektronski sistem za naplatu - Definicija interfejsa za naplatu unutar vozila upotrebom integrisane elektronske kartice (ICC) (ISO 25110:2017) ..... MEST EN ISO 25110:2019 (en)
55. Elektronski sistem za naplatu - Provjera usklađenosti komunikacije za autonomne sisteme - Izmjena 1 (ISO 12813:2015/Amd 1:2017) ..... MEST EN ISO 12813:2017/A1:2019 (en)
56. Svemir - Pozicioniranje pomoću GNSS-a za inteligentne transportne sisteme (ITS) u drumskom saobraćaju - Dio 1: Definicije i procedure sistemskog inženjeringa za određivanje i ocjenjivanje performansi ..... MEST EN 16803-1:2019 (en)
57. Elektronski sistem za naplatu - Vrednovanje usaglašenosti opreme sa ISO/TS 17575-2 - Dio 2: Apstraktni testni paket (Sažetak/rezime testnog skupa/paketa) (ISO/TR 16401-2:2018) ..... MEST CEN/ISO TR 16401-2:2019 (en)
58. Elektronski sistem za naplatu - Performanse naplate - Dio 2: Okvir ispitivanja (ISO/TS 17444-2:2017) ..... MEST CEN ISO/TS 17444-2:2019 (en)
59. Elektronski sistem za naplatu - Vrednovanje usaglašenosti opreme sa ISO/TS 17575-2 - Dio 1: Struktura testnog paketa (softver) (ISO/TR 16401-1:2018) ..... MEST CEN ISO/TR 16401-1:2019 (en)
60. Elektronski sistem za naplatu - Performanse naplate - Dio 1: Metrike (ISO/TS 17444-1:2017) ..... MEST CEN ISO/TS 17444-1:2019 (en)

61. Elektronski sistem za naplatu - Vrednovanje usaglašenosti opreme sa ISO/TS 17575-3 - Dio 1: Struktura struktura testnog paketa i svrha ispitivanja (ISO 16410-1:2017) ..... MEST EN ISO 16410-1:2019 (en)
62. Elektronski sistem za naplatu - Vrednovanje usaglašenosti opreme sa ISO/TS 17575-1-Dio 1: Struktura skupa ispitivanja i svrha ispitivanja (ISO 16407-1:2017) ..... MEST EN ISO 16407-1:2019 (en)

MATEMATIKA. PRIRODNE NAUKE

63. Forenzičke nauke - Dio 1: Termini i definicije ..... MEST EN ISO 21043-1:2019 (en)

TEHNOLOGIJA ZAŠTITE ZDRAVLJA

64. Društvena bezbjednost i bezbjednost građana - Uputstvo za bezbjednost opasnih materijala (CBRNE) u zdravstvenim ustanovama ..... MEST CEN/TS 17159:2019 (en)
65. Elektrostatika - Dio 6-1: Elektrostatička kontrola za zdravstvenu zaštitu - Opšti zahtjevi za objekte - Opšti uslovi za objekte ..... MEST EN IEC 61340-6-1:2019 (en)
66. Medicinska električna oprema - Dio 2-35: Posebni zahtjevi za bezbjednost pokrivača, jastučića i dušeka, predviđenih za grijanje u medicinskoj upotrebi ..... MEST EN 80601-2-35:2012/A1:2019 (en)
67. Oprema za anesteziju i respiratorna oprema - Dimenzije nezamjenljivih konektora (NIST) za medicinske gasove pod niskim pritiskom - Izmjena 1 ..... MEST EN ISO 18082:2017/A1:2019 (en)
68. Medicinska električna oprema - Dio 2-55: Posebni zahtjevi za osnovnu bezbjednost i glavne performanse monitora respiratornih gasova ..... MEST EN ISO 80601-2-55:2019 (en)
69. Oprema za anesteziju i respiratorna oprema - Sklopovi crijeva niskog pritiska za upotrebu sa medicinskim gasovima - Izmjena 1 ..... MEST EN ISO 5359:2016/A1:2019 (en)
70. Kontejneri (epruvete) za jednokratnu upotrebu koji služe za prikupljanje uzoraka ljudske venske krvi ..... MEST EN ISO 6710:2019 (en)
71. Medicinska električna oprema - Dio 2-2: Posebni zahtjevi za osnovnu bezbjednost i osnovne performanse visokofrekventnih hirurških uređaja i visokofrekventnog hirurškog pribora ..... MEST EN IEC 60601-2-2:2019 (en)
72. Neaktivni hirurški implantati - Grudni implantati - Posebni zahtjevi ..... MEST EN ISO 14607:2019 (en)
73. Oftalmološka optika - Kontaktna sočiva i proizvodi za održavanje kontaktnih sočiva - Određivanje upijanja i otpuštanja sredstava zaštite .. MEST EN ISO 11986:2019 (en)
74. Oftalmološka optika - Kontaktna sočiva i proizvodi za održavanje kontaktnih sočiva - Određivanje fizičke kompatibilnosti proizvoda za održavanje kontaktnih sočiva sa kontaktnim sočivima ..... MEST EN ISO 11981:2019 (en)
75. Oftalmološka optika - Neoblikovana gotova sočiva za naočare - Dio 2: Specifikacije za sočiva sa progresivnom jačinom ..... MEST EN ISO 8980-2:2019 (en)
76. Optika i optički instrumenti - Fokometri - Dio 1: Instrumenti opšte namjene ..... MEST EN ISO 8598-1:2019 (en)
77. Oftalmološka optika - Ugrađena sočiva za naočare ..... MEST EN ISO 21987:2019 (en)
78. Oftalmološka optika - Ispitivanje oštrine vida - Standardni i klinički optotipovi i njihova prezentacija ..... MEST EN ISO 8596:2019 (en)
79. Oftalmološka optika - Kontaktna sočiva - Dio 3: Metode mjerenja ..... MEST EN ISO 18369-3:2019 (en)
80. Oftalmološka optika - Kontaktna sočiva - Dio 4: Fizičko-hemijska svojstva materijala za kontaktna sočiva ..... MEST EN ISO 18369-4:2019 (en)
81. Oftalmološka optika - Neoblikovana gotova sočiva za naočare - Dio 1: Specifikacije za monofokalna i multifokalna sočiva ..... MEST EN ISO 8980-1:2019 (en)
82. Oftalmološka optika - Stakla za naočare - Osnovni zahtjevi za neobrađena gotova stakla - Izmjena 1 ..... MEST EN ISO 14889:2018/A1:2019 (en)
83. Oftalmološki instrumenti - Biomikroskopi slit-lampe ..... MEST EN ISO 10939:2019 (en)
84. Sterilizacija proizvoda za medicinsku upotrebu - Biološki i hemijski indikatori - Oprema za ispitivanje ..... MEST EN ISO 18472:2019 (en)
85. Hemijska dezinfekciona sredstva i antiseptici - Dezinfekcija ruku u hirurgiji - Metoda ispitivanja i zahtjevi (faza 2, korak 2) ..... MEST EN 12791:2019 (en)
86. Metode ispitivanja sanitetskog materijala za primarno previjanje rane - Dio 1: Aspekti upijanja ..... MEST EN 13726-1:2011/AC:2019 (en)
87. Medicinska električna oprema - Dio 2-35: Posebni zahtjevi za bezbjednost pokrivača, jastučića i dušeka, predviđenih za grijanje u medicinskoj upotrebi ..... MEST EN 80601-2-35:2012/Cor.1:2019 (en)
88. Medicinske maske za lice - Zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 14683:2019 (en)

ŽIVOTNA SREDINA. ZAŠTITA ZDRAVLJA. BEZBJEDNOST

89. Usluge u rekreativnom ronjenju - Zahtjevi i uputstvo o održivoj praksi kod rekreativnog ronjenja ..... MEST EN ISO 21416:2019 (en)
90. Elastične, tekstilne i laminatne podne obloge - Deklaracije proizvoda o zaštiti životne sredine - Pravila kategorizacije za proizvode ..... MEST EN 16810:2019 (en)
91. Materijali dobijeni od pneumatika nakon završetka životnog ciklusa - Određivanje stvarne gustine granulata - Metoda pomoću piknometra sa vodom ..... MEST CEN/TS 17189:2019 (en)
92. Materijali dobijeni od pneumatika nakon završetka životnog ciklusa - Metoda uzimanja uzoraka iz granulata ili praha koji se čuvaju u velikim vrećama ..... MEST CEN/TS 17188:2019 (en)
93. Zemljani radovi - Dio 2: Klasifikacija materijala ..... MEST EN 16907-2:2019 (en)
94. Bezbjednost mašina - Dio 3: Ergonomski principi pri projektovanju pokretnih mašina ..... MEST CEN/TR 614-3:2019 (en)
95. Ergonomske metode - Dio 1: Povratna metoda - Metoda kojom se objašnjava kako krajnji korisnici izvršavaju poslove pomoću mašina ..... MEST CEN/TR 16710-1:2019 (en)
96. Ergonomija - Ručno prenošenje pacijenata u zdravstvenom sektoru ..... MEST CEN ISO/TR 12296:2019 (en)
97. Ergonomija - Metodologije 3D skeniranja za međunarodno kompatibilne antropometrijske baze podataka - Dio 2: Protokol vrednovanja oblika površine i ponovljivosti relativnih položaja repera ... MEST EN ISO 20685-2:2019 (en)
98. Osnovne mjere ljudskog tijela za tehnološko projektovanje - Dio 2: Zbirna statistika mjera ljudskog tijela individualne ISO populacije ..... MEST CEN ISO/TR 7250-2:2019/A1:2019 (en)
99. Metodologije 3-D skeniranja međunarodno kompatibilnih antropometrijskih baza podataka - Dio 1: Protokol vrednovanja dimenzija tijela dobijenih iz 3-D skeniranja tijela ..... MEST EN ISO 20685-1:2019 (en)
100. Ergonomija toplotne sredine - Ocjenjivanje toplotnog opterećenja prema pokazateljima WBGT (temperatura vlažnog kuglastog termometra) ..... MEST EN ISO 7243:2019 (en)
101. Osnovne mjere ljudskog tijela za tehnološko projektovanje - Dio 2: Zbirna statistika mjera ljudskog tijela individualne ISO populacije ..... MEST CEN ISO/TR 7250-2:2019 (en)
102. Osnovne mjere ljudskog tijela za tehnološko projektovanje - Dio 1: Definicije i reperi za mjere ljudskog tijela ..... MEST EN ISO 7250-1:2019 (en)
103. Organizacija prilagođena ljudima - Obrazloženje i opšti principi ..... MEST EN ISO 27500:2019 (en)
104. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 11: Upotrebljivost: Definicije i pojmovi ..... MEST EN ISO 9241-11:2019 (en)
105. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 112: Principi predstavljanja informacija ..... MEST EN ISO 9241-112:2019 (en)
106. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 100: Uvod u standarde koji se odnose na ergonomiju softvera ..... MEST CEN ISO/TR 9241-100:2019 (en)
107. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 309: Displeji sa organskim svijetlećim diodama (OLED) ..... MEST CEN ISO/TR 9241-309:2019 (en)
108. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 331: Optičke karakteristike autostereoskopskih displeja ..... MEST CEN ISO/TR 9241-331:2019 (en)
109. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 310: Vidljivost, estetika i ergonomija grešaka piksela ..... MEST CEN ISO/TR 9241-310:2019 (en)
110. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 960: Okvir i uputstvo za interakcije pokreta ..... MEST EN ISO 9241-960:2019 (en)
111. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 411: Metode vrednovanja za projektovanje fizičkih ulaznih uređaja ..... MEST CEN ISO/TS 9241-411:2019 (en)
112. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 392: Ergonomske preporuke za smanjenje vizuelnog zamora od stereoskopskih slika ..... MEST EN ISO 9241-392:2019 (en)
113. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 125: Uputstvo o vizuelnom predstavljanju informacija ..... MEST EN ISO 9241-125:2019 (en)
114. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 333: Stereoskopski displeji za koje se koriste naočare ..... MEST EN ISO 9241-333:2019 (en)
115. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 306: Metode ocjenjivanja elektronskih vizuelnih displeja na mjestu upotrebe ..... MEST EN ISO 9241-306:2019 (en)
116. Drumska vozila - Ergonomski aspekti informacija o saobraćaju i kontrolnih sistema - Specifikacije i procedure ispitivanja za vizuelnu prezentaciju unutar vozila (ISO 15008:2017) ..... MEST EN ISO 15008:2019 (en)
117. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 4: Specifikacije koncentrata za pjenu niske ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-4:2019 (en)
118. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 3: Specifikacije

koncentrata za pjenu niske ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se ne miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-3:2019 (en)

119. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 2: Specifikacije koncentrata za pjenu srednje ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se ne miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-2:2019 (en)
120. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 1: Specifikacije koncentrata za pjenu srednje ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se ne miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-1:2019 (en)
121. Instalacije za gašenje požara - Automatski sistemi za prskanje (sprinkler sistemi) u stambenom prostoru - Projektovanje, ugradnja i održavanje ... MEST EN 16925:2019 (en)
122. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za gašenje gasom - Dio 9: Fizičke osobine i projektovanje sistema za gašenje gasom za sredstvo IG-55 ..... MEST EN 15004-9:2019 (en)
123. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za redukciju kiseonika - Projektovanje, ugradnja, planiranje i održavanje ..... MEST EN 16750:2019 (en)
124. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za gašenje gasom - Dio 7: Fizičke osobine i projektovanje sistema za gašenje gasom za sredstvo IG-01 ..... MEST EN 15004-7:2019 (en)
125. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za gašenje gasom - Dio 10: Fizičke osobine i projektovanje sistema za gašenje gasom za sredstvo IG-541 ..... MEST EN 15004-10:2019 (en)
126. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za gašenje gasom - Dio 8: Fizičke osobine i projektovanje sistema za gašenje gasom za sredstvo IG-100 ..... MEST EN 15004-8:2019 (en)
127. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-22: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija A ..... MEST EN IEC 60332-3-22:2019 (en)
128. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-23: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija B ..... MEST EN IEC 60332-3-23:2019 (en)
129. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-24: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija C ..... MEST EN IEC 60332-3-24:2019 (en)
130. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-21: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija A F/R ..... MEST EN IEC 60332-3-21:2019 (en)
131. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-10: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Aparatura ..... MEST EN IEC 60332-3-10:2019/Cor.1:2019 (en)
132. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-25: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija D ..... MEST EN IEC 60332-3-25:2019 (en)
133. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-10: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Aparatura ..... MEST EN IEC 60332-3-10:2019 (en)
134. Hladno nanijete mase za zaptivanje spojeva - Metode ispitivanja - Metode ispitivanja - Dio 7: Određivanje otpornosti na plamen ..... MEST EN 14187-7:2019 (en)
135. Sistemi za kontrolu dima i toplote - Dio 4: Ugrađeni sistemi za odvođenje dima i toplote (SHEVS) ..... MEST CEN/TR 12101-4:2019 (en)
136. Sistemi za kontrolu dima i toplote - Dio 2: Specifikacije uređaja za prirodno odvođenje dima i toplote ..... MEST EN 12101-2:2019 (en)
137. Sistemi za kontrolu dima i toplote - Dio 5: Smjernice za preporuke za rad i metode proračuna sistema za odvođenje dima i toplote ..... MEST CEN/TR 12101-5:2019 (en)
138. Ispitivanje opasnosti od požara - Dio 6-2: Pomračenje izazvano dimom - Pregled i značaj metoda ispitivanja ..... MEST EN IEC 60695-6-2:2019 (en)
139. Rad pod naponom - Ručni alati za rad pod naponom do 1000 V naizmjenične struje i 1500 V jednosmjerne struje ..... MEST EN IEC 60900:2019 (en)
140. Zaštita od kriminala - Urbano planiranje i projektovanje zgrada - Dio 8: Zaštita objekata i lokacija od kriminalnog napada vozilima ..... MEST CEN/TR 14383-8:2019 (en)
141. Zaštita od kriminala - Urbano planiranje i projektovanje zgrada - Dio 2: Urbano planiranje ..... MEST CEN/TR 14383-2:2019 (en)
142. Zaštita od kriminala - Urbano planiranje i projektovanje zgrada - Dio 5: Benzinske pumpe ..... MEST CEN/TR 14383-5:2019 (en)

143. Sistemi video nadzora za upotrebu u bezbjednosnim aplikacijama - Dio 3: Analogni i digitalni video interfejsi ..... MEST EN 62676-3:2015/Cor.1:2019 (en)

METROLOGIJA I MJERENJE. FIZIČKE POJAVE

144. Zahtjevi za bezbjednost električnih uređaja i opreme za mjerenje, upravljanje i laboratorijsku upotrebu - Dio 2-201: Posebni zahtjevi za uređaje i opremu za upravljanje ..... MEST EN IEC 61010-2-201:2019 (en)
145. Usisivači i usisivači prašine koji obezbjeđuju nivo zaštite opreme Dc za sakupljanje zapaljivih prašina - Posebni zahtjevi ..... MEST EN 62784:2019 (en)
146. Mjerenje protoka fluida pomoću uređaja sa diferencijalnim pritiskom ugrađenih u cjevovode kružnog poprečnog presjeka - Dio 5: Konusna mjerila ..... MEST EN ISO 5167-5:2019 (en)
147. Karakterizacija teksture kolovoza korišćenjem profila površine - Dio 1: Određivanje prosječne dubine profila ..... MEST EN ISO 13473-1:2019 (en)
148. Elektroakustika - Instrumenti za mjerenje buke vazduhoplova - Zahtjevi za performanse sistema za mjerenje nivoa zvučnog pritiska prilikom sertifikacije buke vazduhoplova ..... MEST EN IEC 61265:2019 (en)
149. Superprovodnost - Dio 24: Mjerenje kritičnih struja - Zadržana kritična struja kod dvostruko savijenih, srebrom obloženih Bi-2223 superprovodnih kablova na sobnoj temperaturi ..... MEST EN IEC 61788-24:2019 (en)
150. Mjerni transformatori - Dio 11: Dodatni zahtjevi za pasivne niskonaponske transformatore ..... MEST EN IEC 61869-11:2019 (en)
151. Mjerni transformatori - Dio 10: Dodatni zahtjevi za pasivne strujne transformatore niskog napona ..... MEST EN IEC 61869-10:2019 (en)
152. Magnetni materijali - Dio 8-11: Specifikacije za pojedinačne materijale - Amorfna traka bazirana na Fe, isporučena u poluprerađenom stanju ..... MEST EN IEC 60404-8-11:2019 (en)
153. Magnetni materijali - Dio 6: Metode mjerenja magnetnih svojstava magnetno mekih metalnih ili praškastih materijala na frekvencijama u opsegu od 20 Hz do 100 kHz upotrebom uzorka u obliku prstena ..... MEST EN IEC 60404-6:2019/Cor.1:2019 (en)
154. Magnetni materijali - Dio 16: Metode mjerenja magnetnih svojstava amorfnih traka baziranih na Fe ispitivanjem pojedinačnih listova ..... MEST EN IEC 60404-16:2019/Cor.1:2019 (en)
155. Magnetni materijali - Dio 13: Metode mjerenja električne gustine, otpornosti i faktora popunjenosti kod čeličnih limova i traka ..... MEST EN IEC 60404-13:2019 (en)
156. Magnetni materijali - Dio 6: Metode mjerenja magnetnih svojstava magnetno mekih metalnih ili praškastih materijala na frekvencijama u opsegu od 20 Hz do 100 kHz upotrebom uzorka u obliku prstena ..... MEST EN IEC 60404-6:2019 (en)
157. Magnetni materijali - Dio 16: Metode mjerenja magnetnih svojstava amorfnih traka baziranih na Fe ispitivanjem pojedinačnih listova ..... MEST EN IEC 60404-16:2019 (en)
158. Elektrostatika - Dio 4-4: Standardne metode ispitivanja za specifične primjene - Elektrostatička klasifikacija vreća za skladištenje i prenošenje rasutih materijala (FIBC) ..... MEST EN IEC 61340-4-4:2019 (en)
159. Elektrostatika - Dio 4-3: Standardne ispitne metode posebne namjene - Obuća ..... MEST EN IEC 61340-4-3:2019 (en)
160. Elektrostatika - Dio 4-5: Standardne ispitne metode posebne namjene - Metode za karakterizaciju elektrostatičke zaštite obuće kod čovjeka u odnosu na podne prostirke ..... MEST EN IEC 61340-4-5:2019 (en)
161. Superprovodnost - Dio 23: Mjerenje odnosa zaostale otpornosti - Odnos zaostale otpornosti Nb superprovodnika ..... MEST EN IEC 61788-23:2019 (en)

ISPITIVANJE

162. Klasifikacija uticaja okoline - Dio 2-4: Uticaji okoline koji se pojavljuju u prirodi - Sunčevo zračenje i temperatura ..... MEST EN IEC 60721-2-4:2019 (en)
163. Klasifikacija uslova okoline - Dio 3-2: Klasifikacija grupa parametara okoline i njihovih strogosti - Transport i rukovanje ..... MEST EN IEC 60721-3-2:2019/Cor.1:2019 (en)
164. Klasifikacija uslova okoline - Dio 3-2: Klasifikacija grupa parametara okoline i njihovih strogosti - Transport i rukovanje ..... MEST EN IEC 60721-3-2:2019 (en)
165. Klasifikacija uslova okoline - Dio 2-7: Uslovi okoline koji se pojavljuju u prirodi - Fauna i flora ..... MEST EN IEC 60721-2-7:2019 (en)
166. Klasifikacija uticaja okoline - Dio 2-4: Uticaji okoline koji se pojavljuju u prirodi - Sunčevo zračenje i temperatura ..... MEST EN IEC 60721-2-4:2019/Cor.1:2019 (en)
167. Ispitivanja uticaja okoline - Dio 3-6: Prateća dokumentacija i smjernice - Potvrđivanje karakteristika komora za ispitivanje uticaja

temperature/vlage ..... MEST EN IEC 60068-3-6:2019/Cor.1:2019 (en)

168. Klasifikacija uslova okoline - Dio 2-7: Uslovi okoline koji se pojavljuju u prirodi - Fauna i flora ..... MEST EN IEC 60721-2-7:2019/Cor.1:2019 (en)
169. Klasifikacija uslova okoline - Dio 3-1: Klasifikacija grupa parametara okoline i njihovih strogosti - Skladištenje ..... MEST EN IEC 60721-3-1:2019 (en)
170. Zahtjevi za bezbjednost električnih uređaja i opreme za mjerenje, upravljanje i laboratorijsko korišćenje - Dio 2-120: Posebni zahtjevi bezbjednosti za mehaničke aspekte opreme ..... MEST EN IEC 61010-2-120:2019 (en)

PROIZVODNO INŽENJERSTVO

171. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-12: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 12 ..... MEST EN IEC 61784-5-12:2019 (en)
172. Električna oprema za mjerenje, upravljanje i laboratorijsku upotrebu - Zahtjevi za EMC - Dio 3-2: Zahtjevi za imunost bezbjednosnih sistema i za opremu namijenjenu da obavlja funkcije koje se odnose na bezbjednost (sigurnost funkcionisanja) - Industrijske primjene sa specificiranim elektromagnetnim okruženjem ..... MEST EN IEC 61326-3-2:2019 (en)
173. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-2: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 2 ..... MEST EN IEC 61784-5-2:2019 (en)
174. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-3: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 3 ..... MEST EN IEC 61784-5-3:2019 (en)
175. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-21: Instalisanje sabirnica - Profili instalisanja za CPF 21 ..... MEST EN IEC 61784-5-21:2019 (en)
176. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-20: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 20 ..... MEST EN IEC 61784-5-20:2019 (en)
177. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-6: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 6 ..... MEST EN IEC 61784-5-6:2019 (en)
178. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-18: Instalisanje sabirnica - Profili instalisanja za CPF 18 ..... MEST EN 61784-5-18:2019 (en)
179. Funkcijski blokovi (FB) za upravljanje procesom i jezik za opisivanje elektronskog uređaja (EDDL) - Dio 2: Specifikacija pojma FB ..... MEST EN IEC 61804-2:2019 (en)
180. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-8: Instalisanje industrijskih sabirnica - Profili instalisanja za CPF 8 ..... MEST EN IEC 61784-5-8:2019 (en)
181. Ručni električni alati sa motorom, prenosni alati i mašine za travnjake i bašte - Bezbjednost - Dio 3-6: Posebni zahtjevi za dijamantske bušilice sa sistemom tečnosti ..... MEST EN 62841-3-6:2016/Cor.1:2019 (en)
182. Ručni električni alati sa motorom, prenosni alati i mašine za travnjake i bašte - Bezbjednost - Dio 3-14: Posebni zahtievi za prenosne aparate za čišćenje kanalizacije ..... MEST EN 62841-3-14:2019 (en)
183. Oprema za elektrolučno zavarivanje - Dio 1: Izvori struje za zavarivanje MEST EN IEC 60974-1:2019 (en)
184. Oprema za lučno zavarivanje - Dio 8: Gasne konzole za zavarivanje i sječenje plazmom ..... MEST EN 60974-8:2019 (en)
185. Oprema za elektrolučno zavarivanje - Dio 9: Instalacija i upotreba ..... MEST EN IEC 60974-9:2019 (en)
186. Oprema za elektrolučno zavarivanje - Dio 14: Kalibracija, validacija i ispitivanje konzistencije ..... MEST EN IEC 60974-14:2019 (en)
187. Vazduhoplovstvo - Zavareni spojevi - Informacije na crtežima ..... MEST EN 2574:2019 (en)
188. Bezbjednost u elektrotermičkim postrojenjima - Dio 12: Posebni zahtjevi za instalacije sa infracrvenim električnim grijanjem ..... MEST EN IEC 60519-12:2019 (en)

PRETVARANJE I PRENOS ENERGIJE I TOPLOTE

189. Opšte metode kvantifikacije ek ante ili očekivane uštede energije ..... MEST ISO 50046:2019 (en)
190. Ispitivanje performansi i naznačenih energetskih karakteristika fotonaponskih (PV) modula - Dio 4: Standardni referentni klimatski profili ..... MEST EN IEC 61853-4:2019 (en)
191. Ispitivanje performansi i naznačenih energetskih karakteristika fotonaponskih (PV) modula - Dio 3: Energetski rejting PV modula ..... MEST EN IEC 61853-3:2019 (en)
192. Moduli i sklopovi fotonaponskih (CPV) koncentratora - Kvalifikacija sigurnosti ..... MEST EN IEC 62688:2019 (en)
193. Određivanje bezbjednosnih karakteristika fotonaponskih modula - Dio 2: Zahtjevi za ispitivanje ..... MEST EN IEC 61730-2:2019 (en)
194. Određivanje bezbjednosnih karakteristika fotonaponskih modula - Dio 1: Konstrukcioni zahtjevi ..... MEST EN IEC 61730-1:2019 (en)
195. Procedure mjerenja za materijale koji se koriste u fotonaponskim

modulima - Dio 1-4: Zaptivnici - Mjerenje optičke propustljivosti i izračunavanje propustljivosti fotona opterećenih solarnom energijom, indeks promjene boje i talasna dužina UV talasa ..... MEST EN 62788-1-4:2019 (en)

ELEKTROENERGETIKA

196. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-721: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Električne instalacije u kamp prikolicama i motornim kamp prikolicama ..... MEST HD 60364-7-721:2019 (en)
197. Izolacioni materijali - Industrijski kruti laminirani listovi na bazi termootpornih smola za električne svrhe - Dio 3-6: Specifikacije za pojedinačne materijale - Zahtjevi za krute laminirane listove na bazi silikonskih smola ..... MEST EN IEC 60893-3-6:2013/A2:2019 (en)
198. Nekorišćene izolacione tečnosti na bazi ugljovodonika - Metode ispitivanja za procjenu oksidacione stabilnosti ..... MEST EN IEC 61125:2019 (en)
199. Specifikacija tehničke klase sumpor heksafluorida (SF6) za upotrebu u električnoj opremi ..... MEST EN IEC 60376:2019 (en)
200. Superprovodnost - Dio 25: Mjerenje mehaničkih svojstava - Ispitivanje zatezanjem REBCO žica na sobnoj temperaturi ..... MEST EN IEC 61788-25:2019 (en)
201. Specifikacije za posebne tipove žica za namotaje - Dio 74: Aluminijumska žica pravougaonog poprečnog presjeka, lakirana poliesterimidom, klase 180 ..... MEST EN IEC 60317-74:2019 (en)
202. Distributivni kablovi sa ekstrudovanom izolacijom za naznačeni napon od 3,6/6 (7,2) kV do i uključujući 20,8/36 (42) kV ..... MEST HD 620 S2:2019 (en)
203. Sklopke za aparate - Dio 1: Opšti zahtjevi ..... MEST EN IEC 61058-1:2019 (en)
204. Zahtjevi za uređaje za automatsko ponovno uključenje (ARD) prekidača, RCBO i RCCB za domaćinstvo i sličnu upotrebu ..... MEST EN 63024:2019 (en)
205. Minijaturni osigurači - Dio 8: Držači osigurača sa posebnom nadstrujnom zaštitom ..... MEST EN IEC 60127-8:2019 (en)
206. Odvodnici prenapona - Dio 5: Preporuke za izbor i primjenu ..... MEST EN IEC 60099-5:2019 (en)
207. Sprežni kondenzatori i kapacitivni djelitelji - Dio 4: Kapacitivni djelitelji naizmjenične i jednosmjerne struje ..... MEST EN IEC 60358-4:2019 (en)
208. Grla za sijalice sa Edisonovim navojem ..... MEST EN IEC 60238:2019 (en)
209. Grla za sijalice sa Edisonovim navojem ..... MEST EN IEC 60238:2019/A1:2019 (en)
210. Sijalice za drumska vozila - Dimenzionalni, električni i svjetlosni zahtjevi ..... MEST EN IEC 60809:2015/A2:2019 (en)
211. Svjetiljke - Dio 2:Posebni zahtjevi - Odjeljak 17: Svjetiljke za osvjetljenje pozornica, televizijskih, filmskih i fotografskih studija (otvorenih i zatvorenih) ..... MEST EN IEC 60598-2-17:2019 (en)
212. Paneli sa organskim svijetlećim diodama (OLED) za opšte osvjetljenje - Zahtjevi za performanse ..... MEST EN 62922:2019 (en)
213. Upravljački uređaj za sijalice - Dio 2-14: Posebni zahtjevi za elektronski upravljački uređaj, napajan jednosmjernom strujom i/ili naizmjeničnom strujom, za fluorescentne indukcione sijalice ..... MEST EN IEC 61347-2-14:2019 (en)
214. Svijetleće diode - Dio 1: Opšti zahtjevi i mreža bijele boje za automobilske aplikacije ..... MEST EN 62707-1:2015/A1:2019 (en)
215. Rotacione električne mašine - Dio 4-1: Metode za određivanje električno pobuđene količine sinhronizovanih mašina iz ispitivanja ..... MEST EN 60034-4-1:2019 (en)
216. Rotacione električne mašine - Dio 14: Mehaničke vibracije mašina sa osnom visinom od i preko 56 mm - Mjerenje, vrednovanje i granice jačine vibracija ..... MEST EN IEC 60034-14:2019 (en)
217. Rotacione električne mašine - Dio 27-1: Off-line mjerenja djelimičnog pražnjenja na statorskoj izolaciji rotirajućih električnih mašina ..... MEST EN IEC 60034-27-1:2019 (en)
218. Rotacione električne mašine - Dio 27-4: Mjerenje otpornosti izolacije i indeksa polarizacije na izolaciji rotirajućih električnih mašina ..... MEST EN IEC 60034-27-4:2019 (en)
219. Srednjenaponski transformatori 50 Hz, sa najvećim naponom za opremu koja ne prelazi 36 kV - Dio 3: Transformatori sa kablovskim kutijama na visokonaponskoj i / ili niskonaponskoj strani - Kablovske kutije tipa 1 za upotrebu na transformatorima koji ispunjavaju zahtjeve EN 50588-2 ..... MEST EN 50588-3:2019 (en)
220. Energetski transformatori - Dio 11: Suvi energetski transformatori ..... MEST EN IEC 60076-11:2019 (en)
221. Srednjenaponski transformatori 50 Hz, sa najvećim naponom za opremu koja ne prelazi 36 kV - Dio 4: Transformatori sa kablovskim kutijama na visokonaponskoj i / ili niskonaponskoj strani - Kablovske

kutije tipa 2 za upotrebu na transformatorima koji ispunjavaju zahtjeve EN 50588-2 ..... MEST EN 50588-4:2019 (en)

222. Energetski transformatori - Dio 3: Stepeni izolacije, dielektrična ispitivanja i spoljašnji vazdušni razmaci ..... MEST EN 60076-3:2016/A1:2019 (en)
223. Niskonaponski napajači sa jednosmjernim izlazom - Dio 7: Bezbjednosni zahtjevi ..... MEST EN IEC 61204-7:2019 (en)
224. Određivanje gubitaka snage u poluprovodničkim ventilima naponskih pretvarača (VSC) za visokonaponske sisteme jednosmjerne struje (HVDC sistemi) - Dio 1: Opšti zahtjevi ..... MEST EN 62751-1:2017/A1:2019 (en)
225. Električni pogonski sistemi sa podešavanjem brzine - Dio 3: Zahtjevi za EMC i posebne ispitne metode ..... MEST EN IEC 61800-3:2019 (en)
226. Niskonaponsko napajanje sa jednosmjernim izlazom - Dio 3: Elektromagnetska kompatibilnost (EMC) ..... MEST EN IEC 61204-3:2019 (en)
227. Izvori napajanja za uređaje za bežičnu komunikaciju - Dio 1: Opšti zahtjevi za module za napajanje ..... MEST EN 62952-1:2019 (en)
228. Izvori napajanja za uređaje za bežičnu komunikaciju - Dio 2: Profil za module za napajanje sa baterijama ..... MEST EN 62952-2:2019 (en)
229. Eksplozivne atmosfere - Dio 7: Zaštita opreme povećanom bezbjednošću "e" ..... MEST EN IEC 60079-7:2017/A1:2019 (en)
230. Eksplozivne atmosfere - Dio 0: Oprema - Opšti zahtjevi ..... MEST EN IEC 60079-0:2019 (en)

ELEKTRONIKA

231. Metoda identifikacije i komunikacije za interoperabilnost spoljašnjih izvora napajanja koji se koriste za prenosive računarske uređaje ..... MEST EN 63002:2019 (en)
232. Komponente za niskonaponske zaštitne uređaje od prenapona - Dio 331: Specifikacija za metal-oksidne varistore (MOV) ..... MEST EN IEC 61643-331:2019 (en)
233. Komponente za zaštitu od prenapona niskog napona - Dio 352: Principi odabira i primjene za telekomunikacijske i signalne transformatore za prenaponsku mrežu (SIT) ..... MEST EN IEC 61643-352:2019 (en)
234. Varistori za elektronske uređaje - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN IEC 61051-1:2019 (en)
235. Nepromjenljivi kondenzatori za elektronske uređaje - Dio 26: Specifikacija podvrste - Nepromjenljivi aluminijumski elektrolitski kondenzatori sa konduktivnim polimerski čvrstim elektrolitom ..... MEST EN IEC 60384-26:2019 (en)
236. Poluprovodničke komponente - Metode mehaničkih i klimatskih ispitivanja - Dio 26: Ispitivanje osjetljivosti na elektrostatičko pražnjenje (ESD) - Model ljudskog tijela (HBM) ..... MEST EN IEC 60749-26:2019 (en)
237. Poluprovodničke komponente - Metode mehaničkih i klimatskih ispitivanja - Dio 13: Slana magla ..... MEST EN IEC 60749-13:2019 (en)
238. Površinski montirani piezoelektrični uređaji za upravljanje i izbor frekvencije - Standardni prikazi i priključci - Dio 2: Keramička kućišta . MEST EN IEC 61837-2:2019 (en)
239. Materijali za štampane ploče i ostale strukture međusobnog povezivanja - Dio 2-46: Ojačani osnovni materijali, obloženi i neobloženi - Laminirane ploče ojačane nehalogenizovanim epoksidnim netkanim/tkanim E-staklom, termičke provodnosti (1,5 W/m · K) definisane zapaljivosti (ispitivanje vertikalnog gorenja), obložene bakarnom folijom za montažu bez olova ..... MEST EN IEC 61249-2-46:2019 (en)
240. Metode ispitivanja za električne materijale, štampane ploče i ostale strukture međusobnog povezivanja i sklopove - Dio 2-630: Metode ispitivanja materijala za strukture međusobnog povezivanja - apsorpcija vlage nakon kondicioniranja posude pod pritiskom ..... MEST EN IEC 61189-2-630:2019 (en)
241. Materijali za štampane ploče i ostale strukture međusobnog povezivanja - Dio 2-45: Ojačani osnovni materijali, obloženi i neobloženi - Laminirane ploče ojačane nehalogenizovanim epoksidnim netkanim/tkanim E-staklom, termičke provodnosti (1,0 W/m · K) definisane zapaljivosti (ispitivanje vertikalnog gorenja), obložene bakarnom folijom za montažu bez olova ..... MEST EN IEC 61249-2-45:2019 (en)
242. Materijali za štampane ploče i ostale strukture međusobnog povezivanja - Dio 2-47: Ojačani osnovni materijali, obloženi i neobloženi - Laminirane ploče ojačane nehalogenizovanim epoksidnim netkanim/tkanim E-staklom, termičke provodnosti (2,0 W/m · K) definisane zapaljivosti (ispitivanje vertikalnog gorenja), obložene bakarnom folijom za montažu bez olova ..... MEST EN IEC 61249-2-47:2019 (en)
243. Sklopovi štampanih ploča - Dio 1: Generička specifikacija - Zahtjevi za lemljene električne i elektronske sklopove za površinsku ugradnju i

primjene odgovarajućih tehnika sklapanja ..... MEST EN IEC 61191-1:2019 (en)

244. Metoda ispitivanja za eroziju opreme za oscilatorno lemljenje koja koristi rastopljenu spojnu leguru bez olova - Dio 3: Uputstvo za izbor metoda za ispitivanje erozije ..... MEST EN 62739-3:2019 (en)
245. Konektori za elektronske uređaje - Ispitivanja i mjerenja - Dio 8-3: Ispitivanja statičkim opterećenjem (učvršćeni konektori) - Postupak 8c: Mehanička izdržljivost pregibne ručice ..... MEST EN IEC 60512-8-3:2019 (en)
246. Konektori za elektronsku opremu - Zahtjevi za proizvod - Dio 3-119: Pravougaoni konektori - Pojedinačna specifikacija za slobodne i učvršćene desetopinske konektore, sa elektromagnetskom zaštitom i zabravljivanjem kopčom, za industrijsku upotrebu na frekvencijama do 100 MHz ..... MEST EN IEC 61076-3-119:2019 (en)
247. Konektori za elektronske uređaje - Ispitivanja i mjerenja - Dio 15-2: Mehanička ispitivanja konektora - Postupak 15b: Zadržavanje izolacionog umetka u kućištu (aksijalno) ..... MEST EN IEC 60512-15-2:2019 (en)
248. Konektori za elektronske uređaje - Ispitivanja i mjerenja - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN IEC 60512-1:2019 (en)

TELEKOMUNIKACIJE

249. Zahtjevi za dostupnost proizvoda i usluga informacionih i komunikacionih tehnologija (ICT) ..... MEST EN 301 549 V2.1.2:2019 (en)
250. Informaciona tehnologija - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 2: Kancelarijski prostor ..... MEST EN 50173-2:2019 (en)
251. Informaciona tehnologija - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 4: Stambeni prostori ..... MEST EN 50173-4:2019 (en)
252. Informaciona tehnologija - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 1: Opšti zahtjevi ..... MEST EN 50173-1:2019 (en)
253. Kablovske mreže za televizijske signale, signale zvuka i interaktivne usluge - Dio 113: Optički sistemi za emitovanje emitovanog signala samo sa digitalnim kanalima ..... MEST EN IEC 60728-113:2019 (en)
254. Kablovske mreže za televizijske signale, signale zvuka i interaktivne usluge - Dio 113: Optički sistemi za emitovanje emitovanog signala samo sa digitalnim kanalima ..... MEST EN IEC 60728-113:2019/Cor.1:2019 (en)
255. Elektromagnetska kompatibilnost (EMC) - Dio 4-31: Tehnike ispitivanja i mjerenja - Ispitivanje otpornosti na širokopojasne kondukcione smetnje na priključku AC napajanja ..... MEST EN 61000-4-31:2019 (en)
256. Elektromagnetna kompatibilnost - Dio 4-3: Ispitne i mjerne tehnike - Ispitivanje otpornosti na radiofrekvencijsko elektromagnetno polje zračenja ..... MEST EN 61000-4-3:2009/A1:2019 (en)
257. Oprema zvučnih sistema - Dio 21: Mjerenja akustičkih (izlaznih) ..... MEST EN IEC 60268-21:2019 (en)
258. Oprema zvučnih sistema - Dio 4: Mikrofoni ..... MEST EN IEC 60268-4:2019 (en)
259. Audio, video i multimedijalni sistemi i oprema - Tehnologije multimedijalnog e-izdavaštva i e-knjiga - E-knjige na bazi raster-grafike slika ..... MEST EN 63029:2018/Cor.1:2019 (en)
260. Fiber optički komunikacioni podsistemi - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN IEC 61281-1:2019 (en)
261. Optička vlakna - Dio 1-54: Metode mjerenja i postupci ispitivanja - Gama zračenje ..... MEST EN IEC 60793-1-54:2019 (en)
262. Optička vlakna - Dio 1-49: Mjetode mjerenja i postupci ispitivanja - Kašnjenje diferencijalnog moda ..... MEST EN IEC 60793-1-49:2019 (en)
263. Kablovi sa optičkim vlaknima - Dio 1-22: Generička specifikacija - Osnovni postupci ispitivanja optičkih kablova - Metode ispitivanja otpornosti na uticaje okoline ..... MEST EN IEC 60794-1-22:2019 (en)
264. Kablovi sa optičkim vlaknima - Dio 4-20: Vazdušni optički kablovi postavljeni duž elektroenergetskih vodova - Specifikacija familije ADSS (dielektričnih samonosivih) optičkih kablova ..... MEST EN IEC 60794-4-20:2019 (en)
265. Fiber-optički kablovi - Dio 4: Specifikacija po sekcijama - Nadzemni optički kablovi duž elektroenergetskih vodova ..... MEST EN IEC 60794-4:2019 (en)
266. Optička vlakna - Dio 1-32: Metode mjerenja i postupci ispitivanja - Mogućnost uklanjanja zaštite vlakna ..... MEST EN IEC 60793-1-32:2019 (en)
267. Kablovi sa optičkim vlaknima - Dio 1-31: Opšta specifikacija - Optički kablovski elementi - Trake sa optičkim vlaknima ..... MEST EN IEC 60794-1-31:2019 (en)
268. Fiber optički sprežni uređaji i pasivne komponente - Fiber optički uređaji za kontrolu pasivne snage - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN IEC 60869-1:2019 (en)

269. Fiber optički sprežni uređaji i pasivne komponente - Standard za performanse - Dio 1: Opšte i uputstvo ..... MEST EN IEC 61753-1:2019 (en)
270. Optički sklopovi za međusobno povezivanje i pasivne komponente - Interfejsi optičkih konektora - Dio 7-2: Familija konektora tipa MPO - Dva reda vlakana ..... MEST EN IEC 61754-7-2:2019 (en)
271. Optički sklopovi za međusobno povezivanje i pasivne komponente - Optički interfejsi konektora - Dio 6-2: Povezivanje multimodnih vlakana prečnika jezgra od 50 µm koja se fizički dodiruju - Primjena kod nezakošenih referentnih konektora, na talasnoj dužini od 850 nm, korišćenjem isključivo izabranih A1a optičkih vlakana ..... MEST EN IEC 61755-6-2:2019 (en)
272. Optički pojačavači - Metode ispitivanja - Dio 4-4: Parametri dobitka u prelaznom stanju - Jednokanalni optički pojačavači sa upravljanjem pojačanjem ..... MEST EN IEC 61290-4-4:2019 (en)
273. Optički pojačavači - Metode ispitivanja - Dio 4-3: Prelazni parametri snage - Optički pojačavači sa jednim kanalom u kontroli izlazne snage .. MEST EN IEC 61290-4-3:2019 (en)
274. Optički pojačavači - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN IEC 61291-1:2019 (en)
275. Fiber opticki senzori - Opšta specifikacija ..... MEST EN IEC 61757:2019 (en)
276. Integrisanje aplikacije u električnim uređajima - Sistem interfejsa za upravljanje distribucijom - Dio 3: Interfejs za radove na mreži ..... MEST EN IEC 61968-3:2019 (en)
277. Aplikacioni programski interfejs za sisteme upravljanja elektroenergetskim sistemom (EMS-API) - Dio 302: Zajednički informacioni model (CIM) za potrebe modelovanja dinamičkih procesa MEST EN IEC 61970-302:2019 (en)
278. Aplikacioni programski interfejs za sisteme za upravljanje elektroenergetskim sistemom (EMS-API) - Dio 456: Riješeni profili stanja elektroenergetskog sistema ..... MEST EN IEC 61970-456:2019 (en)
279. Okvir za komunikaciju na tržištu električnom energijom - Dio 451-6: Objavljivanje tržišnih podataka, kontekstualni modeli i modeli sklopa za evropski tip tržišta ..... MEST EN IEC 62325-451-6:2019 (en)
280. Okvir za komunikaciju na tržištu električne energije - Dio 503: Smjernice za razmjenu tržišnih podataka prema profilu IEC 62325-351 . MEST EN IEC 62325-503:2019 (en)
281. Upravljanje sistemima energije i razmjena zajedničkih informacija - Bezbjednost podataka i komunikacija - Dio 4: Profili koji uključuju MMS i derivate ..... MEST EN IEC 62351-4:2019 (en)
282. Okvir za komunikaciju na tržištu električnom energijom - Dio 301: Proširenja zajedničkog informacionog modela (CIM) za tržište energije MEST EN IEC 62325-301:2019 (en)

INFORMACIONA TEHNOLOGIJA. KANCELARIJSKA OPREMA

283. Racionalizovana struktura za standardizaciju elektronskih potpisa - Smjernice za građane ..... MEST CEN/TR 419040:2019 (en)
284. Racionalizovana struktura za standardizaciju elektronskih potpisa - Najbolje prakse za mala i srednja preduzeća ..... MEST CEN/TR 419030:2019 (en)
285. Informaciona tehnologija - Bezbjednosne tehnike - Kodeks ponašanja za kontrolu bezbjednosti informacija ..... MEST ISO/IEC 27002:2019 (me)
286. Srednjenaponski transformatori 50 Hz, sa najvećim naponom za opremu koja ne prelazi 36 kV - Dio 2: Transformatori sa kablovskim kutijama na visokonaponskoj i / ili niskonaponskoj strani - Opšti zahtjevi za transformatore snage 3 150 kVA ..... MEST EN 50588-2:2019 (en)
287. Svemir - Opservacija zemlje - Nivoi obrade slike ..... MEST EN 17030:2019 (en)
288. Informacione tehnologije - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 6: Distribuirane građevinske usluge ..... MEST EN 50173-6:2019 (en)
289. Informaciona tehnologija - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 3: Industrijske prostorije ..... MEST EN 50173-3:2019 (en)
290. Aplikacioni interfejs za sigurne elemente za elektronsku identifikaciju, autentifikaciju i usluge od povjerenja - Dio 3: Protokoli za autentifikaciju uređaja ..... MEST EN 419212-3:2019 (en)
291. Aplikacioni interfejs za sigurne elemente za elektronsku identifikaciju, autentifikaciju i usluge od povjerenja - Dio 2: Usluge potpisa i pečata ... MEST EN 419212-2:2019 (en)
292. Aplikacioni interfejs za sigurne elemente za elektronsku identifikaciju, autentifikaciju i usluge od povjerenja - Dio 4: Specifični protokoli za privatnost ..... MEST EN 419212-4:2019 (en)
293. Javni prevoz - Komunikacija izmedju beskontantnih čitača i medijuma za kartu - Dio 2: Ispitni plan za ISO/IEC 14443 ..... MEST CEN/TS 16794-2:2019 (en)
294. Aplikacioni interfejs za sigurne elemente za elektronsku identifikaciju,

autentifikaciju i usluge od povjerenja - Dio 1: Uvod i uobičajene definicije ..... MEST EN 419212-1:2019 (en)

295. Profili zaštite za TSP kriptografske module - Dio 5: Kriptografski modul za pouzdane servise ..... MEST EN 419221-5:2019 (en)
296. Inteligentni transportni sistemi - Standardi i radnje neophodni za omogućavanje koordinacije gradske infrastrukture za podršku ITS-u ..... MEST CEN/TR 17143:2019 (en)
297. Inteligentni transportni sistemi - Elektronska bezbjednost - Obrazac ugovora o elektronskim pozivima između TPSP i PARES ..... MEST CEN/TS 17148:2019 (en)
298. Inteligentni transportni sistemi - Javni transport - Otvoreni API za planiranje raspodjele putovanja ..... MEST CEN/TS 17118:2019 (en)
299. Inteligentni transportni sistemi - Elektronski hitni pozivi - Dodatna specifikacija koncepata podataka dodatnih izbornih koncepata podatakaza teška teretna vozila ..... MEST CEN/TS 16405:2019 (en)
300. Vazduhoplovstvo - Pasivne HF RFID oznake predviđene za upotrebu u vazduhoplovstvu ..... MEST EN 4818:2019 (en)
301. Vazduhoplovstvo - Oznake za kontakt dugme memorije (CMB) predviđene za upotrebu u vazduhoplovstvu ..... MEST EN 4819:2019 (en)
302. Vazduhoplovstvo - Pasivne UHF RFID oznake predviđene za upotrebu u vazduhoplovstvu ..... MEST EN 4817:2019 (en)
303. Geografske informacije - Kvalitet podataka - Izmjena 1: Opisivanje kvaliteta podataka pomoću obuhvata (ISO 19157:2013/Amd 1:2018) .... MEST EN ISO 19157:2015/A1:2019 (en)
304. Geografske informacije - Metapodaci - Dio 1: Osnove - Izmjena 1 (ISO 19115-1:2014/Amd 1:2018) ..... MEST EN ISO 19115-1:2015/A1:2019 (en)
305. Informatika u zdravstvu - Komunikacija medicinskih uređaja za ličnu upotrebu - Dio 10427: Specijalizovani uređaji - Monitor statusa napajanja medicinskih uređaja za ličnu upotrebu (ISO/IEEE 11073-10427:2018) ..... MEST EN ISO 11073-10427:2019 (en)
306. Informatika u zdravstvu - Zahtjevi za evidenciju izdavanja medicinskog proizvoda (ISO/TS 19293:2018) ..... MEST CEN ISO/TS 19293:2019 (en)
307. Informatika u zdravstvu - Identifikacija medicinskih proizvoda - Smjernice za primjenu ISO 11615 elemenata i strukture podataka za jedinstvenu identifikaciju i razmjenu informacija o regulisanim medicinskim proizvodima (ISO/TS 20443:2017) ..... MEST CEN ISO/TS 20443:2019 (en)
308. Informatika u zdravstvu - Komunikacija medicinskih uređaja za ličnu upotrebu - Dio 10417: Specijalizovani uređaji - Glukometar (ISO/IEEE 11073-10417:2017) ..... MEST EN ISO 11073-10417:2019 (en)
309. Informatika u zdravstvu - Komunikacija medicinskih uređaja za ličnu upotrebu - Dio 10424: Specijalni uredjaji - Oprema za terapiju poremećaja disanja u snu (apnea) (SABTE) - Tehnička ispravka (ISO/IEEE 11073-10424:2016/Cor 1:2018) ..... MEST EN ISO 11073-10424:2017/Cor.1:2019 (en)
310. Informatika u zdravstvu - Identifikacija medicinskih proizvoda - Elementi i strukture podataka za jedinstvene identifikacije i razmjenu nformacija o regulisanom medicinskom proizvodu (ISO 11615:2017) ... MEST EN ISO 11615:2019 (en)
311. Informatika u zdravstvu - Identifikacija medicinskih proizvoda - Elementi i strukture podataka za jedinstvene identifikacije i razmjenu informacija o regulisanom farmaceutskom proizvodu (ISO 11616:2017) MEST EN ISO 11616:2019 (en)
312. Informatika u zdravstvu - Digitalni prikaz i komunikacija u medicini (DICOM) uključujući radne procese i upravljanje podacima ..... MEST EN ISO 12052:2019 (en)
313. Informatika u zdravstvu - Identifikacija medicinskih proizvoda - Smjernice za primjenu elemenata i struktura podataka ISO 11616 za jedinstvenu identifikaciju i razmjenu informacija o regulisanim farmaceutskim proizvodima ..... MEST CEN ISO/TS 20451:2019 (en)

PRECIZNA MEHANIKA. DRAGULJARSTVO

314. Testovi provjere sadržaja nikla izdvojenog iz legura i prevlaka u predmetima koji dolaze u direktan i dugotrajan kontakt sa kožom ..... MEST CR 12471:2019 (en)
315. Nakit - Povjerenje potrošača u industriju dijamanata ..... MEST EN ISO 18323:2019 (en)
316. Nakit - Određivanje paladijuma u legurama paladijuma za nakit - Metoda ICP-OES sa upotrebom itrijuma kao elementa za interni standard ..... MEST EN ISO 11495:2019 (en)
317. Nakit - Određivanje platine u legurama platine za nakit - Metoda ICP-OES sa upotrebom itrijuma kao elementa za interni standard ..... MEST EN ISO 11494:2019 (en)
318. Referentna metoda ispitivanja otpuštanja nikla iz svih predmeta koji su

umetnuti u vidu pirsinga u djelove ljudskog tijela i predmeta koji su namijenjeni direktnom i dugotrajnom kontaktu sa kožom ..... MEST EN 1811:2019 (en)

DRUMSKA VOZILA

319. Bežični prenos energije - Menadžment - Dio 3: Menadžment višestrukim izvorima ..... MEST EN 62827-3:2019 (en)
320. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-722: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Napajanje električnog vozila ..... MEST HD 60364-7-722:2019 (en)

INŽENJERSTVO ŠINSKOG SAOBRAĆAJA

321. Elektronska oprema na željeznici - Telekomunikaciona mreža vozova (TCN) - Dio 2-6: Komunikacija na brodu i zemlji ..... MEST EN IEC 61375-2-6:2019 (en)

BRODOGRADNJA I PLOVNE KONSTRUKCIJE

322. Pomorski navigacioni i radiokomunikacioni uređaji i sistemi - Digitalni interfejsi - Dio 450: Više govornika i više slušalaca - Ethernet interkonekcija ..... MEST EN IEC 61162-450:2019 (en)
323. Pomorska navigaciona i radiokomunikaciona oprema i sistemi - Integrisani komunikacioni sistem (ICS) - Zahtjevi za rad i performanse, metode ispitivanja i zahtijevani rezultati ispitivanja ..... MEST EN 62940:2019 (en)
324. Pomorski navigacioni i radiokomunikacioni uređaji i sistemi - Digitalni interfejsi - Dio 460: Više govornika i više slušalaca - Ethernet međukonekcija - Bezbjednost i sigurnost ..... MEST EN IEC 61162-460:2019 (en)

VAZDUHOPLOVSTVO I KOSMONAUTIKA

325. Vazduhoplovstvo - Legura otporna na toplotu FE-PA4901 (X12CrNiCoMoW21-20) - Kao kovana - Materijal za kovanje - a ili D ≤ 200 mm - 690 MPa ≤ Rm ≤ 960 MPa ..... MEST EN 4263:2019 (en)
326. Vazduhoplovstvo - Legura otporna na toplotu FE-PA4901 (X12CrNiCoMoW21-20) - Kao kovana - Materijal za kovanje - a ili D ≤ 200 mm - 690 MPa ≤ Rm ≤ 880 MPa ..... MEST EN 4262:2019 (en)
327. Vazduhoplovstvo - Zavarljivost i lemljivost materijala u konstrukcijama vazduhoplova - Dio 006: Homogeni sklopovi od legura titanijuma ..... MEST EN 4632-006:2019 (en)
328. Vazduhoplovstvo - Metalni materijali - Metode ispitivanja - Ispitivanje zatezanjem žlijeba oštrih ivica za tablu i traku ..... MEST EN 4526:2019 (en)
329. Vazduhoplovstvo - Metalni materijali - Pravila za izradu nacrta i prezentaciju standarda za materijal - Dio 003: Posebna pravila za legure otporne na toplotu ..... MEST EN 4500-003:2019 (en)
330. Vazduhoplovstvo - Metalni materijali - Opšti zahtjevi za kvalifikaciju poluproizvoda (bez otkivaka i odlivaka) ..... MEST EN 2043:2019 (en)
331. Vazduhoplovstvo - Metalni materijali - Dio 001: Konvencionalno obilježavanje ..... MEST EN 2032-001:2019 (en)
332. Vazduhoplovstvo - Metalni materijali - Pravila za izradu nacrta i prezentaciju standarda za materijal - Dio 001: Opšta pravila ..... MEST EN 4500-001:2019 (en)
333. Vazduhoplovstvo - Čelik X4CrNiMo16-5-1 (1.4418) - Topljen na vazduhu - Omekšan - Alat za kovanje - De ≤ 300 mm ..... MEST EN 4629:2019 (en)
334. Vazduhoplovstvo - Metalni materijali - Pravila za izradu nacrta i prezentaciju standarda za materijal - Dio 005: Posebna pravila za čelike MEST EN 4500-005:2019 (en)
335. Vazduhoplovstvo - Povećanje krutosti čelika pod dejstvom vodonika - Ispitivanje usporenim savijanjem ..... MEST EN 2831:2019 (en)
336. Vazduhoplovstvo - Čelik X4CrNiMo16-5-1 (1.4418) - Topljen na vazduhu - Kaljen i termički obrađen - Šipka - De ≤ 200 mm - 1 150 MPa ≤ Rm ≤ 1 300 MPa ..... MEST EN 4628:2019 (en)
337. Vazduhoplovstvo - Čelik X4CrNiMo16-5-1 (1.4418) - Topljen na vazduhu - Kaljen i termički obrađen - Otkivci - De ≤ 200 mm - 900 MPa ≤ Rm ≤ 1 050 MPa ..... MEST EN 4630:2019 (en)
338. Vazduhoplovstvo - Čelik X4CrNiMo16-5-1 (1.4418) - Topljen na vazduhu - Kaljen i termički obrađen - Šipka - De ≤ 200 mm - 900 MPa ≤ Rm ≤ 1 050 MPa ..... MEST EN 4631:2019 (en)
339. Vazduhoplovstvo - Čelik X105CrMo17 (1.4125) - Poboljšan i ojačan - Šipke - De ≤ 150 mm ..... MEST EN 2030:2019 (en)
340. Vazduhoplovstvo - Gubljenje žilavosti čelika pod dejstvom vodonika -

Ispitivanje nazubljenog uzorka ..... MEST EN 2832:2019 (en)

341. Vazduhoplovstvo - Čelik X4CrNiMo16-5-1 (1.4418) - Topljen na vazduhu - Kaljen i termički obrađen - Otkivci - De 200 mm - 1 150 MPa ≤ Rm ≤ 1 300 MPa ..... MEST EN 4627:2019 (en)
342. Vazduhoplovstvo - Legura na bazi nikla otporna na toplotu NiCr20Co3Fe3 - Kaljena - Žica - D ≤ 10 mm ..... MEST EN 2402:2019 (en)
343. Vazduhoplovstvo - Legura aluminijuma AL-P7050-T7651 - Ploča - 6 mm < a ≤ 160 mm ..... MEST EN 3983:2019 (en)
344. Vazduhoplovstvo - Legure aluminijuma AL-P2014A T4511 - Presovane šipke i profili a ili D ≤ 200 mm ..... MEST EN 2100:2019 (en)
345. Vazduhoplovstvo - Legure aluminijuma AL-P2024- Al Cu4Mg1 - T351 - Ploča - 6 mm < a ≤ 150 mm ..... MEST EN 4725:2019 (en)
346. Vazduhoplovstvo - Metalni materijali - Pravila za izradu nacrta i prezentaciju standarda za materijal - Dio 004: Posebna pravila za titanijum i legure titanijuma ..... MEST EN 4500-004:2019 (en)
347. Vazduhoplovstvo - Fluorosilikonska guma (FVMQ) - Tvrdoća od 80 IRHD ..... MEST EN 3827:2019 (en)
348. Vazduhoplovstvo - Fluorosilikonska guma (FVMQ) - Tvrdoća od 70 IRHD ..... MEST EN 3826:2019 (en)
349. Vazduhoplovstvo - Jedinjenja gume - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 3207:2019 (en)
350. Vazduhoplovstvo - Priprema panela od smole ojačane ugljeničnim vlaknima za potrebe ispitivanja ..... MEST EN 2565:2019 (en)
351. Vazduhoplovstvo - Akrilonitril-butadien guma (NBR) - Otporna na niske temperature - Tvrdoća 70 IRHD ..... MEST EN 3698:2019 (en)
352. Vazduhoplovstvo - Akrilonitril-butadien guma (NBR) - Otporna na niske temperature - Tvrdoća 60 IRHD ..... MEST EN 3697:2019 (en)
353. Vazduhoplovstvo - Plastika ojačana vlaknima ugljenika - Jednosmjerni laminati - Ispitivanje zatezne čvrstoće upravno na smjer vlakana ..... MEST EN 2597:2019 (en)
354. Vazduhoplovstvo - Plastika ojačana vlaknima ugljenika - Jednosmjerni laminat - Ispitivanje savijanja paralelno sa smjerom vlakana ..... MEST EN 2562:2019 (en)
355. Vazduhoplovstvo - Silikonska guma (VMQ) - Tvrdoća 50 IRHD ..... MEST EN 2259:2019 (en)
356. Vazduhoplovstvo - Silikonska guma (VMQ) - Tvrdoća 70 IRHD ..... MEST EN 2261:2019 (en)
357. Vazduhoplovstvo - Silikonska guma (VMQ) - Tvrdoća 60 IRHD ..... MEST EN 2260:2019 (en)
358. Vazduhoplovstvo - Silikonska guma (VMQ/PVMQ) sa velikom čvrstoćom na kidanje - Tvrdoća 50 IRHD ..... MEST EN 2262:2019 (en)
359. Vazduhoplovstvo - Akrilonitril-butadien guma (NBR) - Otporna na mineralna ulja - Tvrdoća 50 IRHD ..... MEST EN 2840:2019 (en)
360. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Sistemi adheziva za konstrukcije - Paste za lijepljenje - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 4106:2019 (en)
361. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Adhezivi za konstrukcije - Metode ispitivanja - Određivanje debljine osnovnog premaza ..... MEST EN 2781:2019 (en)
362. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Pjenasti strukturalni adhezivi - Metode ispitivanja - Dio 6: Određivanje apsorpcije vode ..... MEST EN 2667-6:2019 (en)
363. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Anaerobna polimerizujuća jedinjenja - Osiguranje navoja - Obrtni moment jačine 2 Nm ..... MEST EN 4488:2019 (en)
364. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Anaerobna polimerizujuća jedinjenja - Osiguranje navoja - Obrtni moment jačine 16 Nm ..... MEST EN 4491:2019 (en)
365. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Anaerobna polimerizujuća jedinjenja - Osiguranje navoja - Obrtni moment jačine 19 Nm ..... MEST EN 4492:2019 (en)
366. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Tekstil - Metoda ispitivanja - Određivanje vodom rastvorljivih hlorida i sulfata vodenih ekstrakata ..... MEST EN 4503:2019 (en)
367. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Tekstil - Metoda ispitivanja - Određivanje vodom estrahovanih materija ..... MEST EN 4507:2019 (en)
368. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali, tekstili - Metoda ispitivanja - Određivanje elastičnosti uskih tkanina ..... MEST EN 4504:2019 (en)
369. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Tekstil - Metoda ispitivanja - Određivanje dimenzionalne stabilnosti ..... MEST EN 4505:2019 (en)
370. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Providnost stakla - Standard za materijal - Hemijski ojačano natrijum-kalcijum flot staklo ..... MEST EN 3862:2019 (en)
371. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Providnost stakla - Metode ispitivanja - Određivanje ravnosti ..... MEST EN 3863:2019 (en)
372. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Providnost stakla - Metode

ispitivanja - Određivanje modula loma ..... MEST EN 3864:2019 (en)

373. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Providnost stakla - Metode ispitivanja - Određivanje izbočina i namreškanosti površine ..... MEST EN 3866:2019 (en)
374. Vazduhoplovstvo - Nemetalni materijali - Providnost stakla - Standard za materijal - Termički ojačano natrijum-kalcijum flot staklo ..... MEST EN 3861:2019 (en)
375. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa T-glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286) - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2931:2019 (en)
376. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji od čelika otpornog na toplotu FE-PM1708 (FV535) - Klasifikacija: 1 000 MPa/550 °C - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 3302:2019 (en)
377. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dugačkog navoja, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P101HT (legura Waspaloy), posrebreni - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 ºC ..... MEST EN 3011:2019 (en)
378. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa duplom šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P101HT (legura Waspaloy), posrebreni - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 ºC ..... MEST EN 2930:2019 (en)
379. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa duplom šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P101HT (legura Waspaloy) - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 ºC ..... MEST EN 2929:2019 (en)
380. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dugačkog navoja, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286) - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 3006:2019 (en)
381. Vazduhoplovstvo - Vijci sa dvanaestostranom glavom, sa stanjenim stablom, dugačkog navoja, od legure na bazi nikla NI-P100HT (Inconel 718), otporni na toplotu - Klasifikacija: 1 275 MPa (na sobnoj temperaturi)/650 °C ..... MEST EN 2927:2019 (en)
382. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa duplom šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286), posrebreni - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2926:2019 (en)
383. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa duplom šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286) - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/ 650 ºC ..... MEST EN 2925:2019 (en)
384. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dugačkog navoja, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286), posrebreni - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 3007:2019 (en)
385. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa duplom šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P100HT (Inconel 718), posrebreni - Klasifikacija: 1 275 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2928:2019 (en)
386. Vazduhoplovstvo - Vijci, 100 ° upuštena normalna glava, sa krstastim upuštenim žljebom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od legure titanijuma, eloksirani, sa podmazivanjem MoS2 - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/315°C ..... MEST EN 3306:2019 (en)
387. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dugačkog navoja, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P100HT (Inconel 718), posrebreni - Klasifikacija: 1 275 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 3009:2019 (en)
388. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dugačkog navoja, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P101HT (legura Waspaloy) - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 ºC ..... MEST EN 3010:2019 (en)
389. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa 100º upuštenom glavom, sa krstastim upuštenim žljebom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286), posrebreni - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2940:2019 (en)
390. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa 100º upuštenom glavom, sa krstastim upuštenim žljebom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286) - Klasifikacija: 900 MPa (na

temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2939:2019 (en)

391. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, dupla šestougaona glava, zatvorena tolerancija držač , navoj srednje dužine, na visoke temperature otporna legura na bazi nikla NI-P101HT (Waspaloy) - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 °C ..... MEST EN 3063:2019 (en)
392. Vazduhoplovstvo - Otvori i upusti u otvorima za vijke sa glavom T-oblika - Standard za konstruisanje ..... MEST EN 3202:2019 (en)
393. Vazduhoplovstvo - Vijci sa cilindričnom glavom i urezom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od mesinga sa kalajnom prevlakom - Klasifikacija: 380 MPa (na temperaturi okoline)/80 °C ..... MEST EN 2651:2019 (en)
394. Vazduhoplovstvo - Vijci, normalne šestougaone glave, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od legure titanijuma, eloksirani, sa podmazivanjem MoS2 - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline) / 315 °C ..... MEST EN 3308:2019 (en)
395. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji sa šestougaonom glavom sa čašicom, normalnog stabla grube tolerancije, srednje dužine navoja, od legure čelika, kadminizirani - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/235 ºC ..... MEST EN 3303:2019 (en)
396. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa T-glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286), posrebreni - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2932:2019 (en)
397. Vazduhoplovstvo - Vijci, poluokrugle glave, sa krstastim upuštenim žljebom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od legure titanijuma, eloksirani, sa podmazivanjem MoS2 - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline) /315 °C ..... MEST EN 3307:2019 (en)
398. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa šestougaonom glavom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286), posrebreni - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2938:2019 (en)
399. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa šestougaonom glavom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286) - Klasifikacija: 900 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2937:2019 (en)
400. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa T-glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od legure nikla otporne na toplotu NI-P101HT (legura Waspaloy), posrebreni - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 ºC ..... MEST EN 2936:2019 (en)
401. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa T-glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od legure nikla otporne na toplotu NI-P101HT (legura Waspaloy) - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 ºC .. MEST EN 2935:2019 (en)
402. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa T-glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od legure nikla otporne na toplotu NI-P100HT (Inconel 718), posrebreni - Klasifikacija: 1 275 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2934:2019 (en)
403. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa T-glavom, sa oslabljenim stablom, dužeg navoja, od legure nikla otporne na toplotu NI-P100HT (Inconel 718) - Klasifikacija: 1 275 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2933:2019 (en)
404. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa šestougaonom glavom, sa oslabljenim stablom, dugačkog navoja, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P100HT (Inconel 718) - Klasifikacija: 1 275 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 3008:2019 (en)
405. Vazduhoplovstvo - Vijci sa upuštenom redukovanom glavom od 100°, sa krstastim udubljenjem, normalnog stabla uske tolerancije, kratkog navoja, od legure čelika, obloženi kadmijumom - Klasifikacija: 1 100 MPa (na sobnoj temperaturi)/235 °C ..... MEST EN 3305:2019 (en)
406. Vazduhoplovstvo - Vijci sa upuštenom stanjenom glavom od 100°, sa nepodudarnim krstastim urezom, normalnim stablom uske tolerancije i djelimičnim navojem, od legure titanijuma, anodizirani, podmazivani sa MoS2 - Klasifikacija: 1 100 MPa (na sobnoj temperaturi)/315 ºC ..... MEST EN 3304:2019 (en)
407. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa normalnom šestougaonom glavom, normalnog stabla precizne tolerancije, kratkog navoja, od legure aluminijuma, presvučeni sa IVD aluminijumom - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/425 ºC ..... MEST EN 4071:2019 (en)
408. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa normalnom 100° upuštenom glavom, sa krstastim upuštenim žljebom, normalnog stabla precizne tolerancije, kratkog navoja, od legure titanijuma, prevučeni IVD aluminijumom - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/425 ºC ..... MEST EN 4072:2019 (en)

409. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa normalnom 100° upuštenom glavom, sa krstastim upuštenim žljebom, normalnog stabla precizne tolerancije, kratkog navoja, od legure titanijuma, prevučeni IVD aluminijumom - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/425 ºC ..... MEST EN 4072:2019/Cor.1 2019 (en)
410. Vazduhoplovstvo - Zavrtnji, sa ravnom glavom, sa šestostranim žljebom, normalnog stabla grube tolerancije, srednje dužine navoja, od legure čelika sa kadmijumskom prevlakom - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/235 °C ..... MEST EN 4073:2019 (en)
411. Vazduhoplovstvo - Vijci sa upuštenom normalnom glavom od 100° i urezom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od čelika otpornog na koroziju, pasivizirani - Klasifikacija: 600 MPa (na sobnoj temperaturi)/425 °C ..... MEST EN 2653:2019 (en)
412. Vazduhoplovstvo - Vijci sa cilindričnom glavom i urezom, sa navojem po cijeloj dužini stabla, od čelika otpornog na koroziju - Klasifikacija: 600 MPa (na temperaturi okoline)/425 °C ..... MEST EN 2650:2019 (en)
413. Vazduhoplovstvo - Samozabravljujuće navrtke sa stablom, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286) - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2910:2019 (en)
414. Vazduhoplovstvo - Držač sa navrtkom, samo-zabravljujući, nazubljeno - Procedura za instalaciju ..... MEST EN 3064:2019 (en)
415. Vazduhoplovstvo - Ankerske navrtke, samoosiguravajuće, pokretne, sa dvije uške, sa dodatim kontraotvorom, od legure čelika , prevučene kadmijumom, podamazane sa MoS2 - Klasifikacija: 900MPa (na sobnoj temperaturi)/235 °C ..... MEST EN 2264:2019 (en)
416. Vazduhoplovstvo - Ravne šestougaone navrtke, smanjene visine, smanjene preko ravni, od čelika otpornog na toplotu, pasivizirane - Klasifikacija: 600 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 4069:2019 (en)
417. Vazduhoplovstvo - Navrtke, duplo šestostrane, samozabravljujuće, od legure na bazi nikla otpornog na toplotu NI-P101HT (Waspaloy), posrebrenog navoja - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 °C ..... MEST EN 3239:2019 (en)
418. Vazduhoplovstvo - Samozabravljujuće duple šestougaone navrtke, sa dubokim upustom, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286), posrebrene - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC . MEST EN 2909:2019 (en)
419. Vazduhoplovstvo - Samozabravljujuće navrtke sa stablom, od čelika otpornog na toplotu FE-PA92HT (A286), posrebrene - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/650 ºC ..... MEST EN 2911:2019 (en)
420. Vazduhoplovstvo - Umeci sa navojima zavrtnja, sa spiralnim kalemom, samozabravljujući - Procedura sklapanja ..... MEST EN 2945:2019 (en)
421. Vazduhoplovstvo - Upuštene ankerske navrtke, samozabravljujuće, fiksne, sa jednom uškom, od legure čelika, sa kadmijumskom prevlakom, podmazane sa MoS2 - Klasifikacija: 1 100 MPa (na temperaturi okoline)/235 °C ..... MEST EN 2753:2019 (en)
422. Vazduhoplovstvo - Umeci sa navojima zavrtnja, sa spiralnim kalemom, samozabravljujući, od čelika otpornog na koroziju FE-PA3004 ..... MEST EN 2944:2019 (en)
423. Vazduhoplovstvo - Samozabravljujuće duple šestougaone navrtke, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P101HT (legura Waspaloy) - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 ºC ..... MEST EN 3012:2019 (en)
424. Vazduhoplovstvo - Samozabravljujuće duple šestougaone navrtke, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P101HT (legura Waspaloy), posrebrene - Klasifikacija: 1 210 MPa (na temperaturi okoline)/730 ºC . MEST EN 3013:2019 (en)
425. Vazduhoplovstvo - Umeci sa navojima zavrtnja, sa spiralnim kalemom, samozabravljujući - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2943:2019 (en)
426. Vazduhoplovstvo - Instalacioni otvori za samozabravljujuće umetke, sa spiralnim kalemom, sa navojem zavrtnja - Standard za projektovanje .... MEST EN 3044:2019 (en)
427. Vazduhoplovstvo - Instalacija otvora za samo-zabravljujuće nazubljene držače sa navrtkom - Standard za projektovanje ..... MEST EN 3065:2019 (en)
428. Vazduhoplovstvo - Umeci sa navojima zavrtnja, sa spiralnim kalemom, samozabravljujući, od legure nikla otporne na toplotu NI-PH2801 (Inconel X750), posrebreni ..... MEST EN 2942:2019 (en)
429. Vazduhoplovstvo - Držač sa navrtkom - Instalacioni otvori flanši, kalup 60° - Standard za projektovanje ..... MEST EN 3149:2019 (en)
430. Vazduhoplovstvo - Podloške, konkavne, od legiranog čelika sa kadmijumskom prevlakom ..... MEST EN 2648:2019 (en)

431. Vazduhoplovstvo - Ravne čivije sa obodom od legura na bazi nikla otporne na toplotu NI-P100HT (Inconel 718) ..... MEST EN 3150:2019 (en)
432. Vazduhoplovstvo - Umeci tankih zidova, samozabravljujući, dugi, od legure na bazi nikla NI-P100HT (Inconel 718), otpornog na toplotu, posrebrenog unutrašnjeg navoja ..... MEST EN 3237:2019 (en)
433. Vazduhoplovstvo - Umeci tankih zidova, samozabravljujući, kratki, od legure na bazi nikla NI-P100HT (Inconel 718), otpornog na toplotu, posrebrenog unutrašnjeg navoja ..... MEST EN 3236:2019 (en)
434. Vazduhoplovstvo - Čvrste zakovice sa univerzalnom glavom izrađene od legura aluminijuma 5056A, anodizirane ili hromirane, colovne serije MEST EN 2149:2019 (en)
435. Vazduhoplovstvo - Glatke čiode od legura na bazi nikla otporne na toplotu NI-P100HT (Inconel 718) ..... MEST EN 3151:2019 (en)
436. Vazduhoplovstvo - Ravne podloške izrađene od legura aluminijuma, anodizirane ili hromirane ..... MEST EN 2122:2019 (en)
437. Vazduhoplovstvo - Čvrste zakovice sa univerzalnom glavom, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P11, colovne serije ..... MEST EN 3142:2019 (en)
438. Vazduhoplovstvo - Podesivi viljuškasti završeci - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2601:2019 (en)
439. Vazduhoplovstvo - Čvrste zakovice sa univerzalnom glavom, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P11, kadminizirane, colovne serije .. MEST EN 3141:2019 (en)
440. Vazduhoplovstvo - Zakovice, univerzalna glava, od nerđajućeg čelika FE-PA92HT, pasivizirane, colovne serije ..... MEST EN 3136:2019 (en)
441. Vazduhoplovstvo - Spojnice upravljačkih kablova i "turnbareli" - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2569:2019 (en)
442. Vazduhoplovstvo - Zakovice, čvrste, univerzalna glava, od nerđajućeg čelika FE-PA11, pasivizirane, colovne serije ..... MEST EN 3135:2019 (en)
443. Vazduhoplovstvo - Samozabravljujući umeci, tankog zida, sa MJ navojima, od legure na bazi nikla otporne na toplotu NI-P100HT (Inconel 718) - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 3297:2019 (en)
444. Ležaji, ležaji za konstrukcije aviona, valjčani jednoredni ležaji, samopodesivi, izrađeni od čelika otpornog na koroziju, serije prečnika 3 i 4 - Mjere i opterećenja - Vazduhoplovstvo ..... MEST EN 2020:2019 (en)
445. Vazduhoplovstvo - Ravni kuglični ležaji od čelika otpornog na koroziju, sa samopodmazujućom podloškom, povišenog opterećenja pri niskim oscilacijama - Uzane serije - Mjere i opterećenja - Dio 2: Colovne serije ..... MEST EN 4538-2:2019 (en)
446. Vazduhoplovstvo - Krajevi šipki sa samopodešavajućim kotrljajućim duplim redom ležaja i navojnim stablom od čelika - Unutrašnji prsten i kugle od čelika otpornog na koroziju - Dimenzije i opterećenja - Colovne serije ..... MEST EN 4156:2019 (en)
447. Ležaji, ležaji za konstrukcije aviona, valjčani jednoredni ležaji, samopodesivi, izrađeni od čelika, serije prečnika 3 i 4 - Mjere i opterećenja - Vazduhoplovstvo ..... MEST EN 2018:2019 (en)
448. Vazduhoplovstvo - Podesivi krajevi šipki sa samopodešavajućim kotrljajućim ležajem sa navojnim stablom - Mjere, momenti, zazori i opterećenja ..... MEST EN 3541:2019 (en)
449. Ležaji, kruti ležaji za konstrukcije aviona, kuglični jednoredni ležaji izrađeni od čelika otpornog na koroziju, serije prečnika 8 i 9 - Mjere i opterećenja - Vazduhoplovstvo ..... MEST EN 2011:2019 (en)
450. Ležaji, ležaji za konstrukcije aviona, kuglični dvoredni ležaji, samopodesivi, izrađeni od čelika otpornog na koroziju, serije prečnika 2 - Mjere i opterećenja - Vazduhoplovstvo ..... MEST EN 2017:2019 (en)
451. Ležaji, ležaji za konstrukcije aviona, kuglični dvoredni ležaji, samopodesivi, izrađeni od čelika, serije prečnika 2 - Mjere i opterećenja - Vazduhoplovstvo ..... MEST EN 2015:2019 (en)
452. Ležaji, kruti ležaji za konstrukcije aviona, kuglični jednoredni ležaji izrađeni od čelika otpornog na koroziju, serije prečnika 0 i 2 - Mjere i opterećenja - Vazduhoplovstvo ..... MEST EN 2014:2019 (en)
453. Vazduhoplovstvo - Precizni kuglični ležaji za instrumente i opremu, izrađeni od čelika otpornog prema koroziji - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2130:2019 (en)
454. Vazduhoplovstvo - Ležaji, klizni ležaji sa sfernim, samopodmazujućim dodirnim površinama, izrađeni od čelika otpornog na koroziju - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2064:2019 (en)
455. Vazduhoplovstvo - Sklopovi šipki za komande leta -Tehnička

specifikacija ..... MEST EN 2644:2019 (en)

456. Vazduhoplovstvo - Tijela šipki izrađena od legure aluminijuma za komande leta - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2289:2019 (en)
457. Vazduhoplovstvo - Krajevi šipki sa kugličnim samopodesivim ležajima - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2067:2019 (en)
458. Vazduhoplovstvo - Krajevi šipki sa kugličnim samopodesivim ležajima - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2067:2019/Cor 1:2019 (en)
459. Ležaji, kruti ležaji za konstrukcije aviona, kuglični jednoredni ležaji izrađeni od čelika, serije prečnika 8 i 9 - Mjere i opterećenja - Vazduhoplovstvo ..... MEST EN 2009:2019 (en)
460. Ležaji, kruti ležaji za konstrukcije aviona, kuglični jednoredni ležaji izrađeni od čelika, serije prečnika 0 i 2 - Mjere i opterećenja - Vazduhoplovstvo ..... MEST EN 2012:2019 (en)
461. Vazduhoplovstvo - Boje i premazi - Ispitivanje korozije naizmjeničnim potapanjem u puferovan rastvor natrijum-hlorida ..... MEST EN 3212:2019 (en)
462. Vazduhoplovstvo - Cink-nikl (12 % - 16 % Ni) prevlake za čelik sa utvrđenom zateznom čvrstoćom ≤ 1 450 MPa, legure bakra, legure nikla i legure aluminijuma za djelove i vijke ..... MEST EN 4826:2019 (en)
463. Vazduhoplovstvo - Ispitivanje lijepljenja metalnih prevlaka postupkom smicanja ..... MEST EN 2830:2019 (en)
464. Vazduhoplovstvo - Ispitivanje lijepljenja metalnih prevlaka glačanjem .. MEST EN 2828:2019 (en)
465. Vazduhoplovstvo - Ispitivanje adhezije metalnih prevlaka pomoću "shot peening"-a (udarnog zakucavanja) ..... MEST EN 2829:2019 (en)
466. Vazduhoplovstvo - Sijalice sa užarenim vlaknom - Dio 001: Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2240-001:2019 (en)
467. Vazduhoplovstvo - Automatski osigurači, tropolni, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 20 A do 50 A - Dio 001: Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2665-001:2019 (en)
468. Vazduhoplovstvo - Elementi za električno i optičko povezivanje - Metode ispitivanja - Dio 201: Otpornost kontakta - Nizak nivo ..... MEST EN 2591-201:2019 (en)
469. Vazduhoplovstvo - Konektori, utikač i utičnica, električni, pravougaoni, tip sa zamjenljivim umetkom, sa nosačem na tabli, radne temperature 150 °C neprekidno - Dio 009: Utikač veličine 4 - Standard za proizvod MEST EN 3682-009:2019 (en)
470. Vazduhoplovstvo - Elementi za električno i optičko povezivanje - Metode ispitivanja - Dio 301: Temperaturna izdržljivost ..... MEST EN 2591-301:2019 (en)
471. Vazduhoplovstvo - Elementi za električno i optičko povezivanje - Metode ispitivanja - Dio 401: Konstantno ubrzanje ..... MEST EN 2591-401:2019 (en)
472. Vazduhoplovstvo - Automatski osigurači, jednopolni, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 20 A do 50 A - Dio 004: Završeci sa UNC navojem - Standard za proizvod ..... MEST EN 2794-004:2019 (en)
473. Vazduhoplovstvo - Tropolni automatski osigurači, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 20 A do 50 A - Dio 003: Metrički terminali sa navojima - Standard za proizvod ..... MEST EN 2665-003:2019 (en)
474. Vazduhoplovstvo - Automatski osigurači, tropolni, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 20 A do 50 A - Dio 004: Završeci sa UNC navojem - Standard za proizvod ..... MEST EN 2665-004:2019 (en)
475. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, jednožilni i višežilni za opštu namjenu - Radne temperature između -55 °C i 260 °C - Dio 002: Ekranizovani i obavijeni - Opšte ..... MEST EN 2714-002:2019 (en)
476. Vazduhoplovstvo - Automatski osigurači, jednopolni, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 20 A do 50 A - Dio 001: Tehnička specifikacija ..... MEST EN 2794-001:2019 (en)
477. Vazduhoplovstvo - Jednopolni automatski osigurači, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 20 A do 50 A - Dio 003: Terminali sa metričkim navojima - Standard za proizvod ..... MEST EN 2794-003:2019 (en)
478. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi otporni na vatru - Radne temperature između -65 ºC i 260 ºC - Dio 005: DW familija, jednožilni sklop za štampanje pomoću štampača sa UV laserom i višežilni sklop - Mala težina - Standard za proizvod ..... MEST EN 2346-005:2019 (en)
479. Vazduhoplovstvo - Konektori, utikači i utičnice, električni, pravougaoni, tip sa zamjenljivim umetkom, sa nosačem na tabli, radne temperature 150 °C neprekidno - Dio 005: Utikač veličine 2 - Standard za proizvod ..... MEST EN 3682-005:2019 (en)

480. Vazduhoplovstvo - Električni konektori okruglog poprečnog presjeka sa bajonet-spojnicom, radne temperature 175 °C ili 200 °C, neprekidno - Dio 004: Utičnica sa kontranavrtkom - Standard za proizvod ..... MEST EN 3646-004:2019 (en)
481. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi za upotrebu u vazduhoplovima - Metode ispitivanja - Dio 514: Poroznost bakarnih obloga na aluminijumskim vlaknima ..... MEST EN 3475-514:2019 (en)
482. Vazduhoplovstvo - Pribor za kablovski izlaz za kružne i pravougaone električne i optičke konektore - Dio 027: Kablovski izlaz, tipa A, 45°, nezaptiven, sa kablovskom vezom za rasterećenje prema EN 3646 - Standard za proizvod ..... MEST EN 3660-027:2019 (en)
483. Vazduhoplovstvo - Pribor za kablovski izlaz za kružne i pravougaone električne i optičke konektore - Dio 038: Pribor za ručnu montažu, tipa Z, za montažu štita završne trake od nerđajućeg čelika prema EN 3660-033, za pribor za kablovski izlaz - Standard za proizvod ..... MEST EN 3660-038:2019 (en)
484. Vazduhoplovstvo - Konektori, utikači i utičnice, električni, pravougaoni, tip sa zamjenljivim umetkom, sa nosačem na tabli, sa stalnom radnom temperaturom od 150 °C - Dio 001: Tehnička specifikacija ..... MEST EN 3682-001:2019 (en)
485. Vazduhoplovstvo - Konektori, utikači i utičnice, električni, pravougaoni, tip sa zamjenljivim umetkom, sa nosačem na tabli, sa stalnom radnom temperaturom od 150 °C - Dio 002: Specifikacija performansi i rasporedi kontakata ..... MEST EN 3682-002:2019 (en)
486. Vazduhoplovstvo - Jednopolni automatski osigurači, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 1 A do 25 A - Dio 001: Tehnička specifikacija ..... MEST EN 3773-001:2019 (en)
487. Vazduhoplovstvo - Jednopolni automatski osigurači, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 1 A do 25 A - Dio 006: Priključni pribor 6,3 mm - Standard za proizvod ..... MEST EN 3773-006:2019 (en)
488. Vazduhoplovstvo - Obujmice za kablovske snopove - Dio 004: Plastične kablovske obujmice - Za radne temperature od -55 °C do 105 °C i od -55 °C do 150 °C - Standard za proizvod ..... MEST EN 4056-004:2019 (en)
489. Vazduhoplovstvo - Traka za vezivanje za vazduhoplov - Dio 001: Tehnička specifikacija ..... MEST EN 4199-001:2019 (en)
490. Vazduhoplovstvo - Pribor za kablovski izlaz za kružne i pravougaone električne i optičke konektore - Dio 025: Kablovski izlaz, tipa A, prav, nezaptiven, sa kablovskom vezom za rasterećenje prema EN 3646 - Standard za proizvod ..... MEST EN 3660-025:2019 (en)
491. Vazduhoplovstvo - Konektori, utikači i utičnice, električni, pravougaoni, tip sa zamjenljivim umetkom, sa nosačem na tabli, radne temperature 150 °C neprekidno - Dio 003: Umeci - Standard za proizvod ..... MEST EN 3682-003:2019 (en)
492. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi za upotrebu u vazduhoplovu - Metode ispitivanja - Dio 411: Otpornost na fluide ..... MEST EN 3475-411:2019 (en)
493. Vazduhoplovstvo - Konektori, utikači i utičnice, električni, pravougaoni, tip sa zamjenljivim umetkom, sa nosačem na tabli, radne temperature 150 °C neprekidno - Dio 007: Utikač veličine 3 - Standard za proizvod ..... MEST EN 3682-007:2019 (en)
494. Vazduhoplovstvo - Konektori, utikači i utičnice, električni, pravougaoni, tip sa zamjenljivim umetkom, sa nosačem na tabli, radne temperature 150 °C neprekidno - Dio 006: Utičnica veličine 3 - Standard za proizvod ..... MEST EN 3682-006:2019 (en)
495. Vazduhoplovstvo - Provodnici za električne kablove od legura aluminijuma, obloženi bakrom - Standard za proizvod ..... MEST EN 4651:2019 (en)
496. Vazduhoplovstvo - Konektori, utikač i utičnica, električni, pravougaoni, tip sa zamjenljivim umetkom, sa nosačem na tabli, radne temperature 150 °C neprekidno - Dio 008: Utičnica veličine 4 - Standard za proizvod ..... MEST EN 3682-008:2019 (en)
497. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, ugradnja - Zaštitna navlaka - Metode ispitivanja - Dio 406: Vibracije ..... MEST EN 6059-406:2019 (en)
498. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, instalacija - Zaštitne navlake - Metode ispitivanja - Dio 502: Otpornost na električne lukove ..... MEST EN 6059-502:2019 (en)
499. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, instalacija - Zaštitne navlake - Metode ispitivanja - Dio 504: Porast temperature tkanine kada je zaštićena navlakom zbog samozagrijevanja ..... MEST EN 6059-504:2019 (en)

500. Vazduhoplovstvo - Traka za lepljenje za vazduhoplov - Dio 004: Okrugle trake za lepljenje od bakra, presvučene kalajem od -65 °C do 150 °C i presvučene niklom od -65 °C do 260 °C - Standard za proizvod ..... MEST EN 4199-004:2019 (en)
501. Vazduhoplovstvo - Elementi za električno i optičko povezivanje - Metode ispitivanja - Dio 403: Sinusoidne i slučajne vibracije ..... MEST EN 2591-403:2019 (en)
502. Vazduhoplovstvo - Elementi za električno i optičko povezivanje - Metode ispitivanja - Dio 402: Udar ..... MEST EN 2591-402:2019 (en)
503. Vazduhoplovstvo - Elementi za električno i optičko povezivanje - Metode ispitivanja - Dio 307: Slana magla ..... MEST EN 2591-307:2019 (en)
504. Vazduhoplovstvo - Elementi za električno i optičko povezivanje - Metode ispitivanja - Dio 214: Udar groma, strujni i naponski impuls ..... MEST EN 2591-214:2019 (en)
505. Vazduhoplovstvo - Električni kabl za prenos digitalnih podataka - Dio 011: Jednostruko obložen - Četiri upletena provodnika od 100 oma - Laki - Tip KL - Standard za proizvod..... MEST EN 3375-011:2019 (en)
506. Vazduhoplovstvo - Jednostrani konektori sa troosnim interfejsom za digitalni prenos podataka - Dio 004: Lemljeni utikač i terminalni priključak - Standard za proizvod ..... MEST EN 3716-004:2019 (en)
507. Vazduhoplovstvo - Priključak cijevi - Zavareni kraj priključka - Geometrijski raspored (konfiguracija) ..... MEST EN 2656:2019 (en)
508. Vazduhoplovstvo - O-prstenovi od fluorougljenične gume (FKM), set za nisku kompresiju - Tvrdoća 80 IRH ..... MEST EN 3049:2019 (en)
509. Vazduhoplovstvo - Cijevni priključak od čelika otpornog na toplotu ili od legure nikla otporne na toplotu - Zavareni kraj priključka - Projektantska konfiguracija - Serije veličina izraženih u inčima ..... MEST EN 4549:2019 (en)
510. Vazduhoplovstvo - Cijevni priključak, 37° - Projektantska konfiguracija - Serije veličina izraženih u inčima - Dio 1: Sferni muški krajevi zaptivanja ..... MEST EN 4550-1:2019 (en)
511. Vazduhoplovstvo - Cijevni priključak, 37° - Projektantska konfiguracija - Serije veličina izraženih u inčima - Dio 4: Ženski krajevi zaptivanja .... MEST EN 4550-4:2019 (en)
512. Vazduhoplovstvo - Cijevni priključak, 37°, od čelika otpornog na toplotu - Obrtne navrtke - Serije veličina izraženih u inčima ..... MEST EN 4551:2019 (en)
513. Vazduhoplovstvo - O-prsten, u fluorokarbon gumi (FKM), nisko kompresioni set - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 3050:2019 (en)
514. Vaduhoplovstvo - Optička vlakna i kablovi za primjenu u vazduhoplovima - Metode ispitivanja - Dio 405: Ispitivanje savijanjem na niskoj/visokoj temperaturi ..... MEST EN 3745-405:2019 (en)
515. Vaduhoplovstvo - Optička vlakna i kablovi za primjenu u vazduhoplovima - Metode ispitivanja - Dio 515: Ublaživač umetnute sile ..... MEST EN 3745-515:2019 (en)
516. Vaduhoplovstvo - Optička vlakna i kablovi za primjenu u vazduhoplovima - Metode ispitivanja - Dio 517: Ispitivanje stezanja pričvršćivača kabla ..... MEST EN 3745-517:2019 (en)
517. Vazduhoplovstvo - Optički konektori pravougaoni, modularni, radne temperature 125 °C, za EN 4531-101 kontakte - Dio 003: Modul serije 2 - Standard za proizvod ..... MEST EN 4701-003:2019 (en)
518. Vaduhoplovstvo - Optička vlakna i kablovi za primjenu u vazduhoplovima - Metode ispitivanja - Dio 516: Ispitivanje kablova oštrim savijanjem ..... MEST EN 3745-516:2019 (en)
519. Vazduhoplovstvo - Električni kabl za prenos digitalnih podataka - Dio 012: Jednostruko širmovan - Četiri upletena provodnika od 100 oma - 260 °C - Tip KH - Standard za proizvod ..... MEST EN 3375-012:2019 (en)
520. Vaduhoplovstvo - Optička vlakna i kablovi za primjenu u vazduhoplovima - Metode ispitivanja - Dio 510: Ispitivanje savijanjem . MEST EN 3745-510:2019 (en)
521. Vazduhoplovstvo - Opšti zahtjevi i zahtjevi za montažu priključka putničkog sjedišta ..... MEST EN 4697:2019 (en)
522. Svemirsko inženjerstvo - Oprema za dvofazni prenos toplote ..... MEST EN 16603-31-02:2019 (en)
523. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Nanošenje boja i prevlaka na svemirsku opremu ..... MEST EN 16602-70-31:2019 (en)
524. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Praćenje kontaminacije česticama sistema i čistih soba svemirske letjelice ..... MEST EN 16602-70-50:2019 (en)
525. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Ispitivanje materijala i kompatibilnosti opreme za procese sterilizacije ..... MEST EN 16602-70-53:2019 (en)

526. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Mikrobiološko ispitivanje letačke opreme i čistih soba ..... MEST EN 16602-70-55:2019 (en)
527. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Smanjenje biozagađenja letačke opreme korišćenjem pare ..... MEST EN 16602-70-56:2019 (en)
528. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Smanjenje biozagađenja letačke opreme korišćenjem suve toplote ..... MEST EN 16602-70-57:2019 (en)
529. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Kontrola biozagađenja čistih soba MEST EN 16602-70-58:2019 (en)
530. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Materijali, mehanički djelovi i procesi ..... MEST EN 16602-70:2019 (en)
531. Svemirsko inženjerstvo - Zahtjevi interfejsa za električnu energiju ..... MEST EN 16603-20-20:2019 (en)
532. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Analiza i uticaji (i kritičnost) režima otkaza (FMEA/FMECA) ..... MEST EN 16602-30-02:2019 (en)
533. Svemirsko inženjerstvo - Materijali ..... MEST EN 16603-32-08:2019 (en)
534. Svemirsko inženjerstvo - Radio-frekvencija i modulacija - Ispravka ..... MEST EN 16603-50-05:2017/Cor.1:2019 (en)
535. Svemirsko inženjerstvo - CANbus proširen protokol ..... MEST EN 16603-50-15:2019 (en)
536. Svemirsko inženjerstvo - Zahtjevi za sisteme za kontrolu položaja i putanje (AOCS) satelita ..... MEST EN 16603-60-30:2019 (en)
537. Svemirsko inženjerstvo - Upravljačke procedure u letjelici ..... MEST EN 16603-70-01:2019 (en)
538. Svemirsko inženjerstvo - Operabilnost segmenta svemira ..... MEST EN 16603-70-11:2019 (en)
539. Svemirsko inženjerstvo - Jezik procedure za ispitivanje i operacije ..... MEST EN 16603-70-32:2019 (en)
540. Svemirsko inženjerstvo - Korišćenje telemetrijskog i telekomandnog kosmičkog paketa ..... MEST EN 16603-70-41:2019 (en)
541. Svemirsko inženjerstvo - Upravljanje interfejsom ..... MEST EN 16603-10-24:2019 (en)
542. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Projektovanje, izbor, nabavka i korišćenje monolitnih mikrotalasnih integrisanih kola (MMIC) u obliku čipova ..... MEST EN 16602-60-12:2019 (en)
543. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Električne, elektronske i elektromehaničke (EEE) komponente ..... MEST EN 16602-60:2019 (en)
544. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Mjerenja termooptičkih svojstava materijala za termičku kontrolu ..... MEST EN 16602-70-09:2019 (en)
545. Svemirsko inženjerstvo - Zemaljski sistemi i operacije ..... MEST EN 16603-70:2019 (en)
546. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Verifikacija i odobrenje za automatsko mašinsko talasno lemljenje ..... MEST EN 16602-70-07:2019 (en)
547. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Ispitivanje čestica i UV zračenja za svemirske materijale ..... MEST EN 16602-70-06:2019 (en)
548. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Otkrivanje organski kontaminiranih površina pomoću infracrvene spektroskopije ..... MEST EN 16602-70-05:2019 (en)
549. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Toplotno ispitivanje za ocjenu svemirskih materijala, procesa, mehaničkih djelova i sklopova ..... MEST EN 16602-70-04:2019 (en)
550. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Crna anodizacija metala sa neorganskim bojama ..... MEST EN 16602-70-03:2019 (en)
551. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Žičano omotavanje električnih veza visoke pouzdanosti ..... MEST EN 16602-70-30:2019 (en)
552. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Kontrola čistoće i kontaminiranosti ..... MEST EN 16602-70-01:2019 (en)
553. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Određivanje proizvoda isparenja iz materijala i sastavnih djelova za korišćenje u odeljku svemirske letjelice namijenjenom posadi ..... MEST EN 16602-70-29:2019 (en)
554. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Razvoj ASIC i FPGA ..... MEST EN 16602-60-02:2019 (en)
555. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Bezbjednost ..... MEST EN 16602-40:2019 (en)
556. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Analiza stabla kvarova - Obaveštenje o preuzimanju ECSS/IEC 61025 ..... MEST EN 16602-40-12:2019 (en)
557. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Analiza opasnosti ..... MEST EN 16602-40-02:2019 (en)
558. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Pouzdanost ..... MEST EN 16602-30:2019 (en)
559. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Smanjenje snage - EEE komponente ..... MEST EN 16602-30-11:2019 (en)
560. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Analiza raspoloživosti ..... MEST EN 16602-30-09:2019 (en)
561. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Popravka i modifikacija sklopova štampanih ploča za korišćenje u svemiru ..... MEST EN 16602-70-28:2019 (en)
562. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Toplotno vakuumsko ispitivanje ispuštanja gasa za pregled svemirskih materijala ..... MEST EN 16602-70-02:2019 (en)
563. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Generički zahtjevi za nabavku

hibrida ..... MEST EN 16602-60-05:2019 (en)
564. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Obezbjeđenje kvaliteta i bezbjednosti za svemirske ispitne centre ..... MEST EN 16602-20-07:2019 (en)
565. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Skladištenje, rukovanje i transport opreme za svemirske letjelice ..... MEST EN 16602-20-08:2019 (en)
566. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Obezbjeđenje kvaliteta ..... MEST EN 16602-20:2019 (en)
567. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Zahtjevi za korišćenje COTS komponenata ..... MEST EN 16602-60-13:2019 (en)
568. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Postupak kontrole uskladištenih komponenata - EEE komponente ..... MEST EN 16602-60-14:2019 (en)
569. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Obezbjeđenje otpornosti na zračenje - EEE komponente ..... MEST EN 16602-60-15:2019 (en)
570. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Zavarivanje metalnih materijala za letačku opremu ..... MEST EN 16602-70-39:2019 (en)
571. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Ručno lemljenje visokopouzdanih električnih spojeva ..... MEST EN 16602-70-08:2019 (en)
572. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Pravila za projektovanje štampanih ploča ..... MEST EN 16602-70-12:2019 (en)
573. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Kvalifikacija štampanih ploča ..... MEST EN 16602-70-10:2019 (en)
574. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Nabavka štampanih ploča ..... MEST EN 16602-70-11:2019 (en)
575. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Obezbjeđenje softverskih proizvoda ..... MEST EN 16602-80:2019 (en)
576. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Mehaničko ispitivanje materijala od metala ..... MEST EN 16602-70-45:2019 (en)
577. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Kontrola materijala ograničenog vijeka trajanja ..... MEST EN 16602-70-22:2019 (en)
578. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Određivanje osjetljivosti metala na pojavu prslina usled naponske korozije ..... MEST EN 16602-70-37:2019 (en)
579. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Izbor materijala za kontrolu pojave prslina usled naponske korozije ..... MEST EN 16602-70-36:2019 (en)
580. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Provjera svemirskog materijala ispitivanjem zapaljivosti ..... MEST EN 16602-70-21:2019 (en)
581. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Zahtjevi za proizvodnju i nabavku spojnih pričvršćivača sa navojem ..... MEST EN 16602-70-46:2019 (en)
582. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Korozija ..... MEST EN 16602-70-14:2019 (en)
583. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Mjerenja čvrstoće omotača i završnih slojeva prema guljenju i kidanju korišćenjem traka osjetljivih na pritisak ..... MEST EN 16602-70-13:2019 (en)
584. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Krimpovanje električnih kontakata visoke pouzdanosti ..... MEST EN 16602-70-26:2019 (en)
585. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Priprema, spajanje i montiranje RF koaksijalnih kablova ..... MEST EN 16602-70-18:2019 (en)
586. Obezbjeđenje svemirskih proizvoda - Određivanje osjetljivosti posrebrenih bakarnih žica i kablova na koroziju „crvene naslage" ..... MEST EN 16602-70-20:2019 (en)
587. Svemirsko inženjerstvo - Terminologija i specifikacija performansi žiro senzora ..... MEST EN 16603-60-21:2019 (en)

TEHNOLOGIJA TEKSTILA I TEHNOLOGIJA KOŽE

588. Perje i paperje - Uzorkovanje za ispitivanja ..... MEST EN 1883:2019 (en)
589. Koža - Organski fluor - Dio 1: Određivanje sadržaja neisparljivih jedinjenja metodom ekstrakcije uz primjenu tečne hromatografije sa tandem masenim detektorom (LC-MS/MS) ..... MEST EN ISO 23702-1:2019 (en)
590. Koža - Hemijska ispitivanja - Određivanje rastvorljivih materija u dihlormetanu i sadržaj slobodnih masnih kisjelina ..... MEST EN ISO 4048:2019 (en)
591. Koža - Hemijska ispitivanja - Određivanje neorganskih i organskih materija rastvorljivih u vodi ..... MEST EN ISO 4098:2019 (en)
592. Koža - Fizička i mehanička ispitivanja - Mjerenje otpornosti na cijepanje klinom ..... MEST EN ISO 23910:2019 (en)
593. Koža - Hemijsko određivanje sadržaja hrom-oksida - Dio 1: Kvantitativno određivanje titracijom ..... MEST EN ISO 5398-1:2019 (en)
594. Koža - Određivanje alkilfenoletoksida - Dio 2: Indirektna metoda ..... MEST EN ISO 18218-2:2019 (en)
595. Koža - Hemijsko određivanje sadržaja hrom-oksida - Dio 3:

Kvantitativno određivanje atomskom apsorpcionom spektrometrijom .... MEST EN ISO 5398-3:2019 (en)

596. Koža - Fizička i mehanička ispitivanja - Određivanje obješenosti, puzanja i oporavka ..... MEST CEN/TS 14689:2019 (en)
597. Koža - Određivanje otpornosti na savijanje - Dio 1: Metoda sa fleksometrom ..... MEST EN ISO 5402-1:2019 (en)
598. Koža - Fizička i mehanička ispitivanja - Određivanje sile savijanja ..... MEST EN ISO 14087:2019 (en)
599. Koža - Hemijska ispitivanja - Određivanje pH i iznosa razlike ..... MEST EN ISO 4045:2019 (en)
600. Koža - Fizička i mehanička ispitivanja - Određivanje otpornosti prema habanju - Dio 1: Metoda po Taberu ..... MEST EN ISO 17076-1:2019 (en)
601. Koža - Određivanje otpornosti prema habanju - Dio 2: Metoda sa poluloptom po Martindelu ..... MEST EN ISO 17076-2:2019 (en)
602. Koža - Fizička i mehanička ispitivanja - Određivanje permeabilnosti vodene pare ..... MEST EN ISO 14268:2019 (en)
603. Koža - Zahtjevi za označavanje i obilježavanje kože za unutrašnju upotrebu za tapaciranje namještaja i vozila ..... MEST EN 16223:2019 (en)
604. Koža - Ekološki otisak - Pravila kategorizacije proizvoda (PCR) - Ugljenični otisak ..... MEST EN 16887:2019 (en)
605. Koža - Svojstva kože za presvlačenje namještaja - Smjernice za izbor kože za namještaj ..... MEST EN 13336:2019 (en)
606. Koža - Ispitivanja postojanosti obojenja - Ispitivanje postojanosti obojenja na sluz ..... MEST EN ISO 20701:2019 (en)
607. Koža - Fizička i mehanička ispitivanja - Određivanje mekoće ..... MEST EN ISO 17235:2019 (en)
608. Koža - Ispitivanja postojanosti obojenja - Postojanost obojenja na cikluse trljanja napred-nazad ..... MEST EN ISO 11640:2019 (en)
609. Koža - Hemijska ispitivanja - Određivanje slobodnog formaldehida u pomoćnim sredstvima za obradu ..... MEST EN ISO 27587:2019 (en)

INDUSTRIJA ODJEĆE

610. Obuća - Metode ispitivanja patent-zatvarača - Otpornost na oštećenje tokom zatvaranja pod uticajem bočne sile ..... MEST EN ISO 18403:2019 (en)
611. Obuća - Metode ispitivanja gornje površine obuće (lica) - Otpornost na raslojavanje ..... MEST EN ISO 17698:2019 (en)
612. Obuća - Metode ispitivanja lica, postave i uložaka - Migracija boje ..... MEST EN ISO 17701:2019 (en)
613. Obuća - Metode ispitivanja gornjih djelova obuće (lica), postave i uložaka - Čvrstoća šava ..... MEST EN ISO 17697:2019 (en)
614. Obuća - Metode ispitivanja lica - Zatezna čvrstoća i izduženje ..... MEST EN ISO 17706:2019 (en)
615. Obuća - Metode ispitivanja gornjih djelova obuće (lica) i postave - Otpornost na savijanje ..... MEST EN ISO 17694:2019 (en)
616. Obuća - Metoda ispitivanja patent-zatvarača - Bočna jačina ..... MEST EN ISO 10764:2019 (en)
617. Obuća - Metoda ispitivanja patent-zatvarača - Jačina potezača patent-zatvarača ..... MEST EN ISO 10734:2019 (en)
618. Obuća - Metoda ispitivanja patent-zatvarača - Jačina dodatka koji čini završetak zuba patent-zatvarača ..... MEST EN ISO 10750:2019 (en)
619. Obuća - Metode ispitivanja lica, postave i uložaka - Otpornost na paranje ..... MEST EN ISO 17696:2019 (en)
620. Obuća - Metode ispitivanja lubova i kapni - Sposobnost spajanja ..... MEST EN ISO 20863:2019 (en)
621. Obuća - Metode ispitivanja gornjih djelova obuće (lica) - Vodootpornost ..... MEST EN ISO 17702:2019 (en)
622. Obuća - Metode ispitivanja lica - Ponašanje na visokim temperaturama MEST EN ISO 17703:2019 (en)
623. Obuća - Metode ispitivanja lica, postave i uložaka - Termoizolacija ..... MEST EN ISO 17705:2019 (en)
624. Obuća - Metode ispitivanja cipele u cjelini - Prionljivost lica na đon ..... MEST EN ISO 17708:2019 (en)
625. Obuća - Metode ispitivanja postave i uložaka - Statičko trenje ..... MEST EN ISO 22653:2019 (en)
626. Obuća - Metode ispitivanja za pričvršćene i dodatne uloške - Upijanje i otpuštanje vode ..... MEST EN ISO 22649:2019 (en)
627. Obuća - Mjesto uzorkovanja, priprema i trajanje kondicioniranja uzoraka i ispitnih komada ..... MEST EN ISO 17709:2019 (en)
628. Obuća - Uputstvo za industriju obuće koje se odnosi na supstance od veoma velikog značaja (REACH Direktiva, Prilog XIV) ..... MEST CEN/TR 16417:2019 (en)
629. Obuća - Metode ispitivanja patent-zatvarača - Otpornost na ponavljano otvaranje i zatvaranje ..... MEST EN ISO 10751:2019 (en)
630. Obuća - Metode ispitivanja glenka - Otpornost na zamor ..... MEST EN ISO 18895:2019 (en)
631. Obuća - Štetne supstance koje potencijalno mogu biti prisutne u obući

ili komponentama obuće - Određivanje fenola u materijalima za obuću . MEST EN ISO 20536:2019 (en)

TEHNOLOGIJA PREHRAMBENIH PROIZVODA

632. Žita i proizvodi od žita - Određivanje bezaca (ukupnih primjesa) u pšenici (Triticum aestivum L.), durum pšenici (Triticum durum Desf.), raži (Secale cereale L.) i ječmu koji se koristi kao hrana za životinje (Hordeum vulgare L.) ..... MEST EN 15587:2019 (en)
633. Derivati masti i ulja - Metil estri masnih kisjelina (FAME) - Određivanje sadržaja metanola ..... MEST EN 14110:2019 (en)

HEMIJSKA TEHNOLOGIJA

634. Hemijska dezinfekciona sredstva - Kvantitativno ispitivanje suspenzije za vrednovanje sporicidnog dejstva hemijskih dezinfekcionih sredstava, koji se upotrebljavaju u područjima prehrambene i drugih industrija, domaćinstava i javnih ustanova - Metoda ispitivanja i zahtjevi (faza 2, korak 1) ..... MEST EN 13704:2019 (en)
635. Kozmetika - Analitičke metode - LC/UV metoda za identifikaciju i određivanje 22 organska UV filtra (koji se upotrebljavaju u EU) u kozmetičkim proizvodima ..... MEST EN 17156:2019 (en)

NAFTA I SRODNE TEHNOLOGIJE

636. Vazduhoplovstvo - Molibden-disulfidna suva maziva bez grafita i halogena - Tehnička specifikacija ..... MEST EN 3021:2019 (en)
637. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje ostatka veziva i uljnog destilata iz bitumenskih emulzija destilacijom ..... MEST EN 1431:2019 (en)
638. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje povratne elastične deformacije modifikovanog bitumena ..... MEST EN 13398:2019 (en)
639. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje zateznih svojstava bitumenskih veziva ispitivanjem na zatezanje ..... MEST EN 13587:2019 (en)
640. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje dinamičkog viskoziteta bitumena i bitumenskih veziva metodom konusa i ploče ..... MEST EN 13702:2019 (en)
641. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje stabilnosti modifikovanog bitumena pri skladištenju ..... MEST EN 13399:2019 (en)
642. Aparati, čvrsta goriva i upaljači za roštilj - Dio 1: Roštilji na čvrsta goriva - Zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 1860-1:2018/Cor.1:2019 (en)

METALURGIJA

643. Čelik za armiranje i prednaprezanje betona - Metode ispitivanja - Dio 3: Čelik za prednaprezanje ..... MEST EN ISO 15630-3:2019 (en)
644. Čelik za armiranje i prednaprezanje betona - Metode ispitivanja - Dio 1: Armaturne šipke, šipke i žica ..... MEST EN ISO 15630-1:2019 (en)
645. Čelik za armiranje betona - Pocinkovani čelik za armiranje - Dio 2: Pocinkovani čelični proizvodi za armiranje ..... MEST EN 10348-2:2019 (en)
646. Čelik za armiranje i prednaprezanje betona - Metode ispitivanja - Dio 2: Zavarene mreže i rešetkasti nosači ..... MEST EN ISO 15630-2:2019 (en)
647. Čelični proizvodi sa poboljšanim deformacionim svojstvima u pravcu upravnom na površinu proizvoda - Tehnički uslovi isporuke ..... MEST EN 10164:2019 (en)
648. Toplo valjane pljosnate čelične šipke i široke trake za opštu upotrebu - Dimenzije i dozvoljena odstupanja oblika i dimenzija ..... MEST EN 10058:2019 (en)

TEHNOLOGIJA DRVETA

649. Drvene konstrukcije - Drvene konstrukcije pravougaonog poprečnog presjeka klasirane prema čvrstoći - Dio 2: Mašinsko razvrstavanje; dodatni zahtjevi za tipsko ispitivanje ..... MEST EN 14081-2:2019 (en)
650. Trajnost drveta i proizvoda na bazi drveta - Ploče na bazi drveta - Metoda ispitivanja za određivanje otpornosti protiv Basidiomycetes koje razaraju drvo ..... MEST ENV 12038:2019 (en)
651. Elastične podne obloge - Podne ploče od plute - Specifikacija ..... MEST EN 12104:2019 (en)

TEHNOLOGIJA PAPIRA

652. Papir i karton - Procedure uzorkovanja za papir i karton za reciklažu ..... MEST EN 17085:2019 (en)

GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VISOKOGRADNJA

653. Simultano prevođenje - Kvalitet i prenos zvuka i unosa slike - Zahtjevi MEST EN ISO 20108:2019 (en)
654. Simultano prevođenje - Pokretne kabine - Zahtjevi ..... MEST EN ISO 4043:2019 (en)
655. Simultano prevođenje - Stalne kabine - Zahtjevi ..... MEST EN ISO 2603:2019 (en)
656. Simultano prevođenje - Oprema - Zahtjevi ..... MEST EN ISO 20109:2019 (en)
657. Ispitne metode - Drveni podni sistemi - Određivanje svojstava vibracije MEST EN 16929:2019 (en)
658. Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Dio 6: Uzorkovanje, ocjena i provjera postojanosti svojstava ..... MEST EN 934-6:2019 (en)
659. Veziva za podne obloge (estrihe) na bazi kalcijum-sulfata - Dio 2: Metode ispitivanja ..... MEST EN 13454-2:2019 (en)
660. Vještački kamen - Ploče i proizvodi sječeni po mjeri za oblaganje podova i stepeništa (unutrašnjih i spoljašnjih) ..... MEST EN 16954:2019 (en)
661. Metode ispitivanja prirodnog kamena - Određivanje osjetljivosti na promjene izgleda usljed termičkih ciklusa ..... MEST EN 16140:2019 (en)
662. Opšta pravila za prefabrikovane betonske proizvode ..... MEST EN 13369:2019 (en)
663. Fleksibilne trake za hidroizolaciju - Indeks solarne refleksije ..... MEST EN 17190:2019 (en)
664. Savitljive trake za hidroizolaciju - Određivanje otpornosti na cijepanje - Dio 2: Plastične i gumene trake za hidroizolaciju krova ..... MEST EN 12310-2:2019 (en)
665. Fleksibilne trake za hidroizolaciju - Statističko definisanje graničnih i deklarisanih vrijednosti proizvođača (MLV i MDV) - 95-postotna satistika ..... MEST CEN/TR 16625:2019 (en)
666. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje otpornosti prema zbijanju asfaltnog sloja ..... MEST EN 14692:2019 (en)
667. Savitljive trake za hidroizolaciju - Bitumenske trake za hidroizolaciju krova - Određivanje prijanjanja granula ..... MEST EN 12039:2019 (en)
668. Savitljive trake za hidroizolaciju - Bitumenske trake za hidroizolaciju krova - Određivanje prijanjanja granula ..... MEST EN 12039:2019/Cor.1:2019 (en)
669. Bitumen i bitumenska veziva - Ponovno dobijanje veziva iz bitumenskih emulzija ili razrijeđenih ili omekšalih bitumenskih veziva - Dio 1: Izdvajanje isparavanjem ..... MEST EN 13074-1:2019 (en)
670. Bitumen i bitumenska veziva - Ponovno dobijanje veziva iz bitumenskih emulzija ili razrijeđenih ili omekšalih bitumenskih veziva - Dio 2: Stabilizacija nakon dobijanja isparavanjem ..... MEST EN 13074-2:2019 (en)
671. Savitljive trake za hidroizolaciju - Bitumenske, plastične i gumene trake za hidroizolaciju krova - Određivanje otpornosti na udar ..... MEST EN 12691:2019 (en)
672. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje upijanja vode ..... MEST EN 14223:2019 (en)
673. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Kompatibilnost pri zagrijavanju ..... MEST EN 14691:2019 (en)
674. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje ponašanja bitumenskih traka pri ugradnji mastiks asfalta ..... MEST EN 14693:2019 (en)
675. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje čvrstoće na smicanje ..... MEST EN 13653:2019 (en)
676. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje otpornosti prema dinamičkom pritisku vode nakon prethodnog oštećenja ..... MEST EN 14694:2019 (en)
677. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje zateznih svojstava modifikovanog bitumena metodom sile duktiliteta ..... MEST EN 13589:2019 (en)
678. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje dinamičke viskoznosti bitumenskog veziva korišćenjem rotirajućeg viskozimetra ..... MEST EN 13302:2019 (en)
679. Energetske performanse zgrada - Dio 1: Uticaj sistema automatskog upravljanja i nadzora u zgradama - Moduli M10-4, 5, 6, 7 , 8, 9, 10 ..... MEST EN 15232-1:2019 (en)
680. Električne instalacije niskog napona - Dio 5-557: Izbor i postavljanje električne opreme - Pomoćna kola ..... MEST HD 60364-5-557:2019 (en)
681. Kontrole sistema za grijanje - Dio 8: Propratni tehnički izvještaj uz prEN 12098-5:2015 - Moduli M3-5, 6, 7, 8 ..... MEST CEN/TR 12098-8:2019 (en)
682. Kontrole sistema za grijanje - Dio 6: Propratni tehnički izvještaj uz

prEN 12098-1:2015 - Moduli M3-5, 6, 7, 8 ..... MEST CEN/TR 12098-6:2019 (en)

683. Kontrole sistema za grijanje - Dio 7: Propratni tehnički izvještaj uz prEN 12098-3:2015 - Moduli M3-5, 6, 7, 8 ..... MEST CEN/TR 12098-7:2019 (en)
684. Energetske performanse zgrada - Upravljanje u sistemima grijanja - Dio 1: Oprema za upravljanje u sistemima grijanja toplom vodom - Moduli M3-5, 6, 7, 8 ..... MEST EN 12098-1:2019 (en)
685. Energetske performanse zgrada - Kontrole sistema za grijanje - Dio 5: Start - stop programator za sisteme za grijanje - Moduli M3-5,6,7,8 ..... MEST EN 12098-5:2019 (en)
686. Energetske performanse zgrada - Upravljanje uređajima za grijanje, ventilaciju i klimatizaciju - Dio 1: Elektronska oprema za upravljanje pojedinačnim zonama - Moduli M3-5, M4-5, M5-5 ..... MEST EN 15500-1:2019 (en)
687. Energetske performanse zgrada - Upravljanje uređajima za grijanje, ventilaciju i klimatizaciju - Dio 2: Propratni tehnički izvještaj uz prEN 15500-1:2015 - Moduli M3-5, M4-5, M5-5 ..... MEST CEN/TR 15500-2:2019 (en)
688. Niskonaponske električne instalacije - Dio 5-56: Selekcija i podizanje električne opreme - Bezbjednosne usluge ..... MEST HD 60364-5-56:2019 (en)
689. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-708: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Auto-kampovi, kampovi i slične lokacije ..... MEST HD 60364-7-708:2019 (en)
690. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-753: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Kablovi za grijanje i ugrađeni sistemi za grijanje MEST HD 60364-7-753:2019 (en)
691. Vrtložne i tople banje za kućnu upotrebu - Zahtjevi za bezbjednost i metode ispitivanja ..... MEST EN 17125:2019 (en)

GRAĐEVINARSTVO (niskogradnja i inženjerske konstrukcije)

692. Zemljani radovi - Dio 3: Postupci u izgradnji ..... MEST EN 16907-3:2019 (en)
693. Zemljani radovi - Dio 6: Zemljani radovi na uređenju zemljišta hidrauličkim nasipanjem ..... MEST EN 16907-6:2019 (en)
694. Zemljani radovi - Dio 5: Kontrola kvaliteta ..... MEST EN 16907-5:2019 (en)
695. Zemljani radovi - Dio 4: Poboljšanje tla krečom i/ili hidrauličkim vezivom ..... MEST EN 16907-4:2019 (en)
696. Zemljani radovi - Dio 1: Principi i opšta pravila ..... MEST EN 16907-1:2019 (en)
697. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 44: Širenje pukotina ispitivanjem polukružnih uzoraka na savijanje ..... MEST EN 12697-44:2019 (en)
698. Hladno nanijete mase za zaptivanje spojeva - Metode ispitivanja - Dio 9: Ispitivanje funkcionalnosti mase za zaptivanje spojeva ..... MEST EN 14187-9:2019 (en)
699. Bitumenske mješavine - Metoda ispitivanja - Dio 33: Priprema uzorka kotrljajućim kompaktorom ..... MEST EN 12697-33:2019 (en)
700. Površinski tankoslojni zastori - Metode ispitivanja - Dio 2: Određivanje količine zaostalog veziva uključujući i pripremu uzoraka ..... MEST EN 12274-2:2019 (en)
701. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 32: Priprema uzorka vibracionim kompaktorom ..... MEST EN 12697-32:2019 (en)
702. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 31: Priprema uzorka žiroskopskim kompaktorom ..... MEST EN 12697-31:2019 (en)
703. Površinski tankoslojni zastori - Metode ispitivanja - Dio 6: Količina razastrte mješavine ..... MEST EN 12274-6:2019 (en)
704. Hladno nanijete mase za zaptivanje spojeva - Metode ispitivanja - Dio 5: Određivanje otpornosti na hidrolizu ..... MEST EN 14187-5:2019 (en)
705. Površinski tankoslojni zastori - Metode ispitivanja - Dio 4: Određivanje kohezije mješavine ..... MEST EN 12274-4:2019 (en)
706. Površinski tankoslojni zastori - Metode ispitivanja - Dio 5: Određivanje minimalnog sadržaja veziva i otpornost na habanje ..... MEST EN 12274-5:2019 (en)
707. Površinski tankoslojni zastori - Metode ispitivanja - Dio 1: Uzimanje uzoraka mješavine za površinske tankoslojne zastore ..... MEST EN 12274-1:2019 (en)
708. Površinski tankoslojni zastori - Metode ispitivanja - Dio 3: Konzistencija ..... MEST EN 12274-3:2019 (en)
709. Brodovi unutrašnje plovidbe - Plutajuća privezišta i plutajući mostovi na unutrašnjim vodama - Zahtjevi, ispitivanja ..... MEST EN 14504:2019 (en)

OPREMA ZA DOMAĆINSTVO. ODMOR I RAZONODA. SPORTOVI

710. Metode za vrednovanje performansi mobilnih robota u domaćinstvu ..... MEST EN 62849:2019 (en)
711. Energetske performanse zgrada - Kontrole sistema za grijanje - Dio 3:

Kontrolna oprema za električne sisteme grijanja - Moduli M3-5, 6, 7, 8 MEST EN 12098-3:2019 (en)

712. Automatski električni regulatori - Dio 2-13: Posebni zahtjevi za regulatore osjetljive na vlagu ..... MEST EN IEC 60730-2-13:2019 (en)
713. Automatski električni regulatori - Dio 2-13: Posebni zahtjevi za regulatore osjetljive na vlagu ..... MEST EN IEC 60730-2-13:2019/Cor.1:2019 (en)
714. Energetske performanse zgrada - Kontrola sistema automatskog upravljanja i tehničkog nadzora u zgradama - Dio 2: Propratni tehnički izvještaj uz prEN 16946-1:2015 - Moduli M10-11 ..... MEST CEN/TR 16946-2:2019 (en)
715. Merdevine - Dio 3: Označavanje i uputstvo za upotrebu ..... MEST EN 131-3:2019 (en)
716. Merdevine - Dio 2: Zahtjevi, ispitivanje, označavanje ..... MEST EN 131-2:2019 (en)
717. Elastične podne obloge - Heterogene podne obloge od poliuretana - Specifikacija ..... MEST EN 16776:2019 (en)
718. Laminatne podne obloge - Elementi sa direktno nanijetom štampom i smolom u površinskom sloju - Specifikacije, zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 15468:2019 (en)
719. Elastične i tekstilne podne obloge - Određivanje bočne dužine, ravnosti ivica i pravouglosti ploča ..... MEST EN ISO 24342:2019 (en)
720. Tekstilne podne obloge - Laboratorijska ispitivanja prljanja zemljom - Dio 2: Ispitivanje u bubnju - Izmjena 1 ..... MEST EN ISO 11378-2:2012/A1:2019 (en)
721. Elastične podne obloge - Određivanje dimenzionalne stabilnosti i uvijanja nakon izlaganja toploti ..... MEST EN ISO 23999:2019 (en)
722. Elastične podne obloge - Heterogene poli(vinil-hlorid) podne obloge - Specifikacije ..... MEST EN ISO 10582:2019 (en)
723. Elastične podne obloge - Podne obloge od polivinil hlorida sa elementima koji utiču na povećanje otpornosti prema klizanju - Specifikacije ..... MEST EN 13845:2019 (en)
724. Tekstilne podne obloge - Klasifikacija mašinski izrađenih tepiha i staza MEST EN 14215:2019 (en)
725. Tekstilne podne obloge - Ocjenjivanje promjene izgleda ..... MEST EN ISO 9405:2019 (en)
726. Tekstilne podne obloge - Klasifikacija ..... MEST EN 1307:2019 (en)
727. Laminatne podne obloge - Elementi sa površinskim slojem na bazi akrila, očvršćenih elektronskim zracima - Specifikacije, zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 14978:2019 (en)
728. Elastične podne obloge - Podne obloge od polivinil hlorida koje se upotrebljavaju u posebno vlažnim sredinama - Specifikacije ..... MEST EN 13553:2019 (en)
729. Elastične i tekstilne podne obloge - Ocjenjivanje sklonosti prema statičkom elektricitetu ..... MEST EN 1815:2019 (en)
730. Laminatne podne obloge - Podloge - Specifikacije, zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 16354:2019 (en)
731. Elastične podne obloge - Specifikacija za podne panele/sklop za plivajuću ugradnju ..... MEST EN ISO 20326:2019 (en)
732. Elastične, laminatne i modularne višeslojne podne obloge - Određivanje električne otpornosti ..... MEST EN 1081:2019 (en)
733. Elastične, tekstilne i laminatne podne obloge - Osnovne karakteristike .. MEST EN 14041:2019 (en)
734. Modularne višeslojne podne obloge - Elementi sa površinskim slojem na bazi praha drveta - Specifikacije, zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 17142:2019 (en)
735. Upaljači - Bezbjednosna specifikacija ..... MEST EN ISO 9994:2019 (en)
736. Oprema za igru na naduvavanje - Dio 1: Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 14960-1:2019 (en)
737. Očuvanje kulturne baštine - Površinska zaštita poroznih neorganskih materijala - Tehnički i hemijski podaci o vodonepropusnom proizvodu . MEST EN 17114:2019 (en)
738. Očuvanje kulturne baštine - Metode i materijali za čišćenje poroznih neorganskih materijala ..... MEST EN 17138:2019 (en)
739. Scenska tehnologija - Specifikacije za projektovanje i proizvodnju aluminijumskih i čeličnih nosača ..... MEST EN 17115:2019 (en)
740. Bezbjednost zabavnih vožnji i zabavnih uređaja - Dio 1: Dizajn i proizvodnja ..... MEST EN 13814-1:2019 (en)
741. Bezbjednost zabavnih vožnji i zabavnih uređaja - Dio 2: Rad, održavanje i upotreba ..... MEST EN 13814-2:2019 (en)
742. Oprema i površina za dječija igrališta - Dio 6: Dodatni posebni bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za klackalice ..... MEST EN 1176-6:2019 (en)
743. Oprema i površina za dječija igrališta - Dio 4: Dodatni posebni bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za žičare ..... MEST EN 1176-4:2019 (en)

744. Površine za igrališta i rekreaciju - Osnove za kompetentnost inspektora za igrališta ..... MEST CEN/TR 17207:2019 (en)
745. Bezbjednost igračaka - Nacionalni prevodi upozorenja i uputstava koja se koriste u seriji EN 71 ..... MEST CEN/TR 15071:2019 (en)
746. Bezbjednost dječjih igračaka - Tumačenja - Dio 1: Odgovori na zahtjeve za tumačenje standarda EN 71-1, EN71-2, EN 71-8 i EN 71-14 MEST CEN/TR 15371-1:2019 (en)
747. Bezbjednost dječjih igračaka - Tumačenja - Dio 2: Odgovori na zahtjeve za tumačenje hemijskih svojstava prema standardima serije EN 71 ..... MEST CEN/TR 15371-2:2019 (en)
748. Bezbjednost dječjih igračaka - Dio 8: Smjernice za određivanje uzrasta . MEST CEN ISO/TR 8124-8:2019 (en)
749. Bezbjednost dječjih igračaka - Ponašanje djece prilikom stavljanja igračaka u usta ..... MEST CEN/TR 16918:2019 (en)
750. Bezbjednost igračaka - Dio 12: N-nitrozamini i prekursori N-nitrozamina ..... MEST EN 71-12:2019 (en)
751. Bezbjednost igračaka - Dio 14: Tramboline za kućnu upotrebu ..... MEST EN 71-14:2019 (en)
752. Zidovi za penjanje/balansiranje koji se koriste u vodenom području javnih bazena - Bezbjednosni i operativni zahtjevi ..... MEST EN 17164:2019 (en)
753. Skejt parkovi - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 14974:2019 (en)
754. Oprema za bazene - Dio 10: Dodatni posebni bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za ronilačke platforme, ronilačke odskočne daske i prateću opremu ..... MEST EN 13451-10:2019 (en)
755. Bazeni za javnu upotrebu - Dio 1: Bezbjednosni zahtjevi za projektovanje ..... MEST EN 15288-1:2019 (en)
756. Bazeni za javnu upotrebu - Dio 2: Bezbjednosni zahtjevi pri upotrebi .... MEST EN 15288-2:2019 (en)
757. Stacionarne sprave za vježbanje - Dio 9: Eliptične sprave za vježbanje, dodatni specifični zahtjevi za bezbjednost i metode ispitivanja - Izmjena 1 ..... MEST EN ISO 20957-9:2018/A1:2019 (en)
758. Gimnastička oprema - Opšti bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja . MEST EN 913:2019 (en)
759. Planinarska oprema - Sidrišta za stijenu - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 959:2019 (en)
760. Planinarska oprema - Pojasevi - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 12277:2019 (en)

2. Crnogorski standardi iz tačke 1 ovog rješenja biće objavljeni u posebnom izdanju Instituta za standardizaciju Crne Gore.

Crnogorski standardi iz tačke 1. ovog rješenja koji uz svoju oznaku imaju (me) objavljeni su na crnogorskom jeziku, koji uz svoju oznaku imaju (en) objavljeni su na engleskom jeziku.

3. Ovo rješenje stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 20/760/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1, člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d. direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

R J E Š E NJ E
o povučenim crnogorskim standardima i srodnim dokumentima

1. Povlače se sledeći crnogorski standardi i srodni dokumenti:

OPŠTE. TERMINOLOGIJA. STANDARDIZACIJA. DOKUMENTACIJA

1. Upravljanje kapacitetima - Dio 1: Termini i definicije ..... MEST EN 15221-1:2010 (en)
2. Prirodni kamen - Određivanje kriterijuma ..... MEST EN 12440:2017 (en)

SOCIOLOGIJA. USLUGE. ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE KOMPANIJOM. ADMINISTRACIJA. TRANSPORT

3. Informacione tehnologije - Upravljanje uslugama - Dio 1: Zahtjevi za sistem upravljanja uslugama ..... MEST ISO/IEC 20000-1:2017 (en)
4. Upravljanje kapacitetima - Dio 2: Uputstvo za pripremu sporazuma o upravljanju kapacitetima ..... MEST EN 15221-2:2010 (en)
5. Društvena bezbjednost - Menadžment vanrednim situacijama - Zahtjevi za odgovor na incident ..... MEST ISO 22320:2014 (en)
6. Elektronski sistem za naplatu - Definicija interfejsa za naplatu unutar vozila upotrebom integrisane elektronske kartice (ICC) ..... METI TS CEN ISO/TS 25110:2014 (en)
7. Elektronski sistem za naplatu - Vrednovanje usaglašenosti opreme sa ISO/TS 17575-3 -Dio 1: Struktura skupa ispitivanja i svrha ispitivanja ..... METI TS CEN ISO/TS 16410-1:2014 (en, fr)
8. Elektronski sistem za naplatu - Vrednovanje usaglašenosti opreme sa ISO/TS 17575-1-Dio 1: Struktura skupa ispitivanja i svrha ispitivanja ..... METI TS CEN ISO/TS 16407-1:2014 (en, fr)
9. Elektronski sistem za naplatu - Performanse naplate - Dio 2: Ispitivanje okvira ..... METI TS CEN ISO/TS 17444-2:2015 (en)
10. Elektronski sistem za naplatu - Vrednovanje usaglašenosti opreme sa ISO/TS 17575-2 - Dio 2: Skup načelnih ispitivanja ..... METI TS CEN ISO/TS 16401-2:2014 (en, fr)
11. Elektronski sistem za naplatu - Vrednovanje usaglašenosti opreme sa ISO/TS 17575-2 - Dio 1: Struktura skupa ispitivanja i svrha ispitivanja .... METI TS CEN ISO/TS 16401-1:2014 (en, fr)
12. Elektronski sistem za naplatu - Performanse naplate - Dio 1: Metrika ..... METI TS CEN ISO/TS 17444-1:2014 (en, fr)
13. Sistemi menadžmenta bezbjednošću hrane - Zahtjevi za svaku organizaciju u lancu hrane ..... MEST EN ISO 22000:2018 (en)

TEHNOLOGIJA ZAŠTITE ZDRAVLJA

14. Medicinska električna oprema - Dio 2-55: Posebni zahtjevi za osnovnu bezbjednost i osnovne performanse monitora respiratornih gasova ..... MEST EN ISO 80601-2-55:2012 (en)
15. Kontejneri (epruvete sa podpritiskom) za jednokratnu upotrebu koji služe za prikupljanje uzoraka ljudske venozne krvi ..... MEST EN 14820:2008 (en)
16. Neaktivni hirurški implantati - Grudni implantati - Posebni zahtjevi ..... MEST EN ISO 14607:2010 (en)
17. Oftalmološka optika - Kontaktna sočiva i proizvodi za održavanje kontaktnih sočiva - Određivanje fizičke kompatibilnosti proizvoda za održavanje kontaktnih sočiva i kontaktnih sočiva ..... MEST EN ISO 11981:2011 (en)
18. Oftalmološka optika - Kontaktna sočiva i proizvodi za održavanje kontaktnih sočiva - Određivanje upijanja i otpuštanja sredstava zaštite ..... MEST EN ISO 11986:2011 (en)

19. Oftalmološka optika - Kontaktna sočiva - Dio 3: Metode mjerenja ..... MEST EN ISO 18369-3:2011 (en)
20. Oftalmološka optika - Ispitivanje oštrine vida - Standardni optotip i njegovo prikazivanje ..... MEST EN ISO 8596:2011 (en)
21. Oftalmološka optika - Neoblikovana gotova sočiva za naočare - Dio 1: Specifikacije za monofokalna i multifokalna sočiva ..... MEST EN ISO 8980-1:2011 (en)
22. Oftalmološka optika - Ugrađena sočiva za naočare ..... MEST EN ISO 21987:2011 (en)
23. Oftalmološki instrumenti - Biomikroskopi slit-lampe ..... MEST EN ISO 10939:2012 (en)
24. Oftalmološka optika - Neoblikovana gotova sočiva za naočare - Dio 2: Specifikacije za sočiva sa progresivnom jačinom ..... MEST EN ISO 8980-2:2011 (en)
25. Oftalmološka optika - Kontaktna sočiva - Dio 4: Fizičko-hemijska svojstva materijala za kontaktna sočiva ..... MEST EN ISO 18369-4:2011 (en)
26. Oftalmološki implantati - Intraokularna sočiva - Dio 1: Rječnik ..... MEST EN ISO 11979-1:2013 (en, fr)
27. Sterilizacija proizvoda za medicinsku upotrebu - Biološki i hemijski indikatori - Oprema za ispitivanje ..... MEST EN ISO 18472:2011 (en)
28. Hemijska dezinfekciona sredstva i antiseptici - Dezinfekcija ruku u hirurgiji - Metoda ispitivanja i zahtjevi (faza 2/korak 2) ..... MEST EN 12791:2017 (en)
29. Medicinske maske za lice - Zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 14683:2015 (en)

ŽIVOTNA SREDINA. ZAŠTITA ZDRAVLJA. BEZBJEDNOST

30. Vrela sredina - Određivanje toplotnog opterećenja radnika prema pokazateljima WBGT (temperatura vlažnog kuglastog termometra) ..... MEST EN 27243:2014 (en)
31. Zahtjevi za bezbjednost električnih uređaja i opreme za mjerenje, upravljanje i laboratorijsku upotrebu - Dio 2-201: Posebni zahtjevi za uređaje i opremu za upravljanje ..... MEST EN 61010-2-201:2015 (en, fr)
32. Metodologije 3-D skeniranja za međunarodno kompatibilne antropometrijske baze podataka ..... MEST EN ISO 20685:2015 (en)
33. Osnovne mjere ljudskog tijela za tehnološko projektovanje - Dio 1: Definicije i reperi za mjere ljudskog tijela ..... MEST EN ISO 7250-1:2012 (en)
34. Ergonomski principi koji se odnose na mentalno radno opterećenje - Dio 1: Opšti termini i definicije ..... MEST EN ISO 10075-1:2012 (en)
35. Ergonomski zahtjevi za kancelarijski rad sa vizuelnim displej terminalima - Dio 12: Prezentacija informacija ..... MEST EN ISO 9241-12:2010 (en)
36. Ergonomija interakcije čovjeka i sistema - Dio 306: Metode ocjenjivanja elektronskih vizuelnih displeja na mjestu upotrebe ..... MEST EN ISO 9241-306:2012 (en)
37. Ergonomski zahtjevi za kancelarijski rad sa vizuelnim displej terminalima - Dio 11: Uputstvo za upotrebljivost ..... MEST EN ISO 9241-11:2010 (en)
38. Drumska vozila - Ergonomski aspekti transportnih informacionih i upravljačkih sistema - Specifikacije i procedure ispitivanja za vizuelnu prezentaciju unutar vozila ..... MEST EN ISO 15008:2011 (en)
39. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 3: Specifikacije koncentrata za pjenu niske ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se ne miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-3:2008/Cor.1:2012 (en)
40. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 4: Specifikacije koncentrata za pjenu niske ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-4:2008 (en)
41. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 4: Specifikacije koncentrata za pjenu niske ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-4:2008/Cor.1:2012 (en)
42. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 3: Specifikacije koncentrata za pjenu niske ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se ne miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-3:2008 (en)
43. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 1: Specifikacije koncentrata za pjenu srednje ekspanzije za površinsku primjenu na

tečnostima koje se ne miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-1:2008/Cor.1:2012 (en)

44. Sredstva za gašenje požara - Koncentrati za pjenu - Dio 1: Specifikacije koncentrata za pjenu srednje ekspanzije za površinsku primjenu na tečnostima koje se ne miješaju sa vodom ..... MEST EN 1568-1:2008 (en)
45. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za gašenje gasom - Dio 10: Fizičke osobine i projektovanje sistema za gašenje gasom za sredstvo IG-541 ..... MEST EN 15004-10:2011 (en)
46. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za gašenje gasom - Dio 9: Fizičke osobine i projektovanje sistema za gašenje gasom za sredstvo IG-55 ..... MEST EN 15004-9:2011 (en)
47. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za gašenje gasom - Dio 7: Fizičke osobine i projektovanje sistema za gašenje gasom za sredstvo IG-01 ..... MEST EN 15004-7:2011 (en)
48. Instalacije za gašenje požara - Sistemi za gašenje gasom - Dio 8: Fizičke osobine i projektovanje sistema za gašenje gasom za sredstvo IG-100 ..... MEST EN 15004-8:2011 (en)
49. Sistemi za kontrolu dima i toplote - Dio 2: Specifikacije uređaja za prirodno odvođenje dima i toplote ..... MEST EN 12101-2:2010 (en)
50. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-25: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija D ..... MEST EN 60332-3-25:2011 (en)
51. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-21: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija A F/R ..... MEST EN 60332-3-21:2012 (en)
52. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-24: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija C ..... MEST EN 60332-3-24:2011 (en)
53. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-22: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija A ..... MEST EN 60332-3-22:2011 (en)
54. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-10: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Uređaji za ispitivanje ..... MEST EN 60332-3-10:2011 (en)
55. Hladne primijenjene smjese za zaptivanje spojeva - Dio 7: Metoda ispitivanja za određivanje otpornosti na plamen ..... MEST EN 14187-7:2012 (en)
56. Ispitivanje opasnosti od požara - Dio 6-2: Pomračenje izazvano dimom - Pregled i značaj metoda ispitivanja ..... MEST EN 60695-6-2:2013 (en, fr)
57. Rad pod naponom - Ručni alati za rad pod naponom do 1000 V naizmjenične struje i 1500 V jednosmjerne struje ..... MEST EN 60900:2013 (en, fr)
58. Aparati za domaćinstvo i slični električni uređaji - Bezbjednost - Dio 2-3: Posebni zahtjevi za električne pegle ..... MEST EN 60335-2-3:2012 (en)
59. Ispitivanja električnih i optičkih kablova na gorenje - Dio 3-21: Ispitivanje vertikalno postavljenog snopa žica ili kablova na vertikalno širenje plamena - Kategorija A/F ..... MEST EN 61326-3-21:2011 (en)

METROLOGIJA I MJERENJE. FIZIČKE POJAVE

60. Pravila koja se odnose na električna i magnetna kola ..... MEST EN 60375:2012 (en)
61. Magnetni materijali - Dio 13: Metode mjerenja električne gustine, otpornosti i faktora popunjenosti kod čeličnih limova i traka ..... MEST EN 60404-13:2013 (en, fr)
62. Magnetni materijali - Dio 6: Metode mjerenja magnetnih svojstava magnetno mekih metalnih ili praškastih materijala na frekvencijama u opsegu od 20 Hz do 200 kHz upotrebom uzorka u obliku prstena ..... MEST EN 60404-6:2013 (en)
63. Elektrostatika - Dio 4-4: Standardne ispitne metode posebne namjene - Elektrostatička klasifikacija objedinjenih srednjih fleksibilnih rezervoara (FIBC) ..... MEST EN 61340-4-4:2012 (en, fr)
64. Elektrostatika - Dio 4-4: Standardne ispitne metode posebne namjene -

Elektrostatička klasifikacija objedinjenih srednjih fleksibilnih rezervoara (FIBC) ..... MEST EN 61340-4-4:2012/A1:2015 (en, fr)

65. Elektrostatika - Dio 4-3: Standardne ispitne metode posebne namjene - Obuća ..... MEST EN 61340-4-3:2012 (en)
66. Nekorišćene izolacione tečnosti na bazi ugljovodonika - Metode ispitivanja za procjenu oksidacione stabilnosti ..... MEST EN 61125:2013 (en, fr)
67. Elektrostatika - Dio 4-5: Standardne ispitne metode posebne namjene - Metode za karakterizaciju elektrostatičke zaštite obuće kod čovjeka u odnosu na podne prostirke ..... MEST EN 61340-4-5:2012 (en)
68. Kontrola prijema za statička brojila aktivne električne energije naizmjenične struje za direktno priključenje (klase 1 i 2) ..... MEST EN 61538:2012 (en)

ISPITIVANJE

69. Klasifikacija uslova okoline - Dio 3: Klasifikacija grupa parametara okoline i njihovih strogosti - Odjeljak 2: Transport ..... MEST EN 60721-3-2:2013 (en)
70. Klasifikacija uslova okoline - Dio 3:Klasifikacija grupa parametara okoline i njihovih strogosti - Odjeljak 1: Skladištenje ..... MEST EN 60721-3-1:2013 (en)

PROIZVODNO INŽENJERSTVO

71. Električna oprema za mjerenje, upravljanje i laboratorijsku upotrebu - Zahtjevi za EMC - Dio 3-2: Zahtjevi za imunost bezbjednosnih sistema i za opremu namijenjenu da obavlja funkcije koje se odnose na bezbjednost (sigurnost funkcionisanja) - Industrijske primjene sa specificiranim elektromagnetnim okruženjem ..... MEST EN 61326-3-2:2009 (en)
72. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-3: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 3 ..... MEST EN 61784-5-3:2012 (en)
73. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-2: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 2 ..... MEST EN 61784-5-2:2012 (en, fr)
74. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-6: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 6 ..... MEST EN 61784-5-6:2012 (en)
75. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-12: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 12 ..... MEST EN 61784-5-12:2012 (en)
76. Industrijske komunikacione mreže - Profili - Dio 5-12: Instaliranje industrijskih sabirnica - Profili instaliranja za CPF 12 ..... MEST EN 61784-5-12:2012/A1:2017 (en, fr)
77. Oprema za elektrolučno zavarivanje - Dio 1: Izvori struje za zavarivanje .. MEST EN 60974-1:2013 (en, fr)
78. Oprema za lučno zavarivanje - Dio 8: Gasne konzole za zavarivanje i siječenje plazmom ..... MEST EN 60974-8:2010 (en)
79. Oprema za elektrolučno zavarivanje - Dio 9: Instalacija i upotreba ..... MEST EN 60974-9:2013 (en)
80. Bezbjednost u elektrotermičkim postrojenjima - Dio 12: Posebni zahtjevi za instalacije sa infracrvenim električnim grijanjem ..... MEST EN 60519-12:2015 (en, fr)
81. Rječnik termina termičke obrade za proizvode od gvožđa ..... MEST EN 10052:2010 (en)

PRETVARANJE I PRENOS ENERGIJE I TOPLOTE

82. Određivanje bezbjednosnih karakteristika fotonaponskih modula - Dio 2: Zahtjevi za ispitivanje ..... MEST EN 61730-2:2011 (en)
83. Ispitivanje performansi i energetskih karakteristika fotonaponskih (PV) modula - Dio 1: Mjerenja performansi i karakteristika snage u zavisnosti od zračenja i temperature ..... MEST EN 61853-1:2013 (en, fr)
84. Određivanje bezbjednosnih karakteristika fotonaponskih modula - Dio 1: Konstrukcioni zahtjevi ..... MEST EN 61730-1:2011 (en)
85. Određivanje bezbjednosnih karakteristika fotonaponskih modula - Dio 1:

Konstrukcioni zahtjevi ..... MEST EN 61730-1:2011/A2:2016 (en, fr)

86. Određivanje bezbjednosnih karakteristika fotonaponskih modula - Dio 2: Zahtjevi za ispitivanje ..... MEST EN 61730-2:2011/A1:2012 (en, fr)
87. Određivanje bezbjednosnih karakteristika fotonaponskih modula - Dio 1: Konstrukcioni zahtjevi ..... MEST EN 61730-1:2011/A11:2016 (en)
88. Određivanje bezbjednosnih karakteristika fotonaponskih modula - Dio 1: Konstrukcioni zahtjevi ..... MEST EN 61730-1:2011/A1:2012 (en, fr)
89. Uređaji za klimatizaciju, sistemi za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora sa kompresorima na električni pogon - Dio 1:Termini, definicije i klasifikacija ..... MEST EN 14511-1:2015 (en)

ELEKTROENERGETIKA

90. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-721: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Električne instalacije u kamp prikolicama i motornim kamp prikolicama ..... MEST HD 60364-7-721:2013 (en, fr)
91. Specifikacija tehničke klase sumpor heksafluorida (SF6) za upotrebu u električnoj opremi ..... MEST EN 60376:2013 (en, fr)
92. Sklopke za aparate - Dio 1: Opšti zahtjevi ..... MEST EN 61058-1:2010 (en)
93. Grla za sijalice sa Edisonovim navojem ..... MEST EN 60238:2012 (en)
94. Svjetiljke - Dio 2:Posebni zahtjevi - Odjeljak 17: Svjetiljke za osvjetljenje pozornica, televizijskih, filmskih i fotografskih studija (otvorenih i zatvorenih) ..... MEST EN 60598-2-17:2010 (en)
95. Rotacione električne mašine - Dio 14: Mehaničke vibracije mašina sa osnom visinom od i preko 56 mm - Mjerenje, vrednovanje i granice jačine vibracija ..... MEST EN 60034-14:2011 (en)
96. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-722: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Napajanje električnog vozila ..... MEST HD 60364-7-722:2015 (en)
97. Niskonaponski napajači sa jednosmjernim izlazom - Dio 7: Bezbjednosni zahtjevi ..... MEST EN 61204-7:2011 (en)
98. Električni pogonski sistemi sa podešavanjem brzine - Dio 3: Zahtjevi za EMC i posebne ispitne metode ..... MEST EN 61800-3:2012 (en)
99. Niskonaponsko napajanje sa jednosmjernim izlazom - Dio 3: Elektromagnetska kompatibilnost (EMC) ..... MEST EN 61204-3:2012 (me)
100. Eksplozivne atmosfere - Dio 0: Oprema - Opšti zahtjevi ..... MEST EN 60079-0:2013 (en, fr)
101. Eksplozivne atmosfere - Dio 0: Oprema - Opšti zahtjevi ..... MEST EN 60079-0:2013/A1:2014 (en)
102. Predspojni uređaji za sijalice - Dio 2-7: Posebni zahtjevi za predspojne naprave za rasvjetu u nuždi napajane jednosmjernom strujom (d.c.) ..... MEST EN 62347-2-7:2012 (en)

ELEKTRONIKA

103. Komponente za niskonaponske zaštitne uređaje od prenapona - Dio 331: Specifikacija za metal-oksidne varistore (MOV) ..... MEST EN 61643-331:2010 (en)
104. Varistori za elektronske uređaje - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN 61051-1:2013 (en)
105. Nepromjenljivi kondenzatori za elektronske uređaje - Dio 26: Specifikacija podvrste - Nepromjenljivi aluminijumski elektrolitski kondenzatori sa konduktivnim polimerski čvrstim elektrolitom ..... MEST EN 60384-26:2013 (en, fr)
106. Poluprovodničke komponente - Metode mehaničkih i klimatskih ispitivanja - Dio 26: Ispitivanje osjetljivosti na elektrostatičko pražnjenje (ESD) - Model ljudskog tijela (HBM) ..... MEST EN 60749-26:2015 (en, fr)
107. Površinski montirani piezoelektrični uređaji za upravljanje i izbor frekvencije - Standardni prikazi i priključci - Dio 2: Keramička kućišta .... MEST EN 61837-2:2013/A1:2015 (en, fr)
108. Površinski montirani piezoelektrični uređaji za upravljanje i izbor frekvencije - Standardni prikazi i priključci - Dio 2: Keramička kućišta .... MEST EN 61837-2:2013 (en, fr)
109. Sklopovi štampanih ploča - Dio 1: Osnovna specifikacija - Zahtjevi za lemljene električne i elektronske sklopove prilikom površinske ugradnje i primjene odgovarajućih tehnika sklapanja ..... MEST EN 61191-1:2015 (en, fr)

110. Konektori za elektronske uređaje - Ispitivanja i mjerenja - Dio 8-3: Ispitivanja statičkim opterećenjem (učvršćeni konektori) - Postupak 8c: Mehanička izdržljivost pregibne ručice ..... MEST EN 60512-8-3:2013 (en, fr)

111. Konektori za elektronske uređaje - Ispitivanja i mjerenja - Dio 15-2: Mehanička ispitivanja konektora - Postupak 15b: Zadržavanje izolacionog umetka u kućištu (aksijalno) ..... MEST EN 60512-15-2:2012 (me)

112. Konektori za elektronske uređaje - Ispitivanja i mjerenja - Dio 1-1: Opšta ispitivanja - Postupak 1a: Vizuelni pregled ..... MEST EN 60512-1-1:2012 (me)

TELEKOMUNIKACIJE

113. Zahtjevi za dostupnost proizvoda i usluga informacionih i komunikacionih tehnologija (ICT), prilikom javnih nabavki u Evropi ..... MEST EN 301 549 V1.1.2:2015 (en)

114. Informaciona tehnologija - Osnovni kablovski sistemi - Dio 1: Opšti zahtjevi ..... MEST EN 50173-1:2016 (en)

115. Informaciona tehnologija - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 4: Stambeni prostori ..... MEST EN 50173-4:2009 (en)

116. Informaciona tehnologija - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 2: Kancelarijski prostor ..... MEST EN 50173-2:2009 (en)

117. Oprema za zvučne sisteme - Dio 4: Mikrofoni ..... MEST EN 60268-4:2016 (en, fr)

118. Fiber optički komunikacioni podsistemi - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN 61281-1:2012 (en)

119. Optička vlakna - Dio 1-32: Metode mjerenja i postupci ispitivanja - Mogućnost uklanjanja zaštite vlakna ..... MEST EN 60793-1-32:2011 (en)

120. Fiber-optički kablovi - Dio 4: Specifikacija po sekcijama - Nadzemni optički kablovi duž elektroenergetskih vodova ..... MEST EN 60794-4:2011 (en)

121. Fiber optički sprežni uređaji i pasivne komponente - Fiber optički uređaji za kontrolu pasivne snage - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN 60869-1:2015 (en, fr)

122. Standard radnih karakteristika fiber-optičkih sprežnih uređaja i pasivnih komponenti - Dio 1: Opšte i uputstvo za standarde radnih karakteristika ... MEST EN 61753-1:2009 (en)

123. Optički pojačavači - Dio 1: Opšta specifikacija ..... MEST EN 61291-1:2015 (en)

124. Optički pojačavači - Metode ispitivanja - Dio 4-3: Prelazni parametri snage - Optički pojačavači sa jednim kanalom u kontroli izlazne snage ..... MEST EN 61290-4-3:2016 (en)

125. Fiber opticki senzori - Dio 1-1: Mjerenje vlakana - Senzori vlakana bazirani na Bragg resetkama sa vlaknima ..... MEST EN 61757-1-1:2017 (en)

126. Okvir za komunikacije na tržištu električnom energijom - Dio 451-6: Publikacija informacija na tržistu, kontekstualni modeli i modeli za spajanje za tržiste evropskog stila ..... MEST EN 62325-451-6:2017 (en)

127. Aplikacioni programski interfejs za sisteme za upravljanje elektroenergetskim sistemom (EMS-API) - Dio 456: Riješeni profili stanja elektroenergetskog sistema ..... MEST EN 61970-456:2015 (en, fr)

128. Integrisanje aplikacije u električnim uređajima - Sistem interfejsa za upravljanje distribucijom - Dio 3: Interfejs za radove na mreži ..... MEST EN 61968-3:2010 (en)

129. Okvir za komunikaciju na tržištu električnom energijom - Dio 301: Proširenja zajedničkog informacionog modela (CIM) za tržište energije ... MEST EN 62325-301:2016 (en)

130. Aplikacioni programski interfejs za sisteme za upravljanje elektroenergetskim sistemom (EMS-API) - Dio 456: Riješeni profili stanja elektroenergetskog sistema ..... MEST EN 61970-456:2015/A1:2017 (en)

131. Primjene na željeznici - Elektromagnetska kompatibilnost - Dio 3-2: Vozna sredstva - Aparati ..... MEST EN 50121-3-2:2015 (en)

INFORMACIONA TEHNOLOGIJA. KANCELARIJSKA OPREMA

132. Informaciona tehnologija - Bezbjednosne tehnike - Kod prakse za menadžment bezbjednošću informacija ..... MEST ISO/IEC 27002:2015/Cor. 1:2015 (en, fr)

133. Informaciona tehnologija - Bezbjednosne tehnike - Kod prakse za menadžment bezbjednošću informacija ..... MEST ISO/IEC 27002:2015 (en, fr)

134. Informacione tehnologije - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 6: Distribuirane građevinske usluge ..... MEST EN 50173-6:2014 (en)

135. Informaciona tehnologija - Osnovni sistemi kabliranja - Dio 3:

Industrijske prostorije ..... MEST EN 50173-3:2009 (en)

136. Javni prevoz - Komunikacija između beskontantnih čitalaca i medijuma za kartu - Dio 2: Ispitni plan za ISO/IEC 14443 ..... METI TS CEN/TS 16794-2:2017 (en)
137. Aplikacioni interfejs za pametne kartice koje se koriste kao sredstva za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa - Dio 2: Dodatni servisi .. MEST EN 419212-2:2016 (en)
138. Inteligentni transportni sistemi - Elektronska bezbjednost - Dodatni izborni skup podataka za elektronske hitne pozive iz teških teretnih vozila METI CEN/TR 16405:2014 (en)
139. Informatika u zdravstvu - Identifikacija medicinskih proizvoda - Elementi i strukture podataka za jedinstvene identifikacije i razmjenu regularnih informacija o medicinskom proizvodu ..... MEST EN ISO 11615:2014 (en)
140. Medicinska informatika - Komunikacija medicinskih uređaja za ličnu upotrebu - Dio 10417: Specijalni uređaji - Glukometar ..... MEST EN ISO 11073-10417:2015 (en)
141. Informatika u zdravstvu - Identifikacija medicinskih proizvoda - Elementi i strukture podataka za jedinstvene identifikacije i razmjenu regularnih informacija o farmaceutskom proizvodu ..... MEST EN ISO 11616:2014 (en)
142. Medicinska informatika - Digitalno formiranje slike i komunikacija u medicini (DICOM) uključujući radne tokove i upravljanje podacima ..... MEST EN ISO 12052:2012 (en)
143. Energetske karakteristike zgrada - Uticaj automatizacije, kontrole i upravljanja u zgradama ..... MEST EN 15232:2013 (en)

PRECIZNA MEHANIKA. DRAGULJARSTVO

144. Referentna metoda ispitivanja otpuštanja nikla iz svih predmeta koji su umetnuti u vidu pirsinga u djelove ljudskog tijela i predmeta koji su namijenjeni direktnom i dugotrajnom kontaktu sa kožom ..... MEST EN 1811:2014 (en)
145. Referentna metoda ispitivanja otpuštanja nikla iz svih predmeta koji su umetnuti u vidu pirsinga u djelove ljudskog tijela i predmeta koji su namijenjeni direktnom i dugotrajnom kontaktu sa kožom ..... MEST EN 1811:2014/Cor.1:2014 (en)

BRODOGRADNJA I PLOVNE KONSTRUKCIJE

146. Pomorski navigacioni i radiokomunikacioni uređaji i sistemi - Digitalni interfejsi - Dio 450: Više govornika i više slušalaca - Odgovarajuća interkonekcija ..... MEST EN 61162-450:2012/A1:2016 (en, fr)
147. Pomorski navigacioni i radiokomunikacioni uređaji i sistemi - Digitalni interfejsi - Dio 450: Više govornika i više slušalaca - Odgovarajuća interkonekcija ..... MEST EN 61162-450:2012 (en)
148. Pomorski navigacioni i radiokomunikacioni uređaji i sistemi - Digitalni interfejsi - Dio 460: Više govornika i više slušalaca - Ethernet međukonekcija - Bezbjednost i sigurnost ..... MEST EN 61162-460:2016 (en)
149. Brodovi i pomorska tehnologija - Bageri - Rječnik ..... MEST EN ISO 8384:2014 (en)

VAZDUHOPLOVSTVO I KOSMONAUTIKA

150. Obezbjeđenje kvaliteta vasionskih proizvoda - Opšti zahtjevi - Dio 3: Materijali, mehanički djelovi i procesi ..... MEST EN 13291-3:2011 (en)
151. Vasionski sistemi - Zahtjevi za bezbjednost - Dio 1: Bezbjednost sistema . MEST EN ISO 14620-1:2013 (en)
152. Vasionsko inženjerstvo - Zemaljski sistemi i operacije -Telemetrijski i telekomandni kosmički paket ..... MEST EN 14776:2013 (en)
153. Vasionsko inženjerstvo - Mehanički - Dio 8: Materijali ..... MEST EN 14607-8:2013 (en)
154. Obezbjeđenje kvaliteta vasionskih proizvoda - Obezbjeđenje kvaliteta ispitnih centara ..... MEST EN 14736:2013 (en)

TEHNOLOGIJA TEKSTILA I TEHNOLOGIJA KOŽE

155. Tekstilne podne obloge - Klasifikacija komadnih tepiha i staza sa florom mašinske izrade ..... MEST EN 14215:2014 (en)
156. Tekstilne podne obloge - Klasifikacija ..... MEST EN 1307:2016 (en)
157. Elastične i tekstilne podne obloge - Ocjenjivanje sklonosti prema statičkom elektricitetu ..... MEST EN 1815:2012 (en)
158. Elastične, tekstilne i laminatne podne obloge - Osnovne karakteristike ..... MEST EN 14041:2009 (en)
159. Koža - Hemijska ispitivanja - Određivanje rastvorljivih supstanci u

dihlormetanu i sadržaj slobodnih masnih kiselina ..... MEST EN ISO 4048:2015 (me)

160. Koža - Hemijska ispitivanja - Određivanje neorganskih i organskih materija rastvorljivih u vodi ..... MEST EN ISO 4098:2015 (en)

161. Koža - Hemijska ispitivanja - Određivanje pH ..... MEST EN ISO 4045:2015 (me)

INDUSTRIJA ODJEĆE

162. Obuća - Metode ispitivanja lubova i kapni - Sposobnost spajanja ..... MEST EN ISO 20863:2012 (en)

163. Obuća - Metode ispitivanja cipele u cjelini - Prionljivost lica na đon ..... MEST EN ISO 17708:2011 (en)

164. Obuća - Metode ispitivanja lica - Zatezna čvrstoća i izduženje ..... MEST EN 13522:2011 (en)

165. Obuća - Metode ispitivanja lica, postave i uložaka - Termoizolacija ..... MEST EN 13521:2011 (en)

166. Obuća - Metode ispitivanja lica - Ponašanje na visokim temperaturama .... MEST EN 13519:2011 (en)

167. Obuća - Metode ispitivanja lica - Vodootpornost ..... MEST EN 13518:2011 (en)

168. Obuća - Metode ispitivanja lica, postave i uložaka - Migracija boje ..... MEST EN 13517:2011 (en)

169. Obuća - Metode ispitivanja gornje površine obuće (lica) - Otpornost na raslojavanje ..... MEST EN 13514:2010 (en)

170. Obuća - Mjesto uzorkovanja, priprema i trajanje kondicioniranja uzoraka i ispitnih komada ..... MEST EN 13400:2010 (en)

171. Obuća - Metode ispitivanja postave i uložaka - Statičko trenje ..... MEST EN 12826:2010 (en)

172. Obuća - Metode ispitivanja gornje površine obuće (lica), postave i uložaka - Čvrstoća šava ..... MEST EN 13572:2010 (en)

173. Obuća - Metode ispitivanja za pričvršćene i dodatne uloške - Upijanje i otpuštanje vode ..... MEST EN 12746:2010 (en)

174. Obuća - Metode ispitivanja lica, postave i uložaka - Otpornost na paranje MEST EN 13571:2011 (en)

POLJOPRIVREDA

175. Aparati za domaćinstvo i slični električni aparati - Bezbjednost - Dio 2-76: Posebni zahtjevi za generatore impulsa za električne ograde ..... MEST EN 60335-2-76:2015 (en)

176. Aparati za domaćinstvo i slični električni aparati - Bezbjednost - Dio 2-76: Posebni zahtjevi za generatore impulsa za električne ograde ..... MEST EN 60335-2-76:2015/A2:2015 (en, fr)

TEHNOLOGIJA PREHRAMBENIH PROIZVODA

177. Žita i proizvodi od žita - Određivanje bezaca u pšenici (Triticum aestivum L.), durum pšenici (Triticum durum Desf.), raži (Secale cereale L.) i ječmu koji se koristi kao hrana za životinje (Hordeum vulgare L.) ..... MEST EN 15587:2016 (en)

178. Derivati masti i ulja - Metilestri masnih kiselina (FAME) - Određivanje sadržaja metanola ..... MEST EN 14110:2014 (en)

HEMIJSKA TEHNOLOGIJA

Hemijska dezinfekciona sredstva - Kvantitativno ispitivanje suspenzije za vrednovanje sporicidnog dejstva hemijskih dezinfekcionih sredstava, koji se upotrebljavaju u područjima prehrambene i drugih industrija, domaćinstava i javnih ustanova - Metoda ispitivanja i zahtjevi (faza 2, korak 1) ..... MEST EN 13704:2011 (en)

NAFTA I SRODNE TEHNOLOGIJE

179. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje preostalog veziva i uljnog destilata iz bitumenskih emulzija pomoću destilacije ..... MEST EN 1431:2011 (en)

METALURGIJA

180. Čelik za armiranje i prednaprezanje betona - Metode ispitivanja - Dio 3: Čelik za prednaprezanje betona ..... MEST EN ISO 15630-3:2014 (en)

181. Čelik za armiranje i prednaprezanje betona - Metode ispitivanja - Dio 1: Armaturne šipke, žičana užad i žica ..... MEST EN ISO 15630-1:2014 (en)

182. Čelik za armiranje i prednaprezanje betona - Metode ispitivanja - Dio 2: Zavarene mreže ..... MEST EN ISO 15630-2:2014 (en)

183. Konstrukcioni čelici sa povećanom sposobnošću za deformaciju u pravcu normalnom na površinu proizvoda - Tehnički zahtjevi za isporuku ..... MEST EN 10164:2016 (me)

184. Toplo valjane pljosnate čelične šipke za opštu upotrebu - Dimenzije i dozvoljena odstupanja oblika i dimenzija ..... MEST EN 10058:2010 (en)

TEHNOLOGIJA DRVETA

185. Drvene konstrukcije - Drvene konstrukcije pravougaonog poprečnog presjeka klasirane prema čvrstoći - Dio 2: Mašinsko razvrstavanje; dodatni zahtjevi za početno ispitivanje tipa ..... MEST EN 14081-2:2013 (en)

GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VISOKOGRADNJA

186. Mašine i struktura sajmišta i zabavnih parkova - Bezbjednost ..... MEST EN 13814:2011 (en)
187. Dodaci za beton, malter i injekcione smjese - Dio 6: Uzorkovanje, kontrola usaglašenosti i vrednovanje usaglašenosti ..... MEST EN 934-6:2009 (en)
188. Metode ispitivanja prirodnog kamena - Određivanje promjene izgleda površine usljed termičkih ciklusa ..... MEST EN 16140:2014 (en)
189. Opšta pravila za prefabrikovane betonske proizvode ..... MEST EN 13369:2014 (en)
190. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje ponašanja bitumenskih traka pri ugradnji mastiks asfalta ..... MEST EN 14693:2010 (en)
191. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje otpornosti prema zbijanju asfaltnog sloja ..... MEST EN 14692:2010 (en)
192. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje upijanja vode . MEST EN 14223:2010 (en)
193. Bitumen i bitumenska veziva - Obnavljanje veziva iz bitumenskih emulzija ili razrijeđenih ili tečnih bitumenskih veziva - Dio 2: Stabilizacija nakon obnavljanja isparavanjem ..... MEST EN 13074-2:2012 (en)
194. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje čvrstoće na smicanje ..... MEST EN 13653:2012 (en)
195. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Određivanje otpornosti prema dinamičkom pritisku vode nakon prethodnog oštećenja ..... MEST EN 14694:2010 (en)
196. Bitumen i bitumenska veziva - Obnavljanje veziva iz bitumenskih emulzija ili razrijeđenih ili tečnih bitumenskih veziva - Dio 1: Obnavljanje isparavanjem ..... MEST EN 13074-1:2012 (en)
197. Savitljive trake za hidroizolaciju - Određivanje otpornosti na cijepanje - Dio 2: Plastične i gumene trake za hidroizolaciju krova ..... MEST EN 12310-2:2011 (en)
198. Savitljive trake za hidroizolaciju - Hidroizolacija betonskih ploča mostova i drugih betonskih voznih površina - Kompatibilnost pri zagrijavanju ..... MEST EN 14691:2010 (en)
199. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje energije deformacije ..... MEST EN 13703:2014 (en)
200. Savitljive trake za hidroizolaciju - Bitumenske trake za hidroizolaciju krova - Određivanje prijanjanja granula ..... MEST EN 12039:2011 (en)
201. Savitljive trake za hidroizolaciju - Bitumenske, plastične i gumene trake za hidroizolaciju krova - Određivanje otpornosti na udar ..... MEST EN 12691:2010 (en)
202. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje zateznih svojstava modifikovanog bitumena metodom sile duktiliteta ..... MEST EN 13589:2013 (en)
203. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje dinamičkog viskoziteta modifikovanog bitumena pomoću metode sa kupom i pločom ..... MEST EN 13702:2014 (en)
204. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje zateznih svojstava bitumenskih veziva ispitivanjem na zatezanje ..... MEST EN 13587:2013 (en)
205. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje stabilnosti pri skladištenju modifikovanog bitumena ..... MEST EN 13399:2013 (en)
206. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje dinamičke viskoznosti bitumenskog veziva korišćenjem rotirajućeg viskozimetra ..... MEST EN 13302:2012 (en)
207. Bitumen i bitumenska veziva - Određivanje povratne elastične deformacije modifikovanog bitumena ..... MEST EN 13398:2013 (en)
208. Veziva, kompozitna veziva i fabrički proizvedene mješavine za podne obloge (estrihe) na bazi kalcijum-sulfata - Dio 2: Metode ispitivanja ..... MEST EN 13454-2:2011 (en)
209. Niskonaponske električne instalacije - Dio 5-56: Selekcija i podizanje

električne opreme - Bezbjednosne usluge ..... MEST HD 60364-5-56:2011/A11:2014 (en)

210. Niskonaponske električne instalacije - Dio 5-56: Selekcija i podizanje električne opreme - Bezbjednosne usluge ..... MEST HD 60364-5-56:2011 (en0

211. Niskonaponske električne instalacije - Dio 5-56: Selekcija i podizanje električne opreme - Bezbjednosne usluge ..... MEST HD 60364-5-56:2011/A12:2018 (en)

212. Električne instalacije niskog napona - Dio 5-557: Izbor i postavljanje električne opreme - Pomoćna kola ..... MEST HD 60364-5-557:2016/A11:2017 (en, fr)

213. Električne instalacije niskog napona - Dio 5-557: Izbor i postavljanje električne opreme - Pomoćna kola ..... MEST HD 60364-5-557:2016 (en, fr)

214. Kontrole sistema za grijanje - Dio 1: Kontrolna oprema za sisteme grijanja sa toplom vodom ..... MEST EN 12098-1:2014 (en)

215. Kontrole sistema za grijanje - Dio 5: Start - stop programator za sisteme za grijanje ..... MEST EN 12098-5:2011 (en)

216. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-753: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Kablovi za grijanje i ugrađeni sistemi za grijanje .. MEST HD 60364-7-753:2016 /Cor.1:2016 (en)

217. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-753: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Kablovi za grijanje i ugrađeni sistemi za grijanje .. MEST HD 60364-7-753:2016 (en)

218. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-708: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Auto-kampovi, kampovi i slične lokacije ..... MEST HD 60364-7-708:2013/A11:2018 (en)

219. Električne instalacije niskog napona - Dio 7-708: Zahtjevi za specijalne instalacije ili lokacije - Auto-kampovi, kampovi i slične lokacije ..... MEST HD 60364-7-708:2013 (en)

GRAĐEVINARSTVO (niskogradnja i inženjerske konstrukcije)

220. Karakterizacija teksture kolovoza upotrebom profila površine - Dio 1: Određivanje prosječne dubine profila ..... MEST EN ISO 13473-1:2012 (en)

221. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 33: Uzorci pripremljeni kotrljajućim kompaktorom ..... MEST EN 12697-33:2010 (en)

222. Tankoslojne asfaltne prevlake izrađene hladnim postupkom - Metode ispitivanja - Dio 3: Konzistencija ..... MEST EN 12274-3:2010 (en)

223. Tankoslojne asfaltne prevlake izrađene hladnim postupkom - Metode ispitivanja - Dio 2: Određivanje količine zaostalog veziva ..... MEST EN 12274-2:2010 (en)

224. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 32: Laboratorijsko zbijanje bitumenskih mješavina pomoću vibracionog kompaktora ..... MEST EN 12697-32:2011 (en)

225. Tankoslojne asfaltne prevlake izrađene hladnim postupkom - Metode ispitivanja - Dio 5: Određivanje habanja ..... MEST EN 12274-5:2010 (en)

226. Tankoslojne asfaltne prevlake izrađene hladnim postupkom - Metode ispitivanja - Dio 6: Količina mješavine po jedinici površine ..... MEST EN 12274-6:2010 (en)

227. Tankoslojne asfaltne prevlake izrađene hladnim postupkom - Metode ispitivanja - Dio 1: Uzorkovanje u cilju izdvajanja veziva ..... MEST EN 12274-1:2010 (en)

228. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 31: Priprema uzorka pomoću kružnog kompaktora ..... MEST EN 12697-31:2011 (en)

229. Hladne primijenjene smjese za zaptivanje spojeva - Dio 5: Metoda ispitivanja za određivanje otpornosti prema hidrolizi ..... MEST EN 14187-5:2012 (en)

230. Tankoslojne asfaltne prevlake izrađene hladnim postupkom - Metode ispitivanja - Dio 4: Određivanje kohezije mješavine ..... MEST EN 12274-4:2010 (en)

231. Hladne primijenjene smjese za zaptivanje spojeva - Metode ispitivanja - Dio 9: Ispitivanje djelovanja mase za zaptivanje spojeva ..... MEST EN 14187-9:2012 (en)

232. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 44: Širenje pukotina polukružnim ispitivanjem na savijanje ..... MEST EN 12697-44:2011 (en)

233. Brodovi unutrašnje plovidbe - Plutajuća privezišta i plutajuća oprema na unutrašnjim vodama - Zahtjevi, ispitivanja ..... MEST EN 14504:2017 (en)

OPREMA ZA DOMAĆINSTVO. ODMOR I RAZONODA. SPORTOVI

234. Kontrole sistema za grijanje - Dio 3: Kontrolna oprema za električne sisteme grijanja ..... MEST EN 12098-3:2016 (en)

235. Automatske električne kontrole za kućnu i sličnu upotrebu - Dio 2-13: Posebni zahtjevi za kontrole senzora (pokazivača) vlage ..... MEST EN 60730-2-13:2009 (en)
236. Upravljanje uređajima za grijanje, ventilaciju i klimatizaciju - Elektronska oprema za upravljanje pojedinačnim zonama ..... MEST EN 15500:2014 (en)
237. Merdevine - Dio 2: Zahtjevi, ispitivanje, označavanje ..... MEST EN 131-2:2012 (en)
238. Merdevine - Dio 3: Uputstva za korisnike ..... MEST EN 131-3:2010 (en)
239. Elastične podne obloge - Podne obloge od polivinil hlorida sa elementima koji utiču na povećanje otpornosti prema klizanju - Specifikacije ..... MEST EN 13845:2012 (en)
240. Elastične i tekstilne podne obloge - Određivanje bočne dužine, ravnosti ivica i pravouglosti ploča ..... MEST EN ISO 24342:2012 (en)
241. Elastične podne obloge - Određivanje dimenzionalne stabilnosti i uvijanja nakon izlaganja toploti ..... MEST EN ISO 23999:2012 (en)
242. Elastične podne obloge - Heterogene poli(vinil-hlorid) podne obloge - Specifikacije ..... MEST EN ISO 10582:2012 (en)
243. Laminatne podne obloge - Elementi sa površinskim slojem na bazi akrila, očvršćenih elektronskim zracima - Specifikacije, zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 14978:2012 (en)
244. Laminatne podne obloge - Elementi sa direktno nanijetom štampom i smolom u površinskom sloju - Specifikacije, zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 15468:2012 (en)
245. Laminatne podne obloge - Podloge - Specifikacije, zahtjevi i metode ispitivanja ..... METI TS CEN/TS 16354:2016 (en)
246. Elastične podne obloge - Određivanje električne otpornosti ..... MEST EN 1081:2012 (en)
247. Elastične podne obloge - Podne obloge od polivinil hlorida koje se upotrebljavaju u posebno vlažnim sredinama - Specifikacije ..... MEST EN 13553:2015 (en)
248. Elastične podne obloge - Podne ploče od plute - Specifikacija ..... MEST EN 12104:2012 (en)
249. Upaljači - Bezbjednosna specifikacija ..... MEST EN ISO 9994:2009 (en)
250. Oprema i površina za dječija igrališta - Dio 4: Dodatni posebni bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za žičare ..... MEST EN 1176-4:2018 (en)
251. Oprema i površina za dječija igrališta - Dio 6: Dodatni posebni bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za klackalice ..... MEST EN 1176-6:2018 (en)
252. Bezbjednost igračaka - Dio 12: N-nitrozamini i prekursori N-nitrozamina MEST EN 71-12:2015 (en)
253. Bezbjednost igračaka - Dio 14: Tramboline za kućnu upotrebu ..... MEST EN 71-14:2015 (en)
254. Bazeni - Dio 1: Bezbjednosni zahtjevi za projektovanje ..... MEST EN 15288-1:2011 (en)
255. Objekti za korisnike sportske opreme sa točkićima - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 14974:2011 (en)
256. Oprema za bazene - Dio 10: Dodatni posebni bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za platforme za skakanje u vodu, odskočne daske i prateću opremu ..... MEST EN 13451-10:2015 (en)
257. Bazeni - Dio 2: Bezbjednosni zahtjevi pri upotrebi ..... MEST EN 15288-2:2010 (en)
258. Gimnastička oprema - Opšti zahtjevi za bezbjednost i metode ispitivanja . MEST EN 913:2010 (en)
259. Planinarska oprema - Klinovi za stijene - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 959:2010 (en)
260. Planinarska oprema - Pojasevi - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja ..... MEST EN 12277:2016 (en)

2. Ovo rješenje stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 21/260/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 10/441/18 od 18.07.2018. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 10/441/18 od 18.07.2018. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 50/18 od 20.07.2018. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN 61057:2018 (en), „*Rad pod pritiskom - Izolacioni antenski uređaji za montažu na šasiju*“ (u Rješenju stavka 86) mijenja se i glasi: „*Rad pod naponom - Izolacioni antenski uređaji za montažu na šasiju*“.
2. Naslov standarda MEST EN ISO 80369-7:2018 (en), „*Mali priključni konektori za tečnosti i gasove u aplikacijama za zdravstvenu njegu - Dio 7: Konektori za intravaskularne ili hipodermične primjene*“ (u Rješenju stavka 37) mijenja se i glasi: „*Spojnice malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zdravstvenoj zaštiti - Dio 7: Konektori za intravaskularne ili hipodermične primjene*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 22/2/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 72/17/10 od 06.07.2010. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 72/17/10 od 06.07.2010. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 38/10 od 16.07.2010. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN ISO 7886-4:2010 (en), „*Sterilne potkožne injekcije za jednokratnu upotrebu - Špricevi koji imaju funkciju sprječavanja ponovne upotrebe*“ (u Rješenju stavka 6) mijenja se i glasi: „*Sterilni potkožni špricevi za jednokratnu upotrebu - Dio 4: Špricevi koji imaju funkciju sprječavanja ponovne upotrebe*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 23/1/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 47/42/11 od 11.04.2011. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 47/42/11 od 11.04.2011. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 21/11 od 21.04.2011. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN ISO 7886-3:2011 (en), „*Sterilne potkožne injekcije za jednokratnu upotrebu - Dio 3: Samoonesposobljavajući špricevi za tačno određenu dozu kod imunizacije*“ (u Rješenju stavka 3) mijenja se i glasi: „*Sterilni potkožni špricevi za jednokratnu upotrebu - Dio 3: Samoonesposobljavajući špricevi za tačno određenu dozu kod imunizacije*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 24/1/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 15/198/18 od 18.09.2018. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 15/198/18 od 18.09.2018. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 62/18 od 21.09.2018. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN ISO 10993-6:2018 (en), „*Biološko procjenjivanje medicinskih sredstava - Dio 6: Testovi za ispitivanje lokalnih efekata poslije implantacije*“ (u Rješenju stavka 33) mijenja se i glasi: „*Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 6: Testovi za ispitivanje lokalnih efekata poslije implantacije*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 25/1/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 03/302/16 od 25.05.2016. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 03/302/16 od 25.05.2016. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 35/16 od 03.06.2016. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN ISO 10993-3:2016 (en), „*Biološka procjena mogućeg dejstva medicinskih sredstava - Dio 3: Ispitivanja na genotoksičnost, karcinogenost i reproduktivnu toksičnost*“ (u Rješenju stavka 37) mijenja se i glasi: „*Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 3: Ispitivanja na genotoksičnost, karcinogenost i reproduktivnu toksičnost*“.
2. Naslov standarda MEST EN ISO 10993-10:2016 (en), „*Biološka procjena mogućeg dejstva medicinskih sredstava - Dio 10: Ispitivanja na osjetljivost i iritaciju kože*“ (u Rješenju stavka 36) mijenja se i glasi: „*Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 10: Ispitivanja na osjetljivost i iritaciju kože*“.
3. Naslov standarda MEST EN ISO 80369-20:2016 (en), „*Priključci malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zaštiti zdravlja - Dio 20: Opšte metode ispitivanja“* (u Rješenju stavka 24) mijenja se i glasi: „*Spojnice malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zdravstvenoj zaštiti - Dio 20: Opšte metode ispitivanja*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 26/3/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 07/568/17 od 05.05.2017. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 07/568/17 od 05.05.2017. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 32/17 od 17.05.2017. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN 80369-5:2017 (en), „*Priključci malog prečnika za tečnosti i gasove za primjenu u zdravstvenoj zaštiti - Dio 5: Konektori za aplikacije nagomilavanja ručnih manžetni*“ (u Rješenju stavka 37) mijenja se i glasi: „*Spojnice malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zdravstvenoj zaštiti - Dio 5:Konektori za aplikacije nagomilavanja ručnih manžetni*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 27/1/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 20/291/17 od 05.12.2017. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 20/291/17 od 05.12.2017. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 84/17 od 15.12.2017. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN ISO 80369-3:2017 (en), „*Priključci malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zaštiti zdravlja - Dio 3: Konektori za unutrašnju primjenu*“ (u Rješenju stavka 24) mijenja se i glasi: „*Spojnice malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zdravstvenoj zaštiti - Dio 3: Konektori za unutrašnju primjenu*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 28/1/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 09/415/17 od 15.06.2017. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 09/415/17 od 15.06.2017. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 39/17 od 22.06.2017. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN ISO 80369-6:2017 (en), „*Priključci malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zaštiti zdravlja - Dio 6: Konektori za neuroaksijalne aplikacije*“ (u Rješenju stavka 39) mijenja se i glasi: „*Spojnice malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zdravstvenoj zaštiti - Dio 6: Konektori za neuroaksijalne aplikacije*“.
2. Naslov standarda MEST EN ISO 13408-1:2017 (en), „*Aseptična obrada medicinskih proizvoda - Dio 1: Opšti zahtjevi*“ (u Rješenju stavka 59) mijenja se i glasi: „*Aseptična obrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Dio 1: Opšti zahtjevi*“.
3. Naslov standarda MEST EN ISO 13408-7:2017 (en), *„Aseptična obrada medicinskih proizvoda - Dio 7: Alternativni postupci za medicinska sredstva i kombinovane proizvode“* (u Rješenju stavka 60) mijenja se i glasi: „*Aseptična obrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Dio 7: Alternativni postupci za medicinska sredstva i kombinovane proizvode*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 29/3/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 123/35/12 od 23.07.2012. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 123/35/12 od 23.07.2012. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 44/12 od 09.08.2012. godine, mijenja se i to:

1. Naslov standarda MEST EN ISO 13408-3:2012 (en), *„Aseptično procesiranje medicinskih proizvoda - Dio 3: Liofilizacija“* (u Rješenju stavka 20) mijenja se i glasi: „*Aseptična obrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Dio 3: Liofilizacija*“.
2. Naslov standarda MEST EN ISO 13408-4:2012 (en), *„Aseptično procesiranje medicinskih proizvoda - Dio 4: Tehnologija čišćenja na licu mjesta (CIP)“* (u Rješenju stavka 23) mijenja se i glasi: „*Aseptična obrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Dio 4: Tehnologija čišćenja na licu mjesta (CIP)“.*
3. Naslov standarda MEST EN ISO 13408-5:2012 (en), *„Aseptično procesiranje medicinskih proizvoda - Dio 5: Sterilizacija na licu mjesta“* (u Rješenju stavka 24) mijenja se i glasi: „*Aseptična obrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Dio 5: Sterilizacija na licu mjesta“*.
4. Naslov standarda MEST EN ISO 13408-6:2012 (en), *„Aseptično procesiranje medicinskih proizvoda - Dio 6: Sistemi izolacije“* (u Rješenju stavka 25) mijenja se i glasi: „*Aseptična obrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Dio 6: Sistemi izolacije“*.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 30/4/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1 i člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), v.d.direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

O D L U K U
o izmjeni Rješenja br. 87/44/14 od 21.07.2014. godine

1. Rješenje o donesenim standardima i srodnim dokumentima broj 87/44/14 od 21.07.2014. godine, koje je objavljeno u Službenom listu br. 32/14 od 30.07.2014. godine, mijenja se i to:

1. Naslov izmjene standarda MEST EN ISO 13408-6:2012/A1:2014 (en), *„Aseptično procesiranje medicinskih proizvoda - Dio 6: Sistemi izolacije“* (u Rješenju stavka 31) mijenja se i glasi: „*Aseptična obrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Dio 6: Sistemi izolacije*“.

2. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Broj: 31/1/19
Podgorica, 06.12.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 4 i članom 134 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O PRESTANKU MANDATA POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA DIJASPORU

Ivanu Jovoviću, pomoćniku direktora Uprave za dijasporu - rukovodiocu Sektora za realizaciju programa, prestaje mandat, zbog ukidanja navedenog radnog mjesta donošenjem novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za dijasporu.

Broj: 07-7368/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA DIJASPORU

Za v.d. pomoćnika direktora Uprave za dijasporu - rukovodioca Sektora za zaštitu prava i položaja dijaspore i identitetska pitanja, određuje se Ivan Jovović, diplomirani pravnik, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca navedenog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-7369/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNICE DIREKTORA UPRAVE ZA DIJASPORU

Za v.d. pomoćnice direktora Uprave za dijasporu - rukovoditeljku Sektora za praćenje stanja i saradnju sa dijasporom, određuje se Elvira Bekteši, diplomirana pravnica, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca navedenog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-7370/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA DIJASPORU

Za v.d. pomoćnika direktora Uprave za dijasporu - rukovodioca Sektora za elektronske evidencije, informisanje i istraživanje, određuje se Admir Zejnelagić, diplomirani inženjer tehnologije, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca navedenog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-7367/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 33 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 59 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O IMENOVANJU DIREKTORA UPRAVE ZA ŠUME

Za direktora Uprave za šume, imenuje se Nusret Kalač, diplomirani pravnik, dosadašnji direktor ove uprave.

Broj: 07-7373/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 stav 2 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG", broj 70/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O RAZRJEŠENJU GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG DIREKTORATA ZA KONZULARNE POSLOVE U MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA

Razrješava se Selim Lika dužnosti generalnog direktora Generalnog direktorata za konzularne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova, na lični zahtjev, zbog prelaska na novu dužnost.

Broj: 07-7380/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 stav 2 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG", broj 70/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O RAZRJEŠENJU GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG DIREKTORATA ZA BILATERALNE POSLOVE U MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA

Razrješava se Ivan Leković dužnosti generalnog direktora Generalnog direktorata za bilateralne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova, na lični zahtjev, zbog prelaska na novu dužnost.

Broj: 07-7382/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O ODREĐIVANJU V.D. GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG DIREKTORATA ZA KONZULARNE POSLOVE I DIJASPORU U MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA

Za v.d. generalnog direktora Generalnog direktorata za konzularne poslove i dijasporu u Ministarstvu vanjskih poslova, određuje se Branislav Karadžić, do postavljenja generalnog direktora ovog direktorata u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-7381/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O ODREĐIVANJU V.D. GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG DIREKTORATA ZA BILATERALNE POSLOVE U MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA

Za v.d. generalnog direktora Generalnog direktorata za bilateralne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova, određuje se Darko Uskoković, do postavljenja generalnog direktora ovog direktorata u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-7383/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D. DIREKTORA UPRAVE ZA ŽELJEZNICE

Miroslavu Kukavičiću, v.d. direktora Uprave za željeznice, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. direktora ove uprave.

Broj: 07-7403/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O ODREĐIVANJU V.D. DIREKTORA UPRAVE ZA ŽELJEZNICE

Za v.d. direktora Uprave za željeznice, određuje se Miroslav Kukavičić, diplomirani građevinski inženjer, do imenovanja direktora ove uprave u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-7404/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D.
GENERALNOG DIREKTORA DIREKTORATA ZA PLAĆANJA U MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

Blagoti Raduloviću, v.d. generalnog direktora Direktorata za plaćanja u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, prestaje vršenje navedene dužnosti, na lični zahtjev.

Broj: 07-7433/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O ODREĐIVANJU V.D. GENERALNE DIREKTORICE DIREKTORATA ZA PLAĆANJA U MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

Za v.d. generalne direktorice Direktorata za plaćanja u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, određuje se Danka Perović, diplomirani inženjer poljoprivrede, do postavljenja generalnog direktora ovog direktorata u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-7434/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 19 Ugovora o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Wireless Montenegro d.o.o." Podgorica, Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O RAZRJEŠENJU ČLANA ODBORA DIREKTORA
DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
„WIRELESS MONTENEGRO D.O.O.“, PODGORICA

1. Razrješava se dužnosti člana Odbora direktora Društva sa ograničenom odgovornošću „Wireless Montenegro d.o.o." Podgorica, Dejan Abazović, zbog isteka mandata.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-7442/3
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 19 Ugovora o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Wireless Montenegro d.o.o." Podgorica, Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. novembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E NJ E
O IZBORU ČLANA ODBORA DIREKTORA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU „WIRELESS MONTENEGRO D.O.O." PODGORICA

1. Za člana Odbora direktora Društva sa ograničenom odgovornošću „Wireless Montenegro d.o.o." Podgorica, bira se doc. dr Mersad Mujević, diplomirani inženjer saobraćaja.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-7442/4
Podgorica, 28. novembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.